

Finansutskottet

Regeringens proposition till riksdagen om statsbudgeten för 2020

Regeringens proposition till riksdagen om komplettering av budgetpropositionen för 2020 (RP 29/2019 rd)

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen om statsbudgeten för 2020 (RP 29/2019 rd): Ärendet har remitterats till finansutskottet för betänkande.

Regeringens proposition till riksdagen om komplettering av budgetpropositionen för 2020 (RP 29/2019 rd) (RP 89/2019 rd): Ärendet har remitterats till finansutskottet för betänkande.

Utskottet har sambehandlat propositionerna och ger ett enda betänkande om dem.

Budgetmotioner

I samband med propositionen/propositionerna har utskottet behandlat budgetmotionerna BM 1-392/2019 rd. En förteckning över motionerna ingår som bilaga till betänkandet.

Utlåtanden

Enligt 38 § 3 mom. i riksdagens arbetsordning kan ett fackutskott på eget initiativ lämna utlåtande om budgetpropositionen inom sitt behörighetsområde till finansutskottet inom 30 dagar från det budgetpropositionen remitterades till finansutskottet.

Följande utlåtanden har lämnats i ärendet:

- utrikesutskottet UtUU 2/2019 rd
- förvaltningsutskottet FvUU 8/2019 rd
- lagutskottet LaUU 5/2019 rd
- kommunikationsutskottet KoUU 5/2019 rd
- jord- och skogsbruksutskottet JsUU 5/2019 rd
- försvarsutskottet FsUU 3/2019 rd
- kulturutskottet KuUU 3/2019 rd
- social- och hälsovårdsutskottet ShUU 4/2019 rd
- ekonomiutskottet EkUU 6/2019 rd
- framtidsutskottet FrUU 2/2019 rd

Betänkande FiUB 20/2019 rd **Allmän motivering**

- arbetslivs- och jämställdhetsutskottet AjUU 3/2019 rd
- miljöutskottet MiUU 5/2019 rd

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets samtliga delegationer enligt sakinhåll.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Ekonomiska utsikter

Enligt budgetpropositionen väntas den ekonomiska tillväxten vara 1,5 procent 2019, varefter den väntas avta till 1,0 procent 2020. Den ekonomiska tillväxten upprätthålls av den inhemska konsumtionen, som väntas förbli stabil. Även de ekonomiska forskningsinstituten gör en liknande bedömning.

Enligt Statistikcentralens förhandsbesked (29.11.2019) har den ekonomiska tillväxten dock varit positivare än väntat, eftersom bruttonationalprodukten ökade med 2,2 procent i juli–september jämfört med tredje kvartalet 2018. Även exporten (5,3 %), importen (4,2 %), den privata konsumtionen (2,4 %) och investeringarna (2,6 %) ökade jämfört med året innan.

Antalet sysselsatta och sysselsättningsgraden stiger till 73,4 procent före 2021, står det i budgetpropositionen. I oktober 2019 var sysselsättningsgraden 72,7 procent och arbetslöshetsgraden 6,7 procent (Statistikcentralens arbetskraftsundersökning 26.11.2019). I och med att arbetslöshetsgraden sjunker och flaskhalsarna på arbetsmarknaden ökar uppskattas höjningen av inkomstnivån närma sig en årlig tillväxttakt på cirka tre procent, något som så småningom förväntas avspeglade sig på inflationen.

Anslagen i budgetpropositionen uppgår enligt förslaget till 57,7 miljarder euro, vilket är cirka 2,2 miljarder euro mer än i den ordinarie budgeten för 2019. Det som höjer utgiftsnivån är i synnerhet de permanenta utgiftsökningar och tidsbundna framtidsinvesteringar som ingår i regeringsprogrammet. Även vissa så kallade automatiska faktorer, exempelvis ökningen av statens åldersrelaterade utgifter, indexförhöjningar som görs till fullt belopp samt kompensationserna till kommunerna för konsekvenserna av ändringar i beskattningsgrunderna, syns som en utgiftsökning jämfört med 2019. Det goda sysselsättningsläget sänker å andra sidan utgifterna för utkomstskyddet.

Skatteinflödet beräknas öka med 2,6 procent (1,2 miljarder euro) år 2020. Budgetpropositionen uppvisar således ett underskott på cirka 2,2 miljarder euro, vilket kommer att finansieras genom ökad skuldsättning.

Ökningen av underskottet i de offentliga finanserna väntas plana ut och underskottet väntas öka 2019. Skuldsättningen i den offentliga sektorn i relation till BNP har tillfälligt sjunkit till en nivå under 60 procent, men skuldkvoten börjar öka på nytt i början av 2020-talet. De offentliga finanserna väntas fortsatt uppvisa ett strukturellt underskott.

Betänkande FiUB 20/2019 rd

Allmän motivering

Under valperioden genomförs också ett program för framtidsinvesteringar av engångsnatur på högst 3 miljarder euro. Inom ramen för programmet har man fattat beslut om investeringar och samhällligt viktiga försök på 1,4 miljarder euro åren 2020—2022. Av utgifterna föreslås 0,75 miljarder euro infalla 2020. De viktigaste investeringarna gäller yrkesutbildning, förbättring av den grundläggande utbildningens kvalitet och jämlikhet, kompensationsersättningar samt Business Finlands understöd för företagsledda forsknings-, utvecklings- och investeringspaket. Framtidsinvesteringarna finansieras huvudsakligen med kapitalinkomster så att underskottet i statens budgetekonomi och statsskulden inte ökar. Detta försämrar dock saldot i de offentliga finanserna enligt nationalräkenskaperna.

Utskottet anser att dessa satsningar är motiverade och betonar att de ger möjlighet till investeringar som ökar den ekonomiska potentialen eller bidrar till uppnåendet av viktiga samhällsliga mål. Särskilt behövliga är de åtgärder som gäller utvecklandet av trafiknätet, boendet och ett livskraftigt Finland samt uppnåendet av målen för koldioxidneutralitet. Investeringar påskyndas dessutom genom en möjlighet till dubbla avskrivningar på maskiner, inventarier och andra därmed jämförbara lösa anläggningstillgångar skatteåren 2020—2023.

Utskottet konstaterar att regeringens finanspolitik bedöms vara något stimulerande under 2020, vilket är motiverat bland annat på grund av att tillväxten väntas avta och den internationella omvärlden är osäker.

Förbättrad sysselsättning

Genomförandet av regeringsprogrammet har målmedvetet inletts, men det krävs fortfarande åtskilliga åtgärder inom olika förvaltningsområden. I synnerhet måste man satsa på åtgärder som förbättrar sysselsättningen, eftersom det viktigaste enskilda elementet i inkomstunderlaget i regeringsprogrammet är att sysselsättningsgraden höjs till 75 procent. Sysselsättningsnivån måste stiga för att balansmålet för de offentliga finanserna ska nås.

Det är viktigt att regeringen har inletts ett omfattande beredningsarbete vars mål är att senast våren 2020 utarbeta förslag till åtgärder genom vilka antalet sysselsatta ökar med 30 000. Utskottet betonar vikten av mångsidiga åtgärder, eftersom ingen enskild reform i tillräcklig utsträckning förbättrar sysselsättningen, utan det behövs flera åtgärder som verkar i samma riktning. Bland annat servicestrukturen inom arbetskraftspolitiken måste förbättras, arbetsförmågan och arbetskraftsinvandringen främjas och matchningsproblemet lindras. Man måste också sörja för resurserna för arbetskraftsservicen, eftersom många arbetslösa arbetssökande behöver personlig rådgivning och handledning av god kvalitet.

Utskottet lägger vikt vid kompetenshöjande insatser och påpekar också att sysselsättningspotential finns i flera befolkningsgrupper och allra mest bland personer över 55 år. Åtgärder behövs dessutom särskilt för att sysselsätta de ungdomar som helt står utanför utbildning och arbetsliv, liksom också för att sysselsätta partiellt arbetsföra och invandrare som redan befinner sig i landet.

Utskottet lägger vikt vid åtgärdernas kostnadseffektivitet, genomslagskraft och sociala rättvisa.

Betänkande FiUB 20/2019 rd Allmän motivering

Utgifter för forskning och utveckling (FoU).

Forsknings- och innovationsrådet satte år 2017 som mål att Finlands nationella utgifter för FoU ska stiga till fyra procent av bruttonationalprodukten före 2030. Samma mål ingick också i den vision för högskoleutbildningen och forskningen 2030 som publicerades 2017. Även regeringen har i sitt program förbundit sig att höja investeringarna i forskning och utveckling till fyra procent av bruttonationalprodukten senast 2030.

Finlands satsningar på forskning och utveckling har minskat sedan 2009, då de utgjorde 3,75 procent av bruttonationalprodukten. År 2018 var de nere i 2,74 procent. I budgeten för 2020 ingår lösningar i rätt riktning för att öka FoU-intensiteten, bland annat nivåhöjningar av finansieringen av universitet och yrkeshögskolor och återställande av index samt ökning av Business Finland Ab:s verksamhets- och understödsresurser. Men enligt utredning kommer resurserna i budgetpropositionen tillsammans med företagens FoU-satsningar inte att räcka till för att uppnå målet på 4 procent enligt regeringsprogrammet.

Satsningar på forskning, vetenskap och kompetens är en väsentlig förutsättning för Finlands framgång, konkurrenskraft och välfärd. Utskottet framhåller därför att den riktlinje i regeringsprogrammet som gäller att förbättra förhållandena för forskning, utveckling och innovationer måste genomföras. Enligt regeringsprogrammet ska det utarbetas en långsiktig plan genom vilken förhållandena för forskning, utveckling och innovationer förbättras och därigenom eftersträvas att den privata och offentliga investerings- och finansieringsnivån uppgår till fyra procent av bruttonationalprodukten.

Ett koldioxidneutralt Finland

I budgetpropositionen främjas målen för klimatneutralitet med sammanlagt cirka 2 miljarder euro. De största satsningarna görs på naturvård, jordbruk, främjande av cirkulär ekonomi och utveckling av trafiknätet.

För att Finland ska uppnå klimatneutralitet senast 2035 måste vi lägga om våra vanor när det gäller konsumtion och sätt att transportera sig. Det behövs förvaltningsövergripande åtgärder inom flera olika förvaltningsområden och i synnerhet lösningar som främjar cirkulär ekonomi och bioekonomi. Det är också viktigt att säkerställa att dessa åtgärder är konsekventa och kompatibla.

Utskottet anser det vara viktigt att effekterna av de åtgärder som ska genomföras följs under hela valperioden som en del av avsnittet om hållbar utveckling, både i planen för de offentliga finanserna och i budgetpropositionerna. En ambitiös, konsekvent och föregripande klimatpolitik bidrar till ett stabilt investeringsklimat, och detta öppnar för möjligheter för finländska företag och sysselsättning.

Miljöskadliga stöd

Med miljöskadliga stöd avses stöd som leder till ökad nyttjandegrad i fråga om naturresurser och ökad belastning på miljön i företag eller branscher som stöds. Enligt budgetpropositionen finns det miljöskadliga stöd framför allt i skattesystemet, men också bland anslagen. De här stöden be-

Betänkande FiUB 20/2019 rd **Allmän motivering**

räknas uppgå till cirka 3,6 miljarder euro och i huvudsak beröra energi-, trafik- och jordbrukssektorerna.

Det är väsentligt, anser utskottet, att företagsstödssystemet utvecklas så att det blir mer kostnads-effektivt ur statsfinansiell synvinkel och så att det tar hänsyn till de klimatpolitiska målen.

Avkastning av penningspelsverksamhet

Intäkterna från Veikkaus Ab:s penningspelsverksamhet har ett betydande samhällsinflytande, eftersom de årligen ger staten 1 miljard euro i intäkter i statsbudgeten. Åtgärderna för att minska skadeverkningarna av penningspel bedöms dock i fortsättningen minska Veikkaus avkastning.

Utskottet anser att tryggandet av monopolsystemet förutsätter snabba och effektiva metoder för att säkerställa systemets förmåga att kanalisera efterfrågan på penningspel. Det förutsätter framför allt att riktlinjerna i regeringsprogrammet verkställs, det vill säga att man effektivt avvärjer de negativa effekterna av penningspel, styr spelandet till ett ansvarsfullt och övervakat spelutbud och genomför den andra fasen av reformen av lotterilagen.

Utskottet betonar också vikten av att vidta åtgärder för att effektivt ingripa i marknadsföring som strider mot lotterilagen. Veikkaus Ab har ensamrätt att anordna och marknadsföra penningspel på finländska fastlandet, men trots det förekommer rikligt med reklam för utländska penningspel exempelvis på teve- och radiokanalerna och på webbplatser. Utskottet hänvisar också till lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (68/2018), som trädde i kraft i juni 2018. Den ger möjlighet till återkallande av programkoncession helt eller delvis om koncessionshavaren upprepade gånger och allvarligt har brutit mot till exempel förbudet mot marknadsföring av penningspel enligt lotterilagen.

Utskottet anser också att det är motiverat att införa en så kallad blockering för att det på finländska fastlandet inte ska kunna spelas några andra penningspel som förmedlas elektroniskt än de som Veikkaus Ab anordnar. Enligt utredning använder de flesta europeiska länder redan olika slags tekniska hinder för att stoppa utbud av penningspel från andra länder. Det är viktigt att begränsa det utländska utbudet också för att minska de negativa effekterna av penningspel.

Syftet med ensamrätten kan enligt EU-domstolens rättspraxis inte vara att allmännyttig verksamhet finansieras med avkastningen av penningspelen, utan detta kan bara vara en positiv sidoeffekt av den valda politiken. I praktiken har intäkterna från Veikkaus Ab dock en stor betydelse för statens budgetekonomi och förmånstagarna. Vid sidan av att förebygga skadeverkningar av att spela är det därför angeläget att utveckla Veikkaus Ab:s verksamhet så att dess konkurrenskraft för digital affärsverksamhet och dess intäktsföring kan tryggas så väl som möjligt. Samtidigt är det nödvändigt att se till att förmånstagarnas ställning tryggas på ett hållbart sätt.

Miljardinbesparingen enligt planen för de offentliga finanserna

I samband med planen för de offentliga finanserna 2018—2021 beslutade regeringen att utfästelsen i regeringsprogrammet att minska kommunernas kostnader med 1 miljard euro skulle gälla

Betänkande FiUB 20/2019 rd **Allmän motivering**

hela den offentliga sektorn. Gallringen i kommunernas, landskapens och hela den offentliga sektorns kostnader ska göras 2020—2029.

Utskottet konstaterar att konsekvenserna av detta sparbeslut varierar mycket inom olika förvaltningsområden. I synnerhet inom de personalintensiva sektorerna hotar schablonmässiga sparber-ting att försvaga förvaltningsområdets verksamhetsmöjligheter. Därför är det viktigt att regering- en i nästa plan för de offentliga finanserna noggrant bedömer allokeringen av miljarden och even- tuella ändringsbehov.

Den kommunala ekonomin

Läget inom den kommunala ekonomin försämrades betydligt förra året och även det innevarande året ser dåligt ut. Detta beror bland annat på tidigare nedskärningar i statsandelarna, och dessutom har ökningen av kommunernas utgifter varit snabbare än väntat i början av året och ökningen av skatteinkomsterna svagare än väntat. Enligt utredning har utgifterna ökat särskilt av social- och hälsovårdsutgifterna, medan kommunernas inkomster från inkomstskatten ser ut att bli cirka 900 miljoner euro lägre i år än vad som uppskattades i våras. Det är också värt att notera att antalet kommuner med negativt årsbidrag ökar. Årsbidraget var negativt i 43 kommuner 2018, medan det året innan bara fanns fyra sådana kommuner. Resultatet för räkenskapsperioden var negativt i sammanlagt 200 kommuner 2018. Enligt programmet för kommunernas ekonomi (finans- ministeriets publikationer 2019:52) väntas obalansen mellan inkomsterna och utgifterna inom den kommunala ekonomin förbli stor åren 2020—2023.

Utskottet konstaterar att de offentliga finanserna enligt målet i regeringsprogrammet ska vara i balans 2023 i en normalsituation för den globala ekonomin. För att det här målet ska nås måste också läget i den kommunala ekonomin bli bättre. Det är viktigt att sysselsättningen förbättras och sysselsättningsgraden höjs till 75 procent också med tanke på den kommunala ekonomin. Dessutom måste kommunerna genomföra strukturella reformer och andra åtgärder som stärker den kommunala ekonomin. Det är också nödvändigt att kommunerna förbättrar sin kostnadsef- fektivitet och effektiviserar de förebyggande tjänsterna, vilket gör det möjligt att uppnå bespa- ringar på lång sikt. Kommunerna ska också sträva efter att skapa sådan livskraft och ekonomisk aktivitet som ökar skatteinkomsterna och minskar bland annat utgifterna för arbetslöshet.

Utskottet hänvisar till kapitel 28.90 och pekar också här på riktlinjen i i regeringsprogrammet enligt vilken åtgärder som ökar eller utvidgar kommunernas uppgifter och skyldigheter fullt ut ska finansieras av staten eller genom att andra uppgifter eller skyldigheter tas bort.

Finansutskottets ändringar

Finansutskottet ökar budgetutgifterna med 40 miljoner euro, som bland annat ska användas för att åtgärda det eftersatta underhållet av trafiklederna, höja kompetensen, främja uteliv och naturtu- rism, skydda miljön och stödja frivilligorganisationernas verksamhet.

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Allmän motivering

Balansen inom statsfinanserna, statskulden och exponeringar

Budgetpropositionen för 2020 uppgår till ungefär 57,7 miljarder euro. Den uppvisar ett underskott på 2,2 miljarder euro, som kommer att täckas med ny upplåning. Statsskulden (inklusive skulden inom fondekonomin) beräknas uppgå till cirka 110 miljarder euro i slutet av 2020, vilket är cirka 44 procent i förhållande till bruttonationalprodukten.

Utskottet noterar dessutom att exponeringarna inom de offentliga finanserna har ökat avsevärt särskilt till följd av ökande borgensförbindelser i anknytning till exportfinansiering. Enligt en utredning från finansministeriet är exponeringarna inom våra offentliga finanser stora i ett internationellt perspektiv, och enligt Eurostats statistik allra störst jämfört med de andra EU-länderna. Trots att borgensförbindelserna på senare år inte har medfört några betydande förluster utgör ökningen likväl en växande risk för de offentliga finanserna.

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Huvudtitel 24

DETALJMOTIVERING

ANSLAG

Huvudtitel 24

UTRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Utrikesförvaltningen

01. Utrikesförvaltningens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

För utrikesförvaltningens omkostnader föreslås ett anslag på 237,480 miljoner euro. Utskottet välkomnar att finansieringen har kunnat ökas med 12,204 miljoner euro jämfört med den ordinarie budgeten för 2019. Av finansieringen är 2,6 miljoner euro tillägg av engångsnatur.

Utrikesförvaltningens verksamhet grundar sig på ett täckande nätverk av beskickningar vars verksamhet får cirka 143 miljoner euro av anslagen under detta moment. Utskottet anser att det är nödvändigt att under valperioden stärka beskickningsnätet med fyra nya beskickningar (en år 2020) och att tilläggsfinansiering också föreslås för upprätthållandet av det nuvarande beskickningsnätet.

Utskottet anser också att det är nödvändigt att det föreslås ett tilläggsanslag på 4,5 miljoner euro för att stärka beskickningarnas behandling av inreseärenden. Tyngdpunkten ligger på att undanröja flaskhalsar i arbetskraftsinvandring och utveckla visumverksamheten. Det är också positivt att samarbetet mellan Team Finland-aktörerna stärks i syfte att förbättra verksamhetens resultat och kundtillfredsställelsen. Den här verksamheten vars syfte är att främja export och investeringar är viktigt för Finland som är mycket beroende av utrikeshandeln. Dessutom föreslås tilläggsfinansiering bland annat för informationssäkerhet och förbättrande av familjernas ställning vid beskickningarna.

Utskottet lyfter fram de kumulativa effekterna av den tidigare produktivetsbesparingen på en miljard euro¹ under utrikesministeriets huvudtitel som fastställdes i planen för de offentliga finanserna. Utskottet betonar att man fortsatt bör utveckla produktiviteten inom förvaltningsområdet och söka allt effektivare verksamhetsmodeller, till exempel med andra aktörer, såsom de nordiska länderna, EU-länder och Europeiska utrikestjänsten. Samtidigt måste man dock bereda sig på bland annat ökade säkerhetshot, och det är nödvändigt att det i budgeten reserveras tillräckliga resurser för att säkerställa beskickningarnas säkerhet. Enligt utredning till utskottet har finansieringen av beskickningsnätet tryggats år 2020, men från och med 2023 minskar de ökningarna som planerats för ramperioden på grund av de anslagsminskningar som kumuleras i och med produktivetsbesparingen på en miljard euro i enlighet med planen för de offentliga finanserna.

---

¹ I planen för de offentliga finanserna 2018–2021 beslutades att den minskning av kommunernas kostnader med en miljard euro som fastställdes i regeringsprogrammet ska utvidgas till att gälla hela den offentliga sektorn. Minskningen infaller åren 2020–2029.

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Huvudtitel 24

74. Husbyggen (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 12,3 miljoner euro, varav 4,3 miljoner euro är finansiering av engångsnatur för de ändringar som behövs i fastigheterna.

Utskottet anser det vara bra att utrikesministeriet och finansministeriet har kommit överens om att fem procent av fastigheternas balansvärde i fortsättningen ska anvisas för kostnaderna för fastighetskötseln. Det handlar alltså om en permanent finansiering på åtta miljoner euro som är cirka fyra miljoner euro mer än 2019. Det finns dock ett reparationsunderskott i de utländska fastigheterna, så nivån på investeringsfinansieringen bör ses över mot slutet av ramperioden.

30. Internationellt utvecklingssamarbete

66. Egentligt utvecklingssamarbete (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 684,836 miljoner euro, alltså 101,077 miljoner euro mer än för 2019. Statens sammanlagda utgifter för utvecklingssamarbete beräknas 2020 uppgå till cirka 1,030 miljarder euro, vilket motsvarar cirka 0,41 procent av bruttonationalinkomsten.

Utskottet anser att det är rätt riktning att öka anslagen för utvecklingssamarbete och anser liksom regeringen att målet på lång sikt bör vara att höja utvecklingsfinansieringen till 0,7 procent av bruttonationalinkomsten i enlighet med FN:s mål. Det är också viktigt att öka stödet till de minst utvecklade och bräckliga länderna (MUL-länderna) från nuvarande 0,15 procent till 0,2 procent enligt det uppställda målet. För att nå FN-målen är det i enlighet med regeringsprogrammet nödvändigt att utarbeta en färdplan med tidtabell. Utskottet betonar dessutom att när anslagen ökar måste man också se till att förvaltningen av utvecklingssamarbetet stärks.

Finland arbetar aktivt för att uppnå målen i FN:s handlingsprogram för hållbar utveckling Agenda 2030 och för att genomföra klimatavtalet från Paris. Regionalt ligger tyngdpunkten på Finlands satsningar på Afrika.

Utskottet betraktar de valda prioriteringarna i utvecklingssamarbetet som goda och lyfter fram särskilt kvinnors och flickors rättigheter och stärkande av deras ställning samt stödjandet av utvecklingsländernas ekonomi och uppkomsten av nya arbetstillfällen och utvecklandet av skattesystemen. Till Finlands starka kompetensområden hör också att främja utbildning, fungerande samhällen och demokratiutveckling. Viktiga åtgärder är dessutom åtgärder för att bekämpa klimatförändringen och främja en hållbar användning av naturresurser.

I enlighet med regeringsprogrammet bereder utrikesministeriet en ökning av finansieringen för medborgarsamarbete och multilateralt samarbete. År 2020 föreslås 219 miljoner euro för multilateralt utvecklingssamarbete (172 miljoner euro 2019), 184 miljoner euro för land- och regionspecifikt arbete (149 miljoner euro 2019), 73 miljoner euro för humanitärt bistånd (samma belopp som 2019), 75 miljoner euro för stöd till frivilligorganisationer (65 miljoner euro 2019) och 68 miljoner euro för Europeiska utvecklingsfonden (74 miljoner euro 2019).

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Huvudtitel 24

Här vill utskottet särskilt lyfta fram stödet till frivilligorganisationer och anser det nödvändigt att stödets andel höjs ytterligare i enlighet med riktlinjerna i regeringsprogrammet. Den föreslagna understödsnivån är 39 miljoner euro mindre än 2015, före de omfattande minskningarna i utvecklingssamarbetet. Redan vid beredningen av budgetpropositionen för 2021 bör stödet till frivilligorganisationerna för utvecklingskommunikation och globalfostran (VGK-stödet) höjas till samma nivå som före nedskärningarna. Det bör understrykas att organisationerna ofta når de mest utsatta människorna på gräsrotsnivå. Det bistånd som kanaliseras via dem stärker samtidigt det civila samhället i utvecklingsländerna, vars verksamhetsmöjligheter begränsas i allt fler länder.

Utskottet betonar också vikten av humanitärt bistånd och anser att det är nödvändigt att regeringen ser till att det är på en tillräcklig nivå. Det är också nödvändigt att öka klimatfinansieringen i enlighet med regeringsprogrammet och beakta Finlands andel av finansieringsansvaret enligt klimatavtalet från Paris.

Utskottet lägger till 700 000 euro under momentet för stöd till frivilligorganisationers utvecklingssamarbete, varav finansiering ska anvisas för organisationsdrivna projekt inom utbildningssektorn som stärker lärarnas kompetens, rörlighet eller nya samarbetsformer med företag som exporterar utbildning. Finansiering ska också riktas till den globala vaccinaliansen (GAVI).

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 685 536 000 euro.

Anslaget får användas

(Punkt 1—3 som i RP 29/2019 rd)

(Punkt 4 som i RP 89/2019 rd)

(Punkt 5—7 som i RP 29/2019 rd)

(Stycke 3—6 som i RP 29/2019 rd)

Dispositionsplan (euro)

1.	Multilateralt utvecklingssamarbete	219 055 000
2.	Utvecklingssamarbete med enskilda länder och regioner	186 666 000 ^a
3.	Europeiska utvecklingsfonden	67 800 000
4.	Utvecklingssamarbete som inte inriktats enligt land	31 885 000
5.	Humanitärt bistånd	72 500 000
6.	Planering, stödfunktioner och utvecklingspolitisk information inom utvecklingssamarbetet	4 480 000
7.	Evaluering och intern revision inom utvecklingssamarbetet	1 450 000

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Huvudtitel 24

8.	Stöd till frivilligorganisationernas utvecklingssamarbete och information om utvecklingssamarbetet samt den kommunala sektorns utvecklingssamarbete	76 300 000
9.	Räntestödsinstrument	25 700 000
Sammanlagt		685 536 000

- a. I anslaget ingår sammanlagt 8 100 000 euro i utgifter för samarbetsprojekt mellan ministeriet och Europeiska kommissionen samt 500 000 euro i utgifter för ett samarbetsprojekt mellan ministeriet och Sitra. Dessutom ingår 4 000 000 euro för ersättning av förluster i Finnfunds specialriskfinansiering.

Fullmakt

(Punkt 1—3 som i RP 89/2019 rd)

67. Stöd för demokrati och rättsstatsutveckling (reservationsanslag 2 år)

Det rör sig om ett nytt moment och under det föreslås 3,0 miljoner euro. De understöd som beviljas av anslaget ska anknyta till främjandet av demokratin och rättsstatsutvecklingen i enlighet med kriterierna för det offentliga utvecklingsbiståndet (ODA). Utskottet anser att det nya momentet är nödvändigt och betonar också internationellt utnyttjandet av det starka kunnande inom rättsområdet som finns i Finland.

88. Höjning av Finnfunds (Fonden för industriellt samarbete Ab) kapital (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 10 miljoner euro för att teckna nya aktier. Finnfund är en statligt ägd utvecklingsfinansiär som 2018 fattade nya investeringsbeslut för 154 miljoner euro. År 2019 beräknas beloppet överstiga 200 miljoner euro. Finnfund kanaliserar sitt kapital till nya utvecklingsobjekt, och dess finansiering enligt kriterierna för det offentliga utvecklingsbiståndet (ODA) överstiger statens kapitalisering.

År 2018 gjordes 93 procent av Finnfunds investeringar i de fattigaste OECD-DAC-klasserna och 67 procent i Afrika. Syftet med verksamheten är att uppnå bestående utvecklingseffekter i samhällen och att stärka den egna ansvarsfulla företagsverksamheten i utvecklingsländer. Under de kommande åren kommer klimatfinansieringen (som anvisas minst 75 procent av de utvecklingspolitiska finansinvesteringarna) och finansieringen av projekt som främjar kvinnors ställning att framhävas ytterligare. År 2018 sysselsatte Finnfunds investeringsobjekt 56 000 personer, varav en tredjedel var kvinnor, och de skatter och andra avgifter som placeringsobjekten betalade uppgick till 490 miljoner euro.

Utskottet anser att Finnfunds verksamhet är effektiv och betonar transparensen i verksamheten och rapporteringen. Ansvaret för Finnfunds ägarstyrning ligger hos utrikesministeriet, som övervakar verksamhetens kvalitet och ställer upp bland annat årliga ägar- och utvecklingspolitiska mål för den samt följer upp hur målen uppnås. Utvecklingspolitiska investeringar (moment 24.30.88 och 24.30.89) och därmed också Finnfunds verksamhet styrs av samma mål och ramvillkor som utvecklingssamarbetet i gåvoform.

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Huvudtitel 24

89. Finansinvesteringar inom utvecklingssamarbetet (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 129,730 miljoner euro.

Utskottet betonar att det för att uppnå målen i FN:s handlingsprogram för hållbar utveckling (Agenda 2030) krävs olika slags aktörer och finansieringsinstrument som stöder varandra. De nuvarande årliga utvecklingsinsatserna motsvarar endast drygt en tredjedel av den finansiering som krävs för att uppnå målen. Totalt beräknas behovet av tilläggsfinansiering uppgå till 2 500 miljarder dollar per år. Det offentliga utvecklingsbiståndet räcker inte heller enligt FN:s riktlinjer, utan det behövs dessutom ansevärd privat finansiering.

Utskottet betonar att företag och olika aktörer bör uppmuntras att bilda nätverk för att Finland ska kunna delta i större internationella utvecklingssamarbetsprojekt i minst samma skala som de övriga nordiska länderna. Samtidigt är det skäl att komma ihåg att en stark demokrati, en fungerande rättsstat och god förvaltning också är förutsättningar för hållbar företagsverksamhet. Man måste därför se till att de olika åtgärderna och finansieringsformerna (gåvobistånd samt finansiella investeringar i form av lån och kapital) kompletterar varandra och att man tillämpar de bästa internationella principerna vid beviljandet och utvärderingen av verksamheten. Statsrådet ska också fortsätta arbetet för att utnyttja medborgarorganisationernas kompetens i utvecklingssamarbetet i form av investeringar.

90. Övriga utgifter inom utrikesministeriets förvaltningsområde

50. Vissa statsunderstöd och statsbidrag (fast anslag)

Utskottet ökar anslaget under momentet med 200 000 euro för verksamhet som främjar fredsarbetet. Utskottet betonar samtidigt också Historiker utan gränser i Finland rf:s verksamhet, som främjar bl.a. diskussion om historiska frågor och användningen av historiekunskap för att förebygga och lösa konflikter.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 1 741 000 euro.

(Stycke 2 och 3 som i RP 29/2019 rd)

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Huvudtitel 25

Huvudtitel 25

JUSTITIEMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Budgetpropositionen innehåller flera positiva och viktiga anslagsökningar som förbättrar förutsättningarna för förvaltningsområdets verksamhet. Det föreslås bland annat en årlig tilläggsfinansiering på 5,2 miljoner euro för att säkerställa att straffansvaret förverkligas och för att förkorta behandlingstiderna inom straffprocessen. Dessutom stärks rättsväsendets och Brottspåföljdsmyndighetens resurser med 0,7—1,7 miljoner euro, och även förebyggandet av brottslighet effektiviseras. I detta syfte föreslås under ramperioden ett årligt anslag på 2,5 miljoner euro för att bland annat förebygga vålds- och sexualbrott och hjälpa unga förbrytare. Målet är särskilt att minska återfallsbrottsligheten.

Enligt justitieministeriets bedömning tryggar anslagsökningarna verksamheten under nästa år, och finansieringen förbättras något eller bibehålls på detta års nivå. Under ramperioden påverkas anslagen dock av tidigare sparbeslut, varav särskilt verkställandet av miljardbesparingen enligt planen för de offentliga finanserna² väcker oro över huruvida resurserna kommer att räcka. Besparingen har enligt uppgift lättats upp för justitieministeriets del och kommer att lindras ytterligare 2020—2023 så att sparkravet är 5,4 miljoner euro i slutet av ramperioden.

Enligt uppgift är sparkravet dock fortfarande stort med tanke på att omkostnaderna till stor del hör till personalutgifterna. Besparingarna kan således antas minska antalet anställda och återspeglas i behandlingstiderna. Man bör ge akt på anslagsnivån också av den anledningen att polisens anslag stiger i slutet av ramperioden medan resurserna inom justitieministeriets förvaltningsområde minskar. Det kan medföra flaskhalsar och längre behandlingstider inom både åklagar- och domstolsväsendet.

Utskottet anser att det är nödvändigt att målmedvetet gå vidare med de reformer av informationssystemen som redan länge varit aktuella, eftersom särskilt informationssystemen väntas generera produktivitetsvinster som lättar upp det svåra anslagsläget inom förvaltningsområdet. Framför allt bör man se till att genomföra de allmänna domstolarnas och åklagarväsendets AIPA-projekt, som redan har fördröjts med cirka tre år och kännbart överskridit kostnads kalkylen. Tillräckliga resurser måste anvisas för genomförandet av informationssystemprojekten, och dessutom måste det säkerställas att de nya systemen och arbetssätten är användarvänliga och faktiskt ökar produktiviteten och kvaliteten på arbetet.

Utskottet ser det också som viktigt att bedöma resursbehoven samt sparkraven och möjligheterna till besparingar inom rättsvården och se till att resurserna räcker för att säkerställa ett kvalitativt och tillräckligt rättsskydd.

---

² I planen för de offentliga finanserna 2018–2021 beslutades det att den minskning av kommunernas kostnader med en miljard euro som fastställdes i regeringsprogrammet ska utvidgas till att gälla hela den offentliga sektorn. Minskningen infaller åren 2020—2029.

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Huvudtitel 25

01. Ministeriet och förvaltningen

03. Omkostnader för myndigheter som verkar i anslutning till justitieministeriet (reservationsanslag 2 år)

Enligt regeringsprogrammet ska problemen med identifieringen av problem med de mänskliga rättigheterna och rapporteringen åtgärdas målmedvetet så att de särskilda ombudsmännens och andra myndigheters verksamhet samt civilsamhällesorganisationers och internationella aktörers verksamhetsförutsättningar tryggas.

Det är följaktligen positivt att propositionen innehåller ett anslag på 200 000 euro för beredning av rapportering om våld mot kvinnor (25.01.01) och att ombudsmännen för rapportering i människorättsfrågor och för ingripande i problem anvisas en tilläggsfinansiering på 100 000 euro. Højningen är betydelsefull med tanke på ombudsmännens relativt små resurser, och den gör det möjligt att stärka verksamheten.

Också dataombudsmannens resurser ökas. Detta är motiverat, eftersom dataombudsmannen är den nationella tillsynsmyndighet som avses i EU:s dataskyddsförordning och dess uppgifter ändrades betydligt när EU:s dataskyddsbestämmelser reviderades. De ändrade uppgifterna har krävt betydande tilläggsansatningar; medan det fanns 23 årsverken vid dataombudsmannens byrå 2017, uppskattas de ordinarie resurserna från 2020 framåt till 49 årsverken.

Utskottet ser det som viktigt att följa hur resurserna räcker, eftersom ändringen är så omfattande att resursbehoven ännu inte med säkerhet kan uppskattas. Likaså kan personal- och anslagsbehoven hos underrättelsetillsynsombudsmannen, som inledde sin verksamhet i år, bedömas närmare först när man har fått erfarenheter av den helt nya underrättelseverksamheten och övervakningen av den.

Utskottet välkomnar också att man i budgetpropositionen har förberett sig för att inrätta en tjänst som äldreombudsman och en byrå för ombudsmannen.

Enligt utskottet är det skäl att framöver bedöma om man utan att riskera ombudsmännens självständiga ställning kunde slå ihop byråernas administrativa uppgifter och på så sätt minska överlappningar i det administrativa arbetet.

05. Rättsregistercentralens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Under de senaste åren har det gjorts en årlig nivåhøjning i rättsregistercentralens anslag. Dessutom har det akuta anslagsunderskottet korrigerats genom tillfälliga öknningar. Nästa år är anslags-situationen rätt bra, men anslagsnivån sjunker mot slutet av ramperioden.

Utskottet anser att det är viktigt att verkets resurser räcker för att ta fram de informationssystem som den nya lagstiftningen förutsätter. Utöver det bör man se till att verket kan utveckla sina informationssystem långsiktigt och på så sätt effektivisera sin verksamhet.

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Huvudtitel 25

Utskottet ser det också som viktigt att i lagberedningsfasen noga bedöma de kostnader som lagändringen kommer att orsaka för informationssystemens del och att beakta dessa kostnader i verkets anslag. Rättsregistercentralens verksamhet måste vara fullständigt tillförlitlig och ske i realtid, eftersom centralen sörjer för verkställigheten av bland annat böter och motsvarande straffrättsliga påföljder och svarar för informationssystemen och registren inom justitieministeriets förvaltningsområde.

50. Understöd (fast anslag)

Utskottet ökar momentet med 400 000 euro till organisationer som arbetar för att förebygga våld i nära relationer.

I den kompletterande budgetpropositionen höjdes verksamhetsunderstödet till fredsorganisationer med 200 000 euro. Utskottet gör motsvarande ändring också i dispositionsplanen.

Det är dessutom påkallat att trygga anslagen för Flyktingrådgivningen, anser utskottet. Behovet av flyktingrådgivning är stort, men enligt den utredning som fåtts räcker dess resurser inte till för att sköta de centrala uppgifterna.

Utskottet föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Utskottets förslag till uttalande 1

Riksdagen förutsätter att regeringen anvisar en tilläggsfinansiering på 0,3 miljoner euro till Flyktingrådgivningen rf i samband med den första tilläggsbudgetpropositionen för 2020.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 13 005 000 euro.

(Stycke 2 och 3 som i RP 29/2019 rd)

Dispositionsplan (1 000 euro)

Understöd till sammanslutningar som producerar stödtjänster till brottsoffer (högst)	4 855
Understöd för upprätthållande av samernas kulturella autonomi (högst)	3 955
Övriga understöd och bedömning av understödsprojektens konsekvenser (högst)	4 195
Sammanlagt	13 005

10. Domstolar och rättshjälp

Som det konstateras ovan stärks förvaltningsområdets anslag nästa år med 5,2 miljoner euro för att stärka hela rättskedjan. Av detta belopp går 0,8 miljoner euro till tingsrätterna och hovrätter-

Betänkande FiUB 20/2019 rd

Huvudtitel 25

na. Vid utfrågningen i utskottet bedömde de sakkunniga dock att den kalkylerade effekten för domstolarna av anslagsökningen till polisen är något större (1,1 miljoner euro) redan nästa år, men obalansen ökar under ramperioden när polisens resurser ökar. Resursläget försvagas också till följd av sparkravet på en miljard euro i planen för de offentliga finanserna, som enligt sakkunnigbedömningar kalkylmässigt uppskattas innebära en minskning av löneutgifterna för cirka 15 arbetspar bestående av en tingsdomare och en tingssekreterare. Allt som allt finns det risk för att ärendebalansen i domstolarna börjar växa.

Med tanke på en effektiv resursanvändning är det motiverat att tyngdpunkten i rättegången tydligt ska ligga på första instans, i enlighet med regeringens proposition. En högklassigt fungerande första instans ökar förtroendet och minskar behovet av ändringssökande. Därför är det viktigt att se till att resurserna räcker och används på rätt sätt och att domstolarnas arbetsredskap och den tekniska beredskapen i tingssalarna uppfyller de praktiska behoven.

Utskottet är tillfreds med att förvaltningsdomstolarna i den kompletterande budgetpropositionen anvisas mer resurser för att avarbeta asylärendebalansen (1 miljon euro) och för det ökade antalet ärenden som gäller uppehållstillstånd (2,3 miljoner euro högsta förvaltningsdomstolen medräknad). Utan dessa ökningarna skulle anslagen ha blivit för knappa, eftersom antalet utlänningsärenden fortfarande är på en betydligt högre nivå än 2015 och särskilt antalet besvär över beslut om uppehållstillstånd har ökat.

Utskottet anser att det framöver är skäl att bedöma om ökningen av antalet ärenden som beror på asylärendena och ärendena som gäller uppehållstillstånd blivit så bestående att man bör höja anslagen till förvaltningsdomstolarna permanent på denna grund.

Utskottet vill också lyfta fram de åtgärder som stöder personalens välbefinnande i arbetet, eftersom den stora arbetsmängden i kombination med knappa resurser och ständiga lagreformer och utvecklingsprojekt återspeglar sig i hur personalen mår. De många olika reformerna i anslutning till digitaliseringen minskar inte heller nödvändigtvis arbetsmängden utan ökar kraven i arbetet och arbetsbelastningen.

Utskottet välkomnar att domstolsverket inleder sin verksamhet i början av nästa år. Verket ska svara för domstolväsendets verksamhetsförutsättningar och för utvecklande, planering och stödjande av domstolarnas verksamhet. Det är fråga om en betydande reform som stärker domstolarnas oberoende och stöder deras verksamhet. Det är viktigt att följa verkets resursbehov och verksamhetens effektivitet.

Utskottet betonar att det med tanke på domstolväsendets konstitutionella ställning och funktionsförmåga är viktigt att stärka uttryckligen dess basfinansiering, eftersom ett effektivt domstolväsende av hög kvalitet är en förutsättning för ett rättvist och tryggt samhälle och en konkurrenskraftig och fungerande ekonomi. En starkare basfinansiering gör det också möjligt att anställa personal permanent och minska antalet tjänsteförhållanden för viss tid. Utskottet understryker att man måste sörja för domstolarnas verksamhetsförutsättningar på lång sikt och säkerställa att alla de som ingår i rättsvårdskedjan kan sköta sina uppgifter på behörigt sätt.

Betänkande FiUB 20/2019 rd Huvudtitel 25

04. Rättshjälps- och intressebevakningsdistriktens och konsumenttvistenämndens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Anslaget under momentet höjs med cirka 2,9 miljoner euro, varav den största ökningen (1 miljon euro) går till att minska överskudsättningen. Målet är att minska överskudsättningen genom att främja samarbetet mellan myndigheterna och den tredje sektorn så att medborgarna får mer hel- täckande handledning och hjälp med att sköta sin ekonomi än i dag.

Utskottet anser att dessa åtgärder är motiverade och motsvarar skrivningen i regeringsprogram- met om att tillgången till ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning förbättras och hänvisningen till tjänster effektiviseras. För att kunna minska överskudsättningen krävs det framför allt att man stärker det förebyggande arbetet tillsammans med bland annat socialväsendet, skolorna och ut- sökningsenheten. Särskilt viktigt är det att minska skuldsättningsspiraler i samband med snabblån och konsumentkrediter.

Utskottet anser också att det är viktigt att de tilläggsanslag som i enlighet med rambeslutet anvä- nts för överskudsättningen ökar ytterligare till 1,5 miljoner euro under ramperioden. Likaså är det viktigt att följa konsekvenserna av de lagändringar gällande konsumentkrediter och snabblån som gjordes under den förra regeringsperioden och vid behov vidta åtgärder för att effektivisera regleringen.

30. Åklagarna

01. Åklagarväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Åklagarväsendets resurser stärks genom en ökning på 2,4 miljoner euro jämfört med 2019, varav 2 miljoner euro hänför sig till regeringsprogrammets skrivning om förverkligandet av straf- fansvar och förkortning av behandlingstiderna. Ökningen är viktig eftersom Åklagarmyndighet- ens anslag har varit knappa. Det bedöms bland annat ha bidragit till en betydlig ökning av ande- len ärenden där förundersökningen har begränsats genom att förundersökningen lagts ned eller det har beslutats att någon förundersökning inte ska göras. Däremot noteras en minskning i anta- let egentliga ärenden som gällt åtalsprövning. Andelen ärenden där förundersökningen begränsa- des genom att förundersökningen lades ned eller det beslutades att någon förundersökning inte skulle göras ökade från 1 000 till 20 000 ärenden 2004—2018, trots att antalet inkomna ärenden har legat kvar på nivån 80 000—90 000 ärenden.

Vid utfrågningen i utskottet bedömde de sakkunniga dock att resurserna trots anslagsökningen är så knappa att antalet åklagare kommer att minska. I fjol fanns det 551 årsverken vid åklagarvä- sendet, medan antalet under den nästa fyraårsperioden uppskattas vara cirka 535 årsverken. En- ligt den resursanalys som åklagarväsendet själv gjort skulle det optimala antalet anställda vid myndigheten vara 586 årsverken. Utskottet har också uppmärksammat på att det finns få åkla- gare i vårt land jämfört med många andra länder. Hos oss finns det bara ungefär sju åklagare per 100 000 invånare, när medeltalet i Europa är cirka 11 åklagare per 100 000 invånare och i de nordiska länderna i genomsnitt 10—12 åklagare per 100 000 invånare. Om det fanns åtta åklaga- re per 100 000 invånare i vårt land, skulle det behövas ungefär 70 nya åklagare.

Betänkande FiUB 20/2019 rd

Huvudtitel 25

Utskottet ser det som viktigt att man genom den organisationsreform som trädde i kraft den 1 oktober 2019 kan nå de uppställda målen när det gäller utveckling av verksamheten och ökad produktivitet. Åklagarmyndigheten består i dag av riksåklagarens byrå som är centralförvaltningsenhet och av fem åklagardistrikt. Tidigare hörde Riksåklagarämbetet och 11 regionala åklagarämbeten till åklagarväsendet.

Utskottet understryker att man bör följa konsekvenserna av reformen både för resurserna och för tillgodoseendet av medborgarnas rättssäkerhet, likabehandling, behandlingstider och personalens välbefinnande i arbetet. Det är också nödvändigt att stärka åklagarväsendets resurser och att sörja för tillräckliga resurser för hela straffprocesskedjan för att förverkliga det straffrättsliga ansvaret.

Utskottets förslag till uttalande 2

Riksdagen förutsätter att man redan i tilläggsbudgeten för 2020 beaktar behovet av extra resurser för Åklagarmyndighetens verksamhet och säkerställer en tillräcklig personal.

40. Verkställighet av straff

01. Brottspåföljdsmyndighetens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Enligt uppgift skapar budgetpropositionen förutsättningar för att upprätthålla den nuvarande servicenivån. I anslagen har man beaktat de extra utgifter som följer av de lagändringar som gjorts. Det gäller bland annat de extra anslagen för att minska risken för återfall vid allvarliga våldsbrott och för komplettering av systemet med tilläggsuppföljder i samband med villkorligt fängelse. Enligt regeringsprogrammet anvisas extra anslag också för de utgifter som föranleds av att polisens brottsbekämpning utvidgats.

Utgiftstrycket inom Brottspåföljdsmyndigheten kommer emellertid att öka under de närmaste åren, bland annat på grund av ökade utgifter för installation av ny säkerhetsteknik i fängelserna, kompetensutveckling av personalen och avveckling av beredskapssystemet i fängelserna.

Utskottet ser det som bra att ansvaret för att ordna hälso- och sjukvården för fångar har överförts till Institutet för hälsa och välfärd, vilket har gjort att bland annat patientsäkerheten och kvalitetsledningen har utvecklats. Det finns dock utmaningar vid rekryteringen av läkare, särskilt till polikliniker som har få patienter och ligger långt från varandra. Utskottet betonar också vikten av att identifiera och behandla psykisk ohälsa och missbruksproblem hos fångar för att stödja frigivningen och integrationen i samhället. För att minska återfallsbrottsligheten är det också i övrigt viktigt att se till att frigivningen av fångar bereds noga och i god tid före frigivningen, i nära samarbete med kommuner och andra intressegrupper. Detta kräver också en omfattande bedömning av behovet av service hos fången.

Utskottet är tillfreds med att Brottspåföljdsmyndighetens nätverk av lokaler i enlighet med regeringsprogrammet utvecklas så att de nuvarande verksamhetsställena bibehålls. Tavastehus nya kvinnofängelse, den öppna anstalten i Kervo och kontoret i Jyväskylä med en öppen anstalt och

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Huvudtitel 25

en byrå för samhällspåföljder tas i bruk 2020. Likaså är det positivt att byggprojektet som gäller fängelserna i Uleåborg och Vaala framskrider, vilket riksdagen har betonat i ett flertal sammanhang.

Betänkande FiUB 20/2019 rd Huvudtitel 26

Huvudtitel 26

INRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

För inrikesministeriets förvaltningsområde föreslås anslag på 1,528 miljarder euro, alltså 31,413 miljoner euro mera än i den ordinarie budgeten för 2019. Tillägget är verkligen behövligt, eftersom utmaningarna inom förvaltningsområdet ökar på grund av de ökade hoten mot den inre säkerheten.

Uppmärksamhet ska dock fortfarande fästas vid säkerställandet av säkerhetsmyndigheternas funktionsförmåga i enlighet med regeringsprogrammet, eftersom förvaltningsområdet under planeringsperioden måste anpassa sin verksamhet och sitt personantal till den sjunkande ramnivån. Detta beror bland annat på tidigare sparåtgärder (t.ex. produktivitetsbesparingar på en miljard i de offentliga finanserna³). Eftersom förvaltningsområdet är mycket personalintensivt, riktas anslagsnedskärningarna oundvikligen till personalen.

Utskottet lyfter också fram att det i verksamhetslokalerna för ämbetsverken under huvudtiteln finns omfattande problem med inomhusluften och att de nödvändiga grundliga reoveringarna av fastigheterna höjer hyrorna till Senatfastigheter. I egenskap av statlig arbetsgivare ska man sörja för sunda och ändamålsenliga arbetslokaler och även höjningarna av hyrorna ska beaktas på ett hållbart sätt i budgetpropositionerna. En annan betydande problematisk helhet är utgifterna för IKT-utveckling och IKT-underhåll.

Utskottet välkomnar att ytterligare medel har avsatts för båda dessa frågor, både i den fjärde tilläggsbudgeten för 2019 och i den kompletterande budgetpropositionen. Problemen är dock omfattande, så regeringen bör också i fortsättningen fästa uppmärksamhet vid dem.

10. Polisväsendet

01. Polisväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 763,152 miljoner euro, alltså 10,057 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för 2019.

I budgetpropositionen ingår ett tilläggsanslag på 7,5 miljoner euro för att höja antalet poliser till 7 500 årsverken i enlighet med regeringsprogrammet. Anslaget ökar gradvis så att det uppgår till 18 miljoner euro 2023. Enligt den utredning som utskottet fått är det inte nödvändigt att höja antalet polisutbildade för att öka antalet poliser, utan den nuvarande årliga intagningsnivån på 400 studerande är fortfarande tillräcklig.

Regeringen föreslår också andra permanenta tillägg bl.a. för förortspolisen och den förebyggande verksamheten (2,5 miljoner euro), servicenivån i krävande och glest bebyggda områden (3,3

---

³ I planen för de offentliga finanserna 2018–2021 beslutades det att den minskning av kommunernas kostnader med en miljard euro som fastställdes i regeringsprogrammet ska utvidgas till att gälla hela den offentliga sektorn. Minskningen infaller åren 2020–2029.

Betänkande FiUB 20/2019 rd **Huvudtitel 26**

miljoner euro), ökningen av utgifterna för statens gemensamma säkerhetsnät TUVE (2 miljoner euro) och stärkandet av nätpolisverksamheten (1,9 miljoner euro).

Utskottet anser det vara ytterst nödvändigt att polisens anslag och antalet poliser ökas under ramperioden. Detta underlättar också planeringen av verksamheten. Den långsiktiga strategiska planeringen skulle främjas ytterligare av att polisens resurser skulle tryggas ännu mer långsiktigt, till och med över regeringsperioden.

Polisens respons och förmåga att reagera på plötsliga situationer står i direkt proportion till antalet poliser på fältet. I och med att anslagen ökas förväntas polisens aktionsberedskapstid bli bättre, vilket innebär att en allt större del av befolkningen får brådskande hjälp snabbare än tidigare. Polispatrullernas verksamhet kan också riktas särskilt till de områden där servicenivån är svagast. Resurserna måste dock fortsättningsvis riktas till de viktigaste kärnuppgifterna och de politiskt definierade prioriteringarna.

Vid sidan av polisens grundläggande arbete anser utskottet att det är särskilt nödvändigt att stärka den förebyggande verksamheten och verksamheten vid förortspolisen. Det är också viktigt att effektivare än tidigare ingripa i den brottslighet som sker på nätet, såsom utnyttjande av barn och unga. Likaså är det viktigt att förbereda sig på att överbelastningsattacker, nätfiske och dataintrång blir vanligare och att de kan utgöra en del av olika hybridhot. Dessutom betonar utskottet bl.a. trafikövervakning, inklusive övervakning av tung trafik, som också hänför sig till bekämpningen av svart ekonomi.

Utskottet betonar att polisens materiel, redskap, taktiska kompetens och utbildning måste motsvara de rådande kraven. När antalet operativ personal ökar måste det ses till att polisens basmateriel underhålls och räcker till. Inrikesministeriet bedömer att behovet av tilläggsanslag uppgår till omkring 10 miljoner euro per år.

Användningsgraden för fordonsparken ökade i och med projektet för utveckling av polisens förvaltningsstruktur PORA III. I samband med det minskades antalet polisenheter och man övergick i allt högre grad till mobila kontor. Antalet körda kilometer ökar således snabbare än tidigare, vilket förkortar materielens livslängd.

Utskottet konstaterar att en ökning av kostnaderna för polisens lokaler trots det genomförda PORA III-projektet fortfarande är problematisk och att det tar en allt större del av omkostnaderna. Det är viktigt att se till att varken ökningen av lokalkostnaderna eller de tidigare nämnda IKT-utgifterna äventyrar ökningen av antalet poliser under de kommande åren. Inrikesministeriet uppskattar att det behövs tilläggsanslag för fastigheter och IKT-utgifter till ett belopp av cirka 25 miljoner euro 2023.

För att dämpa lokalkostnaderna anser utskottet det nödvändigt att bland annat bedöma möjligheterna för olika aktörer inom statsförvaltningen att använda gemensamma lokaler i synnerhet i glesbygden. Genom det nätverk av verksamhetsställen som nås på detta sätt kan man också utnyttja befintliga sunda lokaler och eventuellt samtidigt förkorta polisens uttryckningstider. Förkortade körsträckor förlänger å sin sida fordonsparkens livslängd.

Betänkande FiUB 20/2019 rd **Huvudtitel 26**

I detta sammanhang uttrycker utskottet dessutom sin oro över den omfattande belastning som uppdagats vid arbetarskyddsinspektionerna, särskilt i brottsutredningen och bland väktarna. De problem som upptäckts måste åtgärdas snabbt.

02. Skyddspolisens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 49 miljoner euro, alltså 5,102 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för 2019. I anslaget ingår ett permanent tillägg på 10 miljoner euro till skyddspolisens 2019 för att säkerställa en effektiv och korrekt tillämpning av den lagstiftning om civil underrättelseinhämtning som trädde i kraft den 1 juni 2019.

Enligt utredning till utskottet utgör budgetpropositionen en god grund för en långsiktig utveckling av ämbetsverket. Inom den närmaste framtiden har skyddspolisens också för avsikt att skaffa tidsenliga lokaler. Dessutom är det positivt att ämbetsverket, som genomgår en kraftig förändring, har ansett det vara viktigt att satsa på personalens välfärd och kompetensutveckling.

20. Gränsbevakningsväsendet

01. Gränsbevakningsväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 244,599 miljoner euro, alltså 9,909 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för 2019.

I propositionen beaktas de kostnader som de permanenta trupper som ska inrättas under Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån (Frontex) orsakar Finland år 2020. Kostnaderna uppgår till 790 000 euro. Från och med 2021 stiger dessa årliga utgifter till cirka 4,8 miljoner euro.

Utskottet konstaterar att propositionen också innehåller ett tillägg på 1,3 miljoner euro för att trygga kapaciteten inom gränssäkerheten och antalet gränsbevakare. Gränsbevakningsväsendet begärde dock ett tilläggsanslag på 12,4 miljoner euro för ändamålet. Anslaget räcker således inte till för att upprätthålla den nuvarande verksamhetsnivån och kapaciteten.

Utskottet fäster också uppmärksamhet vid att man i budgetpropositionen inte har beaktat nya grundliga renoveringar av nödvändiga lokaler. För att personalen ska kunna anvisas säkra och sunda lokaler krävs under ramperioden en årlig ökning på cirka 5 miljoner euro i omkostnaderna. Tilläggsfinansiering kan också krävas om brexit blir av, för att en smidig gränstrafik ska kunna säkerställas i synnerhet vid flygplatserna i Helsingfors-Vanda och Lappland.

Utskottet anser det vara nödvändigt att regeringen tryggar Gränsbevakningsväsendets verksamhetsnivå och prestationsförmåga i enlighet med kraven i den rådande säkerhetspolitiska omgivningen både i gränsområdena och i havsområdena. Som unionens yttre gränsland måste Finland kunna sörja för att i synnerhet övervakningen av östgränsen ligger på en högre nivå än basnivån.

Betänkande FiUB 20/2019 rd **Huvudtitel 26**

Utskottet konstaterar ytterligare att en internationalisering av gränsövergångsstället i Parikkala avsevärt och permanent skulle öka Gränsbevakningsväsendets omkostnader. Detta måste beaktas i de fortsatta åtgärderna.

70. Anskaffning av luft- och bevakningsfarkoster (reservationsanslag 5 år)

Under momentet föreslås 23,510 miljoner euro, alltså 14,5 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för 2019. I propositionen ingår sammanlagt 15 miljoner euro för ersättningsinvesteringar i Gränsbevakningsväsendets tekniska system för övervakning av land- och sjögränsen. Reformen av de befintliga tekniska kontrollsystemen minskar behovet av att ersätta föråldrad teknik med extra personal.

Utskottet konstaterar att år 2025 kommer också Gränsbevakningsväsendets två övervakningsflygplan att ha varit i drift i 30 år. Den höga åldern sänker planens användningsgrad och höjer driftskostnaderna. För att upprätthålla den centrala nationella kapaciteten inom övervakningen av havsområdet, sjöräddningen och bekämpningen av miljöskador till havs behövs således 2020 ett beslut om beställningsfullmakt för ersättande materiel och behövliga anslag.

Av gränsbevakningsväsendets fyra bevakningsfartyg uppfyller tre inte längre dagens krav. Avsikten är att ersätta dessa tre fartyg med två nya bevakningsfartyg 2022—2026. För detta ändamål måste Gränsbevakningsväsendet anvisas ett planeringsanslag på 5 miljoner euro för 2020. Det försenade ibruktagandet av nya fartyg ökar avsevärt kostnaderna för underhåll av det befintliga materiel som befinner sig i slutet av sin livscykel.

30. Räddningsväsendet och nödcentralerna

01. Räddningsväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 16,907 miljoner euro, alltså 586 000 miljoner euro mer än för 2019.

Utskottet ser positivt på att regeringen i samband med kompletteringen av budgetpropositionen lade till 2,4 miljoner euro under momentet för tryggnad av räddningsväsendets verksamhet. På detta sätt tryggas en kvalitativ och kvantitativ utveckling av utbildningen för räddnings- och nödcentralsjourhavande.

02. Nödcentralverkets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 57,834 miljoner euro, alltså 5,958 miljoner euro mer än för 2019. Regeringen föreslår att 1 miljon euro utöver det belopp på 1,75 miljoner euro som ingick i vårens rambeslut ska anvisas för att trygga ett tillräckligt antal nödcentraloperatörer. Finansieringen ökas årligen under ramperioden så att den är 2,5 miljoner euro 2023.

I den fjärde tilläggsbudgeten för 2019 anslogs 2,7 miljoner euro mer för att säkerställa verksamheten vid Nödcentralverket och för att trygga verksamheten för nödcentralssystemet Erica som togs i bruk 2019. Nödcentralverket har utöver Erica varit tvunget att upprätthålla det gamla sys-

Betänkande FiUB 20/2019 rd

Huvudtitel 26

temet längre än planerat på grund av osäkerhetsfaktorer i anslutning till verksamheten i statens gemensamma säkerhetsnät TUVE.

Utskottet välkomnar att anslagen under momentet har ökats och att Nödcentralsverkets resursbrist, som pågått länge, har noterats i budgetpropositionen. Utskottet betonar dessutom att även problemen med säkerhetsnätet TUVE bör lösas snabbt, så att de inte längre orsakar merkostnader eller andra påföljder för myndighetsverksamheten.

Minimiantalet anställda vid Nödcentralsverket har i flera sammanhang fastställts till 600 årsverken. Utfallet hösten 2019 är 585 årsverken. Verket har under hela sin existens kämpat för att få utbildad personal. Även riksdagen utökade budgeten för 2019 med ett anslag för fler utbildningsplatser. Enligt inkommen utredning har den årliga utbildningsmängden fördubblats (48 personer per år), vilket i fortsättningen bör trygga en tillräcklig mängd personal.

Utskottet konstaterar att problemen med tillgången till nödcentralsoperatörer försvårar ämbetsverkets funktionsförmåga vid plötsliga trafikstockningar och störningar och att de, om de förlängs, påverkar personalens arbetshälsa. Den svåra personalsituationen märks också genom att sjukfrånvaron är nästan dubbelt så hög som genomsnittet i statsförvaltningen. Personalens välbefinnande bör således ägnas särskild uppmärksamhet och förbättras aktivt.

Utskottet anser att regeringen måste följa situationen och se till att Nödcentralsverket kan arbeta störningsfritt. Ämbetsverket har en avgörande betydelse för den inre säkerheten och för medborgarnas grundläggande trygghet. Att nödcentralsverksamheten är smidig har en direkt inverkan också på tillgången till tjänster hos de myndigheter som anlitar nödcentralstjänsterna, däribland polisen, räddningsverken och social- och hälsovårdstjänsterna.

40. Migration

01. Migrationsverkets och statliga förläggningars omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 54,713 miljoner euro. Jämförelsen med 2019 års budget ger inte en sann bild av Migrationsverkets omkostnader, eftersom det då gjordes en engångsminskning av anslaget på grund av en exceptionellt stor post som överförts från 2018.

Regeringen har reagerat på Migrationsverkets svåra ekonomiska situation och föreslår öknings på över 15 miljoner euro under momentet. För tryggnad av beslutsresurserna föreslås 10 miljoner euro, vilket förebygger en förlängning av behandlingstiderna för nya anhängiga ärenden. Dessutom föreslår regeringen 3 miljoner euro för behandling av asylansökningar som kom in under asylkrisen, vilket räcker för att fortsätta anställningsförhållandet för 60 personer. I budgetpropositionen har man också beaktat en höjning av antalet kvotflyktingar från nuvarande 750 personer till 850 personer år 2020 i enlighet med regeringsprogrammet. Vid kompletteringen av budgeten ökade regeringen dessutom de nödvändiga IKT-kostnaderna för 2020 med 2 miljoner euro.

Betänkande FiUB 20/2019 rd **Huvudtitel 26**

I den fjärde tilläggsbudgeten för 2019 anvisades Migrationsverket dessutom ett verklig behövt belopp på 5,846 miljoner euro för tryggande av personalresurserna och för nödvändiga IKT-utgifter. På detta sätt slapp man permittera personal i slutet av året.

I budgetpropositionen räknar regeringen med att det under ramperioden kommer cirka 4 000 nya asylsökande. Trots att antalet asylsökande under de senaste åren har varit lägre än väntat, bör regeringen också förbereda sig på en plötslig ökning av antalet asylsökande.

Utskottet konstaterar att Migrationsverkets handläggning av ansökningar har varit överbelastad sedan 2015 och trots de anslagsökningar som regeringen gjort blir verket tvunget att minska personalen med 124 personer för att anpassa kostnaderna till de föreslagna resurserna 2020. Verket har sammanlagt över 30 000 aktuella ansökningar, av vilka cirka 20 000 gäller uppehållstillstånd. Besluten om uppehållstillstånd ska vara avgiftsbelagda enligt självkostnadsprincipen, men tillståndsavgifterna täcker endast cirka 70 procent av kostnaderna. Antalet ansökningar som gäller medborgarskapsärenden uppgår till cirka 7 000 och antalet aktuella asylansökningar till något under 4 400.

Behandlingen av ansökningarna och resursbehovet påverkas också av de lagstadgade maximala behandlingstiderna. Verket har upprepade gånger blivit klandrat av laglighetsövervakarna för att de föreskrivna behandlingstiderna har överskridits, och därför prioriteras de nya ansökningarna vid behandlingen framför de gamla. Exempelvis asylansökningar som inkommit efter den 20 juli 2018 måste nu behandlas inom sex månader, men utöver det finns det ännu sammanlagt 2 549 obehandlade asylansökningar som inte omfattas av tidskravet.

Migrationsverket har utvecklat tillståndprocesserna kraftigt och automatiserat behandlingen av ansökningar. Genom de vidtagna åtgärderna har man dock inte kunnat svara särskilt på det ökande antalet ansökningar om studie- och arbetstillstånd. Dessutom realiseras fördelarna med automatiseringen i sin helhet först efter att projektet för ändring av det elektroniska ärendehanteringssystemet (UMA-systemet) har genomförts, och en del av ändringarna förutsätter också lagändringar. Det är viktigt att man ser till att lagstiftningen utvecklas på ändamålsenligt sätt och hittar metoder för att utnyttja tekniken fullt ut. Personalresurserna måste dock också till denna del tryggas fram till det att de lagstiftningsändringar som automatiseringen förutsätter har genomförts.

Utskottet lyfter dessutom fram regeringens totalreform av arbetskraftsinvandringen, vars syfte är att påskynda behandlingen av arbetstillstånd med i genomsnitt en månad. Företagens behov av arbetskraft måste tryggas på behörigt sätt, så det är viktigt att hela processen utvecklas. Överföringen av uppgiften till arbets- och näringsministeriet i enlighet med regeringsprogrammet behöver således stöd genom flera andra åtgärder för att behandlingen ska bli mer effektiv.

Enligt utredning till utskottet har denna administrativa överföring inga direkta konsekvenser för Migrationsverkets personal. Utskottet betonar att om sådana framkommer bör de beredas omsorgsfullt. Migrationsverkets personal måste också i övrigt tas väl om hand så att de specialister som utför krävande arbete väljer att stanna hos verket. Visstidsanställningar måste kunna permanentas, när det inte finns några utsikter att uppgifterna kommer att minska.

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Huvudtitel 26

Utskottet konstaterar att budgetpropositionen i kombination med de anslagsökningar som regeringen redan har gjort dämpar den akuta personalkrisen vid ämbetsverket. Inrikesministeriet bedömer dock att det år 2020 kommer att behövas ytterligare 100 personer för att trygga verksamheten och minska anhopningen av ansökningar. Då motsvarar personalstyrkan nästan 2019 års nivå. Det finns också behov av ytterligare utveckling och underhåll av det elektroniska ärendehanteringssystemet (UMA).

Utskottet betonar slutligen att en smidig och högklassig tillståndsprocess och tillräckliga resurser för förvaltningsdomstolarna samtidigt minskar kostnaderna för mottagningsverksamheten. Dessutom kan utgifterna för mottagningen ytterligare minskas också genom att verksamhetens kostnadseffektivitet förbättras.

Utskottet ökar anslaget under momentet med 500 000 euro för att minska anhopningen av asylansökningar och betonar att en hållbar lösning måste beredas för att minska den anhopning av asylansökningar som uppstått till följd av det exceptionellt stora antalet asylsökande år 2015.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 55 213 000 euro.

(stycke 2 som i RP 29/2019 rd)

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Huvudtitel 27

Huvudtitel 27

FÖRSVARSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Anslagen för försvarsministeriets förvaltningsområde stiger till omkring 3,172 miljarder euro år 2020. Det är cirka 34,2 miljoner euro mera än i 2019 års ordinarie budget. Utskottet anser det vara bra att riktlinjerna i försvarsredogörelsen för 2017 fortfarande iakttas vid resursfördelningen inom förvaltningsområdet. Utgifterna under huvudtiteln utgör omkring 5,5 procent av budgetpropositionen och cirka 1,27 procent av den beräknade bruttonationalprodukten för 2020. Under ramperioden stiger anslagsnivån till omkring 5 miljarder euro på grund av den finansiering som planerats för försvarsmaktens strategiska kapacitetsprojekt.

Under ramperioden genomförs projekt som gäller huvudsystemen för sjö- och luftförsvaret. Projekten ersätter marinens föråldrade stridsfartygsmateriel (projektet Flottilj 2020) och flygvapnets Hornet-jaktplan (HX-projektet). Ramarna innehåller utgifter på årsnivå för projektet Flottilj 2020 till ett belopp av ca 192—194 miljoner euro. Sammanlagt beräknas kostnaderna för projektet uppgå till ca 1,3 miljarder euro. Den totala kostnaden för anskaffning av flerfunktionsjaktplan beräknas uppgå till 7—10 miljarder euro, som fördelas över en period på 10 år. Den uppskattade finansieringen för de tre första åren uppgår från och med 2021 till sammanlagt 4,5 miljarder euro.

Utskottet anser det behövligt att ett nytt moment har inrättats för finansieringen av HX-projektet (27.10.19). Det ger insyn i uppföljningen av anslagen. Regeringen föreslår att det avsätts 10 miljoner euro för beredningen av anskaffningen för 2020.

Utskottet anser att det är nödvändigt att HX-projektet genomförs på det totalekonomiskt mest förnuftiga sättet med beaktande av livscykelkostnaderna. Det bör beaktas att det med tanke på statsfinanserna är av stor betydelse om projektpriset ligger närmare 7 miljarder euro eller om det stiger till 10 miljarder euro jämfört med det fastställda maximipriset i budgeten.

Utskottet fäster dessutom uppmärksamhet vid att planen för de offentliga finanserna våren 2018 ålägger förvaltningsområdena att spara in en miljard euro⁴. Nedskärningsandelen för 2020 är cirka 4,8 miljoner euro inom försvarsförvaltningen och ökar under ramperioden till 19,2 miljoner euro. Liksom inom många andra förvaltningsområden pågår inte heller inom försvarsförvaltningen några nya betydande produktivitetsökningar.

10. Militärt försvar

01. Försvarsmaktens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 1,932 miljarder euro, vilket är cirka 8,118 miljoner euro mindre än i den ordinarie budgeten för 2019.

---

⁴ I planen för de offentliga finanserna 2018–2021 beslutades det att den minskning av kommunernas kostnader med en miljard euro som fastställdes i regeringsprogrammet ska utvidgas till att gälla hela den offentliga sektorn. Minskningen infaller åren 2020—2029.

Betänkande FiUB 20/2019 rd **Huvudtitel 27**

Utskottet anser det vara viktigt att försvarsmaktens personal utökas med ca 100 personer under ramperioden i enlighet med riktlinjerna i regeringsprogrammet. För 2020 har regeringen föreslagit en tilläggsfinansiering på 3,0 miljoner euro för ändamålet, vilket räcker till för att anställa cirka 40 personer. Tillägget används huvudsakligen för att ta i bruk den nya verksamhetsmodellen för frivillig försvarsutbildning.

Trots ökningen fäster utskottet uppmärksamhet vid personalens tillräcklighet och arbetshälsa år 2020. Förändringar i säkerhetsläget förutsätter att det upprätthålls en hög beredskap och att kapaciteten inom samtliga vapenslag ständigt utvecklas. Det har också skett förändringar i de lagstadgade uppgifterna (t.ex. i och med lagstiftningen om militär underrättelseverksamhet) och den internationella verksamheten har ökat.

Personalens arbetshälsa har fått stöd bl.a. genom systemet med kontraktsanställda militärer, och systemet har under de senaste åren anvisats ett tilläggsanslag på ca 2 miljoner euro. Genom det har man säkerställt ett tillräckligt antal utbildare inom beväringutbildningen. Samtidigt har man främjat ungas sysselsättning och sökandet till underofficersuppgifter samt eventuellt även till fortsatta studier vid Försvarsmakten. I budgetpropositionen ingår inget tilläggsanslag för anställning av kontraktsanställda militärer.

Utskottet anser det vara ändamålsenligt att antalet repetitionsövningar under valperioden höjs med ca 20 procent jämfört med den nuvarande nivån (från 18 000 till ca 22 000 reservister) i enlighet med riktlinjerna i regeringsprogrammet. Ökningen görs på ett kontrollerat sätt med beaktande av ökningen av antalet anställda. För år 2020 har det föreslagits ett tillägg på 1 miljon euro genom vilket ca 1 000 reservister kan utbildas. Detta motsvarar en ökning med ca 5,5 procent jämfört med nuläget och sammanlagt 19 000 utbildade reservister. Utskottet anser att det uppställda målet absolut måste nås och att anslagsnivån ska justeras årligen i enlighet med detta.

Utskottet lyfter också fram försvarsförvaltningens ökade fastighetsutgifter och anser det vara viktigt att man kan ingripa i denna utveckling. Detta har också fastställts i regeringsprogrammet, enligt vilket fastighetssystemet utvecklas så att det bättre och mer kostnadseffektivt än tidigare betjänar försvarsförvaltningens särskilda behov. Reformen är nödvändig och de åtgärder som väljs ska göras på basis av en noggrann bedömning.

Utskottet betonar samtidigt att försvarsförvaltningens lokaler, såsom alla fastigheter inom statsförvaltningen, ska vara lämpliga för ändamålet samt trygga och hälsosamma för användarna. Hälsorelaterade reparationsprojekt ska således ges hög prioritet.

Utskottet välkomnar att anslagen under momentet också kan användas till betalning av utgifter som hänför sig till stödjandet av den inhemska försvarsindustrins exportförutsättningar och internationalisering. Utan exporten har försvarsförvaltningen ingen inhemsk partner som säkerställer försörjningsberedskapen. Utskottet betonar dessutom att politiken för beviljande av exporttillstånd för försvarsmateriel ska vara konsekvent och förutsägbar och anser utifrån den utredning som ministeriet fått att det är bra att regeringens beslut inte har ändrat Finlands tidigare exportpolitiska linje.

Betänkande FiUB 20/2019 rd **Huvudtitel 27**

Utskottet ser det också som viktigt att man i samband med stora strategiska projekt ser till att det industriella samarbetet genomförs och att man tillsammans med den inhemska industrin söker sådana alternativ genom vilka den inhemska industrin i så stor utsträckning som möjligt kan delta i service- och underhållslösningarna. På detta sätt säkerställs uppbyggnaden av den nationella kapacitet som behövs. Vid sidan av det direkta industriella samarbetet är det också viktigt med indirekt industriellt samarbete som syftar till att utveckla den teknik som behövs i framtiden.

Utskottet fäster dessutom uppmärksamhet vid en bättre samordning av byggandet av vindkraft och luftövervakningen. Onödiga remisser kan undvikas om försvarsmaktens behov kartläggs redan i planläggningsskedet i områdena. Situationen underlättas också om vindkraftsaktörerna frigör platser som de reserverat och som försvarsmakten redan förordat, om planerna för byggandet av kraftverket inte förverkligas. Enligt försvarsförvaltningen finns det tusentals sådana områden.

Utskottet ökar momentet med 300 000 euro för att anställa kontraktsanställda militärer.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 1 932 248 000 euro.

Anslaget får även användas

(Punkt 1 som i RP 29/2019 rd)

(Punkt 2 som i RP 89/2019 rd)

(Punkt 3—8 som i RP 29/2019 rd)

Fullmakt

(Punkt 1 som i RP 89/2019 rd)

(Punkt 2 och 3 som i RP 29/2019 rd)

(Stycke 2 och 3 som i RP 19/2019 rd)

18. Anskaffning av försvarsmateriel (reservationsanslag 5 år)

Enligt den utredning som utskottet fått kan den materiella beredskapen för alla vapenslag utvecklas på lika villkor under ramperioden. Under detta årtionde har man satsat på arméns behov. Under de följande tio åren ligger fokus på flygvapnets och marinens materielanskaffningar, men också arméns viktigaste materielanskaffningar kan genomföras.

Under det aktuella momentet föreslås ett anslag på 779,44 miljoner euro. I det ingår också en behövlig ny beställningsfullmakt på 53,8 miljoner euro för utveckling av försvarsmaktens materiel. Utgifterna för fullmakten infaller åren 2020—2022 och avsikten är bl.a. att uppdatera den bepansrade hjulfordonsmaterielen, skaffa pionjärmateriel samt ersätta det system för explosions- och eldmarkering som används vid utbildning.

Underhållet av materielen finansieras också med anslaget under momentet Försvarsmaktens omkostnader, där det föreslås ytterligare en ny beställningsfullmakt på 131,7 miljoner euro för för-

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Huvudtitel 27

valtningsområdet. Genom den tryggas de avtal om service och underhåll för system, anskaffningar av reservdelar med lång leveranstid samt andra tjänster som behövs åren 2020—2024.

50. Stödjande av försvarsorganisationernas verksamhet (fast anslag)

Under momentet föreslås 4,852 miljoner euro, alltså 2,7 miljoner euro mer än för 2019. Tillägget hänför sig till omorganiseringen av den frivilliga försvarsutbildningen i enlighet med den nya förvaltningsmodellen. Lagen om frivilligt försvar verkställs således och tillräckliga resurser för försvarsorganisationerna säkerställs på det sätt som anges i regeringsprogrammet. Utskottet anser det således vara ändamålsenligt att 2,8 miljoner euro ur Försvarsmaktens omkostnader (mom. 27.10.01) föreslås bli överfört till det aktuella momentet.

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Huvudtitel 28

Huvudtitel 28

FINANSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Beskattningen och Tullen

02. Tullens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 166,099 miljoner euro, alltså 1,871 miljoner euro mer än för 2019.

Utskottet anser det motiverat att propositionen innehåller ett tillägg på 3,3 miljoner euro med tanke på ökningen av antalet tulldeklarationer till följd av brexit. Tullen har redan inlett rekryteringen av 60 nya arbetstagare. Som övriga tillägg föreslås 846 000 euro för det årliga underhållet av registret över bank- och betalkonton enligt penningtvättsdirektivet och 700 000 euro för övergångsarrangemang vid överföringen av Tullens beskattningssuppgifter till Skatteförvaltningen. Det finns också behov av att öka ENI CBC-projektens självfinansieringsandel (843 000 euro) och resurserna för bekämpning av afrikansk svinpest (270 000 euro). Anslaget sänks däremot av slopandet av poster av engångsnatur och överföringarna av IKT-utgifter mellan moment (i fråga om totalreformen av tullklareringssystemet).

Utskottet ser det som positivt att Tullen har kunnat stabilisera sin personalmängd (1 860 årsverken) 2019. Personalavgångar har för första gången på länge systematiskt gått att kompensera på så sätt att behovet blivit tillgodosett inom de uppgifter där det varit störst. Det är viktigt att utveckla resurserna i samma förhållande i fråga om alla PTG-samarbetande myndigheter, alltså polisen, Tullen och Gränsbevakningsväsendet, för att det intensiva myndighetsarbetet ska vara i balans och verksamhetsförutsättningarna lika.

Utskottet konstaterar att de anslag som föreslås för 2020 motsvarar ökningen av Tullens obligatoriska kostnader till övriga delar, med undantag av kostnaderna för ibruktage av den offentliga förvaltningens säkerhetsnät (TUVE, 1,146 miljoner euro). Dessutom medför slopandet av den nedre gränsen för mervärdesskatt 2021 ett betydande behov av extra arbetskraft, vilket inte fullt ut har beaktats i rambeslutet.

Utskottet framhåller att smidiga tullklareringsprocesser och möjligheter att uträtta ärenden vid gränserna främjar Finlands utrikeshandel och sätter stopp för svart ekonomi och förbjudna produkter (såsom narkotika). Hur effektivt tillsynsarbetet är och hur åtgärder kan sättas in i rätt tid innan varorna hamnar i detaljhandeln eller levereras till andra mottagare är beroende av om det finns tillräckligt med kunnig personal och om utrustningen räcker till och håller tillräckligt hög standard. De närmaste åren kommer Tullen att behöva mer resurser i synnerhet för att utveckla brottsbekämpningens operativa verksamhet, bland annat för identifiering av avvikelser, utveckling av biometrisk identifiering och mönsterigenkänning.

Betänkande FiUB 20/2019 rd Huvudtitel 28

90. Stöd till kommunerna

Läget i den kommunala ekonomin är oroväckande svagt, och lokalförvaltningens underskott beräknas ytterligare förvärras i år. Detta beror bland annat på tidigare nedskärningar i statsandelarna, och dessutom har ökningen av kommunernas utgifter varit snabbare än väntat i början av året och ökningen av skatteinkomsterna svagare än väntat. Enligt utredning har utgifterna ökat särskilt av social- och hälsovårdsutgifterna, medan kommunernas inkomster från inkomstskatten ser ut att bli cirka 900 miljoner euro lägre i år än vad som uppskattades i våras. Inflödet av skatteinkomster har för sin del försämrats av systemändringarna i beskattningen, vilka inverkar på rytmen för skatteinflödet.

Statsbidragen till kommunerna uppgår 2020 till ungefär 11,6 miljarder euro, vilket är 8 procent, alltså cirka 900 miljoner euro, mer än i år. Statsandelen för basservice är ungefär 7,1 miljarder euro (28.90.30), vilket betyder att den ökar med ungefär 550 miljoner euro jämfört med den ordinarie budgeten 2019. Ökningen beror bland annat på justeringen av kostnadsfördelningen, som ökar statsandelen med 102 miljoner euro, och på den lagfästa indexhöjningen med 166 miljoner euro. En annan bidragande faktor är att nedskärningen av statsandelen i anknytning till konkurrenskraftsavtalet minskar med 264 miljoner euro.

Vid dimensioneringen av statsandelen beaktas bland annat den utvidgade subjektiva rätten till småbarnspedagogik, minskningen av gruppstorlekarna inom småbarnspedagogiken samt åtgärderna för att stödja mångfalden av familjer och livssituationer. Dimensioneringen påverkas dessutom av de ökningarna som beslutades i den tekniska planen för de offentliga finanserna som fastställdes i våras och av de nedskärningar som beslutades under föregående valperiod.

Lokalförvaltningens finansiella ställning beräknas bli lite bättre nästa år, men det väntas bli temporärt, eftersom särskilt den snabbaste ökningen av statsbidragen infaller uttryckligen nästa år. Enligt uppgift har över 50 kommuner på grund av den svaga situationen inom den kommunala ekonomin beslutat höja sin skattesats för 2020. I de kommuner som höjde skatten år 2019 bodde 480 000 invånare, men nu gäller höjningarna mer än dubbelt så många, det vill säga cirka 1,1 miljoner kommuninvånare. Den genomsnittliga inkomstskattesatsen är 19,97 procent men skillnaderna mellan kommunerna är stora; skattesatsen varierar mellan 17 och 23,50 procent.

För den kommunala ekonomin blir 2020 i varje fall ett bättre år, eftersom statsbidragen ökar med sammanlagt nästan en miljard euro. Det är också viktigt att statsandelen för en ny eller utvidgad uppgift enligt lagen om statsandel för kommunal basservice är 100 procent, och dessutom stöds den kommunala ekonomin genom indexhöjningar av statsandelarna.

En betydande del av ökningen av statsandelen motsvarar dock kostnadsökningen eller minskningen av övriga inkomster, så statens åtgärder stärker den kommunala ekonomin med 304 miljoner euro netto.

Kompensationer som motsvarar minskningen av kommunens skatteinkomster till följd av ändringarna i beskattningsgrunderna betalas inte längre via statsandelsmomentet, utan kompensatio-
nen (2,3 miljarder euro) har överförts till det nya momentet 28.90.35. Ändringen inverkar inte på

Betänkande FiUB 20/2019 rd **Huvudtitel 28**

de sammanlagda resurserna till kommunerna, men överföringen ökar transparensen i statsandels-systemet.

En lösning som föreslagits för att motverka problemen inom den kommunala ekonomin är att kommunerna och samkommunerna inom en viss tid får låta bli att bokföra avskrivningar eller nedskrivningar. När de tidigare bestämmelserna gällde var problemet att det var möjligt att skjuta upp åtgärderna för att täcka underskottet till de senare åren i de ekonomiska planerna, vilket gjorde det möjligt att skjuta inledandet av balanserande åtgärder på framtiden. För att kommunerna eller samkommunerna inte ska skjuta upp åtgärderna för att anpassa ekonomin har skyldigheten att täcka underskott skärpts. Enligt huvudregeln är perioden för att täcka underskott nu fyra år från ingången av året efter det år då bokslutet fastställdes.

Utskottet betonar att man i fortsättningen bör utreda hur lagstiftningen på bästa möjliga sätt kan stödja och främja en stabil kommunal ekonomi och en ändamålsenlig ekonomiförvaltning.

Utskottet hänvisar till riktlinjen i regeringsprogrammet enligt vilken åtgärder som ökar eller utvidgar kommunernas uppgifter och skyldigheter fullt ut ska finansieras av staten eller genom att andra uppgifter eller skyldigheter tas bort. Det ska också ses till att kommunerna har faktiska förutsättningar att klara av sina åligganden. Då är det viktigt att bedöma genomförandet av finansieringsprincipen också med tanke på enskilda kommuners situation och inte bara på hela kommunsektorns nivå. Dessutom är det viktigt att man följer upp kostnadseffekterna av nya och utvidgade uppgifter och hur realistiska de är, eftersom till exempel problem med tillgången på yrkeskun-nig arbetskraft kan höja kostnaderna.

I och med kommunernas omfattande självstyrelse spelar kommunernas egna åtgärder också en central roll i att få den kommunala ekonomin i balans. Kommunerna ska ha beredskap bland annat för strukturella reformer som förbättrar produktiviteten, sysselsättningen och ekonomins håll-barhet på lång sikt. Utskottet understryker också vikten av kostnadseffektiva arbetssätt, spridning av god praxis och framför allt effektivisering av förebyggande tjänster som kan åstadkomma besparingar på lång sikt. Kommunerna ska också sträva efter att skapa sådan livskraft och ekonomisk aktivitet som ökar skatteinkomsterna och minskar bland annat utgifterna för arbetslöshet.

För att förbättra sysselsättningen är det positivt att kommunernas sysselsättningsförsök, som in-leds våren 2020, har väckt stort intresse i kommuner av olika storlek på olika håll i Finland. Syftet med de nya försöken är att förbättra tillträdet till arbetsmarknaden särskilt för unga, invandrare, personer som varit arbetslösa en längre tid och personer med svag arbetsmarknadsposition.

Utskottet betonar också vikten av att förbättra upphandlingskompetensen och främja digitalise-ringen. Kommunerna bör utnyttja bland annat det anslag på 40 miljoner euro som ingår i budget-propositionen och som är avsett för projekt som främjar digitalisering och effektivisering av kom-munernas och samkommunernas funktioner.

Utskottet pekar också på differentieringen: Kommunerna skiljer sig avsevärt från varandra i frå-ga om storlek, förhållanden och bärkraft, och deras förutsättningar att klara av sina uppgifter är mycket olika. I tillväxtkommunerna hänför sig utmaningarna bland annat till finansieringen av tjänster, investeringar och bostadsbyggande, medan det i kommunerna i regioner på tillbakagång

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Huvudtitel 28

är typiskt att befolkningsunderlaget minskar och befolkningen åldras samtidigt som servicebehoven ökar. Trots den höga kommunalskattesatsen kan kommunerna då ha svårt att ordna lagstadgade tjänster.

Det är bra att regeringen bereder en lägesbild för kommunerna, med en sammanställning av uppgifter om nuläget i fråga om kommunernas tjänster, befolkningsutvecklingen och livskraften samt kommunernas ekonomiska och övriga förutsättningar. Som en del av lägesbilden utarbetas också kommunspecifika kalkyler över utgiftstrycket och den ekonomiska utvecklingen i kommunen de närmaste åren. Beredningen av lägesbilden sker stegvis och avsikten är att de första resultaten av arbetet ska offentliggöras i början av 2020.

Utskottet lyfter fram social- och hälsovårdsreformens konsekvenser för den kommunala ekonomin och ser det som angeläget att man vid beredningen av reformen fäster stor vikt vid läget i den kommunala ekonomin. Det är ytterst viktigt att social- och hälsovårdsuppgifterna fräntas kommunerna, eftersom i synnerhet små kommuner inte klarar av kostnaderna för dem. Eftersom statsandelarna efter social- och hälsovårdsreformen huvudsakligen kommer att gälla uppgifterna inom bildningsväsendet, hamnar kommunerna i en situation där deras statsandelar blir mycket små när befolkningen åldras. Kommuner av den här typen kan ha dåliga möjligheter att investera och klara av sina lagfästa uppgifter.

Utskottet betonar att man i samband med reformen måste tillförsäkra kommunerna möjligheter att klara av sina uppgifter också i den nya social- och hälsovårdsstrukturen.

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Huvudtitel 29

Huvudtitel 29

UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Förvaltning, kyrkliga ärenden och gemensamma utgifter inom ansvarsområdet

02. Utbildningsstyrelsens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Utbildningsstyrelsens resurser

För Utbildningsstyrelsens omkostnader föreslås 66,3 miljoner euro, alltså 5,6 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för 2019. Av ökningen anvisas 4 miljoner euro till nivåhöjningen av de grundläggande omkostnaderna.

Utskottet är tillfreds med anslagsförslaget för nästa år. I fortsättningen är det dock viktigt att säkerställa att Utbildningsstyrelsens får de anslag för grundläggande omkostnader som uppgifterna förutsätter. Finansieringen måste också vara långsiktig och förutsägbar. Utbildningsstyrelsen har en viktig uppgift som centralt ämbetsverk och ett ämbetsverk som utvecklar undervisningen. Utbildningsstyrelsen svarar i stor utsträckning också för det praktiska genomförandet av utbildningspolitiska reformer så att de genomförs på ett högklassigt och jämlikt sätt i hela landet.

Bättre läskunnighet

God och mångsidig läs- och skrivförmåga är grunden för allt lärande och för att klara sig i samhället och en central förmåga såväl i studierna som i arbetslivet. Läskunnighet och läsande har också ett starkt samband med inläring och kompetens i andra ämnen. Under de senaste åren har det dock väckts oro över att läs- och skrivkunnsigheten bland barn och unga har försämrats och att läsande som sysselsättning har minskat. Enligt undersökningar har läskunnigheten hos finländska 15-åringar försämrats. Samtidigt har skillnaderna mellan flickor och pojkar samt de regionala skillnaderna ökat. Undersökningen visar att också andelen svaga läsare har ökat, vilket ökar risken för utslagning såväl i studierna och arbetslivet som i samhället i övrigt. Även familjens socioekonomiska bakgrund inverkar på läskunnigheten. Familjer med högre socioekonomisk ställning uppmuntrar sina ungdomar att läsa och att studera, medan läs- och skrivkunnsigheten har sjunkit bland barn i familjer som hör till den svagaste socioekonomiska kvartilen.

Det är viktigt att det redan under förra valperioden tillsattes ett nationellt forum för läskunnighet. I september 2018 publicerade forumet riktlinjer för utvecklandet av barns och ungas läskunnighet och läsintresse. Verksamheten resulterade i Läsrörelsen, som har till uppgift att hjälpa till att verkställa de nämnda riktlinjerna, främja läsandet och öka samarbetet mellan expertorganisationerna. För en fortsättning av Läsrörelsens verksamhet har det för nästa år reserverats ett anslag på 600 000 euro (29.80.50).

Utskottet anser det vara viktigt att Läsrörelsens verksamhet stärks och att läskunnigheten främjas på lång sikt. Det kräver mångsidiga åtgärder bland annat inom småbarnspedagogiken, grundskolan och andra stadiet samt intensivt samarbete med exempelvis kommuner, bibliotek och aktörer

Betänkande FiUB 20/2019 rd Huvudtitel 29

inom kultursektorn. Främjandet av läskunnighet förutsätter också att lärarna har behövlig yrkeskompetens.

Utskottet anvisar totalt 1 495 000 euro för åtgärder för att förbättra läs- och skrivkunnigheten, varav den viktigaste är utarbetandet av en nationell strategi för läs- och skrivkunnighet. Strategin ska främja genomförandet av riktlinjerna för läsning och säkerställa kompetensen hos aktörerna inom branschen. Strategin ska också innehålla åtgärder på regional och kommunal nivå för att främja lokala strukturer som stöder läskunnighet, såsom tillgång till bibliotekstjänster och digitala tjänster.

Utbildningsstyrelsens omkostnader ökas med 975 000 euro för följande ändamål: utarbetande av en nationell strategi för läs- och skrivkunnighet 150 000 euro, fortsättning på Läsrörelsens program En läsande kommun och läsagentverksamhet 600 000 euro, regionala Läsrörelse-evenemang 100 000 euro, utvecklande av läskunnighetsmaterial 100 000 euro och ordnandet av tävlingen Nuori Aleksis för högskoleelever 25 000 euro.

I paketet för främjande av läs- och skrivkunnigheten ingår också följande anslagsökningar:

- 150 000 euro till Läscentrum för ordnande av författarbesök och workshoppar som främjar läs- och skrivkunnigheten (100 000 euro) samt för stödande av språket och läskunnigheten hos barn och unga med invandrabakgrund (50 000 euro), mom. 29.80.52
- 250 000 euro till de allmänna biblioteken för utveckling av digitala tjänster, mom. 29.80.30
- 120 000 euro till Barnboksinstitutet för utveckling av portalen Lukemo, som samlar projekt som främjar barn- och ungdomslitteratur och erbjuder ett fungerande verktyg för lärarutbildning 29.80.52.

Utskottet konstaterar att Utbildningsstyrelsen ska ta det övergripande ansvaret för projektet.

Läraryrkesutbildningen

Utskottet ökar anslaget under momentet med 500 000 euro för att stödja utvecklingen av lärarnas kompetens i klimatfrågor och hållbar utveckling samt inom sexuell fostran och jämställdhetsfostran. Det motsvarar riktlinjerna i regeringsprogrammet, enligt vilka bland annat klimatfostran samt sexuell fostran och jämställdhetsfostran ska beaktas genomgående på olika utbildningsnivåer. Lärarna har dock inte alltid aktuell kompetens när det gäller att undervisa och främja dessa ämnen i skolgemenskapen.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 67 744 000 euro.

Anslaget får även användas

(Punkt 1—5 som i RP 29/2019 rd)

6) till ett belopp av 15 506 000 euro till betalning av utgifter och understöd för personalutbildning inom undervisningsväsendet och småbarnspedagogiken

(Punkt 7—11 som i RP 29/2019 rd)

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Huvudtitel 29

(Punkt 12 som i RP 89/2019 rd)

13) till ett belopp av högst 975 000 euro till betalning av utgifter och understöd som föranleds av åtgärder som främjar läs- och skrivkunnigheten. (Ny)

(Stycke 3 som i RP 29/2019 rd)

50. Vissa understöd (fast anslag)

Inom det program för stimulering av det karelska språket som inleddes under förra valperioden har det inletts mångsidiga åtgärder i anslutning till undervisning, litteratur, musik och kultur. Under 2019 har bland annat skolornas klubbverksamhet och språkundervisningen i anknytning till småbarnspedagogiken utvidgats och publikationsverksamheten inom litteratur och musik utökats. Även arbetet i den karelska språknämnd som grundades 2018 samt i den terminologigrupp som lyder under nämnden har fortsatt.

Utskottet anser det vara viktigt att det stimulansprogram som har kommit igång väl fortsätter och framskrider enligt planerna. Momentet ökas med 200 000 euro för en fortsättning på stimulansprogrammet.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 1 737 000 euro.

Dispositionsplan (euro)

1.	Statsunderstöd enligt lagen om Svenska Finlands folkting (1331/2003)	773 000
2.	Paasikivi-Samfundet	10 000
3.	Traditionsförbundet Eklövet	63 000
4.	Programmet för att vitalisera det svenska teckenspråket	131 000
5.	Understödjande av den minoritetsspråkiga tidningspressen	500 000
6.	OKKA-stiftelsen	60 000
7.	<i>Programmet för att vitalisera det karelska språket</i>	<i>200 000</i>
Sammanlagt		<i>1 737 000</i>

51. Understöd för kyrklig och religiös verksamhet (fast anslag)

Utskottet ökade innevarande års budget med 300 000 euro i anslag för att förbättra säkerheten för judiska församlingen i Helsingfors. Med hjälp av detta understöd har församlingen förbättrat sin säkerhet, men hoten har inte minskat, utan den i många länder ökande antisemitismen påverkar också det finländska judiska samfundet. Samfundet måste därför ständigt satsa på förebyggande säkerhetsåtgärder, såsom väktare och säkerhetsinfrastruktur. Det gäller såväl skolor, daghem som alla tillställningar som ordnas i församlingscentret och på begravningsplatsen. Säkerhetsaspek-

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Huvudtitel 29

terna framhävs av församlingens läge i Helsingfors centrum i närheten av bostadsbyggnader och hotell.

Utskottet ökar momentet med 300 000 euro för att förbättra och upprätthålla säkerheten vid Helsingfors judiska församlings synagoga och församlingscenter.

Utskottet anser det vara nödvändigt att regeringen i fortsättningen bedömer säkerhetsläget för församlingen och ser till att budgetpropositionen innehåller de resurser som behövs för att garantera säkerheten.

Utskottet ökar anslaget under momentet med 30 000 euro till Fritänkarnas Förbund rf för främjande av religions- och trosfrihet.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 3 679 000 euro.

Dispositionsplan (euro)

1.	Understöd till Ortodoxa kyrkan (L 985/2006, 119 §)	2 579 000
2.	Understöd till Finlands Sjomanskyrka	134 000
	— varav i byggnadsunderstöd och understöd för skötsel av byggnadslån till sjömanskyrkor (högst)	52 000
3.	Understöd för skötseln av vissa av den förflyttade befolkningens hjältegravar och istandsättning av begravningsplatser i det avträdde området	32 000
4.	Understöd till registrerade religionssamfund	824 000
5.	Understöd för främjande av dialogen mellan religioner	110 000
Sammanlagt		3 679 000

---

53. Kontinuerlig utveckling av lärande och kompetens (reservationsanslag 2 år)

Enligt regeringsprogrammet ska det utarbetas ett separat program genom vilket förutsättningarna för lärande för barn och unga med invandrarbakgrund säkerställs och övergångarna tryggas. Dessutom har regeringen fattat beslut om ett tillgänglighetsprogram för högskoleutbildningen.

Utskottet ökar anslaget under momentet med 500 000 euro för åtgärder för att stödja invandrares tillträde till högskoleutbildning. Invandrare är en underrepresenterad grupp inom högskoleutbildningen, och därför är det viktigt att inleda utvecklingsprojekt för att bygga upp till exempel utbildningar som förbereder för högskoleutbildning.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 26 010 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 89/2019 rd)

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Huvudtitel 29

10. Allmänbildande utbildning och småbarnspedagogisk verksamhet

Grundläggande utbildning och småbarnspedagogik. Utskottet välkomnar de resurser som föreslås för den grundläggande utbildningen och småbarnspedagogiken. För att starta programmet för kvalitets- och jämlikhetsarbete inom den grundläggande utbildningen föreslås 75,2 miljoner euro, vilket är avsett att främja bättre inlärningsresultat och minska ojämlikheten. Programmet syftar till att främja elevernas möjligheter till välbefinnande, adekvat tillgång till stöd och inläring av olika färdigheter för att övergången till andra stadiet ska gå bra.

Också kvaliteten på småbarnspedagogiken förbättras, eftersom regeringen föreslår 32,5 miljoner euro (29.10.20) för programmet för kvalitets- och jämlikhetsarbete inom småbarnspedagogiken. I programmet ingår bland annat ett pilotförsök med en tvåårig förskola, utveckling av en modell för stöd i tre steg inom småbarnspedagogiken samt inledande av ett forskningsprojekt för uppföljning av åtgärdernas genomslag och resultat. Det är också viktigt att återinföra den subjektiva rätten till småbarnspedagogik och minska barngruppernas storlek, vilket finansieras genom statsandelen för kommunal basservice ur moment 28.90.30.

Det är motiverat att höja kvaliteten på småbarnspedagogiken, eftersom skillnaderna mellan enheterna inom småbarnspedagogiken har ökat. Därför är det viktigt att också anslaget för positiv diskriminering fortsätter, så att jämlikheten, jämställdheten och tjänsternas tillgänglighet kan förbättras.

Bristerna i småbarnspedagogiken beror delvis på bristen på kompetent personal. Det har redan länge varit svårt att hitta pedagogisk personal. Därför är det viktigt att det år 2018 inleddes ett fyraårigt program för att skapa 1 000 nya utbildningsplatser. Anslag på 28 miljoner euro har använts för åren 2018—2021. Enligt utredning har dock antalet sökande till lärarutbildning inom småbarnspedagogiken minskat betydligt under de senaste åren. Utskottet anser det vara viktigt att orsakerna till det minskande antalet sökande undersöks och att sektorns attraktionskraft stärks, så att en högklassig och jämlik småbarnspedagogik kan tryggas i alla regioner.

För att stärka finansieringen av *gymnasieutbildningen* görs det en ökning på sammanlagt 18 miljoner euro i priserna per enhet per studerande, varav 7,5 miljoner euro utgör statens andel. I övrigt stärks gymnasieutbildningens resurser först från och med 2021, då det reserveras 4 miljoner euro för genomförandet av gymnasireformen. Från och med 2022 reserveras det 8,5 miljoner euro, inklusive merkostnaderna för de gånger studentexamen förnyas.

Under sakkunnigutfrågningen fästes utskottets uppmärksamhet vid att statsandelsfinansieringen inte motsvarar de faktiska kostnaderna för gymnasieutbildningen, eftersom anslagsnivån för gymnasieutbildningen efter nedskärningarna under tidigare år har sjunkit med 100—120 miljoner euro på årsnivå. I praktiken tvingas kommunerna i allt högre grad delta i kostnaderna. Dessutom har elevgrupperna ökat och många gymnasier blivit tvungna att gallra bland de valfria kurserna.

Utskottet välkomnar regeringsprogrammets mål att stärka kvaliteten i gymnasieutbildningen. Det förutsätter också att kvalitetskriterier fastställs och att man satsar på att utveckla lärarnas kompe-

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Huvudtitel 29

tens och stärka de digitala färdigheterna samt på att säkerställa genomförandet av den nya läroplanen.

20. Gemensamma utgifter för allmänbildande utbildning, småbarnspedagogik, fritt bildningsarbete och gymnasieutbildning (reservationsanslag 3 år)

Enligt regeringsprogrammet ska obligatorisk undervisning i finska eller svenska som andra språk (s2) inom småbarnspedagogiken främjas och åtgärder sättas in för att stödja elever med invandrarbakgrund i övergångsskedena.

Utskottet ökar momentet med 1 000 000 euro för att utveckla undervisningen i finska eller svenska som andra språk (s2), utbilda personalen inom småbarnspedagogiken och stödja elever med invandrarbakgrund vid övergången från ett utbildningsstadium till ett annat. Det främjar också utbildningens kvalitet och jämlikhet.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 118 415 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 29/2019 rd)

30. Statsandelar och statsunderstöd för driftkostnader för allmänbildande utbildning och småbarnspedagogik (förslagsanslag)

Klubb- och hobbyverksamhet. För skolornas klubbverksamhet föreslås 2,9 miljoner euro, och dessutom ingår i budgetpropositionen ett anslag på 5 miljoner euro för hobbyverksamhet som ordnas i samband med skoldagen. Avsikten är att stärka den morgon- och eftermiddagsverksamhet som ordnas i samband med skoldagen i synnerhet i fråga om den andra årskursen och dem som behöver särskilt stöd samt att främja elevernas deltagande i verksamheten.

Utskottet anser att dessa funktioner är viktiga och att utvecklingen av dem bör understödjas. I fortsättningen är det dock motiverat att bedöma möjligheterna att förtydliga finansieringen av klubb- och hobbyverksamheten, till exempel så att det statsunderstöd som anvisas för klubbverksamhet integreras med den finansiering som anvisas för hobbyverksamhet. Målet bör vara att finna en bestående finansieringslösning för verksamheten så att den kan genomföras och utvecklas på lång sikt.

31. Statsandelar och statsunderstöd för driftkostnader för läroanstalter för fritt bildningsarbete (förslagsanslag)

I anslaget under momentet (162,7 miljoner euro) ingår en ökning på cirka 7,5 miljoner euro, varav 5 miljoner euro är ett statsunderstöd av engångsnatur avsett för ständigt lärande. Dessutom har den stigande kostnadsnivån (1,9 miljoner euro) beaktats.

Det fria bildningsarbetet bär ett brett ansvar för invandrarnas aktiva integration i det finländska samhället, eftersom läroanstalterna för fritt bildningsarbete ordnar bland annat integrationsfräm-

Betänkande FiUB 20/2019 rd Huvudtitel 29

jande språk-, läs- och skrivundervisning samt kulturutbildning och integrationsutbildning. Studierna stärker också de studerandes samhälls- och arbetslivsorientering.

Utskottet har uppmärksamgjorts på att det anslag som ingår i momentet (4,9 miljoner euro) i praktiken endast täcker studerandeavgifternas andel, det vill säga 43 procent av prestationen. Målet har dock varit att integrationsutbildningen för invandrare ska få 100 procents statlig finansiering, vilket skulle täcka både statsandelen för utbildningen och studerandeavgiftens andel. Ordnan­det av utbildning är således beroende av i vilken mån huvudmannen kan dra in på annan utbildning inom fritt bildningsarbete för att ordna utbildning för invandrare.

Utskottet anser det vara viktigt att anslagsbehovet för integrationsutbildningen bedöms och att finansieringen av den tryggas. Integrering och jobbmöjligheter kräver också att det finns tillräckligt med möjligheter att utbilda sig också efter integrationstiden. Denna grupp faller utanför den utbildning som ordnas med statsandelsfinansiering och som baserar sig på integrationsplanen samt utanför den övriga integrationsutbildningen. Invandrarkvinnor är en särskilt viktig målgrupp.

Utskottet anser det vara bra att regeringen föreslår ett tillägg på 5 miljoner euro under momentet *för främjande av kontinuerligt lärande*, eftersom det fria bildningsarbetet erbjuder studieplatser med låg tröskel i synnerhet för denna svår­sysselsatta målgrupp som bland annat behöver uppdatera sina grundläggande färdigheter och digitala färdigheter. Detta motsvarar också regeringsprogrammets riktlinje, enligt vilken det bör finnas individuella utbildningslösningar för vuxna som har bristfälliga grundläggande färdigheter.

Utskottet ökar momentet med 2 500 000 euro för att främja kontinuerligt lärande och understryker vikten av en långsiktig finansiering.

Utskottet fäster också uppmärksamhet vid *sommaruniversitetens* långvariga finansieringsunderskott. Enligt uppgift täcker den statliga finansieringen ungefär hälften av kostnaderna, medan den andra hälften faller på de studerandes och delvis också på kommunernas ansvar. Det finns en risk för att kursavgifterna stiger avsevärt, vilket försvagar möjligheterna att delta och förutsättningarna för kontinuerligt lärande.

Utskottet anser att sommaruniversiteten har en viktig roll inom det fria bildningsarbetet. De tillgodoser bland annat regionens kompetens- och bildningsbehov och svarar på de utmaningar som följer av förändringarna i arbetslivet. Sommaruniversiteten ordnar dessutom undervisning för seniorbefolkningen på över 60 orter, vilket har en viktig betydelse för välfärden för medborgare i pensionsåldern.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 165 216 000 euro.

Anslaget får användas

(Punkt 1 som i RP 29/2019 rd)

2) till ett belopp av högst 12 918 000 euro till understöd enligt 14 § i den ovannämnda lagen.

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Huvudtitel 29

(Tabell som i RP 29/2019 rd)

(Stycke 3 som i RP 29/2019 rd)

51. Statsunderstöd för organisationer (fast anslag)

Utskottet ökar momentet med 1 230 000 euro, varav

- 400 000 euro till vissa kvinnoorganisationer
- 75 000 euro till Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry
- 70 000 euro till Marttaliitto ry
- 5 000 euro till Finlands svenska Marthaförbund rf
- 80 000 euro till Karjalan Liitto ry
- 50 000 euro för Kriittinen korkeakoulu ry
- 300 000 euro för Finlandsskolornas verksamhet
- 250 000 euro till distansskolorna Kulkuri och Nomadskolan som Kansanvalistusseura (föreningen för folkbildning) är huvudman för.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 8 743 000 euro.

Anslaget får användas

1) till ett belopp av 918 000 euro till statsunderstöd enligt lagen om statsbidrag till vissa kvinnoorganisationer (663/2007)

2) till ett belopp av 6 299 000 euro till betalning av understöd till Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry, Marttaliitto ry och Förbundet för hemslöjd och hantverk TAITO rf och för vidareutdelning till dessas distrikts- och medlemsorganisationer, Finlands svenska Marthaförbund rf, Sami Duodji ry, organisationer för bildningsarbete, Karjalan Liitto ry, Sofian kannatusyhdistys ry samt till Kriittinen korkeakoulu ry

3) till ett belopp av 1 526 000 euro till betalning av understöd till organisationer som handhar samarbetet mellan hem och skola, till Utvecklingscentralen Lärarik rf, till stödjande av fri hobbyverksamhet i skolor, till Förbundet för konstsolor för barn och unga i Finland rf, till Sällskapet för Miljöfostran i Finland rf, till Kesälukioseura ry, till Suomi-koulujen tuki ry, till Finlandsskolornas verksamhet och utveckling samt till kotiperuskoulu/hemgrundskola-verksamheten och till stödjande av verksamheten inom utbyteselevsorganisationer och till stödjande av verksamheten för deltagande i vetenskapsolympiader för gymnasieelever.

20. Yrkesutbildning

30. Statsandel och statsunderstöd för yrkesutbildningen (förslagsanslag)

Under momentet föreslås ett anslag på 917,6 miljoner euro, vilket är omkring 111 miljoner euro mer än för i år. I anslaget ingår en ökning av engångsnatur på 80 miljoner euro för anställning av lärare och handledare samt stödåtgärder för undervisning och handledning samt en permanent ökning på 2,5 miljoner euro för att öka och utveckla utbildningen av arbetsplatshandledare. Dessut-

Betänkande FiUB 20/2019 rd **Huvudtitel 29**

om höjs stödet till yrkesutbildningen för idrottare med 0,5 miljoner euro, och vidare beaktas höjningen av kostnadsnivån (20 miljoner euro).

Utskottet anser att ökningarna är viktiga, eftersom de främjar genomförandet av yrkesutbildningsreformen. Det är särskilt viktigt att resurserna för handledning och närundervisning samt utbildning av arbetsplatshandledare ökas, vilket är till nytta uttryckligen för de elever som behöver mer stöd för att slutföra sina studier. Det är också viktigt att utbildningen så väl som möjligt svarar mot de ständigt föränderliga behoven i arbetslivet och främjar sysselsättningen och företagandet. Med tanke på utbildningsanordnarna är det viktigt att finansieringen är jämlik, öppen och förutsebar.

Utskottet hänvisar också till den protokollsanteckning som gjordes vid förhandlingarna om den fjärde tilläggsbudgetpropositionen för 2019. Enligt den bereder sig regeringen på att granska behovet av tilläggsanslag för yrkesutbildning i samband med den första tilläggsbudgeten för 2020.

40. Högskoleundervisning och forskning

Utskottet är tillfreds med att resurserna för högskoleundervisning och forskning stärks. Universitetens basfinansiering ökas med 40 miljoner euro och yrkeshögskolornas basfinansiering med 20 miljoner euro. Dessutom beaktas den stigande kostnadsnivån (41,7 miljoner euro och 20,4 miljoner euro) till fullt belopp.

Även forskar- och vetenskapssamfundets internationella konkurrenskraft och dragningskraft stöds genom satsningar på forskningsmiljöer och forskningsinfrastruktur, eftersom Finland är berett att stå värd för en superdator i det gemensamma europeiska företaget för högpresterande datorsystem EuroHPC. Finlands finansieringsandel åren 2019—2026 är maximalt sammanlagt 48 miljoner euro, varav hälften finansieras av undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde. Även utnyttjandet av forskningsmaterial och forskningsresultat främjas, och bland annat digitaliseringen av material och Riksarkivet får ökade resurser.

Finlands Akademi föreslås få en fullmakt på 347,1 miljoner euro, alltså 21 miljoner euro mindre än för 2019. Ändringen föranleds bland annat av att 2019 års fullmakt utgår (-25 miljoner euro) och av anskaffningen av den nämnda superdatorn, för vilken 10 miljoner euro anvisas av Akademiens fullmakt. Utbetalningarna av anslag på grundval av 2018 och 2019 års fullmakter för Flaggskeppsprogrammet fortsätter också under innevarande valperiod. Inom flaggskeppsprojektet förenas bland annat högklassig forskning och ett starkt samarbete med näringslivet och det övriga samhället.

Vid bedömningen av forskningsfinansieringen som helhet är det skäl att fästa uppmärksamhet också vid finansieringen av Business Finland, som är verksamt inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde. För finansieringen föreslås en ökning på 38,5 miljoner euro.

Utskottet anser också att regeringens mål att öka antalet högskoleexamina så att hälften av 25—34-åringarna avlägger högskoleexamen före 2030 är bra. Målet är viktigt, eftersom Finlands framgång beror bland annat på om det finns tillräckligt med toppexperter på arbetsmarknaden.

Betänkande FiUB 20/2019 rd Huvudtitel 29

För närvarande är andelen endast 41 procent, och Finland ligger alltså under medeltalet för OECD-länderna (44 procent) och långt bakom de övriga nordiska länderna (27:e plats). De resurser som krävs för att öka examensmålen måste tryggas.

Utskottet betonar vikten av att trygga resurserna också i situationer där fusioner eller andra betydande strukturella förändringar i högskolevärlden orsakar extra utgifter exempelvis i anslutning till informationssystem eller lokalfrågor.

Utskottet betonar betydelsen av *forskning, utveckling och innovationer* och anser det viktigt att regeringen har som mål att höja FoUI-utgifternas andel av bnp till 4 procent fram till 2030. Detta motsvarar också det mål som forsknings- och innovationsrådet satt upp och som ingår i visionen för högskoleutbildningen och forskningen 2030. Satsningarna på forskning och utveckling har minskat sedan 2009, då de utgjorde 3,75 procent av procent av bnp. År 2018 var motsvarande siffra endast 2,74 procent.

Det är därför viktigt att statens FoU-utgifter visar en stigande trend nästa år, när bland annat anslagen till högskolorna och Business Finland Oy ökar. För att det uppställda målet (4 %) ska nås krävs dock fortfarande betydande tilläggsatsningar, eftersom den nu föreslagna ökningen av finansieringen enligt uppgift är endast cirka en tredjedel av vad uppnåendet av målet på 4 procent skulle innebära med en jämn tillväxt. FoU-utgifternas förhållande till bruttonationalprodukten förbättras inte heller ännu, eftersom deras andel av bnp enligt budgetpropositionen beräknas vara 2,72 procent nästa år, vilket motsvarar nivån för innevarande år.

Utskottet anser det vara nödvändigt att man konsekvent håller fast vid regeringsprogrammets mål på 4 procent, eftersom kompetens och FoU-verksamhet på hög nivå är en nödvändig förutsättning för Finlands framgång och internationella konkurrenskraft. Det är också viktigt att genom offentliga finansieringslösningar uppmuntra universitet, yrkeshögskolor, forskningsinstitut och företag att skapa och utveckla kluster med innovationspotential. Offentlig finansiering måste också utnyttjas som hävstång för att höja FoU-aktiviteten i företagen och uppmuntra privata investerare att satsa på forskning.

Målet för finansieringen av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamheten är mycket ambitiöst och omfattande. Det kräver ett tydligt program som sträcker sig över valperioderna och inom ramen för vilket Finland på ett hållbart sätt har möjlighet att uppnå de uppställda målen.

20. Gemensamma utgifter inom högskoleväsendet och vetenskapens område (reservationsanslag 3 år)

Utskottet ökar momentet med 300 000 euro för forskningsprojekt som hänför sig till verksamheten vid forskningsenheten för inomhusluft och sjukdomar relaterade till inomhusluft TROSSI vid Åbo universitet.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 31 119 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 29/2019 rd)

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Huvudtitel 29

80. Konst och kultur

För konst och kultur föreslås cirka 482 miljoner euro, vilket innebär en ökning med cirka 34 miljoner euro jämfört med året innan. I budgetpropositionen ingår flera positiva ändringar inom sektorn konst och kultur. Nivån på konstnärstipendiet höjs, finansieringen av den utövande konsten förbättras och resurserna för grundläggande konstundervisning ökas. Även barnkulturen och utvecklingen av kulturturismen stöds. Det är också positivt att renoveringen av Nationalteatern inleds.

Utskottet välkomnar dessa öknings, eftersom de stärker den riksomfattande tillgången till kultur och konst, mångsidiga kulturtjänster, tillräckligt publikunderlag och tillväxt för hela branschen. Detta bidrar också till tillväxt för den kreativa ekonomin, som har en betydande potential.

Undersökningar visar att konst och kultur har positiva effekter också på befolkningens hälsa och välfärd. Därför är det viktigt att öka konstens och kulturens roll i hälsofrämjandet samt i social- och hälsovårdens tjänster och strukturer. Konsten och kulturen måste också göras tillgänglig för alla.

Ett bra exempel på hur konsten kan göras mer tillgänglig är projektet *Konsttestarna*, som genomförs i samarbete mellan Finlands Kulturfond, Svenska kulturfonden och Finlands Barnkulturcentralers förbund. Projektet går ut på att i tre års tid ta med alla elever i årskurs åtta i Finland på två konstbesök, till exempel på teater, operan eller ett konstmuseum. Projektet når nästan hundra procent av skolorna, men finansieringen upphör sommaren 2020. Stiftelserna har lovat att finansiera projektet med 50 procent i ytterligare ett år och därefter med en sjunkande andel, om också staten deltar i kostnaderna. Utskottet ökar moment 29.80.52 med 1 400 000 euro för att genomföra jämlika konstbesök för skolelever.

Utskottet anser det vara viktigt att man i linje med regeringsprogrammet på lång sikt strävar efter att gradvis öka anslagen för konst och kultur till en procent av statsbudgeten.

04. Museiverkets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Utskottet välkomnar höjningen av Museiverkets basfinansiering (1,2 miljoner euro), vilket balanserar budgeten och gör det möjligt att driva en resultatrik verksamhet.

I anslaget för lokalkostnader för Museiverkets kultur- och sevärdhetsobjekt beaktas indexhöjningen av hyresutgifterna (mom. 29.80.20), men däremot har de inte beaktats i Museiverkets omkostnadsmoment. Museiverket har stora hyresutgifter (7,1 miljoner euro), så indexhöjningen har stor praktisk betydelse.

Utskottet anser det vara viktigt att tillbyggnaden av Nationalmuseets utställningslokaler framskrider i enlighet med riktlinjerna i regeringsprogrammet.

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Huvudtitel 29

16. Extra konstnär- och journalistpensioner (förslagsanslag)

Anslaget under punkt 7 får användas för beviljande av extra pension för idrottsutövare motsvarande högst 51 fulla pensioner. Det motsvarar nivån för innevarande år.

Utskottet ser det som viktigt att sträva efter att höja antalet pensioner, eftersom behovet är klart större än det nämnda antalet. Exempelvis år 2018 var antalet ansökningar 531 och i år 542.

30. Statsunderstöd för verksamhet vid allmänna bibliotek (fast anslag)

Utskottet är nöjt med att det föreslås en ökning av anslaget under momentet med 1 miljon euro för att förbättra de allmänna bibliotekens tillgänglighet och för anskaffning av bokbussar. Bokbussar är ett utmärkt sätt att stärka medborgarnas jämlikhet i fråga om tillgång till bibliotekstjänster både i glesbygden och i växande stadsområden. De för ut bibliotekstjänster också till skolor, daghem och vårdinrättningar, där det inte är ändamålsenligt att bygga separata bibliotekslokaler eller ha fast anställd personal.

Utskottet fäster också uppmärksamhet vid att e-bokens betydelse har ökat i och med digitaliseringen. Det finns dock stora skillnader mellan kommunerna när det gäller utbudet av e-böcker. Det är därför motiverat att utveckla den regionala tillgången till och jämlikheten i fråga om e-böcker genom ett pilotprojekt där man testar ett gemensamt e-bibliotek för kommunerna.

Utskottet ökar momentet med 250 000 euro för att utveckla ett e-bibliotek.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 5 012 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 29/2019 rd)

31. Statsandel och statsunderstöd för driftkostnader för teatrar, orkestrar och museer (förslagsanslag)

Utskottet hänvisar till det som sägs under moment 29.80.52 och ökar anslaget under momentet med 2 615 000 euro.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 67 840 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 29/2019 rd)

(Stycke 3 som i RP 89/2019 rd)

52. Avkastning av penningpelsverksamheten för främjande av konst (förslagsanslag)

Utskottet ökar momentet med 2 615 000 euro, varav

Betänkande FiUB 20/2019 rd Huvudtitel 29

- 150 000 euro till Läscentrum för ordnande av författarbesök och workshoppar som främjar läs- och skrivkunnigheten (100 000 euro) samt för stödjande av språket och läskunnigheten hos barn och unga med invandrarbakgrund (50 000 euro)
- 120 000 euro till Barnboksinstitutet för utveckling av portalen Lukemo, som samlar projekt som främjar barn- och ungdomslitteratur och erbjuder ett fungerande verktyg för lärarutbildning
- 1 400 000 euro för att genomföra jämlika konstbesök för skolelever, det vill säga för att fortsätta projektet Konsttestare
- 100 000 euro för förberedelserna inför 20-årsjubileet av DocPoint-festivalen samt för främjande av projektet för utveckling av en dokumentärfilmturné för barn och unga
- 50 000 euro för arrangemangen kring 35-årsjubileet av filmfestivalen i Sodankylä
- 100 000 euro för föreningen Women in Film & Television Finland ry:s verksamhet
- 100 000 euro för anordnande av en träblåstävling i samband med Crusellveckan i Nystad
- 100 000 euro till sametinget för främjande av samisk konst och kultur
- 70 000 euro för istandsättning av fartyget Vega, som gavs som krigsskadestånd
- 200 000 euro för istandsättning av trähängbron i Keikyä i Sastamala
- 80 000 euro för verksamheten vid Tammerfors opera
- 40 000 euro för produktion av en opera i Rovaniemi om den lappländska ”pälsmössedelegationen”, som krävde ersättning för uteblivna fiskeriinkomster
- 25 000 euro för teatern Vekarateatteris 30-årsjubileumsarrangemang
- 40 000 euro för främjande av verksamheten vid Finska Fiskeboksbiblioteket i Muonio
- 20 000 euro för istandsättning av Olkijoki fredspörte i Brahestad
- 20 000 euro för utveckling av en utställning i Yläneen luontokapinetti.

Momentet minskas med 2 615 000 euro, vilket belopp läggs till moment 29.80.31. Momentets slutsumma förändras inte till följd av detta.

90. Idrottsverksamhet

För idrottsverksamhet föreslås ett anslag på 165,9 miljoner euro, som består av vinstmedel från penningspelsverksamheten (150,7 miljoner euro) samt av budgetmedel med allmän täckning (ca 15,2 miljoner euro). Vinstmedlen från penningspelsverksamheten minskar med cirka 4 miljoner euro jämfört med i år, och därför beräknas exempelvis anslagen för byggande av idrottsanläggningar enligt uppgift minska med cirka 1,6 miljoner euro). På grund av ökade budgetmedel ökar det totala anslaget för idrott dock med cirka 6 miljoner euro. Även de resurser som anvisats för medborgarverksamhet inom motion och idrott kvarstår på samma nivå som i år.

För genomförandet av riktlinjerna i den idrottspolitiska redogörelsen och i regeringsprogrammet ingår i budgetpropositionen ett nytt anslag på 5,3 miljoner euro (29.90.56), som anvisas för främjande av idrott och elitidrott. Anslaget används till pilotprojekt för främjande av äldres fysiska aktivitet, till höjning av stödet till föreningarna, till effektiveringsunderstöd till idrottsgrenar samt till stöd för idrottsakademier och träningscenter. Utöver detta inleds i enlighet med regeringsprogrammet programmet Finland rör på sig. I det ingår delprogrammen Studier i rörelse, Småbarns-pedagogiken i rörelse och Vuxna i rörelse samt ett projekt för anläggning av idrottsanläggningar avsedda för rekreation. För denna helhet anvisas ett anslag på 8 miljoner euro (29.90.30).

Betänkande FiUB 20/2019 rd Huvudtitel 29

Utskottet anser att dessa ytterligare satsningar är mycket viktiga, eftersom behovet av att få fler att röra på sig mera är stort. Endast en tredjedel av barnen och de unga, en femtedel av de vuxna och bara några procent av de äldre rör sig tillräckligt med tanke på hälsan. Fysisk inaktivitet förorsakar samhället betydande kostnader både på kort och lång sikt. På kort sikt beräknas kostnaderna för hälso- och sjukvård uppgå till cirka 600 miljoner euro per år, vilket är 3 procent av Finlands årliga totalkostnader för hälso- och sjukvård. Fysisk inaktivitet medför också andra kostnader såsom nedsatt produktion på grund av sjukfrånvaro och förlorade levnadsår. Dessa kostnader inkluderade beräknas kostnaderna för den fysiska inaktiviteten uppgå till 3,2—7,5 miljarder euro per år, beroende på beräkningssätt. (Publikationsserien för statsrådets utrednings- och forskningsverksamhet 31/2018.)

Utskottet hänvisar till sitt utlåtande om den idrottspolitiska redogörelsen (FiUU 14/2018 rd — SRR 6/2018 rd) och betonar också i detta sammanhang vikten av att stödja sådan idrottsverksamhet som främjar folkhälsan och därigenom hela samhällsekonomin. Därför bör man sträva efter att i synnerhet de som rör sig allra minst tillägnar sig en mer motionsinriktad livsstil. Även inom social- och hälsovårdstjänsterna bör man i allt högre grad betona betydelsen av att röra på sig som en del av den förebyggande hälsovården och behandlingen av många sjukdomar.

Dessutom betonar utskottet vikten av att få barn och unga att motionera, eftersom motionsvanorna grundläggs mycket tidigt. Det är särskilt viktigt att fortsätta med de arbetssätt och god praxis som har inletts och utvecklats i samband med projektet Skolan i rörelse.

För att komplettera programmet Skolan i rörelse och hobbygarantin ökar utskottet anslaget under moment 29.90.50 med 100 000 euro för att starta ett så kallat Drop-in-projekt. Syftet med projektet är att gynna hobbyidrotten i synnerhet så att barn och unga som löper risk för utslagning vägleds att söka sig till idrottsföreningar och börja syssla med konditionsträning och hälsofrämjande motion och samtidigt få sociala kontakter.

Utskottet välkomnar att regeringsprogrammet innehåller en bestämmelse om inrättande av ett idrottspolitiskt samordningsorgan. Detta motsvarar också riktlinjerna i den idrottspolitiska redogörelsen. Organet ska stärka det tväradministrativa samarbetet och säkerställa att de konsekvenslagstiftningen och annat samhällsligt reformarbete har för idrotten beaktas.

Utskottet välkomnar också de resurser som anvisats för att unga idrottare ska kunna klara sin försörjning. Anslaget för träningsstipendier till idrottare är 2,3 miljoner euro, vilket motsvarar nivån för innevarande år. Även de studiestipendier som är avsedda för att främja en karriär utanför idrotten förblir på nuvarande nivå, vilket gör det lättare att förena målinriktad idrott och målinriktade studier. Dessutom anvisas idrottsakademier och träningscenter en tilläggsatsning på 2 miljoner euro i enlighet med regeringsprogrammet, vilket gynnar de unga idrottarnas ekonomi i och med att förhållandena vid akademierna och träningscentren förbättras.

50. Avkastning av penningspelsverksamheten för främjande av fostran inom motion och idrott (förslagsanslag)

Utskottet konstaterar ovan i motiven till kapitel 29.90 att moment 29.90.50 ökas med 100 000 euro för att starta ett så kallat Drop-in-projekt, som ska förebygga utslagning.

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Huvudtitel 29

Momentet minskas med 100 000 euro, vilket belopp läggs till moment 29.90.52. Momentets slutsumma förändras inte till följd av detta.

52. Statsandel för idrottsutbildningscenter samt finansiering för kostnader för utvärdering av idrottsvetenskapliga projekt (fast anslag)

Utskottet hänvisar till det som sägs under moment 29.90.50 och ökar anslaget under momentet med 100 000 euro.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 1 997 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 29/2019 rd)

91. Ungdomsarbete

50. Avkastning av penningpelsverksamheten för främjande av ungdomsarbete (förslagsanslag)

Syftet med ungdomsarbetet är bland annat att stödja ungas delaktighet och livskompetens samt deras möjligheter till jämlika och tillgängliga hobbyer. För ungdomsarbetet anvisas anslag på cirka 79 miljoner euro, vilket är 1 miljon euro mer än i den ordinarie budgeten för 2019. Också resurserna för verkstadsverksamheten ökas med 2 miljoner euro, och dessutom föreslås 1,2 miljoner euro för utveckling av ett riksomfattande digitalt system.

Flertalet av de unga mår bra och är rätt optimistiska i fråga om sin egen framtid. Polariseringsen mellan de unga är dock betydande och en del av de unga bär med sig en utsatthet orsakad av många samverkande faktorer. Enligt uppgift finns det i Finland uppskattningsvis över 60 000 marginaliserade unga, och dessutom lever 120 000 barn och unga under hot om marginalisering. Cirka 20 000 barn och unga löper allvarlig risk för generationsöverskridande utslagning. Enligt uppskattningar ökar risken för utslagning femfaldigt i den tidiga vuxenåldern, om barnet blir klient hos barnskyddet i tidig barndom eller i skollåldern. De unga som inte lyckas ta examen efter grundstadiet blir marginaliserade med lika stor sannolikhet som barnskyddets klienter. En del av dem som löper risk för utslagning blir enligt utredning marginaliserade mer permanent, men tjänsterna lyckas dock skydda och minska riskerna samt avhjälpa problem.

Utskottet konstaterar att utslagning inte bara orsakar mänskligt lidande utan också omfattande förluster för samhällsekonomin och samhället. Det är därför nödvändigt att målmedvetet satsa på att förebygga och minska marginaliseringen. Utskottet betonar vikten av förebyggande åtgärder med låg tröskel som gör det möjligt att i ett så tidigt skede som möjligt tillhandahålla övergripande och sektorsöverskridande tjänster som tar hänsyn till barnens och de ungas individuella behov. Man måste alltså fästa uppmärksamhet vid förebyggande åtgärder i all verksamhet från barnrådgivningen och småbarnspedagogiken ända fram till vuxen ålder. Utskottet betonar att verksamheten måste vara multiprofessionell och tjänsterna ges i rätt tid. Även åtgärdernas resultat och kvalitet måste följas upp.

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Huvudtitel 29

Utskottet ökar momentet med 250 000 euro för förebyggande av utslagning bland unga. Medlen är avsedda för beredning av Gutsy Go-metoden och för att sprida verksamheten i hela landet. Det är fråga om ett projekt för att förebygga utslagning och det riktar sig till alla 14-åringar. Syftet är att göra de unga mer delaktiga i samhället och inge dem hopp, förtroende och självkänsla. Metoden kan integreras i skolans vardag och inom ramen för den försöker man hitta lösningar på problem i staden och samt genomföra och beskriva projekt i anslutning till detta. Därefter publiceras beskrivningarna så att alla i gemenskapen och även de riksomfattande medierna kan ta del av dem. Avsikten är att nästa år bland annat utveckla en riksomfattande modell tillsammans med yrkesutbildade personer inom undervisningsbranschen och skapa riksomfattande enhetliga medieverktyg.

Momentet minskas med 250 000 euro, vilket belopp läggs till moment 29.91.51. Momentets slutsumma förändras inte till följd av detta.

51. Verkstadsverksamhet för unga samt uppsökande ungdomsarbete (reservationsanslag 2 år)

Utskottet hänvisar till det som sägs under moment 29.91.50 och ökar anslaget under momentet med 250 000 euro.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 23 513 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 29/2019 rd)

52. Vissa understöd (reservationsanslag 2 år)

Samernas kultur- och språkboverksamhet. För samernas kultur- och språkboverksamhet föreslås ett anslag på sammanlagt 1,2 miljoner euro, genom vilket kultur- och språkboverksamhet ordnas både i och utanför samernas hembygdsområde. Enligt inkommen utredning är anslaget tillräckligt för att upprätthålla den nuvarande modellen, och med anslaget kan verksamheten i 10 kultur- och språkbon drivas.

I de flesta fall har kommunerna svarat för kultur- och språkboverksamheten, men för närvarande är det oklart vem som ska bära ansvaret. En del kommuner är inte villiga att fortsätta med verksamheten, vilket har försvagat utvecklingen av verksamheten och äventyrat dess långsiktighet. Därför har sametinget börjat utreda och planera ett övertagande av den samiska kultur- och språkboverksamheten.

Om uppgiften permanent överförs till sametinget, måste behovet av tilläggsfinansiering för språkboen bedömas. Utskottet hänvisar också till statsrådets principbeslut om stimulering av samiska språket (3.7.2014), enligt vilket målet är att stegvis öka språkbofinansieringen till 1,4 miljoner euro. Också i regeringsprogrammet konstateras det att regeringen förbinder sig att stärka stödet så att det svarar på de ökade behoven.

Företagande bland unga. Utskottet ökar anslaget under momentet med 250 000 euro för främjande av ungas företagare-, ekonomi- och arbetslivskompetens.

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Huvudtitel 29

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 1 900 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 29/2019 rd)

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Huvudtitel 30

Huvudtitel 30

JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Förvaltningsområdet föreslås få cirka 2,690 miljarder euro, vilket är cirka 68 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för 2019. I budgetpropositionen ingår också EU:s jordbruksstöd, som uppgår till cirka 702 miljoner euro.

Utskottet betonar att förvaltningsområdet tryggar Finlands försörjningsberedskap. Det inhemska jordbruket samt den inhemska fiskodlingen, renhushållningen och vilthushållningen garanterar produktionen av närproducerad och ekologisk mat och skapar grunden för ett hållbart matsystem. Dessutom baserar sig vår ekonomi i hög grad på en hållbar användning av skogarna. Värdet av skogsindustrins sålda produkter utgjorde cirka 20 procent av värdet av industriproduktionen 2018 (Statistikcentralen 5.7.2019, värdet av industriproduktionen).

Förvaltningsområdet har också en central betydelse när det gäller att förverkliga flera av målen i regeringsprogrammet, såsom att nå koldioxidneutralitet, stärka kolsänkor och kollager, främja cirkulär ekonomi, utveckla ett klimat- och miljövänligt matsystem samt stoppa förlusten av biologisk mångfald i Finland.

Det föränderliga klimatet ökar extrema väderfenomen, risken för olika växt- och djursjukdomar samt marknadsrisker som man bör förbereda sig för särskilt inom jordbruket. Dessa risker kan minskas genom en bördig jordmån, med god vattenförsörjning och förmåga att binda koldioxid. De ekonomiska satsningarna på utveckling av åkerstrukturen, vattenförsörjning och bekämpning av djursjukdomar är således välkomna, liksom också åtgärdshelheten för hela markanvändningssektorn, som stärker kolsänkorna och kollagren samt anpassningen till klimatförändringen.

Standarderna för livsmedelsproduktion är höga i Finland, och våra produkter väcker intresse ute i världen, bland annat tack vare sin renhet och höga livsmedelssäkerhet. Även därför är det nödvändigt att satsa på hanteringen av de ökande riskerna inom jordbruket för att kunna fortsätta med ansträngningarna för att hålla till exempel användningen av antibiotika nere och Finland fritt från salmonella.

Den globala konkurrensen om de sinande naturresurserna och den allt större efterfrågan på hållbart producerade råvaror utgör en stor möjlighet inom naturresursekonomin. Finland har goda förutsättningar att svara på denna växande efterfrågan. Således är det positivt att budgetpropositionen också innehåller finansiering för exportfrämjande av livsmedel. Ett stort orosmoment är dock fortfarande jordbrukets lönsamhet, som utskottet behandlar närmare i samband med kapitel 30.20.

Betänkande FiUB 20/2019 rd Huvudtitel 30

01. Förvaltning och forskning

05. Naturresursinstitutets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 76,069 miljoner euro, alltså 2,914 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för 2019.

Utskottet betonar att man i enlighet med riktlinjerna i regeringsprogrammet bör utvärdera omfördelningen av forskningsfinansieringen för naturresurser mellan Finlands Akademi, Statsrådets kansli och sektorsforskningsinstitutet för att finansieringen av naturresursforskningen ska kunna stärkas. Det grundläggande problemet med finansieringsreformen är att finansieringen av de nya instrumenten nästan uteslutande samlades in från forskningsinstitutet, men att den delas ut till alla, inklusive universitetet. Naturresursinstitutet (Luke) har årligen kunnat intäktsföra bara cirka 10 procent av den finansiering som det har överfört till finansieringsinstrumenten.

Klimatförändringen och andra globala trender framhäver Naturresursinstitutets centrala roll som producent av myndighets- och sakkunnigtjänster samt utvecklare av nya lösningar inom bio- och kretsloppsekonomin. För att hantera de växande utmaningarna har Naturresursinstitutet uppdaterat sin strategi för åren 2020–2025. Utskottet anser att de valda prioriteringarna är korrekta och stöder ämbetsverkets planer på ett täckande regionalt nätverk av verksamhetsställen.

Utskottet anser det vara bra att regeringen kompletterade budgetpropositionen för 2020 genom att till Naturresursinstitutet ge anslag för ändamål som inger särskild oro (för EU:s jordbruksräkning och det nationella genomförandet av utsläppsdirektivet samt för uppföljning och statistikföring av matsvinn). Naturresursinstitutet är dock allt mer beroende av utomstående finansiering, vilket innebär att grundforskningen som ligger till grund för forskningsverksamheten minskar och i synnerhet långvarig forskning och tidsserier äventyras.

I budgeten för 2019 ökade utskottet anslaget under momentet med 200 000 euro för undersökning av de skadliga miljökonsekvenserna av *torvmarksodling*. Torvmarksodling är en mycket aktuell fråga i den pågående klimatförändringsdebatten. Att helt avstå från odling av redan röjda torvmarker är inte ett realistiskt alternativ med snabb tidtabell, så det finns ett uppenbart behov av att hitta fungerande lösningar för att minska de olägenheter som odlingen orsakar. Utskottet anser därför att det är viktigt att fortsätta undersökningen för att få tillförlitliga resultat.

Utskottet lyfter i detta sammanhang också fram regeringsprogrammets riktlinje att *energiutvinningen ur torv* ska halveras fram till 2030 och betonar att Finland i syfte att nå målet ska utnyttja alla EU-stöd som kan fås för ändamålet. Man måste till exempel snabbt börja främja införlivandet av torv i den planerade fonden för en rättvis omställning (Just Transition Fund). Likaså bör man snabbt ansöka om finansiering ur Fonden för ett sammanlänkat Europa som syftar till att utveckla den europeiska ekonomin i en mer miljövänlig riktning med hjälp av förnybara energikällor.

Utskottet ökar anslaget under momentet med 450 000 euro, varav 200 000 euro anvisas för forskning i koldioxidutsläpp från torvmark, 150 000 euro för forskning i ekologisk produktion och 100 000 euro för forskning i fosforgödsling av gräsmattor vid enheten i Ruukki.

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Huvudtitel 30

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 76 519 000 euro.

(Stycke 2 och 3 som i RP 29/2019 rd)

10. Utveckling av landsbygden

50. Statsbidrag för utvecklande av landsbygdsnäringarna (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 3,466 miljoner euro, alltså 1,8 miljoner euro mindre än för 2019. Det tillskott som riksdagen gjorde i fjol har alltså dragits av från anslaget.

Utskottet anser det vara nödvändigt att det långvariga finansieringsunderskottet under momentet åtgärdas genom regeringens åtgärder. Momentets roll i att förbättra jordbrukets lönsamhet har i flera sammanhang konstaterats vara mångdubbelt större än det beviljade statsunderstödet. Regeringen har också i sitt program förbundit sig att satsa på rådgivning. Moderna och framtidsinriktade rådgivningstjänster för jordbruksföretagare har karakteriserats som till och med kritiska framgångsfaktorer för hela näringen⁵.

Gårdarnas lönsamhet påverkas mest av deras egna lösningar och åtgärder. Största delen av finansieringen under momentet riktas till ProAgrias regionala organisationer och centralorganisation. Genom deras heltäckande rådgivningstjänster kan man stödja beslutsfattandet vid gårdarna och spridningen av bästa praxis samt förbättra gårdarnas produktivitet och lönsamhet i hela landet. Dessutom finns det i Finland en grupp betydande föreningar som erbjuder specialrådgivning inom jordbruket och trädgårdsodlingen, såsom Trädgårdsförbundet.

Utskottet betonar rådgivningsorganisationernas roll också när det gäller att minska koldioxidavtrycket från jordbruksproduktionen. Exempelvis med hjälp av miljökonsekvensberäkningen Biocode kan jordbrukaren mäta koldioxidavtrycket från sin produktion och se effekterna av ändrade verksamhetssätt. Genom ett omfattande ibruktage av tjänsten kan man också stödja genomförandet av klimatmålen för den kommande EU-stödperioden.

Utskottet ökar momentet med sammanlagt 1 860 000 euro, varav 1 800 000 euro anvisas för rådgivning som förbättrar lönsamheten, och 60 000 euro till Suomen Hevostietokeskus ry. Utskottet betonar även behovet att minska på klimatavtrycket inom jordbruket när det gäller användningen av anslaget.

Utskottets förslag till uttalande 3

Riksdagen förutsätter att regeringen beaktar riksdagens anslagsökning under moment 30.10.50 som en bestående ökning. Detta ska således ingå i budgetpropositionen för 2021.

---

⁵ Reijo Karhinen, Uusi alkua. Maatalous on myös tulevaisuuden elinkeino (En ny början. Jordbruk är också framtidens näringsgren), Jord- och skogsbruksministeriets publikationer 2019:3.

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Huvudtitel 30

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 5 326 000 euro.

(Stycke 2 och 3 som i RP 29/2019 rd)

55. Statsbidrag för 4H-verksamhet (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 3,805 miljoner euro, alltså 100 000 euro mindre än för 2019. Utskottet välkomnar att långvarigt underskott under momentet har täckts med en bestående ökning på 500 000 euro.

4H-ungdomsarbetet stöder barnens och de ungas uppväxt samt förmåga och vilja att försörja sig genom eget arbete. I verksamheten lär sig ungdomarna också att konkret bära ansvar för miljön, exempelvis genom projekt för återvinning av jordbruksplast. Dessutom bekantar sig över 35 000 skolelever årligen med skogsnaturen och yrkena inom skogsbranschen.

Utskottet betonar att 4H-verksamheten förebygger utslagning bland unga i hela landet. Det skapar framtidstro särskilt för barn och unga på landsbygden och ger många ungdomar sommarjobb. Lönerna till de unga uppgick till 4,5 miljoner euro och 4H-företagarnas omsättning var sammanlagt 1,5 miljon euro 2018.

Utskottet ökar momentet med 250 000 euro.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 4 055 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 29/2019 rd)

63. Utveckling av landsbygden (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås ett anslag på 1,1 miljoner euro för statsbidrag till byaverksamhet, vilket har en viktig hävstångseffekt på det omfattande frivilligarbete som bedrivs av byaföreningar.

Utskottet ökar anslaget under momentet med 100 000 euro och återställer därmed statsbidraget till 2019 års nivå.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 6 100 000 euro.

(Stycke 2 och 3 som i RP 29/2019 rd)

20. Jordbruk och livsmedelsekonomi

Utskottet välkomnar att man i regeringsprogrammet har identifierat problemet med att jordbrukets lönsamhet redan länge har varit svag och att regeringen strävar efter att förbättra den. Med rå-

Betänkande FiUB 20/2019 rd **Huvudtitel 30**

dande marknadspriser och produktionskostnader är företagarkinkomsten mycket beroende av jordbruksstöden. EU-stöden och de nationella stöden var mer än dubbelt så stora som företagarkinkomsten 2018. Den rådande situationen illustreras också av att Finland under de senaste åren har varit bland de svagaste medlemsländerna i EU när det gäller ekonomiska resultat och lönsamhet (tjänsterna FADN Advanced Results och FADN Standard Results).

Med tanke på förbättrandet av jordbrukets konkurrenskraft innehåller budgeten viktiga anslagsökningar i enlighet med regeringsprogrammet jämfört med vårens ramar, till exempel att miljöersättningarna kan hållas på 2019 års nivå, antalet ekologiska förbindelser ökas och investeringarna tryggas genom rekapitalisering av Gårdsbrukets utvecklingsfond (Makera). Även de anslag som föreslås för den nya tjänsten som livsmedelsmarknadsombudsman är viktiga. Ombudsmannen ska ta en aktiv roll för att säkerställa att marknaden fungerar störningsfritt och informera om god affärssed. Informationen om hur livsmedelspriserna bildas bör också ökas för att konsumenterna ska få bättre kännedom om primärproduktionens, förädlingens och handelns andel av priserna.

Utskottet anser dock fortfarande att jordbrukets dåliga lönsamhet är oroväckande. Även om företagarkinkomsten förutspås öka något 2019 på grund av gynnsamma väderförhållanden, ligger den fortfarande på en klart lägre nivå än 2010. Företagsstorleken inom jordbruket och trädgårdsodlingen har ökat hela 2000-talet när de mindre gårdarna har upphört och de som fortsätter har utvidgats. Trots att enhetsstorleken har ökat och tekniken som förbättrar produktiviteten utvecklats, har resultaten och lönsamheten försämrats under nästan hela 2000-talet.

Enligt Naturresursinstitutet har räntabiliteten på eget kapital under senare år varit fortlöpande negativ, vilket innebär att det hela tiden krävs extern finansiering bara för att behålla produktionsvolymen. Även den relativa skuldsättningen (relationen mellan skulder och omsättning) har ökat. Det är oroväckande att skulderna har ackumulerats särskilt hos de gårdar som har investerat och hos unga företagare.

Utskottet anser det nödvändigt att man i enlighet med riktlinjerna i regeringsprogrammet förbättrar jordbrukets lönsamhet och tryggar jordbrukets stödnivåer, att tyngdpunkten beträffande stöden i reformen av EU:s jordbrukspolitik (CAP27) ligger på aktiv odling och att man dessutom eftersträvar en jordbruksbudget på nuvarande nivå i EU:s budgetramar. På detta sätt säkerställs produktionen av inhemsk närproducerad och ekologisk mat och tillgången på råvaror för livsmedelsindustrin. Samtidigt upprätthålls försörjningsberedskapen och landsbygdens livskraft överlag. Det viktiga är att söka och sprida god praxis med vilka företagen har lyckats förbättra sin lönsamhet (mom. 30.10.50). Det är också viktigt att kampanjen Ta hand om bonden fortsätter (social- och hälsovårdsministeriets huvudtitel). Med hjälp av den kan man erbjuda hjälp till dem som redan befinner sig i eller håller på att hamna i en ekonomisk återvändsgränd.

I detta sammanhang lyfter utskottet också fram det försäkringsbaserade ersättningssystem för skördeskadorna som togs i bruk 2016, där både utbudet av och efterfrågan på försäkringar har varit ringa. På ett eller annat sätt bör man skapa en godtagbar, fungerande och permanent modell som ersätter statens krislösningar av engångsnatur.

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Huvudtitel 30

01. Livsmedelsverkets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 76,440 miljoner euro, alltså 6,392 miljoner euro mer än för 2019.

Utskottet anser att det tilläggsanslag på 2,0 miljoner euro för beredning av reformen av EU:s jordbrukspolitik (CAP27) som föreslås under momentet är nödvändigt. Livsmedelsverket spelar en viktig roll i beredningen. Vid kompletteringen av budgetpropositionen föreslog regeringen ytterligare 1,502 miljoner euro för verkets informationssystemprojekt. Dessutom anvisades verket 3,3 miljoner euro för att trygga kärnfunktionerna i den fjärde tilläggsbudgeten för 2019.

Enligt den utredning som utskottet fått kan man genom dessa tillägg säkerställa att Livsmedelsverket fungerar störningsfritt år 2020. Anslaget tillräcklighet ska dock följas upp och vid behov höjas för att man ska kunna hålla fast vid myndighetens kunniga personal och trygga utvecklingen av informationssystemen när EU-lagstiftningen och den nationella lagstiftningen ändras. Verket spelar en viktig roll när det gäller att upprätthålla en god livsmedelssäkerhet och situationen i fråga om växt- och djursjukdomar, främja exporten av livsmedel samt i uppgiften som utbetalningsställe, som också inbegriper utbetalning av jordbruksstöd i tid.

47. Utvecklande av livsmedelskedjan (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 3,995 miljoner euro, vilket är 1,050 miljoner euro mindre än för 2019. Under momentet finansieras åtgärder som stöder målen i den livsmedelspolitiska redogörelsen, åtgärder enligt utvecklingsprogrammen för ekologisk och närproducerad mat samt åtgärdsprogrammet för naturproduktbranschen 2020. Merparten av programmet för närmat genomförs dock med medel från de regionala landsbygdsprogrammen. Anslaget under momentet gör det också möjligt att genomföra utvecklings- och försöksprojekt som gäller livsmedelskedjan och jordbruksmarknaden i syfte att utveckla nya innovationer.

Under momentet ökade utskottet budgeten för 2019 med 200 000 euro för genomförandet av Ruoka-akatemia. Ruoka-akatemia sammanför riksomfattande intresseorganisationer, företag inom branschen, intressentgrupper och medier. Målet är att förmedla mångsidig information och väcka faktabaserad diskussion om det finländska livsmedelssystemet. Utskottet anser att det är viktigt att verksamheten fortsätter och att finansieringen av följande Ruoka-akatemia-projekt tryggas.

Utskottet ökar momentet med 50 000 euro till Arktiska Aromer rf för att utveckla naturproduktbranschen.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 4 045 000 euro.

(Stycke 2—4 som i RP 29/2019 rd)

61. Överföring till Gårdsbrukets utvecklingsfond (reservationsanslag 3 år)

Till Gårdsbrukets utvecklingsfond (Makera) föreslås en överföring på 90,3 miljoner euro.

Betänkande FiUB 20/2019 rd Huvudtitel 30

Utskottet konstaterar att Gårdsbrukets utvecklingsfond kompletterar finansieringen av investeringar i jordbruk och landsbygdsnäringar och främjar utvecklingen av dem. Utmaningarna i fråga om landsbygdens utveckling bemöts också genom forsknings- och utvecklingsverksamhet. Uppskattningsvis två tredjedelar av investeringarna skulle inte bli genomförda om de inte fick stöd från fonden.

Enligt utredning till utskottet möjliggör den föreslagna överföringen att jordbrukets investeringar hålls på 2018 års nivå. Utskottet påpekar dock i detta sammanhang att det finansiella läget försämras betydligt från och med 2021, då behovet av tilläggs kapital beräknas uppgå till cirka 69 miljoner euro.

Utskottet konstaterar dessutom att avsikten är att i enlighet med regeringsprogrammet reformera Gårdsbrukets utvecklingsfonds verksamhet i samband med beredningen av EU:s nya finansieringsperiod. Om fonden i större utsträckning än för närvarande ska användas som ett garantiinstrument, ska detta beaktas i statsbudgeten för 2022. Dessutom är avsikten att utreda om det är möjligt att i större utsträckning än tidigare använda fonden också för riskhanteringen på gårdsbruksenheter. För närvarande kan statsborgen från Gårdsbrukets utvecklingsfond beviljas gårdsbruksenheter med betalningssvårigheter som en del av det tidigare krispaketet för jordbruket (lag 232/2019).

40. Naturresursekonomi

21. Utgifter för nyttjande och vård av vattentillgångarna (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 17,608 miljoner euro, vilket är 3,637 miljoner euro mer än för 2019. Ökningen består närmast av ett tillägg av engångsnatur på 3 miljoner euro enligt regeringsprogrammet till programmet för effektivisering av vattenskyddet.

Utskottet betonar att man med anslaget under momentet främjar jordbrukets anpassning till klimatförändringen genom att förbättra vattenhushållningen och hanteringen av vattenbelastningen. Det är ändamålsenligt att rikta åtgärder till uppföljning av belastningen från jord- och skogsbruk och dess konsekvenser för vattendrag i syfte att minska erosionen och urlakningen av näringsämnen. Samtidigt ska åtgärdernas kostnadseffektivitet bedömas.

22. Främjande av naturresurs- och bioekonomi (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 29,045 miljoner euro, vilket är 22,6 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för 2019.

Utskottet konstaterar att momentet ger goda möjligheter till utvecklingsprojekt för naturresurs- och bioekonomi i flera branscher. Ökningen av finansieringen beror huvudsakligen på genomförandet av det klimatprogram för markanvändningssektorn som ingår i regeringsprogrammet (19,8 miljoner euro).

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Huvudtitel 30

Utskottet anser att det med tanke på de uppställda klimatmålen är ytterst nödvändigt att också främja investeringar i biogas och gödselhantering (3,5 miljoner euro under moment 30.10.40). Utnyttjandet av biogas från gödsel ska beaktas i samband med reformen av EU:s gemensamma jordbrukspolitik samt i det nationella biogasprogram som bereds under ledning av arbets- och näringsministeriet.

31. Stödjande av vattenhushållnings- och fiskeriprojekt (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 11,136 miljoner euro, vilket är 5,55 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för 2019. Av anslaget består 4,379 miljoner euro av stödfinansiering för nya och pågående vattenekonomiska riskhanterings-, istandsättnings-, utvecklings- och försöksprojekt. I den ingår också ett tillägg av permanent natur på 0,5 miljoner euro för skydd mot översvämning- och för hantering av åkervatten.

Utskottet konstaterar att det under momentet de närmaste åren finns särskilda finansieringsbehov för att kunna genomföra åtgärder enligt planerna för hantering av översvämningrisker, såsom projekt för att skydda bosättningen mot översvämningar. Kostnaderna för åtgärderna beräknas uppgå till sammanlagt cirka 100 miljoner euro, varav behovet av statligt stöd på nuvarande stödnivå är cirka hälften.

Utskottet anser det nödvändigt att det under momentet också föreslås ett tillägg av engångsnatur på 6 miljoner euro för att återuppliva bestånden av vandringsfisk. På detta sätt förbättras fiskens vandring genom att vandringshinder undanröjs och fortplantningsområden istandsätts. Ett anslag på 100 000 euro behövs också för att genomföra programmet för fisketurism tillsammans med Forststyrelsen.

Utskottet ökar momentet med 630 000 euro, varav

- 330 000 euro anvisas för projekt för istandsättning av fiskvägar: för fiskeriekonomiska istandsättningsprojekt och fiskvägar vid Nilsiästråten (200 000 euro), för utredning av nedläggningen av kraftverket i Kirakkaköngäs i Enare (100 000 euro) och för ett vandringsfiskprojekt i Lieksa (30 000 euro),
- 300 000 euro för hantering av översvämningvatten i Taanila i Ylivieska.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 11 766 000 euro.

(Stycke 2—4 som i RP 29/2019 rd)

41. Ersättning för hjortdjurs skadegörelse (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 5,6 miljoner euro, som samlas in från avgifterna för jakttillstånd för vilt. De beräknas öka med cirka 4 procent år 2020 främst på grund av att vitsvanshjortstammen har ökat och jakten på vitsvanshjortar ökar. Utskottet betonar att antalet skador som ökat under de senaste åren bör kunna minskas genom en effektiv uppföljning av hjortdjursbestånden och en balanserad skötsel av bestånden.

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Huvudtitel 30

42. Ersättning för rovdjurs skadegörelse (reservationsanslag 2 år)

Anslaget under momentet föreslås vara 8,85 miljoner euro, vilket motsvarar 2019 års nivå.

Enligt utredning till utskottet räcker anslaget för att ersätta skador som förorsakats av stora rovdjur. Enligt utskottet är det nödvändigt att ersätta skadorna till fullt belopp för att skyddssystemet ska fungera. Det är också väsentligt att förebygga skador orsakade av rovdjur.

Utskottet anser det nödvändigt att förvaltningsplanen för vargar har uppdaterats och framhäver dessutom för stora rovdjur en hållbar politik som beaktar medborgarnas åsikter som avviker rätt mycket från varandra. Det är också viktigt att Finland alltjämt inom EU arbetar för att de nationella särdragen ska identifieras och att flexibiliteten och handlingsutrymmet ska öka i fråga om storviltspolitiken.

Utskottet lyfter dessutom fram jakt med hjälp av hundar och konstaterar att den har en viktig roll i den finländska jaktkulturen och i synnerhet i kontrollen av hjortdjursbestånden. Denna jaktkultur bör kunna upprätthållas och utövas även i fortsättningen.

44. Stöd för tryggnad av virkesproduktionens uthållighet (förslagsanslag)

Momentet föreslås få ett anslag på 56,230 miljoner euro och en bevillningsfullmakt på 44 miljoner euro, vilka motsvarar nivån för 2019.

Utskottet betonar momentets betydelse för uppnåendet av regeringens mål att stärka kolsänkorna och kollagren. Genom Kemerastöd vill man gynna skötseln av skogarna och se till deras tillväxtförmåga och hälsa i enlighet med regeringsprogrammet. Med hjälp av aktiv skogsvård ökas hållbara avverkningsmöjligheter och skogarnas kolbindning. För att koldioxidneutralitet ska uppnås krävs det att Finlands skogsresurser växer gynnsamt också under de följande årtiondena.

Utskottet betonar i detta sammanhang också den finländska skogsindustrins vikt för regeringens finanspolitiska mål och en höjning av sysselsättningsgraden. Allt som allt är skogsbrukets betydelse för den ekonomiska utvecklingen i Finland stor.

De stödbeslut som godkänts under momentet har ökat med nästan 8 procent i euro före utgången av september 2019. Detta beror i huvudsak på den ökade efterfrågan på projekt för grundlig förbättring av skogsvägar. Att skogsvägnätet är i gott skick minskar drivningskostnaderna och påverkar således rotpriserna och slutligen tillgången på virke. Utskottet betonar dessutom att skogsvägarna i hög grad också möjliggör användningen av skogar för rekreation och utnyttjandet av naturprodukter.

Användningen av statligt stöd för tidig vård av plantbestånd har däremot minskat stadigt, vilket på lång sikt försämrar skogarnas tillväxt och avverkningsmöjligheter. Således är det nödvändigt att fortsätta den kampanj som startats av jord- och skogsbruksministeriet tillsammans med Finlands skogscentral och vars syfte är att höja i synnerhet antalet prestationer inom tidig vård av plantbestånd. Ett mål är också att utveckla samarbetet för att aktivera väglag och ge aktörerna råd i användningen av geografiska IT-verktyg som baserar sig på uppgifter om skogstillgångar.

Betänkande FiUB 20/2019 rd **Huvudtitel 30**

45. Främjande av vården av skogsnatur (reservationsanslag 3 år)

Utskottet anser att det är ett steg i rätt riktning att regeringen höjde anslaget under momentet med 2 miljoner euro. Under momentet föreslås således 7,027 miljoner euro för genomförande av naturvårdsåtgärder som riktas till ekonomiskogar i enlighet med handlingsplanen för den biologiska mångfalden i skogarna i södra Finland (METSO).

Utskottet betonar att i takt med att användningen av skogarna ökar framhävs vikten av att sörja för naturens mångfald. Den föreslagna årliga anslagsnivån räcker till för att skydda cirka 65 000 hektar före 2023. Skyddsnivån enligt programmets mål är dock 82 000 hektar, och för det behövs 10 miljoner euro årligen. Utskottet anser att det är viktigt att målet uppnås och betonar att man samtidigt också bör sörja för resurserna för Finlands skogscentral som genomför programmet.

46. Statsbidrag till Finlands skogscentral (reservationsanslag 2 år)

Anslaget under momentet föreslås vara 39,160 miljoner euro, vilket motsvarar 2019 års nivå. Finlands skogscentral har konsekvent digitaliserat sina tjänster och strävat efter att fullt ut utnyttja de fördelar som digitaliseringen ger. Färdplanen för utvecklingen av dess tjänster sträcker sig till 2023. Den mest betydande reformen år 2020 är inledandet av ett nationellt inventeringsprogram som ska förbättra kvaliteten på och aktualiteten hos den information om skogstillgångar som baserar sig på en noggrannare laserskanning än för närvarande och som höjer digitaliseringen inom skogsbranschen till en ny nivå. Samtidigt kommer dock den arbetsmängd som behövs för att producera mer omfattande information nästan att fördubblas.

Utskottet konstaterar att upprätthållandet av den kvantitativa och kvalitativa nivån på Finlands skogscentrals verksamhet tillsammans med den digitala färdplan som samtidigt ska genomföras är en stor utmaning. Dessutom ökar arbetsmängden på grund av att finansieringen av METSO-handlingsplanen höjs, vilket kräver bland annat mer beredning av åtgärder och mer information till markägarna än för närvarande. Skogscentralen spelar också en viktig roll i att aktivera passiva skogsägare.

51. Främjande av fiskerihushållningen (reservationsanslag 3 år)

Regeringen har satt som mål att öka utbudet av inhemsk fisk och dess andel av konsumtionen på ett hållbart sätt genom att utarbeta ett program för främjande av inhemsk fisk. Detta är motiverat eftersom efterfrågan på inhemsk fisk ökar men man kan inte svara på den.

Utskottet anser att det program som är under beredning är nödvändigt och betonar att den långvariga minskningen av antalet yrkesfiskare bör kunna hejdas och yrkesfiskarnas verksamhetsförutsättningar tryggas. Särskild vikt bör läggas vid att få slut på olagligt laxfiske i Östersjöns huvudbassäng, att uppdatera en plan för förvaltning av sälstammen, att utveckla fällor som förebygger skador samt att ersätta skador som sälarna förorsakar. Det är också viktigt att fortsätta med det arbete för att främja fiskerinäringen som branschen själv utför.

I enlighet med regeringsprogrammet är det dessutom nödvändigt att förbättra investeringsmöjligheterna för fiskförädling. För att främja utvecklingen inom branschen utvecklas nya finansie-

Betänkande FiUB 20/2019 rd Huvudtitel 30

ringsinstrument och skapas incitament bland annat för lösningar som minskar näringsutsläppen och baserar sig på cirkulär ekonomi inom fiskodlingen (såsom recirkulerande vattenbruk).

Utskottet konstaterar också att det hållbara vårdfisket i havsområdet och vissa eutrofierade insjöområden för att minska fosfor bör fortsätta. Likaså bör man sträva efter att utvidga förädlingen av vitfisk till produkter som kan utnyttjas kommersiellt.

Utskottet ökar momentet med 150 000 euro, varav 100 000 euro anvisas för vårdfiske i Pyhäjärvi i Säkylä och uppföljningen i anknytning till det samt 50 000 euro till Finlands Yrkesfiskarförbund FYFF rf. Dessutom återställer utskottet i momentets beslutsdel ett omnämnande om att anslaget får användas för bidrag till Finlands Yrkesfiskarförbund FYFF rf.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 9 311 000 euro.

Anslaget får användas

(Stycke 2 som i RP 29/2019 rd)

Av anslaget används 50 000 euro till bidrag till Finlands Yrkesfiskarförbund FYFF rf. (Ny)

(Stycke 4 som stycke 3 i RP 29/2019 rd)

64. Forststyrelsen

I budgetpropositionen har det preliminärt uppställts ett resultatmål för Forststyrelsens affärsverksamhet på 125,9 miljoner euro år 2020. Avsikten är att 120 miljoner euro av detta ska intäktsföras till staten 2021. Målet för 2019 är 148,9 miljoner euro, varav den andel som ska intäktsföras till staten är 138,9 miljoner euro år 2020. Statsrådet beslutar om intäktsföringen i samband med fastställandet av bokslutet.

Enligt den aktuella bedömningen ligger resultatet av Forststyrelsens affärsverksamhet år 2019 något under det uppställda målet. Intäktsföringen för 2020 torde dock genomföras i enlighet med det uppställda målet. Enligt utredning till utskottet håller virkeshandeln dock på att minska något i och med att tillväxten i den internationella ekonomin avtar. Utskottet anser därför att det är nödvändigt att möjligheterna att uppnå de uppställda målen på ett ekonomiskt förnuftigt sätt ses över under det kommande året.

Utskottet betonar att de uppställda målen bör vara i linje med de ekonomiska konjunkturerna och i synnerhet konjunkturutvecklingen inom skogsindustrin. Det är inte heller ekonomiskt ändamålsenligt att öka avverkningarna för att uppnå målen när rotpriserna sjunker.

50. Vissa av Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 8,382 miljoner euro, alltså 891 000 miljoner euro mer än för 2019.

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Huvudtitel 30

Utskottet anser att det är ett steg i rätt riktning att förvaltningsområdets anslag innefattar ett engångstillägg på 1 miljon euro för att åtgärda det eftersatta underhållet av konstruktioner och tjänster som stöder rekreationsanvändningen och naturturismen och betonar anslaget sysselsättande effekt. Det eftersatta underhållet beräknas dock uppgå till sammanlagt 9 miljoner euro inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde. Tillägget är således rätt knappt och det räcker inte till för att kontrollerat minska det eftersatta underhållet av serviceutrustningen för naturobjekt som förvaltningsområdet ansvarar för.

Under momentet finansieras också Forststyrelsens jakt- och fisketjänster. Utskottet anser det vara viktigt att den nuvarande nivån på jakt- och fiskeövervakningen tryggas och att man också till denna del svarar på den ökande användningen av naturen för rekreation och turism.

Utskottet ökar anslaget under momentet med sammanlagt 310 000 euro, varav 160 000 euro anvisas för jakt- och fiskeövervakning och 150 000 euro för att rusta upp konstruktionerna på stråken i Rokua och Peuranpolku.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 8 692 000 euro.

(Stycke 2—4 som i RP 29/2019 rd)

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Huvudtitel 31

Huvudtitel 31

KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Anslagen under huvudtiteln uppgår till 3,5 miljarder euro och det är ungefär 616 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för 2019. Tilläggen ska i enlighet med riktlinjerna i regeringsprogrammet bland annat användas till förbättring av transportnätet, hantering av eftersatt underhåll samt utveckling av den offentliga persontrafiken. De åtgärder som ingår i propositionen (bl.a. utveckling av spårtrafiken, främjande av gång och cykling samt stöd som anvisats för anskaffningsstöd och konverteringar av eldrivna personbilar) främjar för sin del genomförandet av den nationella energi- och klimatstrategin.

Målet för minskade utsläpp från trafik och transport är mycket ambitiöst. Både EU-målen och målen i den nationella energi- och klimatstrategin utgår från att utsläppen ska reduceras med hälften fram till 2030 jämfört med 2005. Det långsiktiga målet är koldioxidfria transporter senast 2045. För att dessa mål ska nås krävs det fortfarande klara tilläggsåtgärder för att minska utsläppen från trafiken och att finansieringen bland annat används till utveckling av hållbara trafikformer, informationsstyrning och tjänster.

01. Förvaltning och verksamhetsområdets gemensamma utgifter

02. Kommunikationsministeriets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Utskottet noterar med tillfredsställelse att det i enlighet med riktlinjerna i regeringsprogrammet anvisas ett tillägg på 2 miljoner euro för att förbättra cybersäkerhetsberedskapen (mom. 31.01.01). Dessutom föreslås för Cybersäkerhetscentret ett tilläggsanslag på 1,2 miljoner euro nästa år och från och med 2021 ett permanent tilläggsanslag på cirka 3,6 miljoner euro för utvecklande av hanteringen av cyberstörningar i samhället.

För att undvika cybersäkerhetskriser är det viktigt att resursbehovet följs upp och att tillräcklig finansiering säkerställs också under de kommande åren. Bland annat den snabba tekniska utvecklingen och det ökade teknikberoendet förutsätter ett starkt kunnande och ett allt aktivare grepp när det gäller att identifiera och förebygga hot.

04. Meteorologiska institutets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

För Meteorologiska institutets verksamhet anvisas tilläggsresurser för förnyande av väderradar-nätet (1 miljon euro), utvecklande av det globala rymdvädercentret för civil luftfart (0,7 miljoner euro) samt för forskningsinfrastruktur som främjar forskningen kring klimatförändringen (ACTRIS, 0,6 miljoner euro). Rymdvädercentret, som leds av Meteorologiska institutet, producerar rymdmeddelanden för luftrumets användare globalt. PECASUS-konsortiet, som består av tio olika stater och som verkar i Helsingfors, är den enda europeiska globala operativa organisationen inom rymdsektorn. ACTRIS producerar å sin sida högklassigt mätmaterial bland annat om fina partiklar i atmosfären och erbjuder också en testplattform för undersökning av atmosfären

Betänkande FiUB 20/2019 rd **Huvudtitel 31**

och utveckling av nya tjänster. På så sätt utökas Meteorologiska institutets ledande roll i frågor som gäller klimatförändringen.

Utskottet anser att dessa satsningar är viktiga, eftersom de främjar högklassig forskning och kompetens och även ökar möjligheterna till tillväxt i fråga om internationell finansiering och investeringar. Utskottet betonar också betydelsen av ett heltäckande väderradarnät, med hjälp av vilket man får mätuppgifter som är viktiga med tanke på bland annat flygtrafiken, vägunderhållet och trafiksäkerheten.

10. Trafik- och kommunikationsnäten

20. Bastrafikledshållningen (reservationsanslag 3 år)

Nettoanslaget under momentet är 1,4 miljarder euro, och dessutom beräknas inkomsterna från banhållningen uppgå till cirka 50 miljoner euro. Med beaktande av alla ökningarna är anslaget 344 miljoner euro mer än i budgeten för innevarande år. Anslagsökningen beror framför allt på ökningen enligt regeringsprogrammet där finansieringen av bastrafikledshållningen permanent har höjts med 300 miljoner euro. Detta motsvarar också den parlamentariska arbetsgruppens förslag.

Det är nödvändigt att höja finansieringsnivån för bastrafikledshållningen, eftersom det eftersatta underhållet är omfattande, uppskattningsvis 2,5 miljarder euro, och fördelar sig nästan jämnt mellan väg- och bannätet. Tilläggsåtgångarna under förra valperioden gjorde det möjligt att dämpa ökningen av det eftersatta underhållet, men utan en permanent höjning börjar beloppet snabbt öka. Tillväxten påskyndas bland annat av att trafikmängderna och den tunga trafikens massa ökar och av de extra utmaningar som väderförhållandena medför.

Utskottet anser det vara viktigt att de ökade anslagen till bastrafikledshållningen tilldelas på ett regionalt balanserat sätt och att man i höjningen beaktar bland annat näringslivets behov. Uppmärksamhet ska således fästas exempelvis vid undanröjande av flaskhalsar i godstrafiken, bättre trafiksäkerhet samt förbättrande av vägbeläggning och broar. Det är också viktigt att årligen bedöma effekterna av den tilläggsfinansiering som anvisats för att minska det eftersatta underhållet.

Finansieringen av bastrafikledshållningen åren 2020—2022 används också för små projekt som främjar bland annat gång och cykling samt trafiksäkerheten. Utskottet anser det vara viktigt att det eftersatta underhållet av trafiknätet trots dessa projekt kan minskas årligen under regeringsperioden. Det är således viktigt att också redan på förhand utsedda projekt bidrar till att minska det eftersatta underhållet och gör transporter och trafiksäkerheten smidigare.

Utskottet anser det vara bra att 20 miljoner euro av anslagshöjningen används för att förbättra vägunderhållet vintertid. Redan förra vintern anvisades tilläggsresurser för vinterunderhåll, och den nu aktuella riktlinjen främjar ytterligare nivån på och långsiktigheten i vinterunderhållet. Det är nödvändigt att trygga farledsnätets dagliga trafikerbarhet för att förbättra trafiksäkerheten och förbättra bland annat punktligheten i näringslivets transporter och därigenom förbättra näringslivets konkurrenskraft.

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Huvudtitel 31

Trafikledsnätet har i många avseenden förbättrats tack vare programmet för eftersatt underhåll under senaste valperiod, men vägnätet har fortfarande ett stort antal vägsträckor, korsningar, anslutningar och annat, där trafiksäkerheten har försämrats exempelvis för att vägen är i dåligt skick eller för att det fattas underfarter eller gång- och cykelleder. Utskottet utökar anslaget med 12 950 000 euro för finansiering av bastrafikledshållning och anvisar det till mindre projekt som förbättrar trafiksäkerheten, verksamhetsmöjligheterna för näringslivet och gång- och cykeltrafiken i hela landet.

Projekten och de anslag som utskottet anvisat för dem är:

- Lv 110/Lv 181, Pemar, anläggning av en cirkulationsplats: 500 000 euro
- Lv 19033 Vuoreslahdentie, Kajana, förbättring av grusväg på sträckan Vuoreslahti—Koski: 200 000 euro
- Lv 19205 Uvantie, Paltamo, ombyggnad av den resterande delen till grusväg: 140 000 euro
- Lv 19822 Oivantie, Posio, förbättring till grusväg: 200 000 euro
- Lv 13355 Aureentie och Lv 13355 Karttiperäntie, Parkano, reparation: 300 000 euro
- Lv 661, Pöntäne—Isojoki, Kauhajoki, förbättring av vägen: 760 000 euro
- Lv 3864 Sipari—Pulsa, Villmanstrand/Ylämaa, förbättring av vägen: 400 000 euro
- Lv 7071, Kätjänjoentie, Alavus, slutförande av ombyggnad: 200 000 euro
- Lv 3441 Hyyryläntie, Ruovesi och Lv 14359 Ylä-Kolkintie, Virdois, förbättring: 500 000 euro
- Rv 3, korsningen vid Juustoportti, Jalasjärvi, förbättring av korsningsområdet: 150 000 euro
- Rv 22 avfarten till Rokua, Utajärvi, reparation: 400 000 euro
- Lv 18409, bron i Juotenniva, Haapavesi, reparation: 200 000 euro
- Lv 15076, Koirankivenraitti, Pertunmaa, förbättring av vägen: 100 000 euro
- Lv 967 Tanhua—Värriö—Hihnavaara, Savukoski, fler hållplatser: 60 000 euro
- Rv 2 Humppila, start: 400 000 euro
- Rv 9, vid Ylämylly, Libelits, förbättrande av trafiksäkerheten: 400 000 euro
- Rv 6 och stamväg 74, Repokallio, Joensuu, förbättring av planskild anslutning: 230 000 euro
- Lv 301, Vesilahti, förbättring av säkerheten vid anslutningar: 500 000 euro
- Vägen Martti—Tulppio, Savukoski, inledande av ombyggnad: 500 000 euro
- Lv 11243, Estbyvägen, Kyrkslätt: reparation av beläggnings: 500 000 euro
- Lv 180 Skärgårdsvägen, Kurkela—Kustö, planering av vägen: 200 000 euro
- Kvarnbäcken, anslutningen till Ring 1, Helsingfors, planering: 500 000 euro
- Lv 2956, Rantatie, Pyhäniemi—Hollola, byggande av en gång-, cykel- och mopedväg: 600 000 euro
- Lv 18585, Kamutanmäki och Jängäntie, Brahestad, byggande av en gång-, cykel- och mopedväg: 750 000 euro
- Lv 16811, Taipaleentie, Äänekoski, byggande av en gång-, cykel- och mopedväg: 400 000 euro
- Bro för gång-, cykel- och mopedtrafik i Emäjoki, Suomussalmi: 600 000 euro
- Rv 27, Kokkolantie—Kalliontie, Ylivieska, gång-, cykel- och mopedväg: 500 000 euro
- Lv 6304, Lannevesi tätort, Saarijärvi, gång-, cykel- och mopedväg: 300 000 euro
- Lv 170, Tjusterbyvägen—Ernestavägen, Borgå, gång-, cykel- och mopedväg: 1 300 000 euro

Betänkande FiUB 20/2019 rd Huvudtitel 31

- Lv 1605, Parstensvägen—Prästträsksvägen, Borgå, gång-, cykel- och mopedväg: 400 000 euro
- Puuppola—Kirri, gång-, cykel- och mopedväg: 200 000 euro
- Euraåminne—Luvia Laitakari, Satakunta, gång-, cykel- och mopedväg: 500 000 euro
- Lentuankoski, Kuhmo, restaurering av kajen: 60 000 euro

Välfungerande bannät och kollektivtrafik. Utskottet betonar att man vid sidan av beredningen av projektbolag i anslutning till utvecklingen av bannätet också bör beakta sådana små projekt som förbättrar bannätets funktion och som snabbt kan förbättra smidigheten i såväl persontrafiken som godstrafiken. Till exempel järnvägsstationernas och infartsparkeringarnas funktionsduglighet bidrar till att öka kollektivtrafikens andel av färdställen och minska privatbilismen.

Också säkerheten på bannätet bör förbättras och förnyas bland annat med hjälp av teknik för passerkontroll och trafikstyrning, vilket bidrar till att minska störningarna i järnvägstrafiken och öka dess popularitet. Det är också viktigt att programmet för förbättring av säkerheten vid plankorsningar, som inleddes under förra valperioden, fortsätter och att det har reserverats ett anslag på 22 miljoner euro för 2020—2022. Av detta anvisas ett anslag på 12 miljoner euro i budgeten för 2020. Avskaffandet av plankorsningar är en viktig enskild åtgärd som kan förbättra trafiksäkerheten och främja smidigheten i spårtrafiken, särskilt på livligt trafikerade banavsnitt.

Utskottet föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Utskottets förslag till uttalande 4

Riksdagen förutsätter att andelen färdställe för hållbara mobilitetsformer höjs och att man i fråga om MBT-avtalen säkerställer satsningar på kollektivtrafikprojekt, gång och cykling i stadsregioner och huvudstadsregionen samt på utveckling av infartsparkering i stadsregioner. Riksdagen förutsätter dessutom att planeringen av infartsparkering vid tågstationen i Kervo inleds snabbt så att även andra projekt som gör kollektivtrafiken i huvudstadsregionen mer attraktiv kan inledas utan dröjsmål och att stödet till kollektivtrafiken höjs för att målen ska nås.

Utveckling av inre vattenvägar.

Utskottet ser positivt på skrivningen i regeringsprogrammet, enligt vilken avsikten är att utarbeta ett program för utveckling av insjötrafiken med beaktande av de bästa objekten för näringslivet och vattenvården. I regeringsprogrammet nämns en förlängning av slussarna på Saimen som ett exempel på en åtgärd som främjar insjötrafiken. Detta skulle göra det möjligt att öka fartygens lastupptagningsförmåga och öka antalet potentiella isklassificerade fartyg som lämpar sig för Saimentrafik.

Utskottet anser det vara viktigt att ett bättre utnyttjande av insjötrafiken och dess betydelse för minskningen av utsläppen från trafiken beaktas vid beredningen av den riksomfattande 12-åriga trafiksystemplanen. I synnerhet i Saima kanal och avrinningsområdet för Vuoksen lämpar sig industrins struktur samt råvaru- och produkttransporter för sjötrafik, och vattentransporter stöder

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Huvudtitel 31

också den logistiska kedjan inom regionens industri. Samtidigt är det också nödvändigt att utreda åtgärder för att främja turism, friluftsliv och småhamnsverksamhet.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 1 422 470 000 euro.

(Stycke 2 och 3 som i RP 29/2019 rd)

Fullmakt

(Som i RP 29/2019 rd)

31. Vissa understöd (reservationsanslag 3 år)

Att främja gång och cykling.

Utskottet är tillfreds med att det program för att främja gång och cykling som inleddes under den föregående valperioden fortsätter och att ett statsbidrag på 14,5 miljoner euro föreslås för genomförandet av programmet. För främjande av gång och cykling reserveras dessutom ett anslag på 10 miljoner euro för åtgärder som genomförs på statens trafikledsnät.

Ett mål i regeringsprogrammet är att man inom trafiken ska nå större hållbarhet genom att påverka människornas val av färdväg, vilket innebär att den sammanlagda reseprestationen för kollektivtrafik, cykling och gång måste ökas ytterligare. För att nå detta måste förutsättningarna för gång och cykling förbättras. Här måste dels staten och kommunerna, dels andra aktörer agera. Centrala metoder är bland annat att utveckla planeringen av infrastrukturen och markanvändningen, att rikta finansieringen till att främja gång och cykling och att påverka attityder och mobilitetsvanor. Det är viktigt att behoven för hållbara resekedjor beaktas också i granskningen och planeringen av hela trafiksystemet, t.ex. i MBT-samarbetet med de stora städerna.

Gång- och cykelbanorna är också viktiga platser för motion och ger goda möjligheter att öka vardagsmotionen. Främjandet av gång och cykling förbättrar på så sätt också folkhälsan och bidrar till att dämpa kostnadsökningen inom social- och hälsovården.

För att främja cykelturismen ökar utskottet anslaget under momentet med 300 000 euro för markering av EuroVelo-rutterna och andra riksomfattande rutter för cykelturism med skyltar enligt vägtrafiklagen. För att förbättra rutternas användbarhet och marknadsföringen måste man också utnyttja digitaliseringens möjligheter. För att främja cykelturismen har man för avsikt att inrätta bland annat ett samordningscentrum som i samarbete med olika aktörer ska ansvara för ett systematiskt främjande av cykelturismen.

Utskottet ökar dessutom momentet med 100 000 euro för att främja cykling till och från skolan. Syftet med projektet för en smart väg till skolan är bland annat att förbättra säkerheten i skolornas och daghemmens trafikmiljö, främja skolornas planering för fysisk aktivitet och utvidga verksamhetsmodellen för säkra och smidiga vägar till skolan till att omfatta hela landet. Inom ramen

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Huvudtitel 31

för projektet är det också meningen att utveckla motions- och trafikfostran i daghem och skolor i samarbete med andra aktörer.

Understöd för enskilda vägar.

Av anslaget under momentet används 20 miljoner euro till understöd för enskilda vägar, vilket är ökning på 3 miljoner euro. Höjningen är motiverad och viktig, eftersom enskilda vägar har stor betydelse för att näringslivet och hela transportsystemet ska fungera effektivt. De är nödvändiga bland annat för transporter inom skogs- och energiindustrin samt livsmedelsindustrin.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 37 800 000 euro.

Anslaget får användas

(Punkt 1 och 2 som i RP 89/2019 rd)

(Punkt 3 och 4 som i RP 29/2019 rd)

(stycke 3 som i RP 29/2019 rd)

Dispositionspan (euro)

För främjande av gång och cykling och kommunernas kollektivtrafikprojekt	14 900 000
Flygplatser utanför Finavias flygplatsnät	2 900 000
Understöd för enskilda vägar och konsumtionsutgifter som föranleds av rådgivning av väglaget	20 000 000
Sammanlagt	37 800 000

77. Utveckling av trafikledsnätet (reservationsanslag 3 år)

För investeringar i trafiknätet anvisas i budgeten sammanlagt 499 miljoner euro (moment 31.10.76, 31.10.77 och 31.10.79), varav merparten används för byggande av projekt som beslutats under tidigare år.

I detta skede ingår i budgetpropositionen ett nytt utvecklingsprojekt, elektrifieringen av banavsnittet Hangö—Hyvinge, för vilket det föreslås en avtalsfullmakt på 62 miljoner euro. Dessutom inleds planeringen av två banprojekt: Planering av banan Tammerfors—Jyväskylä, för vilken det föreslås en fullmakt på 18 miljoner euro, och planering av banan Seinäjoki—Vasa, för vilken fullmakten att ingå avtal är 3 miljoner euro. Dessutom anvisas ett anslag på 0,2 miljoner euro för planering av fördjupningen av havsfarleden i Ajos i Kemi, men beslut om genomförande av projektet fattas separat.

De nya och planerade projekten fokuserar på spårtrafiken, vilket i hög grad motsvarar regeringsprogrammets riktlinje om att öka och utveckla antalet spårinvesteringar. Med beaktande av de

Betänkande FiUB 20/2019 rd Huvudtitel 31

banprojekt som redan inletts via den andra tilläggsbudgeten för innevarande år kommer en betydande utvecklingsfas för bannätet att starta i år.

I detta skede inleds inga nya vägprojekt. Utskottet anser dock att det är viktigt att man så snart som möjligt bedömer möjligheterna att inleda de trafikledsprojekt där planerna snart håller på att bli föråldrade. Sådana är bland annat riksväg 4 Hartola—Oravakivensalmi och riksväg 5 Hurus—Hietanen. Utskottet föreslår att följande uttalande godkänns:

Utskottets förslag till uttalande 5

Riksdagen förutsätter att regeringen tillsammans med Trafikledsverket granskar hur brådskande de projekt är vars projektplaner blir föråldrade 2020—2023 och vilka möjligheterna är att starta dem.

För väg-, ban- och vattenledsprojekt som redan pågår anvisas 341 miljoner euro. Utöver dessa understöds kollektivtrafikprojekt, det vill säga förlängningen av västmetron från Mattby till Stensvik, snabbspårvägen Spårjokern och spårvägsprojektet i Tammerfors, för vilka det föreslås ett anslag på sammanlagt 138,7 miljoner euro (31.10.30).

Beredning av en 12-årig trafiksystemplan

Utskottet anser det vara viktigt att beredningen av den 12-åriga trafiksystemplanen framskrider planenligt så att den blir klar våren 2021. Målet ska vara en långsiktig plan med finansieringsbeslut som främjar Finlands konkurrenskraft, kampen mot klimatförändringen samt livskraft och tillgänglighet i regionerna. En långsiktig plan ger också Finland bättre möjligheter än tidigare att ansöka om och få EU-bidrag. Man måste också bedöma åtgärdernas genomslag och kumulerings effekter och trafikledsnätets funktion och täckning som helhet och se till att de transportkedjor som näringslivet och exportindustrin använder till alla delar fungerar.

Utskottet ser det som viktigt att utveckla metoderna för att bedöma lönsamhet och konsekvenser för trafikprojekt. Enligt erhållen utredning pågår en uppdatering av verktygen för bedömning av trafikledsprojektens lönsamhet, och dessutom låter kommunikationsministeriet utföra flera forskningsprojekt som utvärderar möjligheterna att granska mer omfattande ekonomiska konsekvenser av trafikprojekt. Ministeriet utvecklar också analysen av den trafikmässiga tillgängligheten och bygger dessutom upp ett nytt riksomfattande trafikmodellsystem som ger möjlighet till bättre trafikprognoser och bedömning av projektens trafikkonsekvenser än med de nuvarande verktygen.

Utskottet anser att man vid beredningen av planen också bör bedöma behovet av elektrifiering av det befintliga bannätet. Det finns också skäl att bedöma betydelsen av Finnavias flygplatser utanför flygplatsnätet bland annat när det gäller att trygga den regionala ekonomin och den regionala tillgängligheten.

Utskottet betonar också vikten av att utnyttja intelligenta transporter, vilket gör det möjligt att förbättra smidigheten och säkerheten i trafiken med hjälp av informations- och kommunikationsteknik. Intelligenta transporter, det vill säga digitalisering av trafiken, effektiviserar till exempel an-

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Huvudtitel 31

vändningen av den nuvarande trafikinfrastrukturen, när bilar exempelvis kan styras till en annan rutt under trafikstockningar. Med hjälp av intelligenta transporter kan man också effektivisera logistiken och godstransporterna och ändra mobilitetsvanorna.

Det är också viktigt att satsa på kompetens inom infrastruktur och se till att undervisningen vid universitet och högskolor tillför branschen den kompetens som bland annat ny teknik och nya verksamhetsmodeller kräver. Utskottet betonar också vikten av att digitaliseringen och de nya verksamhetsmodellerna utnyttjas effektivt.

Dessutom påpekar utskottet att den personal som sköter trafikärenden minskar vid NTM-centralerna, eftersom det enligt uppgifter till utskottet inte längre finns tillräckligt med personal för att verkställa riktlinjerna i regeringsprogrammet. Detta ökar användningen av externa upphandlings-tjänster, vilket ytterligare minskar resurserna för trafikledshållningen.

Rv 4 Uleåborg—Kemi ändring av fullmakt

Fullmakten för projektet justeras med 3 000 000 euro från 140 000 000 euro till 143 000 000 euro. Justeringen föranleds av ett tillägsbehov för förbindelsen Viantienjoki—Maksniemi, som med den nuvarande fullmakten inte kan genomföras i den omfattning som anges i vägplanen. Avsikten med tilläggsfinansieringen är att bygga två broar på parallellvägen, ett mitträcke på cirka 800 meter och bullerskydd. Justeringen av fullmakten förutsätter inget tilläggsanslag år 2020.

Momentet får följande lydelse:

(Stycke 1 och 2 som i RP 29/2019 rd)

Fullmakt

(Stycke 1 och 2 som i RP 89/2019 rd)

(Tabell som i RP 89/2019 rd)

(Stycke 3 och 4 som i RP 89/2019 rd)

Trafikledsprojekt från tidigare budgetår

	Maximibeloppet för utgifter som av förbindelserna föranleds staten, inkl. utgifter som föranleds av förbindelser som ingåtts tidigare budgetår (euro)
Vägprojekt	
Rv 3 Tavastkyro omfartsväg	64 000 000
Rv 8 Åbo—Björneborg, omkörningsfält i Virmo och Luvia	30 000 000
Stamväg 51 Kyrkslätt—Stensvik	80 000 000
E18 Fredrikshamns omfartsväg	180 000 000

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Huvudtitel 31

	Maximibeloppet för utgifter som av förbindelserna föränleds staten, inkl. utgifter som föränleds av förbindelser som ingåtts tidigare budgetår (euro)
Rv 19 Seinäjoki östra omfartsväg	77 900 000
Rv 8 Åbo—Björneborg	92 500 000
Rv 5 vid S:t Michel	27 000 000
Lv 101 förbättring av Ring I	32 000 000
Rv 6 Taavetti—Villmanstrand	76 000 000
Sv 77 Viitasaari—Keitele	13 000 000
Rv 3 Tammerfors—Vasa vid Laihela, fas 1	27 000 000
Rv 22 Uleåborg—Kajana—Vartius	15 000 000
Rv 8 väginvesteringar som föränleds av kärnkraftverket i Pyhäjoki	22 500 000
Rv 4 Uleåborg—Kemi	143 000 000
Rv 5 S:t Michel—Juva	121 000 000
Rv 12 Lahtis södra ringväg	198 000 000
Rv 12 Tillola—Keltti	14 000 000
Ring I i Bredvik	20 000 000
Arrangemang för anslutande trafik till utbyggnaden av Västmetron	7 000 000
Rv 4 Kirri—Tikkakoski	139 000 000
Banprojekt	
Förbättring av banan Kouvola—Kotka/Fredrikshamn	98 000 000
Idensalmi—Ylivieska (elektrifiering och byggande av ett triangelspår i Idensalmi)	55 000 000
Förbättring av bangården i Joensuu	74 000 000
Österbottenbanan	674 000 000
Mellersta Böle, västra spåret	48 800 000
Utökning av kapaciteten på banavsnittet Helsingfors—Riihimäki, 1 fasen	150 000 000
Förbättring av funktionsdugligheten hos bangården i Helsingfors	60 000 000
Luumäki—Imatra—ryska gränsen, förbättring av järnvägsförbindelsen	165 000 000

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Huvudtitel 31

	Maximibeloppet för utgifter som av förbindelserna föränleds staten, inkl. utgifter som föränleds av förbindelser som ingåtts tidigare budgetår (euro)
Elektrifiering av banavsnittet Björneborg—Tallholmen	5 700 000
Elektrifiering av Nystadsbanan	21 000 000
Farledsprojekt	
Byggande av havsfarleden till Uleåborg	27 500 000
Förflyttning av Nyslotts djupfarled	40 000 000
Havsfarleden till Karleby	45 000 000
Havsfarleden till Nordsjö	12 500 000
Gemensamma trafikledsprojekt	
Trafikförbindelser för Äänekoski bioproduktfabrik	173 000 000

20. Tjänster för trafik och kommunikation

Stödjande av närradioverksamhet

I Finland finns för närvarande 5—8 radiostationer som klassificeras som närradio och som i huvudsak drivs av frivilligorganisationer och frivilliga programansvariga. Till skillnad från många EU-länder får närradiostationer som är verksamma i Finland inte offentligt stöd, trots att de har en betydande ställning till exempel i medieutbildningen och integrationen av invandrare.

Utskottet anser det vara viktigt att regeringen utreder möjligheterna att stödja närradioverksamheten.

50. Statsunderstöd för genomförande av det riksomfattande bredbandsprojektet (reservationsanslag 3 år)

Under momentet beviljas inget nytt anslag, men bredbandsprojektet och byggandet av nät fortsätter i enlighet med tidigare bevilningsfullmakter och beslut.

Utskottet välkomnar regeringsprogrammets riktlinjer om att förlänga bredbandsprogrammet och styra stödet till områden där kommersiellt bredband inte byggs före 2025. Bredbandsförbindelserna är fortfarande inte tillfredsställande till alla delar, och exempelvis i glesbygden och även i tätorterna finns det områden där fiberbyggandet inte har framskridit på önskat sätt. Vidare är det viktigt att olika tekniker nyttiggörs rationellt och kostnadseffektivt.

Betänkande FiUB 20/2019 rd Huvudtitel 31

51. Understöd för tjänster inom trafik och kommunikation (reservationsanslag 3 år)

Tillräckliga trafiksäkerhetsavgifter. För främjande av säkerhetsverksamheten inom vägtrafiken föreslås 9,1 miljoner euro, vilket motsvarar anslagen under tidigare år. Bakom anslaget ligger en trafiksäkerhetsavgift som tas ut via trafikförsäkringar för fordon och som utgör 1 procent av inflödet. På basis av denna avgift beräknas det nästa år inflyta cirka 7,7 miljoner euro och den finansiering som saknas täcks med budgetmedel.

Försäkringsinflödet har de senaste åren varit mindre än avsett, men på grund av trafiksäkerhetsarbetets stora betydelse har statsunderstöden finansierats delvis med budgetmedel. Merparten av anslaget beviljas i form av allmänna understöd som anvisas bl.a. Trafikskyddet. Dessutom beviljas också kommuner och samkommuner projektunderstöd för regionalt trafiksäkerhetsarbete.

Utskottet anser det motiverat att trafiksäkerhetsarbetets kontinuitet och nuvarande nivå tryggas, eftersom anslaget är viktigt både för att utveckla det riksomfattande trafiksäkerhetsarbetet och för att förbättra trafiksäkerhetsarbetet i kommuner och regioner. I fortsättningen är det nödvändigt att bedöma lösningar för att säkerställa finansieringsnivån på ett långsiktigt och hållbart sätt.

55. Köp och utvecklande av tjänster inom den offentliga persontrafiken (reservationsanslag 3 år)

Anslaget under momentet är cirka 108 miljoner euro, vilket inbegriper en permanent höjning på 20 miljoner euro för klimatbaserade åtgärder. Användningsändamålet har ännu inte angetts närmare.

Anslaget under momentet motsvarar i övrigt nivån under tidigare år. Eftersom de statliga anslagen knappast har förändrats nämnvärt har finansieringen från kommunerna ökat. Enligt uppgift finansierar kommunerna till en betydande del den trafik som NTM-centralerna beställt och exempelvis de medelstora stadsregionernas egen finansiering av kollektivtrafiken ökade med omkring 23 procent mellan 2015 och 2017.

Det höjda anslaget för klimatbaserade åtgärder är en positiv ökning, men nivån är fortfarande blygsam i förhållande till behoven. Exempelvis Transport- och kommunikationsverket har i en färsk utredning (Traficom publikationer 25/2019) bedömt att kollektivtrafikprestationen bör öka med 42 procent före 2030 för att kollektivtrafikens andel av färdställen enligt klimatmålen ska uppnås före 2050. Målet beräknas innebära 240 miljoner nya kollektivtrafikresor fram till 2030, vilket förutsätter en betydande ökning av både den statliga och den kommunala finansieringen. Med tanke på klimatmålen är det motiverat att öka statsunderstödet för mobilitetsstyrning och på så sätt främja projekt som sporrar till hållbar mobilitet. Nu minskar statsunderstödet med 0,3 miljoner euro.

Kollektivtrafiken har försämrats betydligt på landsbygden och i glesbygden, vilket försvårar i synnerhet den dagliga rörligheten för personer (bl.a. unga) som inte har möjlighet att använda egen bil. Kollektivtrafiktjänsterna i dessa områden bör utvecklas bland annat genom olika typer av anropstjänster samt genom andra åtgärder för att skapa färdställen som kompletterar privatbilism eller utgör ett alternativ till den. Utskottet betonar också lösningar som främjar fungerande resekedjor och ett gemensamt avgifts- och biljettsystem. Dessutom blir kollektivtrafiken mer attrak-

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Huvudtitel 31

tiv och användbar genom tidtabeller och ruttinformation som är användarvänlig och tidsenlig. I arbetet med att revidera taxilagen bör man också främja lösningar som förbättrar utbudet och omfattningen av taxitrafik i områden utan fungerande kollektivtrafik.

Utskottet uttrycker också sitt gillande över regeringsprogrammets föresats att utvidga avtalsförfarandet för markanvändning, boende och trafik (MBT) till att omfatta nya stadsregioner med över 100 000 invånare. Parterna har fått goda erfarenheter av MBT-avtalen, eftersom de har varit effektfulla instrument för avtalssamarbete mellan stat och kommuner i de största stadsregionerna. Kollektivtrafikprojekt som stöder markanvändningen har genomförts och bostadsproduktionen påskyndats.

Utskottet lyfter också fram åtgärder som främjar fungerande trafikkorridorer och en övergripande utveckling av dem. MBT-avtalsförfarandet är på det sätt som beskrivs ovan ett fungerande redskap för stadsregionerna, men därutöver finns det skäl att skapa ett nytt slags avtalsenligt samarbete som också främjar utveckling av trafikkorridorer över landskapsgränserna och bland annat kollektivtrafiken mellan tillväxtcentra.

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Huvudtitel 32

Huvudtitel 32

ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Förvaltning

03. Arbets- och näringsbyråernas omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås ett nettoanslag på 196,6 miljoner euro, vilket är 25 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för i år.

Utskottet välkomnar att arbets- och näringsbyråernas omkostnader ökar, eftersom det förbättrar de individuella tjänsterna och samarbetet med arbetsgivarna. Enligt uppgifter till utskottet har man med tätare kundkontakter och personlig service kunnat generera positiva sysselsättningseffekter.

Genom att intervjua arbetslösa med jämna mellanrum vill man snabba på anställningsmöjligheterna och förebygga långtidsarbetslöshet. Enligt en utredning⁶ från Statsrådets utrednings- och forskningsverksamhet som blev klar i år kan arbetssökande effektivare hänvisas till tjänsterna för arbetssökande tack vare intervjuerna. Dessutom är det lättare för dem att själva vara aktiva och att hitta jobb. Utskottet håller med slutsatserna i utredningen, det vill säga att intervjuerna bör anpassas bättre till kundernas servicebehov.

Regeringen har som mål att våren 2020 inleda ett kommunförsök för sysselsättning, där kommunen eller flera kommuner tillsammans ska ansvara för servicen till arbetssökande. Syftet med försöket är att förbättra servicen till arbetssökande och att bättre upptäcka hindren för sysselsättning och se behoven av att utveckla de sökandes kompetens. Till försöket hänvisas de arbetslösa som inte är har rätt att få inkomstrelaterad dagpenning samt alla arbetssökande och invandrare under 30 år.

Tanken är att omorganisera sysselsättningstjänsterna och lyfta över dem från staten till kommunerna, men det har inte avsatts något särskilt anslag för ändamålet. Utskottet understryker att ett gott resultat förutsätter att stat och kommuner åtar sig att följa gemensamma mål och att försökskommunerna och arbets- och näringsstjänsterna har ett nära samarbete. Vidare måste adekvata personalresurser säkerställas för försöket, påpekar utskottet. Extra viktigt är det att arbetsfördelningen mellan kommunerna och arbets- och näringsförvaltningen är tydlig för att undvika överlappningar. Dessutom bör god praxis och goda erfarenheter från tidigare kommunförsök nyttiggöras.

Också i kommunförsöken är det viktigt att försöka finna lösningar på problemen med arbetskraftstillgången. Därför bör arbetskraftstjänsterna och företagartjänsterna till arbetsgivarna vara av god kvalitet.

---

6 http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161431/26_2019_VNTAES_Tyottomien%20maaraaikaishaastattelujen%20arviointi_netti.pdf

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Huvudtitel 32

05. Omkostnader för Innovationsfinansieringsverket Business Finland (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås ett nettoanslag på 99,5 miljoner euro.

Utskottet understryker att utländska investeringar spelar en viktig roll för att främja tillväxten. Dessutom anser utskottet det viktigt att stärka företagens förutsättningar för internationalisering. Särskilt angeläget är det att stödja samarbetet mellan små och medelstora företag och att backa upp internationalisering. Ett positivt resultat är att stärkt samarbete mellan beskickningarna inom utrikesförvaltningen och nätverket Team Finland har förbättrat servicekapaciteten ute i världen. Det gäller dock att bevaka hur resurserna räcker till.

06. Konkurrens- och konsumentverkets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Regeringens proposition med förslag till lag om bland annat vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna (RP 54/2019 rd) hänför sig till budgeten för 2020 och avses bli behandlad i samband med den. Riksdagen hinner inte behandla propositionen (RP 54/2019 rd) inom den utsatta tiden för budgetpropositionen. Så det dras av 650 000 euro av det belopp under momentet Konkurrens- och konsumentverkets omkostnader som har avsatts för att verkställa ändringen.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 17 589 000 euro.

40. Statsunderstöd till aktörer som främjar en hållbar tillväxtpolitik (reservationsanslag 3 år)

Utskottet ökar momentet med 300 000 euro, varav

- 150 000 euro går till att främja Viexpos exportprojekt
- för främjande av den finsk-svenska handelskammarens export till Sverige 150 000 euro.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 6 051 000 euro.

(Stycke 2—4 som i RP 29/2019 rd)

49. Statsunderstöd för Teknologiska forskningscentralen VTT Ab:s verksamhet (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås ett anslag på 97,3 miljoner euro.

Utskottet välkomnar att offentliga forsknings- och utvecklingsanslag i allt större utsträckning används till att finansiera tillämpad forskning som serverar industrin. Tillämpad forskning som bedrivs av Teknologiska forskningscentralen VTT Ab intar en central roll i överföringen av forskning och teknik mellan individer, näringsliv och samhälle. Utskottet stöder förslaget att avsätta anslaget bland annat för att utveckla branscher som vitaliserar vår näringsstruktur och internationellt sett betydelsefulla innovationsekosystem.

Betänkande FiUB 20/2019 rd Huvudtitel 32

Utskottet ökar momentet med 100 000 euro för inköp av en kvant dator.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 97 403 000 euro.

(Stycke 2 och 3 som i RP 29/2019 rd)

20. Förnyelse och låga koldioxidutsläpp

För förnyelse och låga koldioxidutsläpp föreslås ett anslag på 929 miljoner euro, vilket är en ökning med 200 miljoner euro jämfört med den ordinarie budgeten för 2019.

Utskottet stöder åtgärderna för att främja en övergång till ett koldioxidneutralt samhälle. Ett koldioxidneutralt samhälle är ett mycket ambitiöst mål som kräver större satsningar än vi för närvarande gör. De investeringar som krävs för att övergå till en koldioxidsnål ekonomi är av den storleksklassen att vi behöver större anslag för både internationellt samarbete och EU-samarbete. Finland har möjligheter att spela en aktiv roll som pådrivande kraft.

Åtgärderna i budgetpropositionen för 2020 är en bra början för att komma igång med åtgärderna för att nå målet om koldioxidneutralitet. Det kommer dock att vara av största vikt att åtgärderna är långsiktiga och vilka möjligheter det finns att införa ny teknik snabbare. För att kunna införa den typen av teknik, exempelvis kemisk återvinning, koldioxid som råvara, lagring av energi och utsläppssnål produktion, behövs det ännu mer anslag för FoU, innovationer och pilotförsök.

I utlåtandena till utskottet kommer det fram en oro för att vi i stor utsträckning saknar adekvata verktyg för att uppnå målet för koldioxidneutralitet, för att de föreslagna åtgärderna är för små och för att enskilda politiska åtgärder inte sammanförs till ett tydligt strategiskt program. Mestadels görs ingenting åt stora och verkningsfulla områden, exempelvis energiskatt och stöd till verksamhet som orsakar utsläpp.

Utskottet hänvisar till inkommen information och påpekar att nästan alla lösningar som stöttar klimatmålen bygger på att det finns betydligt billigare el på marknaden än nu. I framtiden kommer det att behövas betydande investeringar i ny, ren elproduktion.

Utöver att cirkulär ekonomi och ren teknik spelar en väsentlig roll för åtgärderna att minska utsläppen ger cirkulär ekonomi också möjligheter att stärka Finlands konkurrenskraft och ekonomisk tillväxt. Det finns exempelvis en betydande potential för att öka användningen av biogas inom transportområdet. Nästa år kan cirka 2,5 miljoner liter transportbränsle årligen ersättas med metan som tillverkas på en bioanläggning vid Pirkanmaan Jätehuolto Oy. Anläggningen blir klar nästa år. Volymen motsvarar 1 800 personbilars årliga förbrukning.

Klimatpanelen (IPCC) och Internationella energirådet (IEA) anser att förbättrad energieffektivitet är ett av de viktigaste leden i utvecklingen mot en klimatförändring. Satsningarna på energieffektivitet måste få större tyngd och bli fler i framtiden.

Betänkande FiUB 20/2019 rd Huvudtitel 32

40. Stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet (förslagsanslag)

Under momentet föreslås ett anslag på 298,3 miljoner euro. Anslag går särskilt till finansiering av forskning, utveckling och innovationer som delas ut via Business Finland. Anslaget ökar med uppskattningsvis 49 miljoner euro jämfört med 2019.

Forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamheten är i kombination med hög kompetens Finlands viktigaste källa till tillväxt och välfärd. Regeringsprogrammets mål att höja Finlands FoU-satsningar till fyra procent av bnp är välkommet och viktigt, även om det kan av allt att döma krävs stora ansträngningar för att nå målet. I informationen till utskottet läggs det fram vissa synpunkter på stödet till forsknings- och utvecklingsverksamhet. Bland annat föreslås det att offentlig finansiering ska bli mer verkningsfull och att det därför görs en utvärdering av stödsystemet utifrån vetenskapliga försöksupplägg⁷. Utifrån utvärderingsresultaten kan stödprogrammet då omvärderas och ändras i en mer verkningsfull riktning. För det andra rekommenderas det att stödet till offentlig sektor särskilt används för åtgärder som också ökar FoU-satsningarna inom privat sektor. Med hjälp av hävstångseffekten ökar FoU-satsningarna avsevärt. För det tredje föreslås det att offentligt stöd ska gå till sådan FoUI-verksamhet som företag inte genomför utan stödet.

Det är positivt att förnyelse och diversifiering inom näringslivet stöds med insatser för att stärka framväxten av internationellt konkurrenskraftiga innovationskluster och ekosystem i Finland. I ekosystemen måste det ingå företag, högskolor och forskningsinstitut av olika storlek och i olika tillväxtfaser. Ett viktigt värde inom innovationsekosystemen är också att samarbete mellan utbildning och forskning intensifieras. Tack vare nätverkssamarbete kan små och medelstora företag utveckla sin kompetens och få tillgång till innovationsverksamhet.

Utskottet påpekar att innovationsverksamhet bör backas upp ända från gräsrotsnivån och välkomnar Uppfinningsstiftelsens ansträngningar att samla alla initiala rådgivningstjänster som finns utspridda på många ställen till en enda rådgivningstjänst för uppfinnare.

43. Stödjande av företagsdriven forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet, ökad cirkulär ekonomi och branschtillväxt (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås ett anslag på 87,6 miljoner euro. I kompletteringspropositionen föreslår regeringen att anslaget också ska få användas till nationell medfinansiering för inköp av den europeiska högpresterande superdatorn EuroHPC.

Utskottet uttrycker sin tillfredsställelse över att anslaget gör det möjligt för Finland att vara med och köpa in en superdator via det gemensamma europeiska företaget för ett högpresterande datorsystem (EuroHPC Joint Undertaking) till CSC — Tieteen tietotekniikan keskus Oy:s datacenter i Kajana.

---

⁷ Einiö, E. och Hyytinen, A. (2019). ”Yritystukien vaikuttavuuden arviointi satunnaistettujen vertailukokeiden avulla.” Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2019:45

Betänkande FiUB 20/2019 rd **Huvudtitel 32**

47. Främjande av infrastrukturen för eltrafik och för användning av biogas i trafiken (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås ett anslag på 8 miljoner euro. Utskottet menar att det är viktigt att stödja biogasprogrammet. Det ger nya möjligheter för användningen av biogas i framtiden. Anslaget till biogasprogrammet kommer att användas för att anlägga fler tankstationer för biogas samt för att främja produktion och användning av biogas.

30. Sysselsättning och företagsamhet

Antalet sysselsatta ligger på den högsta nivån någonsin i vårt land. Enligt en ekonomisk översikt från finansministeriet hösten 2019 stannade den långvariga tillväxten i sysselsättningen upp det första halvåret 2019. Samtidigt slutade arbetslösheten minska i början av året och trenden i arbetslösheten har legat kring 6,6 procent sedan januari. Enligt översikten kommer de arbetslösa fortfarande att minska 2019, men betydligt långsammare än i fjol. Den senaste trendsiffran för sysselsättningen är från oktober i år när den var 72,7 procent.

Den avtagande ekonomiska tillväxten och de strukturella problemen inom ekonomin understryker vikten av reformer som ökar sysselsättningen och produktiviteten. För att regeringens sysselsättningsmål ska nås krävs det dels åtgärder som främjar arbetsutbudet och efterfrågan på arbete, dels åtgärder som lindrar matchningsproblemet på arbetsmarknaden. Utskottet pekar på kopplingen mellan innovationspolitik och sysselsättningspolitik: för att sysselsättningsmålet ska nås är också de större satsningarna på innovationer av avgörande betydelse.

51. Offentlig arbetskrafts- och företagsservice (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 273,0 miljoner euro, alltså 29 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för 2019.

Tillgången till kvalificerad arbetskraft håller på att bli en bromskloss för företagens tillväxt eftersom företagen har problem med att få arbetskraft överallt i landet. I Kajaland är läget mer eller mindre det att hälften av de som söker arbetskraft har svårt att få arbetstagare. Bristen på kompetens har varit det största hindret för företag att hitta lämplig arbetskraft. Utskottet anser att vi i Finland måste kunna höja utbildnings- och kompetensnivån och få tillgång till hela arbetskraften.

Prognostisering av utbildningsbehovet, identifiering av arbetskraftsbehoven och framtagning av en helhetsbild är utmaningar som arbetskraftsutbildningen möter. Utskottet ser positivt på att använda resurserna på åtgärder för att utveckla företagsdrivna utbildningar. Utbildningar som upphandlas gemensamt har visat sig vara effektiva vad gäller människors anställbarhet.

Utskottet anser att det finns möjligheter att utveckla kompetensen och förbättra sysselsättningen om läroavtalssystemet utnyttjas effektivare. Systemet ger människor möjlighet att studera inom ramen för ett anställningsförhållande. Samtidigt kan arbetsgivaren få lönesubvention. Utskottet anser att systemet måste ge de studerande mer stöd och större flexibilitet för att det bättre ska betjäna de ungas behov, eftersom bara en av fem läroavtalsstuderande för närvarande är under 25 år.

Betänkande FiUB 20/2019 rd **Huvudtitel 32**

Vidare anser utskottet att arbetsrelaterad invandring spelar en allt större roll för tillgången till arbetskraft. I Finland minskar befolkningen i arbetsför ålder och befolkningstillväxten sker uteslutande via invandring. Enligt en uppskattning från arbets- och näringsministeriet behöver Finland årligen 20 000 arbetsrelaterade invandrare.

Det är ett stort problem att utländska magistrar med examen från högskolor i Finland och unga personer av utländsk härkomst men födda i Finland enligt vissa undersökningar har svårt att få arbete. Möjligheterna att få jobb stupar på bristande kunskaper i de inhemska språken, avsaknad av yrkesrelaterade nätverk och attityderna i arbetslivet. Utskottet understryker att studerande av utländsk härkomst är högutbildad arbetskraft och att Finland måste dra nytta av deras kompetens. Vidare välkomnar utskottet åtgärder för att förbättra de studerandes kunskaper i de inhemska språken redan under studietiden och för att skapa kontakter med arbetslivet. Extra viktigt vore det med en attitydförändring och insatser för att stärka företagens och arbetsgivarnas förutsättningar att ta emot internationell arbetskraft.

Utskottet ser positivt på regeringens program för att främja invandring av arbetstagare, studerande och forskare (Talent Boost), som fokuserar på dels experter, dels branscher med arbetskraftsbrist. Dessutom anser utskottet att resurserna bör inriktas på åtgärder som underlättar matchningen av arbetsplatser och arbetstagare.

Den arbetsrelaterade invandringen försvåras för närvarande av att uppehållstillstånden är en långsam och komplicerad process. Resurserna för att handlägga arbetstillstånd måste bli större och processen bli smidigare. Utskottet känner oro över att Migrationsverkets handläggningstider överskrids och över hur anslagen ska räcka till. För att skynda på uppehållstillståndsprocessen ska inrikesministeriet och arbets- och näringsministeriet tillsammans förbättra samordningen av arbetsrelaterad invandring. Utskottet stöder alla ansträngningar för att skynda på arbetsrelaterad invandring.

Regeringen har som mål att avsevärt öka användningen av lönesubvention i företag och att reformera den nuvarande lönesubventionen inom tredje sektorn. Anslagen till lönesubvention höjs med 10 miljoner euro för 2020.

Användningen av lönesubvention har försvårats av problem med utbetalningarna och följaktligen anser utskottet det vara bra att anslaget har gått till arbetet med utbetalningar och till digitalisering av utbetalningsprocesserna.

Utredningar till utskottet har pekat på att det finns en del osäkerhetsfaktorer kring hur effektivt verktyg lönesubventionen är. Sysselsättningen och förvärvsinkomsterna inom privat sektor ökar av lönesubventionerna, även om effekterna är små, visar undersökningar. Sysselsättningseffekterna inom den offentliga och tredje sektorn är små. Samtidigt påpekar utskottet att subventionen har andra positiva men mindre uppmätta effekter. Det bra att reformen av lönesubventionen fortsätter, anser utskottet och betonar att anslagen till lönesubvention i fortsättningen bör användas effektivare och att det behövs bredare information om effekterna av subventionen.

För att förhindra oönskade effekter anser utskottet att man med lönesubvention bör sysselsätta personer som inte antas kunna få arbete utan subvention. Följaktligen anser utskottet det vara po-

Betänkande FiUB 20/2019 rd Huvudtitel 32

sitivt att lönesubventionen enligt planerna ska gälla långtidsarbetslösa, partiellt arbetsföra och äldre. Det är också välkommet att man i fortsättningen bättre utreder stödtagarnas kompetensbehov och kopplar andra tjänster närmare till lönesubventionen, för att stödtagarna ska bättre chanser än nu att få jobb efter tiden med subvention.

Utskottet fäster sig särskilt vid att sysselsättningen bland äldre, personer i åldrarna 55–64, i Finland är lägst bland de nordiska länderna. Det är angeläget, anser utskottet, att finna lösningar på det här problemet. I likhet med den svenska modellen⁸ har det föreslagits att vi i Finland fortfarande behöver minska de tidigare möjligheterna för pensionsavgång eftersom det medverkar till högre sysselsättning. Utskottet påpekar att åtgärder för att minska arbetsgivarnas upplevda kostnadsrisker med att anställa äldre kan ha positiva effekter på sysselsättningen. Till exempel genom att utveckla systemet med sjukpension kan man minska de negativa effekter som modellen med avgiftsklasser uppenbart har på rekryteringen av äldre. Om sysselsättningen i ålderskategorin 55 år och äldre ska förbättras, krävs det också satsningar på utbildning och kompetens och möjligheter att behålla arbetsförmågan.

Antalet partiellt arbetsföra arbetslösa har minskat tre år i följd. Utskottet uppskattar det systematiska utvecklingsarbetet för att förbättra sysselsättningen för partiellt arbetsföra och personer med funktionsnedsättning. Samtidigt välkomnar utskottet nya satsningar på ett program för att främja arbetsförmågan bland partiellt arbetsföra som samtidigt ska förbättra sysselsättningen i denna grupp. Enligt uppgifter till utskottet bör arbetsplatserna få konkret stöd och vägledning eftersom sysselsättning av partiellt arbetsföra kräver flexibilitet, skräddarsydda arbetsuppgifter och stöd till anställning. Utskottet ser positivt på att lönesubvention särskilt används för partiellt arbetsföra och att arbets- och näringsbyråerna får fler samordnare med inriktning på arbetsförmåga. Det är också bra att det informeras mer om möjligheterna att med hjälp av offentlig upphandling främja anställning av partiellt arbetsföra personer.

50. Integration

03. Främjande av invandrares integration och sysselsättning (reservationsanslag 2 år)

För åtgärder som främjar integrationen och sysselsättningen för invandrare föreslår regeringen 12,5 miljoner euro, vilket är 11 miljoner euro mer än i ordinarie budgeten för i år.

Utskottet anser att man mer bör lyfta fram sysselsättningsmöjligheterna för invandrare som redan finns i Finland, eftersom behovet av arbetskraft fortsatt är stort. För närvarande utnyttjas inte invandrarernas tidigare kompetens fullt ut på arbetsmarknaden. Vi måste kunna fånga upp invandrarernas kompetens redan på ett tidigt stadium. För det andra bör samarbetet mellan företag och skolor breddas och underlättas i syfte att skapa nya sysselsättningsvägar. Utskottet stöder en utvidgning av kommunernas multiprofessionella kompetenscentrumverksamhet, eftersom verksamheten har medverkat till att avsevärt påskynda och effektivisera integrationen.

---

8 STM & VM (2019). Slutrapport från arbetsgruppen för metoder för att främja sysselsättningen

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Huvudtitel 32

Språkkunskaperna har stor betydelse för invandrades chanser att få arbete. Bristande kunskaper i de inhemska språken upplevs som det största hindret för sysselsättning. Utskottet menar att integrationsutbildning innehar en nyckelroll för språkkunskaperna och sysselsättningen. Enligt uppgifter till utskottet bör språkutbildningen starta på ett så tidigt stadium som möjligt. Dessutom understryker utskottet att det bör utredas och följas upp vilka effekter integrationsåtgärderna har.

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Huvudtitel 33

Huvudtitel 33

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Slutsumman under momentet uppgår till 14,9 miljarder euro, vilket är cirka 138 miljoner euro mindre än för innevarande år. Minskningen föranleds huvudsakligen av ökad sysselsättning och minskad sänkning av arbetsgivares sjukförsäkringsavgift. Ändringarna i budgetpropositionen baserar sig i huvudsak på genomförandet av reformerna enligt regeringsprogrammet samt på justeringarna av behovskalkylen för socialskydds- och utkomstskyddsformånerna. Utgifterna ökar bland annat till följd av nivåhöjningar i barnbidraget, i ensamförsörjartillägget till barnbidraget och i utkomststödets grunddel för ensamförsörjare. Även grundtryggheten (bl.a. arbetslöshetsdagpenningen) samt garanti- och folkpensionen höjs och kommunernas social- och hälsovårdstjänster utvecklas. Kommunernas basservice finansieras till stor del under finansministeriets huvudtitel, som inbegriper den statsandel som är avsedd för ordnandet av basservicen (ca 7,1 miljarder euro).

01. Förvaltning

01. Social- och hälsovårdsministeriets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Artikel 10 i Istanbulkonventionen förutsätter ett samordningsorgan som ansvarar för att samordna, genomföra, bevaka och utvärdera åtgärderna för att förebygga och bekämpa alla former av våld som omfattas av konventionen. Samordningsorganet i Finland är kommissionen för bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet. Dess verksamhet har dock inte anvisats någon särskild finansiering, och därför kan den inte effektivt samordna och implementera genomförandet av Istanbulkonventionen.

Europarådets utvärderingsorgan GREVIO gjorde en bedömning av genomförandet av Istanbulkonventionen i Finland 2018—2019. I den tillsynsrapport som publicerades i september i år rekommenderas det att Finland ska anförtro samordningen av genomförandet av Istanbulkonventionen åt en etablerad sammanslutning med ett tydligt mandat, behörighet och befogenheter, och behövliga resurser ska avsättas för detta.

Utskottet anser att samordningsorganets roll måste anpassas till Istanbulkonventionen och att dess verksamhet måste ges tillräckliga resurser för att kunna fullgöra sina uppgifter enligt konventionen.

Utskottet ökar momentet med 300 000 euro för samordningsorganets verksamhet.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 34 794 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 29/2019 rd)

Betänkande FiUB 20/2019 rd **Huvudtitel 33**

25. Nationella elektroniska klientdatasystem inom social- och hälsovården (reservationsanslag 3 år)

Anslaget under momentet (9,9 miljoner euro) används bland annat för utveckling av Kanta-tjänsten samt för styrning av digitaliseringsprojekt inom social- och hälsovården och för uppföljning och utvärdering av digitaliseringsutvecklingen.

Utskottet betonar att det ska finnas tillräckliga resurser för upprätthållandet och utvecklandet av Kanta-tjänsten. Kanta-tjänsten är ett centralt informationssystem som används förutom av den offentliga hälso- och sjukvården och apoteken också av en betydande del av tillhandahållarna av privata hälso- och sjukvårdstjänster. Den utgör grunden för alla klient- och patientdatasystemprojekt bland annat i och med att den förenhetligar verksamhetspraxis. Kanta-tjänsten har förbättrat tillgången till tjänster och tjänsternas tillgänglighet samt dämpat kostnadsökningen, men för att systemet ska fungera krävs kontinuerligt utvecklingsarbete.

Utskottet betonar även i övrigt behoven av att utveckla informationssystemen, eftersom fungerande digitala tjänster i fortsättningen kommer att ha en allt större betydelse när befolkningens servicebehov ökar. Genom elektroniska tjänster är det möjligt att minska behovet av fysiska tjänster, varvid personalresurser kan riktas till de medborgare som inte kan använda de elektroniska tjänsterna. Detta förutsätter att informationssystemen är fungerande, lätta att använda och användarorienterade.

Det är särskilt viktigt att säkerställa att social- och hälsovårdsreformen stöds av fungerande informationssystem, en heltäckande kunskapsbas samt tillräcklig rapportering och uppföljning. Man måste också se till att de regionala och lokala informationssystemen är tillräckligt kompatibla med nationella lösningar och att de producerar jämförbar information om tjänsterna och kostnaderna för dem. En högkvalitativ och tidsenlig information ger en god grund för att rikta resurserna så effektivt som möjligt och främjar därigenom kunskapsbaserad ledning både regionalt och nationellt.

Utskottet välkomnar att även anslaget under moment 28.70.05 (ca 203 miljoner euro) i enlighet med föresatsen i regeringsprogrammet står till förfogande bland annat för samordning av informationssystem, produktivitetsfrämjande åtgärder och annan finansiering av utvecklingsarbetet inom social- och hälsovården och räddningsväsendet.

02. Tillsyn

05. Omkostnader för Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (reservationsanslag 2 år)

De anmälningar om brister och missförhållanden i äldreomsorgen som lämnats till tillsynsmyndigheterna har ökat, och också antalet tjänsteproducenter är fler, vilket avsevärt har ökat tillsynsmyndigheternas arbete. Tillsynsmyndigheternas resurser utökades i den första tilläggsbudgeten för 2019 (RP 323/2018 rd), varvid resurserna för styrning och övervakning av tjänster för äldre och personer med funktionsnedsättning stärktes.

Betänkande FiUB 20/2019 rd Huvudtitel 33

Utskottet anser det vara viktigt att man följer upp och bedömer om tillsynsresurserna är tillräckliga, eftersom antalet enheter som övervakas har ökat, liksom också antalet anmälningar och missförhållanden. Äldreomsorgen måste kunna övervakas systematiskt i termer av tillräcklighet, kvalitet och egenkontroll både i fråga om serviceboende och hemvård.

03. Forskning och utveckling

04. Omkostnader för Institutet för hälsa och välfärd (reservationsanslag 2 år)

Nationella kvalitetsregister. Riksdagen har 2017 och 2018 beviljat Institutet för hälsa och välfärd tilläggsanslag för pilotförsök med nationella kvalitetsregister för hälsovården. Det huvudsakliga målet för pilotprojektet 2018—2020 är att utreda hur de nationella kvalitetsregistren kan organiseras, finansieras och upprätthållas.

Utskottet anser det vara viktigt att utvecklingen av kvalitetsregister säkerställs genom en bestående och långsiktig resursfördelning, eftersom man på så sätt kan främja utvecklingen av nationellt jämlika tjänster, behandlingens genomslagskraft och kostnadseffektivitet. Uppgifterna i kvalitetsregistret kan också utnyttjas i den nationella och regionala informationsstyrningen samt i bedömningen av reformernas konsekvenser och i jämförelsen mellan anordnarna.

Utskottet hänvisar också till den lagstiftning om sekundär användning av personuppgifter inom social- och hälsovården som trädde i kraft den 1 maj 2019: i samband med den föreskrevs det att Institutet för hälsa och välfärd ska föra kvalitetsregister för branschen. Institutet för hälsa och välfärd fick också omfattande möjligheter att bland annat följa, samköra, analysera och rapportera kvalitetsinformation om social- och hälsovården på ett enhetligt sätt på nationell nivå. Också i regeringsprogrammet konstateras att det i Finland skapas register som beskriver kvaliteten på social- och hälsovården.

Forskning om omvårdnad. Avsikten är att 396 000 euro av anslaget under momentet ska användas för understöd till stiftelsen Hoitotyön tutkimussäätiö (Hotus). Utskottet erfar att Hotus bland annat sörjer för översättningen av vårdrekommendationerna till svenska, men ingen separat finansiering har anvisats för översättningskostnaderna. Utskottet ökar anslaget under momentet med 100 000 euro för produktion av svenskspråkigt material och konstaterar att de uppdaterade svenskspråkiga översättningarna stöder vårdarbetet och primärvården.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 54 787 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 29/2019 rd)

63. Vissa specialprojekt (reservationsanslag 3 år)

Mathjälp. Riksdagen har redan under flera år anvisat tilläggsresurser för livsmedelsbiståndsverksamhet, som redan ordnas på över 160 orter. Enligt erhållen utredning har livsmedelshjälpen blivit etablerad verksamhet genom vilken uppskattningsvis 20 000—25 000 personer skaffar mat

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Huvudtitel 33

varje vecka. De som omfattas av livsmedelshjälpen är i huvudsak personer som lever på grundtrygghetsförmåner och har en dålig ställning på arbetsmarknaden. Enligt den bedömning som gjorts av dem som delar ut livsmedelshjälp har antalet personer som behöver hjälp ökat och utvidgats till att gälla också personer som till exempel har ekonomiska problem till följd av plötslig arbetslöshet.

Utskottet anser att det är nödvändigt att fortsätta verksamheten och ökar anslaget under momentet med 1 200 000 euro för ordnande av livsmedelshjälpsverksamhet. I fortsättningen måste mat-hjälpen dock göras hållbar på så sätt att den inte är beroende av att riksdagen årligen beviljar tilläggsfinansiering. Verksamheten bör utvecklas exempelvis genom att förbättra stödsystemens funktion och genom att koppla verksamheten till lokala socialtjänster.

Tjänster för mödrar med missbruksproblem. I budgetpropositionen ingår ett anslag av engångsnatur på 1,5 miljoner euro för tjänster för mödrar som använder berusningsmedel. Utskottet ökar momentet med 200 000 euro.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 8 402 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 29/2019 rd)

40. Pensioner

60. Statens andel i de utgifter som föranleds av folkpensionslagen och vissa andra lagar (förslagsanslag)

Från och med början av 2016 slopades kotersättning vid celiaki. Dessförinnan hade personer med celiaki sedan 2002 kunnat ansöka om ersättning för merkostnader för glutenfri kost.

Utskottet ser det som viktigt att möjligheterna till att återinföra kotersättningen utreds och påskyndar utarbetandet av en utredning i ärendet.

Utskottet föreslår att följande uttalande godkänns:

Utskottets förslag till uttalande 6

Riksdagen förutsätter att det snabbt görs en utredning om att återinföra celiakiersättningen och att de kostnader som återinförandet av celiakiersättningen kräver beaktas i nästa plan för de offentliga finanserna 2021—2024.

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Huvudtitel 33

50. Stöd till veteraner

50. Fronttillägg (förslagsanslag)

I den proposition som kompletterar budgetpropositionen har anslaget under momentet höjts med 4,7 miljoner euro, eftersom det har beslutats att fronttillägget ska höjas från nuvarande ca 50 euro till 125 euro i månaden. Ändringen träder i kraft den 1 april 2020 (ShUB 16/2019 rd – LM 36/2019 rd).

Denna höjning, som grundar sig på riksdagsgruppernas initiativ, är betydande och underlättar de nödvändiga vardagliga utgifterna, såsom boende- och läkemedelskostnader, för veteraner med låga inkomster.

53. Statsbidrag för rehabilitering av makar till krigsinvalider (reservationsanslag 2 år)

Utskottet har fäst uppmärksamhet vid invaliditetsgränsen för rehabilitering av makar till krigsinvalider. Enligt statsrådets förordning (1251/2018) ska en krigsinvalids invaliditetsgrad vara minst 50 procent för att maken ska få rehabilitering. Om det är fråga om en änka, har hon möjlighet till rehabilitering, om den avlidne krigsinvalidens invaliditetsgrad är minst 30 procent.

Utskottet anser det motiverat att invaliditetsgraderna förenhetligas i förordningen om nästa år. Enligt uppgift medför ändringen att rehabiliteringen omfattar högst 180 makar och ändringens kostnadseffekt är cirka 326 000 euro.

58. Tjänster som tillhandahålls frontveteraner i hemmet (förslagsanslag)

Tjänsterna i veteranernas hem blev avgiftsfria från och med den 1 november 2019 när lagen om ändring av lagen om rehabilitering av frontveteraner (54/2019) trädde i kraft. Efter lagändringen har servicen till frontveteraner och krigsinvalider samma innehåll och omfattning.

Utvidgningen av tjänsterna har ökat behovet av anslag, vilket beaktades redan i den fjärde tilläggsbudgeten för innevarande år, där det anvisades nästan 30 miljoner euro för service som stöder möjligheterna att bo hemma. Finansieringens tillräcklighet har ytterligare omvärderats för nästa år, och därför har anslaget för tjänster som tillhandahålls i hemmet höjts med 110 miljoner euro i den proposition som kompletterar budgetpropositionen. På detta sätt står ca 180 miljoner euro till förfogande för tjänster som tillhandahålls i hemmet 2020.

Utskottet anser det vara viktigt att behovet av anslag följs upp, eftersom det i detta skede är svårt att uppskatta de faktiska kostnaderna för reformen.

Också bedömningen av servicebehovet ska göras omsorgsfullt och uppmärksamhet fästas vid att de tjänster som tillhandahålls i hemmet är effektiva och stöder uttryckligen möjligheterna att bo hemma. Det är också viktigt att säkerställa tjänsternas kvalitet och regional jämlikhet, eftersom skillnaderna mellan kommunerna tidigare har varit betydande och alla veteraner inte nödvändigtvis har fått de tjänster som de har rätt till. Utöver kvaliteten på tjänsterna ska kommunerna också se till att tjänsterna ordnas på ett totalekonomiskt förnuftigt sätt.

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Huvudtitel 33

60. Av kommunerna anordnad social- och hälsovård

32. Statlig ersättning till hälso- och sjukvårdsenheter för forskning på universitetsnivå (fast anslag)

Under momentet föreslås ett anslag på 25 miljoner euro. Av det avdras det anslagstillägg av engångsnatur (2,8 miljoner euro) som riksdagen gjorde i fjol, men grundnivån har å andra sidan höjts med 4 miljoner euro. Således uppgår momentets slutsumma till ovan nämnda 25 miljoner euro.

Avsikten är att en del av anslaget (4 miljoner euro) ska riktas till forskning inom det sociala området, vilket också finansutskottet flera gånger har betonat. Finansieringen är viktig, eftersom det för forskning inom socialt arbete och socialservice inte funnits något finansieringssystem baserat på statlig ersättning likt det system som finns för hälsovetenskaplig forskning.

Utskottet beklagar dock att finansieringen av klinisk medicinsk forskning (s.k. statlig forskningsfinansiering) fortfarande är rätt låg. Nivån på statlig forskningsfinansiering har sjunkit märkbart under de senaste 20 åren, även om hälsovetenskaplig forskning på universitetsnivå har stor betydelse när det gäller att stärka kunnandet i klinisk medicin och hälsovetenskaper. Med hjälp av den har man uppnått betydande resultat som förbättrar vårdkvaliteten och minskar kostnaderna. Enligt uppgift öppnar bland annat de tekniska möjligheterna samt inledandet av biomedicinsk verksamhet och biobanksverksamhet fortfarande nya möjligheter för forskning som främjar utvecklingen av vården. Även främjandet av patientsäkerheten behöver stöd av vetenskapliga forskningsrön.

På grund av den knappa statliga finansieringen finansierar en del av specialupptagningsområdena statligt finansierad forskningsfinansiering också med finansiering från kommunerna, men i samband med social- och hälsovårdsreformen upphör denna möjlighet när ansvaret för social- och hälsovårdstjänsterna överförs till landskapen.

Utskottet anser det vara nödvändigt att kontinuiteten i den hälsovetenskapliga forskningsfinansieringen tryggas också i den framtida social- och hälsovårdsstrukturen. Därför måste det avgöras hur den forskningsfinansiering som staten beviljar landskapen lämpligen bör kanaliseras till landskapen och om det finns behov av att förtydliga den nuvarande finansieringen via flera kanaler. Enligt utskottet kan forskningsfinansieringen inte utgöra en del av den allmänna finansieringen, utan forskningsresurserna och en tillräcklig nivå på dem måste tryggas. På så sätt kan det säkerställas att forskningsarbetet är långsiktigt och att finansieringen är förutsägbar. Utskottet föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Utskottets förslag till uttalande 7

Riksdagen förutsätter att statens forskningsfinansiering till hälso- och sjukvårdsenheter för forskning på universitetsnivå stärks och åter bringas att växa för att säkerställa en verkningsfull forskning på hög nivå som främjar befolkningens hälsa och välfärd. Riksdagen förutsätter dessutom att det säkerställs att forskningsfinansieringen är tillräcklig också i den nya social- och hälsovårdsstrukturen.

Betänkande FiUB 20/2019 rd **Huvudtitel 33**

Forskning i vårdarbete. Utskottet betonar också forskningen i vårdarbete, som det har anvisat tilläggsresurser för under flera år. Forskningen i vårdarbete kan ersätta ineffektiv praxis med forskningsbaserad praxis, vilket främjar vård enligt kvalitets- och patientsäkerhetskraven och bidrar till att dämpa kostnadsökningen. Genom forskningsbaserade rekommendationer kan man förenhetliga praxis som varierar på ett omotiverat sätt och på så sätt säkerställa en jämn och trygg vård oberoende av vårdplats och vårdpersonal. Utskottet ökar forskningsresurserna för vårdarbetet med 100 000 euro, som är särskilt avsett för produktion av svenskspråkigt material i vårdrekommendationerna (mom. 33.03.04).

Nationella kompetenskluster. Med tanke på forskningen och innovationsverksamheten är det viktigt att budgetpropositionen innehåller ett anslag på 7 miljoner euro för stödjande av tillväxtstrategin för social- och hälsovården (33.03.25). Genom åtgärderna stöds inrättandet av nationella kompetenskluster (bl.a. det nationella cancercentret och genomcentret, biobankerna, centret för läkemedelsutveckling) och utvecklandet av verksamheten.

35. Statlig finansiering till studerandehälsovård som ordnas av Studenternas hälsovårdsstiftelse (reservationsanslag 2 år)

SHVS tjänster utvidgas till yrkeshögskolestuderande vid ingången av 2021 och därför inleds nästa år bland annat rekryteringar och uthyrning och istandsättning av nya verksamhetsställen.

I budgeten för 2018 har 250 000 euro beviljats för investeringskostnader och i den första tilläggsbudgeten för 2019 har 3 000 000 euro beviljats som 2-årigt reservationsanslag. Då beslutades det att frågan ska återupptas senare i takt med att beredningen framskrider och kostnaderna preciseras, eftersom SHVS samtidigt förberedde en utveckling av sin egen verksamhet och bedömning- en av investeringskostnaderna därför innehöll osäkerhet.

Enligt uppgift saknas ännu cirka 1,4 miljoner euro i investeringsfinansiering för utvidgningen.

Utskottet fogar momentet till budgeten och anvisar 1 400 000 euro för att slutföra reformen.

Det föreslås att momentet jämte anslag fogas till budgeten:

35. Statlig finansiering till studerandehälsovård som ordnas av Studenternas hälsovårdsstiftelse (reservationsanslag 2 år)

Under momentet beviljas 1 400 000 euro.

Anslaget får användas till statsunderstöd som år 2020 betalas till Studenternas hälsovårdsstiftelse för att verkställa utvidgningen av studerandehälsovården för högskolestuderande.

39. Utvecklande av servicestrukturen (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås ett anslag på 96,9 miljoner euro för att främja de mål i regeringsprogrammet som gäller bland annat tillgången till basservice, basservicens tillgänglighet och genomslagskraft. På detta sätt strävar man efter att förbättra servicesystemets funktion så att det främjar genomförandet av en senare strukturreform som baserar sig på landskapen. Utvecklingsverksam-

Betänkande FiUB 20/2019 rd Huvudtitel 33

heten ska också stärka medborgarnas förtroende för offentligt ordnade social- och hälsovårds-tjänster.

Av anslaget används 60 miljoner euro för tryggande av *tillgången till basservice*. I centrum för reformen står programmet Framtidens social- och hälsocentral, vars mål bland annat är att förbättra tillgången till tjänster, tjänsternas kvalitet och interoperabilitet samt att öka den förebyggande verksamheten. Under programmet har man samlat bl.a. åtgärder i anslutning till utvecklandet av hemvården och närståendevården, reformen av barn- och familjetjänsterna samt utarbetandet av en förvaltningsövergripande mentalvårdsstrategi och ett åldersprogram. Avsikten är att också föreskriva om en så kallad sju dagars vårdgaranti, det vill säga om tillträde till yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården inom primärvården. För programmet Framtidens social- och hälsocentral används också anslaget under moment 33.03.31, varvid ett anslag på 70 miljoner euro står till förfogande.

Utskottet understöder denna programhelhet och betonar särskilt stärkandet av tjänsterna på basnivå och utvecklandet av det multiprofessionella samarbetet. Utskottet betonar också i detta sammanhang betydelsen av forsknings- och utvecklingsverksamhet samt utnyttjandet av elektroniska tjänster som förbättrar tjänsternas kvalitet och produktivitet.

Det är mycket viktigt att utveckla *vården och omsorgen för äldre*, eftersom antalet äldre, servicebehovet och kostnaderna i anslutning till detta ökar kraftigt i och med att befolkningen åldras. Enligt Institutet för hälsa och välfärds bedömning ökar social- och hälsovårdsutgifterna på basis av nuläget och prisnivån 2017 i huvudsak med cirka 17 procent 2017—2030 på grund av att befolkningen åldras. Fram till 2040 uppgår ökningen redan till över 29 procent. För att stävja kostnadsökningen ska särskild uppmärksamhet fästas vid bland annat verksamhetens effektivitet och tillgången till social- och hälsovårdstjänster i rätt tid. Utskottet betonar också satsningarna på åtgärder som förebygger minnessjukdomar, eftersom minnessjukdomar enligt erhållen utredning är den faktor som orsakar störst servicebehov inom äldreomsorgen; vården dygnet runt riktar sig nästan helt till minnessjuka och det gör även en betydande del av hemvården.

Utskottet fäster också uppmärksamhet vid att vårdpersonalen ska vara tillräcklig, vilket är en central utmaning för äldreomsorgen i framtiden. Avsikten är att bestämmelser om persondimensioneringen för serviceboende med heldygnsomsorg (0,7) ska utfärdas på lagnivå, men utöver detta behövs tilläggsresurser också för annat vårdarbete och för tjänster som tillhandahålls i hemmet. Det är särskilt viktigt att satsa på ledningen av omsorgs- och vårdarbetet och säkerställa att en höjning av personaldimensioneringen stärker det kundorienterade tillvägagångssättet. Vid sidan av kunnig och tillräcklig personal behövs också nya verksamhetsätt, utnyttjande av teknologi och andra hjälpmedel. Också behoven att utveckla den riksomfattande uppföljningen av kvaliteten på äldreomsorgen måste bedömas.

Enligt inlämnad utredning är det särskilt i huvudstadsregionen svårt att få svenskspråkig personal för vård- och omsorgsarbete. Därför är det viktigt att effektivisera utbildningen och andra åtgärder för att säkerställa att vård- och omsorgspersonalen har tillräckliga kunskaper i svenska. Utskottet ökar anslaget under momentet med 200 000 euro för att stärka kunskaperna i svenska hos dem som arbetar inom omsorgssektorn i huvudstadsregionen. Det är också positivt att budgetpro-

Betänkande FiUB 20/2019 rd Huvudtitel 33

positionen innehåller ett anslag på 1 miljon euro för utveckling av servicestrukturen i syfte att trygga det andra inhemska språket.

Utskottet är tillfreds med att programmet för framtidens social- och hälsocentral också innehåller ett utvecklingsprojekt för *närståendevården*, där tyngdpunkten ligger på spridning av god praxis i hela landet och utveckling av tjänster som stöder närståendevården. Närståendevården dämpar ökningen av kostnaderna för tjänsterna genom att ersätta dyrare vårdformer. I planen för de offentliga finanserna för 2020—2023 beräknas den inbesparing som fås genom utvecklandet av närstående- och familjevården uppgå till sammanlagt 220 miljoner euro på 2020 års nivå. I avsaknad av uppgifter om kostnader för närståendevården är det dock svårt att uppskatta den faktiska besparingen.

Utskottet lyfter också fram utvecklingsbehoven inom *mentalvårdstjänsterna*, eftersom mentala störningar är den vanligaste orsaken till bestående arbetsoförmåga. De kostnader som dessa medför för det finländska samhället är omfattande, enligt OECD: s uppskattning upp till omkring 11 miljarder euro per år.

Enligt erhållen utredning har behovet av att utveckla mentalvårdstjänsterna för alla åldersgruppers behov samband med att servicesystemet är splittrat, att vården på basnivå är obetydlig och att närservicen är otillräcklig. Vid sakkunnighörandet i utskottet har det särskilt framkommit att mentalvårdstjänsterna för barn och unga är strukturellt och funktionellt splittrade. Tillgången till tjänster försvåras också av att endast hälsocentralerna har en lagstadgad skyldighet att behandla störningar i den psykiska hälsan, medan andra aktörer (bl.a. rådgivnings- och skolhälsovården) endast har till uppgift att stödja och främja den psykiska hälsan. Enligt den inkomna utredningen är till exempel statistikföringen av mentalvårdsarbetet i skolorna bristfällig, vilket försvårar en helhetsmässig utveckling vård av mentala störningar hos barn och unga och uppföljningen av kvaliteten.

Utskottet välkomnar att det av anslaget under momentet används 10 miljoner euro för att utarbeta en nationell förvaltningsövergripande strategi för psykisk hälsa som en del av utvecklandet av basservicen. Det är i sammanhanget nödvändigt att stärka uttryckligen tjänsterna på basnivå så att de faktiskt svarar mot de servicebehov som hänför sig till barns, ungas och vuxnas mentala hälsa och även missbruksproblem och säkerställer att hjälpen kan fås tillräckligt snabbt. Det är också viktigt att förbättra de förebyggande tjänsterna och tjänsterna med låg tröskel samt skolhälsovårdens roll i behandlingen av lindriga symptom och störningar i barns och ungas psykiska hälsa. Utskottet betonar också att familjens situation ska beaktas och att tillräcklig hjälp och tillräckligt stöd ska erbjudas i ett så tidigt skede som möjligt.

Utskottet konstaterar i detta sammanhang att det i budgetpropositionen har reserverats 10 miljoner euro för *utveckling av barn- och familjetjänsterna* och för förlängning av utvecklingsprogrammet (mom. 33.03.31). Utskottet anser det vara viktigt att kontinuiteten i programmet för utveckling av barn- och familjetjänsterna säkerställs i enlighet med föresatsen i regeringsprogrammet. Man måste också se till att utvecklingen av programmet för utveckling av barn- och familjetjänster samordnas med utvecklingen av andra social- och hälsovårdstjänster.

Utveckling av läkemedelsförsörjningen

Betänkande FiUB 20/2019 rd Huvudtitel 33

Läkemedelsförsörjningen ska enligt regeringsprogrammet revideras på ett långsiktigt sätt i enlighet med riktlinjerna i färdplanen i social- och hälsovårdsministeriets rapport (2019:5). Målet för utvecklingen av läkemedelsområdet är att få bättre kostnadseffektivitet i läkemedelsförsörjningen, säkerställa läkemedelssäkerheten och rådgivningen och att åstadkomma smidighet, tillgång och tillgänglighet i fråga om tjänsterna.

Enligt uppgift inleds utvecklandet av läkemedelsbranschen vid sidan av social- och hälsovårdsreformen och utredningen av flerkanalsfinansieringen. Utvecklingsarbetet är indelat i delområden: 1) utveckling av styrningen och finansieringen av läkemedelsbehandlingen, 2) utveckling av informationshanteringen och de digitala verktygen och 3) utveckling av apoteksekonomi och distributionen av läkemedel.

Utvecklingen av läkemedelsförsörjningen som helhet är omfattande och kräver långsiktigt arbete över valperioderna. Finansieringsbehovet beräknas uppgå till 18—30 miljoner euro. Som bäst pågår utredningsprojekt som stöder de inledande skedena av genomförandet av färdplanen. I budgetpropositionen riktas inga tilläggsresurser till beredningen av ärendet, utan den fortsatta beredningen har inletts med befintliga personalresurser som samordnas av social- och hälsovårdsministeriet.

Utskottet ökar momentet med 300 000 euro för att utarbeta utredningar som hänför sig till färdplanen för läkemedelsförsörjningen.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 97 410 000 euro.

Anslaget får användas

(Punkt 1—5 som i RP 29/2019 rd)

(Punkt 6 som i RP 89/2019 rd)

52. Statlig finansiering av utgifterna för skyddshemsverksamhet (reservationsanslag 2 år)

Ansvar för skyddshemsverksamheten övergick till staten 2015, varefter anslagsnivån har stigit stadigt från 8 miljoner euro till 21,6 miljoner euro nästa år. Under ramperioden stiger anslaget ytterligare till 24,6 miljoner euro. Antalet skyddshem har under denna tid ökat från 19 till 28 och antalet familjeplatser i skyddshem har utökats från 114 till 202. I och med den finansiering som nämns ovan beräknas antalet platser fortsätta att stiga till cirka 250 familjeplatser.

Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet (den s.k. Istanbulkonventionen), som trädde i kraft i Finland 2015, förutsätter att det finns tillräckligt med skyddshemsplatser att tillgå. I enlighet med Europarådets rekommendation som baserar sig på invånarantalet bör det i Finland finnas 500 familjeplatser för skyddshem. Det är dock fråga om en kalkylerad rekommendation där landets våldssituation och andra särdrag inte beaktas.

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Huvudtitel 33

Även om antalet skyddshemsplatser har ökat, finns det enligt utredning till utskottet fortfarande inte tillräckligt med platser. Skyddshemsnätverkets geografiska täckning bör därför förbättras och kapaciteten behöver utökas i skyddshemmen i de områden där antalet platser fortfarande inte är tillräckligt stort.

Utifrån erfarenheterna är det också motiverat att utreda det faktiska behovet av skyddshem och skyddshemsplatser i Finland. Detta främjar en långsiktig planering av verksamheten och de resurser som den kräver.

Utskottet ökar momentet med 1 000 000 euro för att utveckla skyddshemsverksamhet.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 22 550 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 29/2019 rd)

*63. Statsunderstöd för verksamheten vid kompetenscentrum inom det sociala området
(fast anslag)*

Anslaget under momentet är cirka 2,75 miljoner euro, dvs. 200 000 miljoner euro mindre än i år. I propositionen konstateras (Y50) att det i anslaget för kompetenscentrumen inom det sociala området görs en nivåhöjning på 0,5 miljoner euro åren 2020—2022 och att anslaget under momentet således stiger till 2,75 miljoner euro. Denna skrivning hänvisar till den höjning som gjordes i samband med budgetmanglingen i förhållande till finansministeriets förslag, men i praktiken minskar anslaget alltså jämfört med tidigare, bland annat 2018 och 2019.

Regeringsprogrammet innehåller många krävande uppgifter för att utveckla det sociala området, och därför är det motiverat att stärka kompetenscentrumens ställning inom det sociala området. I synnerhet i programmet Framtidens social- och hälsocentral ska man säkerställa kompetensen inom socialvården och socialarbetet och se till att kärnprocessen inom det sociala arbetet stärks samt att social- och hälsovårdstjänsterna är kompatibla. Också digitaliseringen av socialvårdstjänsterna och förenhetligandet av informationshanteringen kräver fortfarande mycket arbete.

Utskottet hänvisar också till regeringsprogrammet, enligt vilket resurserna för forskning och utveckling inom det sociala området tryggas på lång sikt.

Utskottet ökar momentet med 300 000 euro.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 3 050 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 29/2019 rd)

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Huvudtitel 35

Huvudtitel 35

MILJÖMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Miljöförvaltningens omkostnader

För miljöministeriets förvaltningsområde föreslås sammanlagt 281,455 miljoner euro, alltså 77,1 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för 2019.

Utskottet anser att höjningen är en förutsättning för att de ambitiösa klimat- och miljömål som skrivits in i regeringsprogrammet ska nås. Dessutom är många av målen – såsom uppnåendet av koldioxidneutralitet senast 2035 – tvärsektoriella, vilket innebär att måluppfyllelsen kräver åtgärder inom flera olika förvaltningsområden. I proportion till sin storlek spelar miljöministeriet emellertid en viktigare roll särskilt när det gäller samordningen av åtgärderna i syfte att säkerställa en konsekvent verksamhet och ett rättvist genomförande av åtgärderna för utsläppsreduktion på det sociala och regionala planet.

01. Miljöministeriets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

För miljöministeriets omkostnader föreslås 34,972 miljoner euro, alltså 8,745 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för 2019.

Utskottet betonar särskilt behovet av utrednings- och forskningsverksamhet som finansieras under momentet. Det behövs ett bra och tillräckligt omfattande faktaunderlag för besluten och valet av de effektivaste åtgärderna.

Genom det föreslagna anslagstillägget finansieras bland annat ett system för rapportering av avfallsinformation som syftar till att främja cirkulär ekonomi och en elektronisk marknadsplats för avfall som betjänar aktörer inom cirkulär ekonomi i Finland. År 2020 utarbetas också ett tvärsektoriellt strategiskt program för främjande av cirkulär ekonomi inklusive indikatorer. Åtgärderna i den nationella färdplanen för plast samordnas och genomförs. I enlighet med regeringsprogrammet stärks Finlands roll således ytterligare som föregångare inom cirkulär ekonomi.

Utskottet fäster uppmärksamhet vid att även om finansieringen och personalen inom miljöministeriets förvaltning har utökats, behövs det tilläggsresurser för genomförandet av de nya utvidgade uppgifter som fastställts i regeringsprogrammet. Stärkt kompetens behövs i synnerhet i miljöekonomi (politik för kolsänkor, scenarier, livscykelberäkning inom byggande, beräkning av koldioxidavtryck), utnyttjande av olika finansiella instrument, upphandling och samordning av IKT-projekt. Utskottet framhåller att regeringen ska se till att ministeriet har tillräckligt med personal i takt med att uppgifterna ökar.

Utskottet uttrycker också sin oro över hur personalen inom ansvarsområdet för miljö vid närings-, trafik- och miljöcentralerna (NTM-centralerna) räcker till (moment 32.01.02) och anser det vara viktigt att kvaliteten och effektiviteten i miljöskyddstillsynen kan garanteras.

Betänkande FiUB 20/2019 rd Huvudtitel 35

Utskottet ökar momentet med 200 000 euro för att upprätta en strategi för att främja uteliv och användning av naturen för rekreation.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 35 172 000 euro.

(Stycke 2 och 3 som i RP 29/2019 rd)

(Stycke 4 som i RP 89/2019 rd)

65. Understöd till organisationer och miljövard (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 2,130 miljoner euro, alltså 200 000 miljoner euro mer än för 2019. Med anslaget stöds på bred front nationella naturskydds- och miljöorganisationer samt organisationer inom bostads- och byggbranschen. Anslaget används också för stöd till miljövard i skärgården, avfallshantering i skärgårds- och fjällområden samt projekt som främjar en hållbar utveckling, värnar om kulturmiljön och främjar annan miljöfostran och miljöupplysning.

Utskottet välkomnar att regeringen höjde anslaget under momentet när den kompletterade budgetpropositionen (21.11.2019). Bidraget har stor genomslagskraft i förhållande till sin nivå och det används för omfattande verksamhet för att öka allmänhetens klimat- och miljömedvetenhet samt för att genomföra olika åtgärder inom natur-, miljö-, byggnads- och bostadsbranschen. Organisationerna och deras projekt når ofta bättre ut till medborgarna än myndigheternas verksamhet. De kan också bidra till att påskynda den massiva omställning i medborgarnas konsumtions- och rörelsevanor som behövs för att de uppställda utsläppsmålen ska nås.

Utskottet ökar anslaget under momentet med 100 000 euro till Finlands Jägarförbund rf och betonar samtidigt organisationens roll bland annat i anläggandet av våtmarker.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 2 230 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 29/2019 rd)

10. Miljö- och naturvard

För miljö- och naturvårdsutgifter anslås sammantaget 182,131 miljoner euro. Naturvårdsanslagen inom förvaltningsområdet ökar med totalt 88,8 miljoner euro 2020.

Utskottet framhåller att man tack vare tillskotten nu bättre kan arbeta för att stoppa försämringen av den biologiska mångfalden i Finland och uppnå koldioxidneutralitet. Det ska vidtas effektivare åtgärder för att skydda hotade arter och naturtyper, utreda klimatsmarta skyddslösningar och utvärdera behoven av ändringar i naturvårdslagstiftningen. Dessutom inleds ett nytt tioårigt livsmiljöprogram (Helmi).

Betänkande FiUB 20/2019 rd Huvudtitel 35

Målet för *programmet Helmi* är att iståndsätta, vårda och skydda livsmiljöer som är värdefulla med tanke på den biologiska mångfalden. År 2020 ligger fokus på skydd och restaurering av myrar, iståndsättning av fågelvatten och våtmarker samt vård av kulturmiljöer och skogshabitat. Åtgärderna främjar vattenskyddet och begränsningen av klimatförändringen.

Även om restaureringen av myrar på kort sikt kan öka koldioxidutsläppen kommer områdena på lång sikt att få bättre förmåga att binda koldioxid.

Budgetpropositionen innehåller sammanlagt 42 miljoner euro för beredning och genomförande av programmet 2020. Av anslaget går ungefär 12 miljoner euro till frivilligt skydd av myrar (moment 35.10.63), cirka 10 miljoner euro dirigeras till Forststyrelsens naturtjänster (moment 35.10.52) och 20 miljoner euro används för insatser på andra håll (moment 35.10.21).

20. Bekämpning av miljöskador (reservationsanslag 3 år)

I Finlands territorialvatten finns det cirka tusen gamla vrak, av vilka cirka 20 bedöms utgöra en hög risk för den marina miljön på grund av den olja som de innehåller. Under momentet föreslås 3 miljoner euro för tömning av 1–2 vrak på olja och för stärkande av den kompetens som behövs för arbetet. Finlands miljöcentral (SYKE) svarar tillsammans med Gränsbevakningsväsendet och marinen för genomförandet som ett led i programmet för effektivisering av vattenskyddet.

I detta sammanhang lyfter utskottet också fram sitt tidigare uttalande (FiUB 5/2017 rd) om ansvar och eftervård i anslutning till nedläggning av gruvor. Utskottet anser fortfarande att det är viktigt att regeringen säkerställer att ansvaret inte måste axlas av staten och att regeringen bedömer den optimala nivån på de säkerheter som ställs för gruvdriften. Därför är det positivt att miljöministeriet fortsätter arbetet med att utveckla system för sekundärt ansvar för miljöskador (TOVA).

22. Vissa utgifter för miljövard (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 20,235 miljoner euro, alltså 2,060 miljoner euro mer än för 2019.

I anslaget ingår 6,890 miljoner euro för *främjande av skyddet av Östersjön och vattendragen*. Summan ska användas för åtgärder enligt de vatten- och havsförvaltningsplaner som statsrådet har godkänt. Genomförandet av planerna syftar till att uppnå och upprätthålla god ekologisk status i vattnen och Östersjön. Åtgärderna ska minska eutrofieringen och utsläppen av skadliga ämnen och förbättra skyddet av grundvatten och den biologiska mångfalden i vattendragen och den marina miljön.

Anslaget ska också användas för att fortsätta med genomförandet av programmet för kartläggning av mångfalden i den marina undervattensmiljön (Velmu) och projektet för återvinning av näringsämnen (Raki). I programmet Raki har man redan i årtal utfört försöksbaserat arbete och skapat en grund för systemisk förändring. Återvinningen av näringsämnen förbättrar skyddet av klimatet och vattnen och stärker den cirkulära ekonomin.

Betänkande FiUB 20/2019 rd Huvudtitel 35

Under momentet föreslås dessutom 3 miljoner euro för *ett effektiviseringsprogram för vattenskyddet*, bland annat i syfte att minska näringsbelastningen från jordbruket och hantera vattenushållningen. Syftet med programmet är att effektivisera åtgärderna för att förbättra Östersjöns och insjöarnas tillstånd. Totalkostnaderna för programmet beräknas uppgå till 54 miljoner euro 2020—2023, varav 15 miljoner euro föreslås för 2020 (3 miljoner euro under moment 35.10.20 och 9 miljoner euro under moment 35.10.61).

Utskottet konstaterar att budgetpropositionen (särskilt momenten 35.10.22. och 35.10.61) skapar goda förutsättningar för förbättring av insjöarnas och Östersjöns tillstånd genom konkreta åtgärder. Utskottet pekar också på betydelsen av forskning och utveckling för att hitta de effektivaste lösningarna. Det behövs tillförlitlig bevakning av tillståndet i vattendragen för att se till att lösningarna fungerar.

Utskottet betonar den ökande betydelsen av rent vatten och lyfter i detta sammanhang fram behovet av att effektivisera hanteringen av avloppsvatten, dagvatten och dräneringsvatten från städer. Mer information behövs också om förekomsten av skadliga ämnen, såsom hormonpreparat och läkemedelssubstanser, i vattenmiljön och grundvattnet samt om hanteringen av plaster och mikroplaster.

En del av de finansiella resurserna under momentet föreslås dessutom gå till *sanering av förorenade områden* och markskydd (1,35 miljoner euro). Utöver det grundläggande arbetet för förorenade områden genomför miljöministeriet ett riksomfattande forsknings- och saneringsprogram för förorenade markområden (1,521 miljoner euro under moment 35.10.61). Enligt miljöministeriet finns det större behov av undersökningar av deponier för utvinningsavfall än vad som kan genomföras med det föreslagna anslaget.

Utskottet ser det som positivt att 1 miljon euro finns att använda för *den klimatpolitiska planen på medellång sikt (Kaisu)* i syfte att påskynda kommunernas och regionernas klimatarbete. Konkreta klimatåtgärder genomförs ofta uttryckligen på kommunnivå. Avsikten är att samordna och sprida de bästa lösningar som kommunerna utvecklat för att minska utsläppen och öka kommuninvånarnas åtgärder för koldioxidsnålhet.

För att klimatmålen ska nås är det dessutom viktigt att stärka klimatlagens (609/2015) styreffekter. Lagen ska kompletteras med utsläppsminskningmål för 2030 och 2040 som motsvarar utvecklingen mot klimatneutralitet, och målet för ska 2050 uppdateras. I lagen inkluderas också riktlinjerna i det klimatprogram för markanvändningssektorn som ska inledas i enlighet med regeringsprogrammet. För utredningar som stöder beredningen och genomförandet av klimatpolitiken har 160 000 euro reserverats under momentet.

Utskottet betonar också särskilt *klimatpanelens* betydelse som ett vetenskapligt och oberoende expertorgan och anser att dess roll bör stärkas. Stödnivån för verksamheten fördubblas och för arbetet föreslås 750 000 euro.

Utskottet ökar momentet med 400 000 euro för att sanera förorenad mark.

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Huvudtitel 35

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 20 635 000 euro.

Anslaget får användas

(Punkt 1—11 som i RP 29/2019 rd)

(Punkt 12 som i RP 89/2019 rd)

(Punkt 13 som i RP 29/2019 rd)

(Stycke 3—5 som i RP 29/2019 rd)

52. Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 57,922 miljoner euro, alltså 22,553 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för 2019. Utskottet välkomnar att Forststyrelsens naturtjänster betydligt mer än tidigare kan satsa på skötsel av naturskyddsområden som är i statens besittning och på återställande av det naturliga tillståndet (Helmiprogrammet) och på så sätt bidra till att stoppa försämringen av naturens mångfald.

Besökarantalet i naturskyddsområdena har ökat snabbt på senare år. Hållbarheten och naturvärdena kräver att vägledningen, rutterna och konstruktionerna för besökarna är i skick. Enligt utredning kan Forststyrelsen tack vare de tillskott som planerats för ramperioden åtgärda det eftersatta underhållet av strövområdena inom förvaltningsområdet. År 2020 föreslås för ändamålet en framtidsinvestering på 19,2 miljoner euro, där man prioriterar områden i flitig användning och naturobjekt som är känsliga för slitage. På detta sätt förbättras också förutsättningarna för naturturism och användning av naturen för rekreation och samtidigt den lokala ekonomin. Det är också viktigt att fortfarande satsa på digitala projekt som främjar områdesanvändningen.

Utskottet påpekar att den betydande nivåhöjning som föreslås för Forststyrelsen dock inte räcker till för att åtgärda det eftersatta underhållet av statens värdefulla byggnadsarv och arkeologiska objekt (70 miljoner euro). En lösning på detta ska sökas genom brett förankrat samarbete, till exempel i samband med uppdateringen av statens fastighetsstrategi.

Utskottet ökar momentet med 3 400 000 euro, varav

— 1 300 000 euro för inre vattenvägar till hamnar, eldplatser, båtliv, turism, paddling och friluftsliv bland annat på kanalurterna i Storsaimen och i Insjöfinland. Heinävesi kanalrutt till Kolovesi nationalpark ska rustas upp. Detta inbegriper underhåll av fritidshamnar (bryggor, eldplatser och toaletter) och även istandsättning i Palokki, Martinsaari, Paimensaari och Kermanranta samt återställande av Karjalansaari fritidshamn.

— 1 050 000 euro för utvecklande av verksamheten vid Korvatunturi informationscentrum (200 000 euro), utvecklande av infrastrukturen och serviceutbudet i Södra Konnevesi (200 000 euro), Helvetinjärvi (100 000 euro) och Leivonmäki (100 000 euro) nationalparker, resurser till Noux nationalpark och Finlands naturcentrum Haltia (200 000 euro), för naturturism och underhåll av friluftsleder (spångar, vindskydd etc., 200 000 euro) samt för naturtjänster i Ystävyden puisto i Kuhmo (50 000 euro).

— 900 000 euro för skötsel av eftersatt underhåll av kulturobjekt där behovet är mest akut

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Huvudtitel 35

— 150 000 euro för planering och genomförande av lösningar för parkeringen i Koli nationalpark.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 61 322 000 euro.

(Stycke 2—5 som i RP 29/2019 rd)

61. Främjande av vatten- och miljövård (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 18,542 miljoner euro, alltså 2,520 miljoner euro mer än för 2019.

Under momentet finansieras konkreta vatten- och havsvårdsprojekt som genomför åtgärder enligt det ovannämnda effektiviseringsprogrammet för vattenskyddet (35.10.22, 9 miljoner euro) och vatten- och havsförvaltningsplanerna (1,5 miljoner euro).

Utskottet betonar betydelsen av långsiktigt arbete inom vattenvården, eftersom det dröjer länge innan resultaten visar sig. Det är viktigt att man inom projekten genomför lokala vattenskyddsåtgärder i samråd med kommuner, invånare, företag och organisationer. Genom åtgärderna minskas den yttre belastningen och genomförs restaureringsåtgärder i avrinningsområden och vattendrag.

Dessutom välkomnar utskottet det fortsatta anslaget på 2,0 miljoner euro för att främja träbyggande. Programmet syftar till att minska koldioxidavtrycket från byggande genom att öka användningen av trä vid offentligt byggande, stärka den regionala kompetensen samt utveckla författningar och byggbestämmelser om träbyggande. Ett ytterligare mål är att öka förutsättningarna för export av träbyggande i enlighet med riktlinjerna i regeringsprogrammet. Utskottet välkomnar att regeringen också föreslår andra åtgärder för att fördubbla träbyggandet under regeringsperioden (t.ex. under moment 35.20.60).

Utskottet ökar anslaget under momentet med 250 000 euro till Haapavesi för att undersöka och förbättra det ekologiska tillståndet i Haapajärvi och för att nyttiggöra resultaten vid restaurering av vattendrag.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 18 792 000 euro.

Anslaget får användas

(Punkt 1 och 2 som i RP 29/2019 rd)

(Punkt 3 som i RP 89/2019 rd)

(Punkt 4—7 som i RP 29/2019 rd)

(Punkt 8 som i RP 89/2019 rd)

(Stycke 3 och 4 som i RP 29/2019 rd)

Betänkande FiUB 20/2019 rd **Huvudtitel 35**

63. Utgifter för förvärv av och ersättning för naturskyddsområden (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 48,630 miljoner euro, alltså 21,8 miljoner euro mer än för 2019. Av anslaget har 25 miljoner euro reserverats för genomförandet av handlingsplanen för den biologiska mångfalden i skogarna i södra Finland (Metso).

Utskottet ser positivt på att den höjda ramnivån kommer att leda till att det skyddsmål på 96 000 hektar som satts upp för Metso kommer att uppnås för miljöministeriets del senast 2025. För att anslagen ska kunna utnyttjas fullt ut och användas till projekt av så hög kvalitet som möjligt måste också NTM-centralerna ha de resurser som behövs för genomförandet och marknadsföringen av programmet.

20. Samhällen, byggande och boende

Klimatutsläppen från boende och byggande är betydande, 30—40 procent av alla utsläpp i Finland. Fokus ligger nu således på att minska utsläppen, eftersträva koldioxidsnålhet och främja cirkulär ekonomi på bred front också i fråga om den byggda miljön.

I budgetpropositionen fästs allt större vikt bland annat vid livscykelutsläpp (mom. 35.20.04, mom. 35.20.52, mom. 35.20.60). Dessutom fortsätter de långvariga insatserna för att främja träbyggande under den inledda ramperioden. En hållbar stadsutveckling främjas (mom. 35.10.61 och mom. 35.20.60). Det är nu första gången som det föreslås ekonomiskt stöd för att bygga hus konstruerade i trä (statsunderstödd produktion i MBT-områden).

I många avseenden pågår det nu en polarisering där Finland delas upp i växande stadsregioner, i små och medelstora städer där befolkningen minskar och i landsbygd. På tillväxtorter och inte minst i huvudstadsregionen råder det brist på bostäder till skäligt pris. Priset på boende begränsar redan tillgången på arbetskraft och därigenom också sysselsättningen och den ekonomiska tillväxten. För att öka bostadsproduktionen behövs flexibilitet i hela byggkedjan, såsom lagstiftning, planläggning, tillgång till tomter och beskattning. På områden med stor utflyttning överstiger bostadsutbudet däremot efterfrågan och värdet på bostäderna sjunker. Utskottet går närmare in på frågor om bostadsproduktionen under moment 35.20.60.

04. Inrättande av ett digitalt register och en digital plattform för den byggda miljön (reservationsanslag 3 år)

Det rör sig om ett nytt moment och under det föreslås 7,3 miljoner euro. Med stöd av anslaget inrättas det ett riksomfattande digitalt register och en riksomfattande digital dataplattform för den byggda miljön, vilka ska utgöra underlag för beslut och processer om markanvändning och byggande. Med kompatibla digitala data eftersträvas omfattande produktivetsbesparingar samtidigt som det blir möjligt att utveckla olika tjänster och utnyttja artificiell intelligens.

Utskottet ser det som betydelsefullt att ett digitalt register och en digital plattform nu skapas. Det möjliggör åtkomst till data om utsläppen under byggnadernas livscykel, allt från tillverkningen av byggprodukter och själva byggfasen till utsläppen under användningstiden och slutligen till riv-

Betänkande FiUB 20/2019 rd Huvudtitel 35

ning, förebyggande av uppkomsten av byggavfall och materialåtervinning. Målet är att lagbestämmelser om koldioxidavtrycket under byggnaders livscykel ska vara införda 2025. Här är det viktigt att beakta det arbete som kommunerna redan utfört för att främja digitaliseringen av den byggda miljön.

52. Understöd för främjande av sådan infrastruktur i bostadshus som krävs för eldrivna transporter (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 5,5 miljoner euro, vilket är 4 miljoner euro mer än för 2019. Utskottet anser att understödet är ett behövligt och effektivt sätt att främja eldrivna transporter och uppnående av klimatmålen. Det väsentliga är att sörja för heltäckande riksomfattande information om ansökningsprocessen, vilket också främjar en jämlik regional fördelning av understödet.

55. Understöd för reparationsverksamhet (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 4,9 miljoner euro. Dessutom får det från Statens bostadsfonds medel användas 23,6 miljoner euro (sammanlagt 28,5 miljoner euro) för reparationsunderstöd för bostadsbyggnader och bostäder (i enlighet med lag 1087/2016). Det finns också ett disponibelt anslag på uppskattningsvis 8 miljoner euro som överförs från 2019. Understöd beviljas för undersökning av skick, reparationsplaner och reparation av bostäder för äldre och personer med funktionsnedsättning, såsom installation av hissar i efterhand och undanröjande av hinder för tillgänglighet.

Enligt utskottet är understödet mycket viktigt och kostnadseffektivt, eftersom det förbättrar möjligheterna att bo i hemmet. Enligt uppgift beräknas understödet vara tillräckligt stort för att täcka behovet 2020. Utskottet anser det motiverat att fortsätta att stödja även tillgänglighetsreparationer av befintliga hissar och välkomnar den utredning om reparationsbehovet som har startats. När utredningen är klar ska anvisningen om tillgänglighetsunderstöd preciseras.

60. Överföring till Statens bostadsfond

Räntestödslån och statliga borgensförbindelser. Maximibeloppet för räntestödslån ur Statens bostadsfond föreslås bli 1,41 miljarder euro.

Utskottet konstaterar att cirka 7 500 bostäder byggs med motsvarande fullmakt 2019. Fullmakten verkar således inte räcka till för att bygga det förväntade antalet bostäder, 8 900. Det årliga målet enligt regeringsprogrammet är 10 000 nya räntestödda hyres- och bostadsrättsbostäder. För att de uppställda målen ska nås måste fullmakten att bevilja räntestödslån således höjas.

Utskottets förslag till uttalande 8

Riksdagen förutsätter att Statens bostadsfonds fullmakt att bevilja räntestödslån höjs så att regeringsprogrammets mål för statsunderstödd bostadsproduktion uppnås.

Budgetpropositionen innehåller också en borgenslånefullmakt på 285 miljoner euro för byggande av hyreshus. Detta möjliggör produktion av 2 000 nya hyresbostäder med borgenslån.

Betänkande FiUB 20/2019 rd Huvudtitel 35

Utskottet påpekar dessutom att fullmakterna för borgenslån för grundliga förbättringar i bostadsaktiebolag (100 miljoner euro) inte har nyttjats. Systemet behöver således omformas till en fungerande stödmodell i enlighet med regeringsprogrammet. Man bör dock komma ihåg att statsborgen inte heller i fortsättningen kan beviljas för projekt som inte är genomförbara.

Rivningsbidrag och rivningsackord. Utskottet anser det vara ytterst behövt att bidragsbeloppet för rivning av bostäder höjs till 8 miljoner euro och rivnings- och begränsningsackorden till 10 miljoner euro år 2020. På detta sätt förebyggs realiseringen av större kreditförluster och risker särskilt i områden där befolkningen minskar. Det finns också behov av bidraget på 2,6 miljoner euro för sanering av ekonomin i hyres- och bostadsrättshussamfund.

Regeringsprogrammet identifierar på ett bra sätt den regionala differentieringen på bostadsmarknaden och de anknytande problemen. En viktig åtgärd i detta avseende är upprättandet av ett åttårigt bostadspolitiskt utvecklingsprogram. I samband med detta görs en omfattande utredning av hur man kan förebygga problem med boendet i områden på tillbakagång och se till att boendeförhållandena förbättras jämnt i hela landet. Avsikten är också i övrigt att under regeringsperioden söka lösningar på situationer där bostäder förlorar sitt värde. Enligt utredning är det också viktigt att öka det objektiva faktaunderlaget kring problemen.

MBT-avtal och understöd. Utskottet ser det som viktigt att avtalsförfarandet för markanvändning, boende och trafik (MBT) kan fortsätta i Helsingfors, Tammerfors, Åbo och Uleåborgs stadsregioner efter att den nuvarande perioden upphört i slutet av innevarande år. Avtalsförfarandet har visat sig fungera mycket väl. Det gör det möjligt att öka bostadsproduktionen och främja framväxten av klimatneutrala stadsregioner och en hållbar utveckling av rörligheten. Samtidigt kan man också ingripa mot segregation genom att säkerställa mångfalden i bostadsområdena. Det är viktigt att utvidga förfarandet i enlighet med de pågående utredningarna till nya stadsområden (Jyväskylä, Kuopio och Lahti).

År 2020 stöds MBT-avtalen med tidsbundna startbidrag ur Statens bostadsfond. Bidragen uppgår till sammanlagt högst 30 miljoner euro (20 miljoner euro 2019). Användningen av startbidrag utvidgas från Helsingforsregionen till andra MBT-områden. Regionerna beviljas understöd för kommunalteknik till ett belopp av sammanlagt 15 miljoner euro, och de får också kollektivtrafikstöd för stora stadsregioner samt understöd för främjande av gång och cykling. Anslagen finns under kommunikationsministeriets huvudtitel. Inom MBT-områdena kan man dessutom utnyttja ett förvaltningsövergripande närprogram som inleds 2020 (5 miljoner euro 2020), ett åtgärdsprogram för äldres boende och ett program mot bostadslöshet som är under beredning.

Utskottet välkomnar att man inom MBT-områdena också främjar träbyggande genom att bevilja startbidrag som är 20 procent högre för statligt stödda hyresbostäder med trästomme. Det är dock viktigt att samtidigt följa upp att bidraget inte höjer priset på träbyggande. När träbyggandet blir vanligare bör det enligt uppgift vara konkurrenskraftigt i förhållande till betongbyggande även utan bidrag.

Betänkande FiUB 20/2019 rd Huvudtitel 35

Utskottet delar regeringens oro över den ökade ojämlikheten mellan bostadsområdena⁹. Det förortsprogram som ska inledas förebygger segregationsprocessen genom att främja trivseln och säkerheten i förorternas boendemiljö samt invånarnas deltagande i utvecklandet av sin egen boendemiljö och i strävan efter koldioxidneutralitet i området. Det är viktigt att programmet genomförs tillsammans med kommunerna. Dessutom är det viktigt med ett varierat bostadsbestånd. Man bör också ta tag i de grundläggande orsakerna till differentieringen, såsom utbildning och sysselsättning.

Energiprestanda. En av de viktigaste metoderna för att sänka priset på boende och minska koldioxidavtrycket är att ett stöd införs för energieffektivitetsrenoveringar 2020. Anslaget är 20 miljoner euro. Utskottet betonar att det nya stödet bör beviljas för ett brett spektrum av åtgärder som syftar till förbättrad energieffektivitet och smart och flexibel energiförbrukning. Stödet ska också göra det lättare att slopa oljeuppvärmning. Det gamla bostadsbeståndet är stort, så det går att spara betydande mängder uppvärmningsenergi med hjälp av renoveringar enligt modern standard.

Boende för grupper med särskilda behov

Regeringen föreslår att det av Statens bostadsfonds medel beviljas investeringsunderstöd på högst 90 miljoner euro för byggande, anskaffning och ombyggnad av bostäder avsedda för grupper med särskilda behov. Fullmakten är omkring 13 miljoner euro mindre än för 2019, vilket beror på att efterfrågan nu är mindre. När bidrag beviljas måste man prioritera bostadsprojekten för de bostadsmässigt allra mest utsatta grupperna med särskilda behov. Bland de här grupperna finns långvarigt bostadslösa, utvecklingsstörda, mentalvårdspatienter och minnessjuka äldre. Behovet av stöd och service i anknytning till boendet framhävs i fråga om dessa grupper, vilket medför särskilda krav på utrymmes-, utrustnings- och konstruktionslösningar i bostäderna.

Bostadslösa. I slutet av 2018 fanns det 4 882 ensamstående bostadslösa i Finland och av dem hade 1 159 invandrabakgrund. Det fanns totalt 159 bostadslösa familjer. Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet (ARA) har trots det inte längre fått några nya ansökningar om understöd för bostadsprojekt för långvarigt bostadslösa eller andra bostadslösa.

Utskottet välkomnar att tyngdpunkten nu ligger på decentraliserat boende och användning av det vanliga bostadsbeståndet. Samma mål har ställts upp för ett samarbetsprogram mot bostadslöshet som ska inledas tillsammans med de viktigaste stadsregionerna, serviceproducenterna och organisationerna. För att genomföra programmet och utveckla statistiken över bostadslösheten föreslås 3,3 miljoner euro (det nya momentet 35.20.32). Bland annat ska tillgången till boenderådgivning bli bättre. Arbetet mot bostadslöshet ska stärkas inom den kommunala basservicen, likaså den anknytande kompetensen. Utskottet fäster särskild vikt vid åtgärderna för unga och unga vuxna, för de bidrar till att förebygga utslagning. Utskottet understryker att boenderådgivningen bör bli en permanent service som genomförs med låg tröskel på samma sätt som nu.

Personer med intellektuell funktionsnedsättning. Statsrådet fattade 2012 ett principbeslut om att varje person med utvecklingsstörning ska ha rätt att bo på samma sätt som andra kommuninvånare och få den service de behöver. Målet är att inga personer med funktionsnedsättning ska bo på

---

⁹ Statsrådets kanslis publikationsserie 1/2018, slutrapport av den arbetsgrupp som behandlade ojämlikhet.

Betänkande FiUB 20/2019 rd Huvudtitel 35

institution efter 2020. Men i slutet av 2018 vårdades fortfarande fler än 530 på institution. Det finns således fortfarande ett stort behov av investeringsunderstöd för bostäder för personer med utvecklingsstörning, särskilt när det gäller gruppboende med omfattande stödtjänster.

Äldre. Understöden för serviceboende för äldre utgör över hälften av hela understödsbeloppet. Understödet gällde länge nyproduktion av serviceboende med heldygnsomsorg för minnessjuka (högsta stödklass III). På senare år har fokus snarare legat på socialt seniorboende och olika mellanformer (stödklass II). Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet beviljar stöd för bland annat servicekvarter och hybridhus med olika boendeformer för äldre. Även om behovet av serviceboende för äldre ökar, bedöms övergången till en lägre stödklass minska det totala behovet av investeringsstöd.

Utskottet anser att understödet fortfarande är mycket behövligt och betonar särskilt behovet av att öka tillgänglighetsanpassade sociala boendemiljöer och bostäder och att beakta dem också i planläggningen. I fortsättningen är det dessutom nödvändigt att beakta det åtgärdsprogram för äldres boende som är under beredning. En av prioriteringarna är att utveckla lösningar och utbud på boende.

Det är också positivt att det år 2020 införs ett reparationsunderstöd på 5 miljoner euro för att bygga om ARA-hyreshus för äldre i kommuner med minskande befolkning. Det är ett sätt att tillgodosätta efterfrågan på servicebostäder och minska antalet bostäder som står tomma.

Utskottet anser att det är nödvändigt att kommunvis följa utbudet av platser och beläggningsgraden för både statsstött och fritt finansierat serviceboende. Enligt uppgift finns det över 3 000 lediga platser i fritt finansierade objekt, vilket inte ligger i någons intresse med tanke på samhällsekonomin.

Utskottet hänvisar till inkommen information och noterar att maximibeloppet av investeringsunderstödet för grupper med särskilda behov är tillräckligt stort. Användningen av fullmakten ska dock följas noggrant och fullmakten ska vid behov höjas. I synnerhet höjningen av investeringsunderstödet för studie- och ungdomsbostäder från 10 till 15 procent väntas leda till ett ökat antal understöd. Detta kompenseras dock av att byggandet av serviceboende för äldre företrädesvis gäller den lägre stödklassen.

Utskottet framhåller att investeringsunderstöden fortsatt bör sättas in utifrån ett långvarigt behov. Understöden ska beviljas med hänsyn till bostadsbehovet på orten, kommande förändringar i servicestrukturen och möjligheterna att bygga om vanliga bostäder och andra byggnader för grupper med särskilda behov.

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Avdelning 15

INKOMSTPOSTER

Avdelning 15

LÅN

03. Statens nettouplåning och skuldhantering

01. Nettouplåning och skuldhantering

Utskottet föreslår att momentet ökas med 39 350 000 euro för nettouplåning till nominellt värde. Beloppet för nettouplåning till nominellt värde är då 2 248 374 000 euro.

Ökningen beror på de ändringar som utskottet föreslår under utgiftsmomenten.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet antecknas 2 198 374 000 euro i nettoinkomster.

(Stycke 2 och 3 som i RP 29/2019 rd)

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Sammanfattning

SAMMANFATTNING

Enligt utskottets förslag uppgår både inkomstposter och anslag till 57 691 447 000 euro.

Utskottet har ökat anslagen med 39 350 000 euroa. Ett motsvarande tillägg har gjorts i inkomstposterna under moment 15.03.01.

Skillnaderna mellan inkomsterna i propositionen och betänkandet framgår av följande tabell:

	Propositionen €	Utskottet €
Avd. 11	46 994 808 000	46 994 808 000
Avd. 12	5 905 756 000	5 905 756 000
Avd. 13	2 494 481 000	2 494 481 000
Avd. 15	2 257 052 000	2 296 402 000
Totalt	57 652 097 000	57 691 447 000

Skillnaderna mellan anslagen i propositionen och betänkandet framgår av följande tabell:

	Propositionen €	Utskottet €
Ht. 21	127 106 000	127 106 000
Ht. 22	16 124 000	16 124 000
Ht. 23	219 011 000	219 011 000
Ht. 24	1 259 088 000	1 259 988 000
Ht. 25	962 255 000	962 655 000
Ht. 26	1 528 258 000	1 528 758 000
Ht. 27	3 172 407 000	3 172 707 000
Ht. 28	18 402 927 000	18 402 927 000
Ht. 29	6 864 671 000	6 875 671 000
Ht. 30	2 689 769 000	2 693 569 000
Ht. 31	3 491 841 000	3 505 191 000
Ht. 32	2 866 254 000	2 866 004 000
Ht. 33	14 897 521 000	14 902 521 000
Ht. 35	281 455 000	285 805 000
Ht. 36	873 410 000	873 410 000
Totalt	57 652 097 000	57 691 447 000

Betänkande FiUB 20/2019 rd

FÖRSLAG TILL BESLUT

Finansutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner förslaget till statsbudget för 2020 i enlighet med propositionen RP 29/2019 rd och den kompletterande propositionen RP 89/2019 rd med de föreslagna ändringarna.

Riksdagen godkänner de ovan föreslagna 8 uttalandena.

Riksdagen förkastar budgetmotionerna BM 1—392/2019 rd.

Riksdagen beslutar att budgeten för 2020 ska tillämpas från 1.1.2020.

Helsingfors 12.12.2019

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Johannes Koskinen sd
vice ordförande Esko Kiviranta cent
medlem Anders Adlercreutz sv
medlem Tarja Filatov sd
medlem Sanni Grahn-Laasonen saml
medlem Timo Heinonen saml
medlem Vilhelm Junnila saf
medlem Heli Järvinen gröna
medlem Anneli Kiljunen sd
medlem Jari Koskela saf
medlem Elina Lepomäki saml
medlem Markus Lohi cent
medlem Pia Lohikoski vänst
medlem Raimo Piirainen sd
medlem Jussi Saramo vänst
medlem Sari Sarkomaa saml
medlem Sami Savio saf
medlem Iris Suomela gröna
medlem Pia Viitanen sd
medlem Ville Vähämäki saf
ersättare Markku Eestilä saml
ersättare Eeva-Johanna Eloranta sd
ersättare Eveliina Heinäluoma sd
ersättare Mari Holopainen gröna
ersättare Petri Honkonen cent
ersättare Inka Hopsu gröna
ersättare Kalle Jokinen saml

Betänkande FiUB 20/2019 rd

ersättare Toimi Kankaanniemi saf
ersättare Jukka Kopra saml
ersättare Merja Kyllönen vänst
ersättare Antero Laukkanen kd
ersättare Jani Mäkelä saf
ersättare Riitta Mäkinen sd
ersättare Arto Pirttilahti cent
ersättare Juha Pylväs cent
ersättare Lulu Ranne saf
ersättare Veronica Rehn-Kivi sv
ersättare Janne Sankelo saml
ersättare Jussi Wihonen saf.

Sekreterare var

utskottsråd Hellevi Ikävalko
utskottsråd Mari Nuutila
utskottsråd Ilkka Lahti
forskare Tanja Nurmi.

Betänkande FiUB 20/2019 rd Reservation 1 saf

RESERVATION 1 saf

Allmän motivering

Som ansvarsfullt oppositionsparti vill Sannfinländarna prioritera Finlands och finländarnas välfärd. Vi vill generera större köpkraft för hushållen, minska sekundära utgifter och använda gemensamma pengar mer rättvist. Vi vill värna om äldrebefolkningen och barnfamiljerna i vårt land. Avstånden är långa i vårt land och våra handelspartner finns långt borta. Därför är transporter en grundförutsättning för vår ekonomi och vår välfärd. Vi kan inte göra något åt vårt nordliga läge så tillgång till energi och fördelaktiga energipriser är nödvändiga villkor för vårt liv.

Den sannfinländska politiken ser längre än bara nästa budgetår och riktar in sig på kommande utgiftsposter och överraskningar. Samtidigt försöker vi målmedvetet avstyra beslut som ytligt sett verkar fördelaktiga men som kan leda till att utgifter som är sekundära med avseende på den finländska välfärden ökar. Det är inte lätt att avhjälpa missförhållanden och eftersträva en rättvisare kurs. Det kommer att kräva en omvärdering av förlegade attityder, strukturer och värdegrunder.

Finländarnas nationella intresse står alltid i fokus för Sannfinländarnas politik och är utgångspunkten för det vi arbetar för. Vi erbjuder finländarna arbete, trygghet och rättvisa. Ingen ska lämnas ensam. Alla finländare ska garanteras goda förutsättningar för framgång genom arbete och företagsamhet. De viktigaste vägvalen i vårt alternativ:

- Stoppa statens konsumtionsskuldsättning och främja ekonomisk tillväxt
- Skydda nationalförmögenheten och bevara den för senare generationer
- Fördela de offentliga medlen rättvist: höj finländarnas levnadsstandard
- Gör Finland till det minst lockande nordiska landet för invandrare som inte kommer för att söka jobb: sätt stopp för skadlig invandring!
- Satsa på inre säkerhet
- Se till att kostnaderna för boende, trafik och energi blir skälligare

Det ekonomiska läget är svårt. Efter finanskrisen och eurokrisen har vi haft betydande ekonomisk tillväxt bara under åren med de kraftfullaste penningpolitiska stimulansåtgärderna. Vår bnp per invånare har mycket mödosamt kommit upp till samma toppnivå som för tio år sedan. Den kroniska svagheten i handels- och bytesbalansen är oroväckande. Invandringen har lyfts fram som ett medel mot att vår befolkning åldras. Det är ingen lösning på situationen, eftersom de som vi vill ha hit hellre flyttar någon annanstans, medan det är de som inte har så mycket att erbjuda på 2000-talets tuffa arbetsmarknad som vill komma hit.

Den låga räntenivån och företagens höga värderingsgrad gör att vi ett tag till kan finansiera våra överdrivet stora utgifter och ambitiösa politiska projekt med skuldsättning och försäljning av statens företagsinnehav. Därför har vi lyckats blunda för de problem som inte är så lätta att lösa. Om man upptäcker att man befinner sig i en grop är det bäst att sluta gräva med en gång.

Det internationella läget domineras av osäkerheten kring brexit och handelskrigen, och till och med den tyska industrin sackar. Företagarnas och konsumenternas tillförsikt inför framtiden har försämrats snabbt och tydligt både hos oss och på annat håll i Europa. De fundamentala problem

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 1 saf

som kom i dagen med eurokrisen är fortfarande till stor del olösta. Ingen vet hur ett euroland som har drabbats av en asymmetrisk chock eller av problem med priskonkurrensen eller har alltför stora offentliga utgifter kan vända skutan. Utan en nationell penningpolitik eller ett finanspolitiskt spelrum är det svårt att byta kurs.

En stor del av vår ekonomiska konjunktur är en följd av det globala läget. Vi har ett jättejobb framför oss om den rekordlånga perioden med ekonomisk tillväxten i världen stannar upp eller rentav förbyts i lågkonjunktur. Inom euroområdet är det lätt hänt att ett problem i ett medlemsland också blir ett problem för andra länder. Sannfinländarna anser att vi måste vara mycket noga med vilka avtal vårt land ingår och på vilka villkor. Vi har fortfarande lärdomarna från eurokrisen och ”räddningen av Grekland” i gott minne, eftersom vi redan då varnade för dem.

Vi Sannfinländare anser att åtgärder för att förbättra vår förmåga att konkurrera med kostnader, göra utgifterna inom den offentliga sektorn skäligare och styra in utgifterna på den totala efterfrågan här hemma är den enda vägen mot hållbar ekonomisk utveckling. Vi måste själva se till att vårt land har förutsättningar att erbjuda arbete, ramar för företagande och tillväxt. Samtidigt måste vi se till att företagen och hushållen litar på att förutsättningarna finns kvar också i fortsättningen. Utan det förtroendet föds det inga barn i Finland, företagen investerar inte och ingen flyttar hit för att få jobb. Utländska företag investerar inte i Finland ens av imageskäl bara för att regeringen har basunerat ut att den är större än vad den i verkligheten är. Inhemska företag kan rentav bestämma sig för att inte investera i ett land som proklamerar sig som en föregångare i att skjuta sig själv i benet.

Enligt vår uppfattning dumpar den ekonomiska vänsterns koncept företagens investeringslust och förstör incitamenten för produktiv verksamhet samtidigt som det gör vanliga människors liv dyrare och mer byråkratiskt. En flyktig extra hundring skapar kanske tillfällig glädje och trygghetskänsla, men i slutändan tar den död på den mycket nödvändiga tillväxten och förnyelsen. Den ekonomiska högerens koncept försämrar hushållens tillit till framtiden, eftersom det förstör förtroendet för att samhället har fungerande skyddsnet och för att anställningsvillkoren fortsatt kommer att vara skäliga. De ekonomiskt inriktade gröna tar sikte på koldioxidneutralitet i en global värld, vilket inte leder till något annat än till att vår levnadsstandard sjunker, den internationella konkurrenskraften går förlorad och miljöolägenheterna ökar bland annat till följd av ett internationellt koldioxidläckage.

Sannfinländarna vill bryta den onda spiralen med ökande skuldkvot. Utgångspunkten ska vara att bara dela på det som finns och inte ta krediter som kommande generationer måste betala. Skuldsättning är motiverad om det ger nettofördelar, exempelvis att fluktuationer i konjunkturen jämnas ut eller att produktiviteten i ekonomin höjs. Tyvärr har vi sett hur man så gärna vill kalla renodlade utgiftsökningar, permanenta eller tillfälliga, för framtidsinvesteringar, trots att de inte är investeringar och åtminstone inte i framtiden.

Viljan att främja finländskt arbete och företagande måste stå i fokus för den ekonomiska politiken. Arbete ger ekonomisk självständighet, men också en känsla av delaktighet i samhället. Därför är det viktigt att allas arbetsinsats kan komma samhället till godo. Genom att utveckla livslångt lärande och bland annat läroavtalssystemet och genom att minska arbetsgivarnas risker med

Betänkande FiUB 20/2019 rd **Reservation 1 saf**

att anställa partiellt arbetsföra och partiellt arbetskickliga kunde vi komma vidare åtminstone en smula med att höja sysselsättningen och involvera alla.

Tröskeln för att bli företagare och sysselsätta andra måste sänkas. Småföretagare är viktiga för sysselsättningen och uttryckligen i vårt eget land. Sannfinländarna vill gallra i byråkratin för företagarna och överlag rationalisera förmyndarsamhället. I värsta fall går nya innovationer och hela sektorer under i byråkratin grottekvarn och ny företagsverksamhet uppstår i andra länder med en mer företagsvänlig lagstiftning. Det är svårt att lägga märke till och lyfta fram företag som inte startas, men det underliggande fenomenet kan också ses i den låga investeringsbenägenheten bland företagen.

Den kommunala ekonomin i Finland står inför en kris till följd av svag ekonomisk tillväxt, ökade förpliktelser, omstruktureringar, åldrande befolkning och regional segregering. Vi kommer att drabbas av skuldsättning, skatteåtstramningar eller nedskärningar – och troligen av alla tre. Allt detta kommer att ha en negativ effekt som stärker spiralen, och vi bör fundera lite över hur det nuvarande kommunala systemet kan och bör utvecklas. Kommunerna åläggs nya och dyra uppgifter, bland annat mer småbarnspedagogisk verksamhet och läroplikt, vårdgarantier och personaldimensionering. Kommunernas och samkommunernas skulder ökar från nuvarande 20 till 30 miljarder euro under nästa decennium.

Rent vatten, ren luft och ren natur ingår i vår nationalförmögenhet och dem får vi inte bolagisera eller sälja till utlandet. Vidare ska naturresurserna i den finländska jordmånen inte kunna nyttiggöras av vem som helst. Exempelvis ett gruvbolag ska inte kunna exploatera malmfyndigheter och förstöra den omgivande naturen, försätta sig i konkurs när fyndigheterna sinar och låta de finländska skattebetalarna stå för notan när miljön ska restaureras. Rent vatten, naturrikedomar och statens innehav i strategiskt viktiga eller naturliga monopol måste vara kvar i våra egna händer.

Vi Sannfinländare ser allvarligt på klimat- och miljöfrågorna. Bibehållen industri i Finland är en miljö- och klimatgärning eftersom finländska produkter tillverkas med så ren teknik som möjligt och med respekt för naturen. Det gagnar inte miljön eller klimatet om produktionen tvingas flytta från Finland till länder som inte följer europeiska miljönormer.

Finland måste kräva att renare produktion gynnas och att konkurrensfördelar undanröjs för produkter som framställts med metoder som förstör och förorenar miljön. Redan tidigare har vi föreslagit att klimattullar införs på produkter som är tillverkade i länder som inte följer europeiska miljönormer. Med avkastningen från tullarna kan medlemsländernas medfinansiering i EU:s budget sänkas och förorenarnas produktion samtidigt styras i en mindre förorenande riktning. Nyligen har klimattullar rentav tagits in som en fråga i EU:s handlingsplaner. Också migrationen från utvecklingsländerna till Norden måste stoppas, inte minst för att det förbrukar mer energi att bo och leva här i norr än i varma länder. Det är den enda möjligheten om vi vill hålla fast vid utsläppsmålen. Också i utvecklingssamarbetet måste vi lyfta fram utbildning för kvinnor och åtgärder för att dämpa befolkningstillväxten. Som Sannfinländarna sjunger, så kvittrar resten.

Många av företeelserna i samhället berör fler än ett bara ministeriums förvaltningsområde. Det går därför inte alltid att förutsäga under vilket moment satsningarna ska finnas för att vara mest effektiva mot ett visst problem. Exempelvis finns det många frågor gällande boende och byggnad

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 1 saf

tion som kan påverkas genom budgeten för att det inte ska vara så dyrt att bo. En nyckelfråga är hur helheten hanteras och hur kompetensresurserna kan förflyttas och sättas in där nyttan blir störst. För Finlands framtid är det viktigt att se till att företeelser över förvaltningsgränserna identifieras och att de hanteras med offentliga politiska metoder.

Säkerheten är ett exempel på ett sådant mångbottnat fenomen. Trygghet för liv, hälsa, egendom och försörjning skapar en god cirkel där människan vågar och orkar vara sig själv, planera morgondagen och vara aktiv. Därför är adekvata satsningar på anslagen till polisen, tullen, räddningsväsendet, nödcentralerna och rättsväsendet, uppdatering av strafflagen och bland annat åtgärder för att möta hoten från gäng och terrorism viktiga frågor för oss Sannfinländare.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 1

Riksdagen förutsätter att regeringen avstår från en alltför ambitiös nationell klimatstrategi för att undvika en försämring av landets priskonkurrenskraft, fattigdom i hushållen och global utsläppsökning till följd av koldioxidläckage.

Reservationens förslag till uttalande 2

Riksdagen förutsätter att invandring som är ett hot mot hållbara offentliga finanser och orsakar säkerhets- och utslagningsproblem minimeras genom att det för invandringspolitiken läggs fast tydliga och målinriktade kriterier för villkoren för att få flytta till Finland och ingå i vår sociala trygghet.

Reservationens förslag till uttalande 3

Riksdagen förutsätter att regeringen noga följer utvecklingen av statens skuld- och borgensansvar och vidtar åtgärder för att minska skattebetalarnas risker.

Reservationens förslag till uttalande 4

Riksdagen förutsätter att regeringen permanent sänker budgeten för Rundradion med ett betydande belopp, nämligen 100 000 000 euro, för att ge medborgarna större valfrihet och köpkraft och dessutom drar av ett lika stort belopp från Yle-skatten.

Reservationens förslag till uttalande 5

Riksdagen förutsätter att regeringen ändrar sin ekonomiska politik för att frukterna av tillväxten ska fördelas rättvist mellan befolkningsgrupperna och mellan stad och landsbygd.

Reservationens förslag till uttalande 6

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en genomgripande skattereform för att beskattningen ska motivera till arbete och finländskt företagande, minska inkomstskillnader-

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 1 saf

na och behandla de som får förvärvsinkomster, kapitalinkomster och pensionsinkomster rättvist.

Reservationens förslag till uttalande 7

Riksdagen förutsätter att regeringen ser över sin politik för arbetskraft och utkomstskydd vid arbetslöshet, vilket innebär att de åtgärder som försämrar den grundläggande försörjningen för arbetslösa slopas och att personer som söker arbete eller utbildningsplats uppmuntras till större aktivitet.

Reservationens förslag till uttalande 8

Riksdagen förutsätter att regeringen bantar ner byråkratin, effektiviserar ämbetsverken och utökar resultatansvaret för förvaltningsområdena och enheterna.

Reservationens förslag till uttalande 9

Riksdagen förutsätter att regeringen utarbetar relevanta och offentliga kriterier för alla bidrag och stöd som betalas ut av statliga medel.

Reservationens förslag till uttalande 10

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar adekvata åtgärder för att stärka köpkraften för låg- och medelinkomsttagare och sänka energikostnaderna inom boende och transporter.

Reservationens förslag till uttalande 11

Riksdagen förutsätter att regeringen förbättrar lönsamheten inom jordbruket och den övriga primärproduktionen samt tryggar självförsörjningen inom den inhemska livsmedelskonomin och likaså den nationella försörjningsberedskapen bland annat genom att motsätta sig nedskärningar som drabbar Finland i EU:s GJP- och finansieringslösningar.

Reservationens förslag till uttalande 12

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar snabba åtgärder för att lösa den eskalerande ekonomiska krisen i kommunerna och trygga kommunala tjänster och arbetsplatser.

Reservationens förslag till uttalande 13

Riksdagen förutsätter att regeringen ställer upp som mål att höja sysselsättningen till minst 75 procent, stoppa den offentliga skuldsättningen, lindra beskattningen av arbete och företagande, se över den sociala tryggheten så att den blir rättvis, åtgärda inkomstfällorna och få nativiteten att stiga.

Reservationens förslag till uttalande 14

Betänkande FiUB 20/2019 rd **Reservation 1 saf**

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder sig på att perioden med långsam tillväxt blir utdragen och att sysselsättningsmålet inte nås, och därför utarbetar en reservplan för att upprätthålla ekonomin, sysselsättningen, produktiviteten, en hållbar skuldsättning och priskonkurrenskraften.

Reservationens förslag till uttalande 15

Riksdagen förutsätter att det för perioden 2020—2023 uppställs som mål att sysselsättningstalet stiger till 75 procent, statens skuld inte växer och den totala skattegraden inte stiger och att systemen för pension och social trygghet förnyas så att utsatthet och utslagning försvinner och Finland intar den internationella toppen bland länder i världen i fråga om digitalisering, säkerhet och social och kulturell nivå.

Reservationens förslag till uttalande 16

Riksdagen förutsätter att regeringen ser till att de organisationer som tillhandahåller mat-hjälp till mindre bemedlade kan bedriva sin verksamhet.

Reservationens förslag till uttalande 17

Riksdagen förutsätter att regeringen tillför sin ekonomi-, sysselsättnings- och skattepolitiska linje större realism med beaktande av bland annat den internationella utvecklingen och satsar på att förbättra företagens verksamhetsförutsättningar och öka köpkraften på ett rättvist sätt.

Reservationens förslag till uttalande 18

Riksdagen förutsätter att regeringen inte längre ökar Finlands ekonomiska ansvar på EU-nivå eller mellan euroländerna och systematiskt eftersträvar att minska de omfattande exponeringar som redan uppstått och de risker som de medför.

Reservationens förslag till misstroendeförklaring

Regeringen godkände det föregående regeringsprogrammet utan att ändra på det, trots att den ekonomiska politiken i programmet nästan uteslutande grundar sig på att sysselsättningen fortsätter att växa. Dessutom hotar regeringsprogrammets framtidsinvesteringar att bli bestående utgiftsökningar i statsbudgeten. Det saknas dock verkliga sysselsättningsåtgärder från regeringens sida. Den avtagande ekonomiska tillväxt som prognostiserats för de närmaste åren i kombination med små tillväxtsatsningar och stigande åldersrelaterade utgifter hotar att leda till en allt djupare svacka i statsfinanserna och därigenom också den kommunala ekonomin. Detta leder till att hemservice, omsorgstjänster och vårdtjänster samt ställningen för låginkomsttagare försvagas. Regeringen håller således på att glömma bort välfärden för finländare i alla åldrar. Samtidigt har regeringen genom sitt program inskränkt vanliga medborgares yttrande- och åsiktsfrihet och underlåtit att försvara Finlands nationella intressen under EU-ordförandeskapet. Följaktligen konstaterar riksdagen att regeringen inte har riksdagens förtroende.

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 1 saf

Detaljmotivering

ANSLAG

Huvudtitel 23

STATSRÅDETS KANSLI

01. Förvaltning

01. Omkostnader för statsrådets kansli (reservationsanslag 2 år)

De politiska utnämningarna av kanslicheferna har kritiserats på bred front eftersom partiboken och avtalen mellan partierna anses gynna de politiska partierna vid utnämningar, även på bekostnad av de mer kompetenta kandidaterna. Detta leder lätt till dålig förvaltning och minskar parlamentarismens betydelse eftersom de politiska tjänsteutnämningarna sträcker sig över regeringsperioderna och därmed inte återspeglar de rådande parlamentariska maktförhållandena.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 19

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att införa en handlingsmodell för val av kanslichefer, där det för att främja den sektorsövergripande kompetensen krävs att den som blir vald har arbetserfarenhet inom minst tre förvaltningsområden.

02. Avlöningar till ministrar och deras statssekreterare och specialmedarbetare (förslagsanslag)

En avsevärd ökning av antalet statssekreterare och specialmedarbetare kan tolkas som dolt parti-stöd, vilket är ett tvivelaktigt och dåligt motiverat arrangemang med tanke på både god förvaltning och offentlighetsbilden. Det stora antalet assistenter motiverades med den extra arbetsmängd som Finlands EU-ordförandeskap medför, men personalökningarna genomfördes inte temporärt, utan de gäller också efter att ordförandeskapet upphört.

Vi föreslår

att riksdagen minskar moment 23.01.02 med 5 000 000 euro från anslaget för löner till ministrar och deras statssekreterare och specialmedarbetare och att följande uttalande godkänns:

Vastalauseen lausumaehdotus 20

Riksdagen förutsätter att regeringen drar ner på antalet politiska specialmedarbetare och ser över systemet med statssekreterare.

25. Sunda lokaler 2028 (reservationsanslag 3 år)

Betänkande FiUB 20/2019 rd **Reservation 1 saf**

Enligt Arbetshälsoinstitutets beräkningar finns det i Finland 800 000 människor som dagligen utsätts för problem med inomhusluft både i hem och på arbetsplatser. Men de har fått alldeles för lite uppmärksamhet. Sjukdomar som beror på inomhusluften börjar ofta med symtom på irritation, såsom snuva, hosta och röda ögon. Det kan gå så långt att den drabbade får neurologiska och reumatiska symtom och astma. Problemen finns alltför ofta i skolor och daghem, så både barn och lärare utsätts för dem även om de inte själva har problem med inomhusluften hemma.

Än i dag är det vanligt att symtom på grund av inomhusluft betraktas som psykosomatiska. De insjuknade har blivit erbjudna terapi som behandling eller rentav ansetts ha psykiska problem. Eftersom det inte finns någon diagnos är enda alternativet för många att låta sina besvär bli diagnostiserade som psykisk ohälsa. Så här kan det inte fortsätta, för avsaknaden av en korrekt diagnos kan leda till att den insjuknade till exempel inte får de stöd han eller hon har rätt till och inte heller kan konstateras vara arbetsoförmögen. Det kan hända att fysiologiska symtom hos barn anses vara påhittade och bero på påstådda psykiska problem hos föräldrarna. Det behövs betydligt större anslag för forskning, diagnostik, behandling och rehabilitering i fråga om sjukdomar som beror på fukt- och mögelskador.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 21

Riksdagen förutsätter att regeringen säkerställer att finansieringen av programmet Sunda lokaler är bättre dimensionerad i förhållande till det verkliga behovet.

10. Ägarstyrningen

Det är viktigt med en god och transparent ledning av statsägda företag både för att förhindra missbruk och fel och för att trygga statens ekonomiska intressen. En god ägarstyrning tryggar för sin del en gynnsam utveckling av statens balansräkning och bevarandet av arbetsmarknadsfreden samt minimerar uppkomsten av marknadsstörningar.

Vidare är det viktigt att säkerställa ett långsiktigt nationellt intresse med avseende på sysselsättning, regional utveckling och försörjningstrygghet. I sin politik för ägarstyrning kan och måste den statliga ägaren understryka att Finlands nationella intresse spelar en framträdande roll. Vidare anser vi att staten måste behålla bestämmande inflytande inte minst i företag som arbetar med uppgifter av stor relevans för att säkerställa samhällsverksamhet i krissituationer, exempelvis energiförsörjning eller trafik och transport.

Med tanke på likabehandling av medborgare och verksamhetsmöjligheter för företag är det viktigt att regeringen vidtar åtgärder för att se till att post- och utdelningstjänsterna håller minst nuvarande standard i hela landet. Eventuella effektiviseringsåtgärder får inte visa sig som sämre service för användaren. Dessutom måste priset på tjänsterna fortsatt vara skäligt.

Det gäller också att titta närmare på företagens vinstutdelning. I situationer när företagen har den typen av tillgångar i balansräkningen som inte är nödvändiga för verksamheten på längre sikt bör

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 1 saf

ägaren, alltså staten, ta ut de överflödiga medlen och investera dem på ett lönsamt sätt, exempelvis i utbildning och forskning och i tillväxtföretag med regionala sysselsättningseffekter.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 22

Riksdagen förutsätter att regeringen stärker statens ägarstyrning, särskilt i företag som arbetar i kontaktytor med allmänheten och som har ett viktigt samhälleligt serviceuppdrag, såsom bland annat Posten och VR.

Reservationens förslag till uttalande 23

Riksdagen förutsätter att regeringen utnyttjar statlig egendom och effektiviserar dess funktion på så sätt att det uppkommer nya innovativa företag och arbetstillfällen för framtiden och att utbildningen och forskningen blir starkare, men att staten behåller bestämmande inflytande över de bolag som spelar en viktig roll för försörjningstrygghet eller regional utveckling.

Reservationens förslag till uttalande 24

Riksdagen förutsätter att regeringen avstår från att sälja statens inkomstbringande eller strategiskt viktiga egendom.

Reservationens förslag till uttalande 25

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar konkreta åtgärder för att trygga den nuvarande nivån på de allmänna posttjänsterna i hela landet. Eventuella effektiviseringsåtgärder måste sättas in på distributionslogistiken, som kan kombineras med aktörer i privata sektorn, men åtgärderna får inte försämra servicestandarden för användarna.

Reservationens förslag till uttalande 26

Riksdagen förutsätter att regeringen ökar transparensen och offentligheten i statsföretagens verksamhet för att väljarna, oppositionen och pressen har förutsättningar att följa utvecklingen av statsföretagens verksamhet och bedöma hur företagsledningen och den politiska styrningen lyckas med tanke på målen och principerna.

Reservationens förslag till uttalande 27

Riksdagen förutsätter att regeringen uppmanar statens utvecklingsbolag Vake att skapa ett nationellt ekosystem för batterier och att stödja projekt för att upprätthålla funktionsförmågan i syfte att sänka kostnaderna för åldrandet och höja de äldres livskvalitet. Tillsammans med aktörer i privata sektorn och högskolor ska behoven att utöka utbildningen i artificiell intelligens utredas för att de finländska företagen i teknikbranschen ska få den arbetskraft de behöver och för att Finlands position som ledande land inom teknik ska säkras.

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 1 saf

Reservationens förslag till uttalande 28

Riksdagen förutsätter att regeringen i fråga om ägarstyrningen vidtar åtgärder för att kundbelåtenheten i statliga fastighetsbolag såsom Senatfastigheter ska bli ett av de viktigaste kriterierna i bolagens verksamhetsstrategi och som grund för belöning till ledningen.

20. Understödjande av politisk verksamhet

50. Understödjande av partiverksamhet (fast anslag)

Partierna får för närvarande oproportionerligt mycket stöd. Med tanke på medborgarnas rättskänsla och en god skötsel av de offentliga finanserna är det viktigt att politikerna föregår med gott exempel och är beredda att också minska kostnaderna för sina egna funktioner.

Vi föreslår

att anslaget för understödjande av partiverksamhet under moment 23.20.50 minskas med 5 000 000 euro.

Huvudtitel 24

UTRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Utrikesförvaltningen

01. Utrikesförvaltningens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Finlands nätverk av ambassader är ett dyrt system med omfattande internationell täckning som förutom fysisk närvaro också har omfattande lokalkännedom om landets politik och näringsliv. Vid sidan av traditionell diplomati vore det därför önskvärt att utnyttja detta unika system i större utsträckning än för närvarande för att öka vår ekonomi och utrikeshandel.

Utöver traditionella exportsatsningar bör nätverket av ambassader också utnyttjas för att främja turismen.

Samtidigt genomgår turismen i Finland nu ett uppsving och den internationella turismen här slog alla rekord i fjol: de utländska övernattningarna ökade med 813 000 till rekordartade 6,6 miljoner. Men flygplats- och hotellkapaciteten hotar att bli en viktig tillväxthämmande faktor.

För att den positiva sysselsättningsutvecklingen ska befästas och turist- och exportföretagen få det stöd de behöver för sin samhällsekonomiskt viktiga verksamhet måste regeringen se till att våra beskickningar i utlandet kan satsa mer på exportfrämjande insatser och på stöd till turismen till Finland. Beskickningarna måste ha identifiering av möjligheter för exporthandel som ett viktigt insatsområde i sin verksamhet, särskilt hjälp till små och medelstora företag i deras exportansträngningar och aktivt samarbete med turistbranschen för att kunna backa upp turismen till Finland.

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 1 saf

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 29

Riksdagen förutsätter att regeringen på alla våra beskickningar flyttar över ekonomiska och personella resurser till arbete med att främja vår export och öka turismen till Finland.

30. Internationellt utvecklingssamarbete

66. Egentligt utvecklingssamarbete (reservationsanslag 3 år)

De belopp som Finland årligen använder för utvecklingssamarbete är ansevärdiga, och de moraliska eller ekonomiska motiveringarna till att stödja andra länder på nuvarande sätt kan ifrågasättas. I och med att skuldsättningen inom de offentliga samfundet i Finland ökar och de ekonomiska tillväxtutsikterna försvagas bör man i utvecklingssamarbetet i högre grad än tidigare betona hållbar utveckling så att man i utvecklingssamarbetet utöver akuta katastrofer betonar finansiella investeringar och frivillig hjälp samt minskar stödberoendet och program som bidrar till ineffektivitet.

Biståndet ska inte bara vara passiv penningutdelning, utan dess syfte måste vara att förebygga och lösa konflikter och att hjälpa mulländerna att klara sig på egen hand. Samtidigt måste vi bli av med massinvandringen, som bara ökar koldioxidavtrycket. Det är helt enkelt inte rationellt för vare sig ursprungsländerna eller de europeiska länderna att befolkningen i utvecklingsländerna kommer till Europa en masse för att leva på socialbidrag eller sköta låglönejobb i stället för att delta i arbetet med att lösa problemen hemmavid.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 24.30.66 med 300 000 000 euro och att följande uttalanden godkänns:

Reservationens förslag till uttalande 30

Riksdagen förutsätter att regeringen som syften med biståndet prioriterar förebyggande och lösning av konflikter plus handlingsmodeller där mulländerna får hjälp att klara sig själva.

Reservationens förslag till uttalande 31

Riksdagen förutsätter att regeringen undersöker hur Finlands FoU-satsningar kan godkännas som utvecklingsbistånd i OECD:s ODA-redovisning till den del innovationerna är i linje med hållbar utveckling.

Reservationens förslag till uttalande 32

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 1 saf

Riksdagen förutsätter att regeringen minskar de landspecifika stöden i utvecklingssamarbetet och betonar finansiella investeringar som en form av utvecklingssamarbete.

Huvudtitel 25

JUSTITIEMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Ministeriet och förvaltningen

Enligt medborgarnas rättskänsla är brott som riktar sig mot barn grövre än andra brott. Som brottsoffer befinner sig ett barn ofta i en mer sårbar ställning än en vuxen, och dessutom måste ett barn i genomsnitt leva längre med de skador eller trauman som förorsakats av ett brott. Detta gör dessa brott också dyra för samhället. Särskilt eftersom brotten i allmänhet också skadar flera nära släktingar.

I Finland har man kunnat se en ökad popularitet och utbredning av den politiska korrekthetskultur som är populär ute i världen. En följd av detta har varit att man börjat kalla prat som upplevs kränkande eller även obehagliga fakta för hatretorik. Detta är ett problem, och redan nu kan man se att människor och företag har börjat begränsa teman och innehållet i sitt tal för att undvika att någon aktör blir eller låtsas bli kränkt.

Yttrande-, åsikts- och religionsfriheten är hörnstenarna i en västerländsk demokrati, och dessa grundläggande friheter bör inte begränsas enbart med motiveringen att bevara samhällsfreden eller förebygga egentliga hatbrott. Det finns skäl att ta på allvar den inskränkning av de grundläggande fri- och rättigheterna som redan skett eller potentiellt kommer att ske, och särskild uppmärksamhet bör ägnas åt den egendomliga ställning som jättebolagen inom sociala medier har i egenskap av privata företag, som dock i praktiken producerar tjänster som kan anses vara allmännyttiga.

Sannfinländare anser att straffen bör ha ett tydligt samband med hur allvarlig och klandervärd en gärning är. I synnerhet de lindriga straffen för sexual- och våldsbrott mot barn rimmar illa med medborgarnas rättsuppfattning. Som offer är barn mycket utsatta, och därför är sexualbrott mot barn mycket klandervärda. Brottrekvisitet för sexual- och våldsbrott mot barn och straffskalorna måste genomgå en kritisk granskning. Detta för att förövarna inte ska komma undan med mindre straff exempelvis när det är svårt att höra offret som vittne på grund av personens unga ålder och för att straffen ska ligga i linje med hur grova gärningarna är och vilken skada offret har åsamkats.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 33

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att skärpa straffen för både sexual- och våldsbrott mot barn.

Reservationens förslag till uttalande 34

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 1 saf

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att trygga yttrande-, åsikts- och religionsfriheten i Finland.

03. Omkostnader för myndigheter som verkar i anslutning till justitieministeriet (reservationsanslag 2 år)

Under justitieministeriet sorterar en rad ombudsmän: barnombudsmannen, jämställdhetsombudsmannen, diskrimineringsombudsmannen, dataombudsmannen och underrättelseombudsmannen. Sannfinländarna föreslår att de ombudsmannafunktioner som lyder under justitieministeriet slås samman under samma tak, med undantag för underrättelseombudsmannen. Då bildas ett rättssäkerhetshus med gemensamma lokaler och stödfunktioner för ombudsmännen. Medborgarnas rättssäkerhet främjas när rättssäkerhetstjänsterna fås över en disk samtidigt som samhället sparar pengar när stödfunktionerna slås samman och anslag därmed frikopplas. Dessutom blir det lättare att ordna med vikariat.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 35

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att slå samman ombudsmannabyråerna under justitieministeriet till ett rättssäkerhetshus för att medborgarna ska få alla rättssäkerhetstjänster över en disk.

50. Understöd (fast anslag)

För att förebygga brottslighet och utslagning bör man mer än för närvarande fokusera på att förbättra förhållandena för fångar som frigges.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 25.01.50 med 2 000 000 euro för att förbättra stödet till frigivna fångar.

10. Domstolar och rättshjälp

Sannfinländarna anser att rättegångskostnaderna, som ofta blir mycket dyra, är ett stort problem med tanke på rättssäkerheten i Finland. I tvistemål är det den förlorande parten som står för dem. Det handlar om ett betydande problem i synnerhet när motparterna är en privatperson och ett storföretag, till exempel ett försäkringsbolag. På grund av risken för höga kostnader kan ärenden inte gå vidare till domstol, utan nämndbeslut är slutliga också när det hade behövts större rättssäkerhet till exempel i patientsäkerhetsärenden. Vi anser att staten måste göra något åt problemet och vidta åtgärder för att rättssäkerheten ska fungera. Å ena sidan bör gratis rättshjälp finnas tillgänglig exempelvis i de nämnder som behandlar patientskadefall, och å andra sidan bör det bli mycket lättare att sänka rättegångskostnaderna till en rimlig nivå vid rättegångar där parterna är mycket ojämlika.

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 1 saf

Vi föreslår att följande uttalanden godkänns:

Reservationens förslag till uttalande 36

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att sänka rättegångskostnaderna till en rimlig nivå så att finländarnas rättssäkerhet säkerställs.

Reservationens förslag till uttalande 37

Riksdagen förutsätter att regeringen strävar efter att återställa justitieförvaltningens tjänster till centrala regionstäder.

04. Rättshjälps- och intressebevakningsdistriktens och konsumenttvistenämndens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

I fjol omfattades närmare 580 000 finländare av utsökning. Antalet har ökat med 15 procent från 500 000 utsökningsgäldenärer 2008. Låg utbildning, arbetslöshet, ensamboende och ensamförsörjarskap är typiska egenskaper hos dem som är föremål för utsökning. Till skillnad från tidigare har andelen kvinnor ökat klart. Bland dem finns sjuka arbetsoförmögna, fattiga pensionärer, misslyckade företagare och långtidsarbetslösa som har svårt att klara av sina levnadskostnader. Då blir det tyvärr så att de fakturor som kan lämnas obetalda, lämnas obetalda.

Sannfinländarna vill utreda om det är möjligt att i begränsad utsträckning underlätta ställningen för dem som är föremål för utsökning och vars utsökningsskuld inte beror på straffrättsliga påföljder, såsom obetalda böter eller skadestånd. Vi vill också utreda metoder med hjälp av vilka inkomstfällor som hindrar sysselsättning av dem som är föremål för utsökning kan undanröjas. En viktig inkomstfälla är att det skyddade beloppet vid utsökning är så pass lågt att en som arbetar kan få mindre i handen än en arbetslös. Enligt lagen kan till exempel utkomststöd eller bostadsbidrag inte utmätas, och de minskar i samband med sysselsättning.

Företagande är alltid förknippat med en risk för att misslyckas. När företagande slutar i konkurs, kan det vara en personlig tragedi för företagaren och hela familjen. Men Finland behöver de arbetstillfällena som företagen och företagarna skapar. Därför finns det all anledning att se till att företagaren inte drabbas av orimliga följder när ett företag tvingas sluta och konkursen inte har något samband med gäldenärssvek eller oredlighet som gäldenär. I vårt nuvarande system dras företagare med sina skulder länge när det inte finns någon möjlighet att gå i personlig konkurs. Vi sannfinländare anser att det är slöseri med resurser att personer som misslyckas i sitt företagande utesluts från arbetslivet, och att personer med överskuldssättning måste garanteras möjlighet att återgå i arbetslivet. En konkurs ska inte per automatik vara något skamligt utan företagare som gått i konkurs måste ges möjlighet att göra nytta och dela med sig av sina erfarenheter i företagslivet. Regeringen bör snabbt sätta i kraft lagstiftning om personlig konkurs.

När lagen om skuldsanering för privatpersoner reviderades 2015, togs det fortfarande ingen hänsyn till nödläget bland gäldenärerna från den ekonomiska krisen på 1990-talet. Statens penningpolitik och devalvering gjorde att en våg av konkurser sköljde över landet, och det får många av gäldenärerna fortfarande betala för. Det vore både rimligt och mänskligt att ge dessa människor

Betänkande FiUB 20/2019 rd **Reservation 1 saf**

en ny chans efter mer än tjugo år av skulder efter en konkurs. Följaktligen uppmanar vi regeringen att vidta åtgärder för att äntligen befria gäldenärerna från 1990-talets ekonomiska kris från deras skulder.

Den ekonomiska rådgivningen och skuldrådgivningen har överförts till rättshjälpsbyråer. Väntetiderna varierar avsevärt regionalt, och ställvis är de upp till ett halvt år. Att hamna i ekonomiska svårigheter är en viktig orsak till utslagning och bidrar till psykisk ohälsa och missbruksproblem samt orsakar inkomstfallor för dem som blir föremål för utsökning. Detta är ett nationalekonomiskt slöseri och medför stora kostnader för samhället. Tillgången till tidig skuldrådgivning är ett viktigt instrument, även om det i sig är otillräckligt för att minska detta problem.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 25.10.04 med 2 000 000 euro för skuldrådgivningens omkostnader.

att det till motiveringen till momentet fogas ett omnämnande av att anslaget kan användas för att öka personalresurserna och utreda om det är möjligt att fördela arbetsbördan för skuldrådgivningen mellan de nuvarande rättshjälps- och intressebevakningsdistrikten, och

och att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 38

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att se till att gäldenärerna och de personer som har trängd ekonomi får omedelbar hjälp och att köerna kortas ner så att de blir skäligen i hela landet.

Reservationens förslag till uttalande 39

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att höja det skyddade beloppet vid utsökning.

Reservationens förslag till uttalande 40

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att sänka tabellavgiften vid utsökning.

Reservationens förslag till uttalande 41

Riksdagen förutsätter att regeringen snabbt vidtar åtgärder för att minska betalningsanmärkningarna till exempel med hjälp av ett positivt kreditregister.

Reservationens förslag till uttalande 42

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 1 saf

Riksdagen förutsätter att regeringen snabbt vidtar åtgärder för att befria gäldenärer från 1990-talets ekonomiska kris från deras ekonomiska åtaganden.

Reservationens förslag till uttalande 43

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder lagstiftning som tillåter personlig konkurs i Finland.

Huvudtitel 26

INRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Polisväsendet

01. Polisväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Så sent som 2010 hade Finland nästan 8 000 poliser i tjänst. Nu närmar sig siffran 7 000, och trots att regeringen håller på att höja antalet poliser som ska utbildas så att årsverkna stiger till 7 500, är behovet större.

I Finland finns det överlägset minst poliser per invånare bland de nordiska länderna och till och med minst i hela Europa. Exempelvis i Sverige finns 2 poliser per 1 000 invånare medan talet i Finland är 1,3. Ändå har Sveriges polis problem exempelvis med förortsvåld, förstörelse och terroristhot som beror på humanitär invandring. Således måste också Skyddspolisens och Central-kriminalpolisens verksamhetsförutsättningar förbättras.

Säkerhetsläget i Finland har inte förbättrats i den takt som antalet poliser har minskat — tvärtom. Att garantera medborgarnas säkerhet är en av statsmaktens främsta uppgifter och Sannfinländarna är redo att satsa märkbart på polisens arbete.

Det handlar inte bara om att det ska vara tryggt att röra sig utomhus, det är också en fråga om rätts-säkerhet. När polisens resurser minskas, förlängs utredningstiderna ytterligare och brottens uppklaringsprocent försvagas. Antalet nybörjarplatser inom polisutbildningen bör ökas avsevärt så att antalet poliser stegvis stiger med minst tusen.

Sannfinländarna föreslår att resurserna för polisarbete på fältet stärks genom att minst 1 000 nya poliser utbildas och anställs för uppdrag på fältet under de första åren av 2020-talet. Sannfinländarnas mål att rekrytera tusen nya fältpoliser stämmer överens med det behov som experten, dvs. Polisen själv uppskattar.

Den ständigt förändrade tekniken och de sätt som den används på är en utmaning när det gäller den sexualbrottslighet mot barn och ungdomar som den möjliggör. Det är svårt för myndigheterna att undersöka fall av nätpedofili, och brottslingarna kan dölja sina spår och verka utanför det öppna internet. Polisen måste därför hålla sig informerad om teknologins och de digitala plattformarnas utveckling och bedriva omfattande internationellt samarbete.

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 1 saf

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 26.10.01 med 50 000 000 euro och att följande uttalande godkänns:

Reservationens förslag till uttalande 44

Riksdagen förutsätter att regeringen förbättrar polisens verksamhetsförutsättningar för att garantera den inre säkerheten och för att fler brott ska kunna utredas. För det krävas att antalet poliser höjs permanent till minst 8 000 fram till 2025.

Reservationens förslag till uttalande 45

Riksdagen förutsätter att regeringen satsar på utredning och bekämpning av ekonomisk brottslighet och svart ekonomi.

Reservationens förslag till uttalande 46

Riksdagen förutsätter att regeringen säkerställer att alla sexualbrott mot barn undersöks snabbt och effektivt.

Reservationens förslag till uttalande 47

Riksdagen förutsätter att regeringen garanterar att polisen får tillräckliga resurser för att bekämpa nätpedofili och cyberbrottslighet.

20. Gränsbevakningsväsendet

01. Gränsbevakningsväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

För att våra gränser ska vara fortsatt trygga också under fredstid, måste Gränsbevakningsväsendet och Tullen tillförsäkras tillräckliga resurser. Det är ytterst viktigt att trygga Gränsbevakningsväsendets verksamhet vid EU:s yttre gränser och i Finlands havsområden i den allt hårdare världspolitiska situationen. Till Gränsbevakningsväsendets uppgifter hör såväl försvarsåtgärder som räddningsåtgärder till exempel vid oljeskador eller andra olyckor. EU:s kontroll av de yttre gränserna vid den ryska gränsen har fungerat klanderfritt med små resurser, men det är bra att förbereda sig på nya migrationskriser, eftersom den turkiska gränsen redan läcker.

Också tryggandet och övervakningen av den allmänna integriteten vid Finlands gränser hör till Gränsbevakningsväsendets uppgifter. Under den ekonomiska recessionen har Gränsbevakningsväsendet gått igenom tuffa sparåtgärder och ändå klarat av sina uppgifter väl. Verksamheten ska dock inte stramas upp för mycket, för om nivån sjunker, sjunker också säkerhetsnivån i Finland.

Vi föreslår

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 1 saf

att riksdagen ökar moment 26.20.01 med 10 000 000 euro och att följande uttalande godkänns:

Reservationens förslag till uttalande 48

Riksdagen förutsätter att regeringen utarbetar en plan för att snabbt införa in- och utresekontroller vid alla våra yttre gränser, om situationen kräver det.

30. Räddningsväsendet och nödcentralerna

01. Räddningsväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Räddningsväsendet följer räddningslagen och har som mål att ”förbättra människornas säkerhet och minska antalet olyckor. Lagens syfte är också att när en olycka är överhängande eller har inträffat ska människor räddas, viktiga funktioner tryggas och följderna av olyckan begränsas effektivt så att olägenheterna för människor, egendom och miljön blir så små som möjligt.”

I Finland är läget i genomsnitt bra och räddningsväsendet effektivt, men det lider av resursbrist när befolkningen åldras och befolkningen i glesbygden minskar. Ändå bör en uthärdlig responstid i nödsituationer tryggas även i glesbygden. Detta ökar jämlikheten mellan människor oavsett boningsort, eftersom alla måste ha lika rätt till trygghetskänsla.

Vi föreslår

att moment 26.30.01 ökas med 1 000 000 euro för räddningsväsendets omkostnader och att följande uttalande godkänns:

Reservationens förslag till uttalande 49

Riksdagen förutsätter att regeringen undersöker möjligheterna att produktifiera utbildningen i räddningsbranschen och aktivt marknadsföra utbildningen i utlandet samt i sina exportsatsningar fokuserar särskilt på de finska brandverken och finskt kunnande inom släckning av skogsbränder.

02. Nödcentralens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Antalet nödmeddelanden till nödcentralen beräknas öka till cirka 6 000 per jourhavande. Det är viktigt att nödcentralens snabba och sakkunniga service upprätthålls också under belastningstoppar, varvid responstiderna kan förlängas. Därför bör man öka anslagen för lönekostnaderna för nödcentralens jourhavande.

Vi föreslår

att moment 26.30.02 ökas med 5 000 000 euro för Nödcentralens omkostnader och att följande uttalande godkänns:

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 1 saf

Reservationens förslag till uttalande 50

Riksdagen förutsätter att regeringen ser till att nödcentralerna får tillräckliga resurser så att personalen orkar arbeta och responstiderna för nödsamtal hålls på en sådan nivå att medborgarnas säkerhet inte äventyras.

40. Migration

01. Migrationsverkets och statliga förläggningars omkostnader (reservationsanslag 2 år)

En undersökning av Suomen Perusta visar att den genomsnittliga livscykeeffekten för en invandrare som är 2024 år gammal när han eller hon kommer från Irak är -690 000 euro för den offentliga ekonomin i Finland och -844 000 euro om konsekvenserna av barnen räknas med. Den genomsnittliga livscykeeffekten för en invandrare från Somalia är -951 000 euro och -1 343 000 euro om konsekvenserna av barnen räknas med.

I statsbudgeten finns invandringen uttryckligen med endast i två utgiftsposter: inrikesministeriets anslag för invandring, som till största delen består av mottagande av asylsökande och kvotflyktingar och av Migrationsverkets utgifter samt av anslag som reserverats för arbets- och näringsministeriet för integrationsfrämjande.

Dessa utgifter, som finns uttryckligen i budgeten, gäller endast de 34 första åren av vistelse i landet. De negativa nettoeffekter på den offentliga ekonomin som den finländska skattebetalaren ska betala växer dock under hela livslängden, inte bara under de första åren.

Statens budgetram avslöjar endast en bråkdel av invandringens kostnader. Sannfinländarna anser det vara viktigt att kostnaderna presenteras i sin helhet. Med sannfinländsk invandringspolitik kunde man få betydligt större inbesparingar än vad man kan sluta sig till av de utgifter för invandringen som nämns i budgeten.

Eftersom de så kallade humanitära invandrarna i genomsnitt betalar lite skatt även efter 20 års vistelse i landet och får mycket inkomstöverföringar på grund av dålig sysselsättning, betalas notan i årtionden. En humanitär invandrare kostar i genomsnitt 20 000 euro per år för skattebetalarna. När detta räknas över hela livet och även med beaktande av att barnen till dessa invandrare klarar sig dåligt, kostar en humanitär invandrare minst en miljon euro för de finländska skattebetalarna. Siffrorna är minimibelopp, eftersom de endast beaktar direkta konsekvenser för den offentliga ekonomin, inte till exempel de eurobelopp som behövs för rehabilitering av offer för våldsbrott.

I och med migrationskrisen 2015 blev man tvungen att med kort varsel skapa en betydande kapacitet för mottagande av asylsökande och ingå tvivelaktiga avtal med aktörer inom den så kallade tredje sektorn där alla kostnader plus bidragsprocenten ska täckas. På basis av nyheterna finns det skäl att misstänka att omfattande och mycket lönsam affärsverksamhet har bedrivits under förövändningen av migrationskrisen.

Regeringen föreslår att kommunerna ska få ersättning för kostnader för socialvård för personer som uppehåller sig illegalt i landet. Dessa tjänster fungerar som attraktionsfaktor och bidrar till att

Betänkande FiUB 20/2019 rd **Reservation 1 saf**

personer som vistas olagligt i landet stannar kvar i Finland i stället för att man skulle försöka avlägsna dem ur landet. Det är inte de finländska skattebetalarnas uppgift att bekosta tjänster för personer som vistas olagligt i landet, utan tjänsterna bör avgränsas till medlemmar av det finländska samhället som finansierar tjänsterna med sina skattemedel.

De som fått avslag på sin asylansökan bör tas i förvar och avlägsnas ur landet utan dröjsmål efter beslutet. Myndigheterna bör åläggas en skyldighet att underrätta polisen om de upptäcker personer som vistas olagligt i landet. Till den del det är fråga om medborgare i andra EU-medlemsstater ska alla kostnader för deras hälso- och socialvård återkrävas från deras hemstater i stället för att kostnaderna betalas av de finländska skattebetalarna.

I budgeten bereder sig regeringen på att årligen ta emot 4 000 asylsökande, men det fastställs ingen övre gräns för denna siffra. Det kan komma mycket fler, vilket också konstateras i budgetförslaget. När man utöver asylsökande beaktar kvotflyktingar och båda gruppernas familjeåterförning till Finland är det helt realistiskt att konstatera att 50 000 nya humanitära invandrare anländer till Finland under denna (fyraåriga) regeringsperiod.

Dessa 50 000 nya invandrare skulle varje år för årtionden framåt kosta den finländska skattebetalaren minst en miljard euro per år, sammanlagt 50 miljarder euro under dessa invandrades hela livstid. Dessa summor blir större ju fler så kallade humanitära invandrare regeringen beslutar att ta emot under denna regeringsperiod.

Inte ens invandrare som kommer till Finland för att arbeta är alltid till nytta för den offentliga ekonomin och skattebetalarna, särskilt inte när det är fråga om billig arbetskraft från länder utanför Europa. Största delen av den arbetsrelaterade invandringen från länder utanför Europa till Finland är invandring av billig arbetskraft.

I regeringens budgetproposition behandlas all ”arbetsrelaterad invandring” — dvs. såväl tyska ingenjörer som irakiska restaurangarbetare — som en helhet. När regeringen föreslår att arbetskraftsinvandringen ska ökas, fästs ingen vikt vid kvaliteten på invandringen.

På basis av statistiken vet vi dock att billig arbetskraft från länder utanför Europa blir dyrt för den finländska skattebetalaren: Sysselsättningsgraden för dessa invandrare sjunker efter ett par års vistelse i landet under sysselsättningsgraden för majoritetsbefolkningen. Då är nettoinkomstöverföringarna jämfört med majoritetsbefolkningen ca 5 000 euro mer än för en invandrare per år.

Vi föreslår att följande uttalanden godkänns:

Reservationens förslag till uttalande 51

Riksdagen förutsätter att regeringen låter göra en oberoende och grundlig utredning av hur de förläggningar som inrättats år 2015 framåt använt och förvalt sina pengar och lämnar utredningen till riksdagen.

Reservationens förslag till uttalande 52

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 1 saf

Riksdagen förutsätter att regeringen effektivare avlägsnar de personer ur landet som fått avslag på sin asylansökan och som vistas olagligt här.

Reservationens förslag till uttalande 53

Riksdagen förutsätter att regeringen utreder och genast publicerar de årliga och livstida totala kostnaderna för asylsökande.

Reservationens förslag till uttalande 54

Riksdagen förutsätter att regeringen snabbt åtgärdar de förseningar som upptäckts i migrationsverkets verksamhet i samband med behandlingen av arbetsrelaterade uppehållstillstånd för högkvalificerade anställningar.

Reservationens förslag till uttalande 55

Riksdagen förutsätter att effektivare åtgärder vidtas för att bevaka och utvisa personer som olagligt vistas i landet och att de kommunala tjänsterna för de här personerna läggs ner.

63. Stöd till mottagningsverksamhetens kunder (förslagsanslag)

Det är uppenbart att resande genom flera säkra länder och slutligen till Finland för att söka asyl beror på attraktionsfaktorer som inte nödvändigtvis tjänar vårt lands helhetsintresse, särskilt med tanke på de offentliga finanserna.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 56

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att sänka mottagningspenningen till asylsökande till en sådan nivå att den inte utgör en attraktionsfaktor jämfört med de andra europeiska länderna och att regeringen vidtar åtgärder för att betydligt spara in på utgifterna för asylsökande och flyktingar genom att skära ner tjänsteutbudet och kostnadsnivån i fråga om mottagningsverksamheten.

Huvudtitel 27

FÖRSVARSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Försvarspolitik och förvaltning

Finlands säkerhetspolitiska omgivning är för närvarande relativt stabil, men situationen kan förvärras snabbt, vilket t.ex. krisen i Ukraina har visat. Därför får vi inte pruta på vår militära kapacitet.

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 1 saf

Trovärdig kapacitet kan inte byggas upp när krisen står för dörren. Sannfinländarna uppskattar försvarsmaktens personal och dess arbete. Vi förutsätter att försvarsmaktens anslag hålls på en sådan nivå att försvarsmaktens funktionsförmåga inte försämras jämfört med nuläget, utan tvärtom utvecklas på ett långsiktigt sätt.

I och med att världen och utbildningssätten förändrats har försvarsmakten lagt ned flera garnisoner under decennier. Vissa nedläggningar har varit motiverade, men en stor del har gjorts endast av besparingsskäl och de har försvagat försvarsmaktens utbildnings- och funktionsförmåga.

En tillräcklig regional decentralisering av försvarsfunktionerna främjar inte bara att hela landet hålls försvarat, utan skyddar också försvarsfunktionerna genom att sprida riskerna. Försvarsmaktens främsta uppgift är att försvara hela landet.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 57

Riksdagen förutsätter att försvarsförvaltningen decentraliseras bland annat genom att garnisonerna i Kontiolahti och Kauhava öppnas på nytt.

10. Militärt försvar

01. Försvarsmaktens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Försvarsmakten har till uppgift att säkerställa säkerheten i Finland i förebyggande syfte och i sista hand. Försvarsmakten ska vara i ordning i alla situationer med tanke på verksamhetens omfattning, regionala placering och finansiering.

Försvarsmakten har tvingats anpassa sina utgifter oskäligt mycket under innevarande årtionde. Trots att det har skett små förbättringar under de senaste åren, till exempel att reserven har ökat så att den ligger närmare behovet, behövs det mer personal för att tillgodose utbildningsbehoven i fråga om beväringar. När stampersonalen ökar kan reserven utökas så att den åter är på en hållbar nivå, dvs. ungefär 350 000 soldater. Dessutom kan den allmänna utbildningsnivån förbättras. Tyvärr håller regeringen dock på att göra tvärtom och minska antalet kontraktsanställda militärer, vars bidrag till utbildningen av beväringar är betydande.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 27.10.01 med 2 000 000 euro för rekrytering av kontraktsanställda militärer och för utbildningsändamål och att följande uttalande godkänns:

Reservationens förslag till uttalande 58

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att inrätta fasta tjänster inom Försvarsmakten så att personalbristen och utbildarbristen kan åtgärdas på ett bestående sätt.

Betänkande FiUB 20/2019 rd **Reservation 1 saf**

Man måste satsa mer på upprätthållandet av reservens färdigheter och effektivisera användningen av reserven under fredstid. Antalet utbildade i repetitionsövningar har i början av 2000-talet minskat från cirka 30—35 000 soldater till cirka 18 000 soldater per år. Antalet håller på att höjas till över 20 000, men det räcker inte på lång sikt. Också landskapsstyrkornas verksamhetsförutsättningar måste ökas. Nu gör lagen det minst sagt svårt att använda trupperna som handräckning. Det är skäl att bättre utnyttja den frivilliga, utbildade och testade reserven.

Vi föreslår att följande uttalanden godkänns:

Reservationens förslag till uttalande 59

Riksdagen förutsätter att regeringen avsätter tillräckligt stora resurser för att hålla kvaliteten och kvantiteten för repetitionsövningar på tillräckligt hög nivå.

Reservationens förslag till uttalande 60

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att stödja idrottsaktiviteter för unga och i samarbete med försvarsorganisationerna försöka höja konditionen på dem som rycker in.

Sett i historiskt perspektiv har infanteriminorna varit en viktig del av vårt försvar. Infanteriminorna är inga anfallsvapen utan kostnadseffektiva försvarsvapen av stor relevans för ett trovärdigt försvar när det gäller att begränsa fiendens möjligheter att röra sig.

En utredningsgrupp vid försvarsministeriet har konstaterat att infanteriminorna är prisvärda och effektiva och anser att försvaret inte har något annat kvantitativt sett fullgott vapensystem, som lika effektivt kan fördröja och stoppa en mekaniserad angripare. Försvarsministeriet motsatte sig tidigare ett finländskt tillträde till Ottawakonventionen om infanteriminor. När vi gett avkall på minor är det svårt att försvara landet. Blir vårt land angripet landvägen, lider vårt försvar betydligt större förluster.

Med avseende på det internationella samfundet var det inte nödvändigt att tillträda konventionen eftersom också USA, Ryssland, Indien och Kina ställt sig utanför. Vi föreslår därför att regeringen inleder åtgärder för att Finland ska avsäga sig Ottawakonventionen i syfte att säkerställa förutsättningarna för vårt försvar.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 61

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för ett finländskt utträde ur Ottawakonventionen som förbjuder infanteriminor.

Finlands försvar stöder sig på en omfattande reserv och värnplikt. Det ska vara möjligt att fullgöra värnplikten så att de behov som hänför sig till skötseln av ekonomin blir skötta under be-

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 1 saf

väringsstiden. Beväringarnas dagpenning släpar dock efter utvecklingen och dess köpkraft är inte på en skäligen nivå.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 62

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att höja beväringarnas dagpenning.

18. Anskaffning av försvarsmateriel (reservationsanslag 5 år)

Det är mycket viktigt att Finland har sin egen fungerande vapenindustri. I kristider ger det oss tryggad tillgång till vapen och stridsutrustning, också när fienden har stoppat sjö- och lufttransporterna. Framgångarna inom vår finländska försvarsindustri får inte bara vara beroende av export till utlandet, utan också Försvarsmakten måste aktivt köpa vapen och stridsutrustning här hemma. Också vid upphandling av livsmedel, andra dagligvaror och tjänster bör försvarsmakten helst välja inhemsk produktion för att förbättra sysselsättningen, backa upp företagandet och höja försörjningsberedskapen.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 63

Riksdagen förutsätter att regeringen i så stor utsträckning som möjligt riktar in upphandlingar inom försvarsmakten på produkter som tillverkas i Finland för att främja sysselsättning, företagande och försörjningsberedskap.

19. Anskaffning av multirollflygplan (reservationsanslag 5 år)

Anskaffningen av uppföljare till Hornet-jaktplanen är den största enskilda investeringen inom Försvarsmakten inom den närmaste framtiden. Anskaffningen som till storleksklassen kan uppgå till hela tio miljarder euro är omfattande med tanke på samhällsekonomin i stort.

Det är således viktigt att noga förbereda anskaffningen och att i samband med den försöka få till stånd ett betydande innovationspartnerskapssamarbete med leverantören för att utveckla den inhemska försvarsindustrin och bevara försvarsteknologisk kompetens i Finland. Kapaciteten hos de Hornet-jaktplan som nu är i drift måste åtminstone ersättas fullt ut.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 64

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar riksdagen en redogörelse om finansieringen av anskaffningen av HX-jaktplan som motsvarar Hornet-jaktplanens prestanda.

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 1 saf

Huvudtitel 28

FINANSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Förvaltning

Aktuell och tillförlitlig ekonomisk information är viktig för att främja såväl ett fungerande civilsamhälle som ett informerat ekonomiskt beslutsfattande.

Vi föreslår att följande uttalanden godkänns:

Reservationens förslag till uttalande 65

Riksdagen förutsätter att regeringen offentliggör bakgrundsantagandena och kalkyleringsgrunderna inklusive källorna för sina centrala propositioner utförligt och allmänbegripligt i samband med budgetpropositionerna och planerna för de offentliga finanserna.

Reservationens förslag till uttalande 66

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder som ökar offentligheten för uppgifter om innehav särskilt i fråga om offentligt noterade bolag. Det bör vara möjligt att ta del av uppgifterna i högre grad än i dag och till skäliga kostnader. Man kunde till exempel öppna en sådan möjlighet i anslutning till regionförvaltningsverken När riksdagen stiftade en ny lag om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet beslutade riksdagen samtidigt att öka offentligheten för ägande.

10. Beskattningen och Tullen

01. Skatteförvaltningens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Momsbedrägerier är en vanlig form av ekonomisk brottslighet som, utöver de direkta ekonomiska förluster som den orsakar, orsakar indirekta kostnader för bland annat tillsyn och rapportering. De här kostnaderna betalas också av de företag som sköter sina ärenden klanderfritt.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 67

Riksdagen förutsätter att regeringen ökar Skatteförvaltningens resurser särskilt för att utveckla kontrollen inom momsbeskattningen och ingripa i ekonomisk brottslighet. För att effektivisera kontrollen och bekämpa svart ekonomi bör man inom Skatteförvaltningen starta ett projekt för att med det snaraste ta i bruk ett kontrollsystem som grundar sig på blockkedjeteknik inom momsbeskattningen.

02. Tullens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 1 saf

För att våra gränser ska vara fortsatt trygga också under fredstid, måste Gränsbevakningsväsendet och Tullen tillförsäkras tillräckliga resurser. Det kommer i synnerhet att förebygga brottslighet såsom människohandel, narkotikahandel och ekonomiska brott.

Tullens omkostnader måste utökas med mer resurser för bekämpning av svart ekonomi. Det är av högsta vikt att Tullen samarbetar med polisen för att motverka svart ekonomi. De nettofördelar som är möjliga att nå på kort tid kan räknas i tiotals miljoner euro, om resurserna ökas markant redan 2015.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 28.10.02 med 5 000 000 euro och att följande uttalande godkänns:

Reservationens förslag till uttalande 68

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder som säkerställer att Tullen har tillräckliga resurser för att effektivt bekämpa särskilt gränsöverskridande ekonomisk brottslighet och brottslighet i samband med elektronisk handel.

80. Överföringar till landskapet Åland

30. Avräkning till Åland (förslagsanslag)

Avräkningen till Åland är betydande och det har nyligen beslutats att den ska höjas oskäligt bland annat för att ersätta kostnader föranledda av landskapsreformen.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 69

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att sänka avräkningen till Åland till en skälig nivå med hänsyn till att landskapet är skuldfritt och har en synnerligen god ekonomi jämfört med fasta Finland.

90. Stöd till kommunerna

32. Statsunderstöd till kommunernas incitamentsystem (reservationsanslag 3 år)

Kommunernas skuldsättning har förvärrats och framtidsutsikterna har försämrats på ett oroväckande sätt. Bland annat den åldrande befolkningen och invandringen på humanitära grunder ökar kommunernas lagstadgade utgifter samtidigt som ökningen av skatteinkomsterna avtar.

Vi föreslår att följande uttalanden godkänns:

Reservationens förslag till uttalande 70

Betänkande FiUB 20/2019 rd **Reservation 1 saf**

Riksdagen förutsätter att regeringen uppmuntrar kommunerna och samkommunerna att främja digitaliseringen inom förvaltningen och anvisar statsunderstöd för projekt för att förenhetliga processerna inom ekonomiförvaltningen i syfte att fullt ut uppnå de kostnadsbesparingar som digitaliseringen möjliggör i fråga om dessa processer.

Reservationens förslag till uttalande 71

Riksdagen förutsätter att regeringen utan dröjsmål vidtar åtgärder för att lösa krisen inom den kommunala ekonomin bland annat genom att ändra förhållandet mellan stat och kommun och genom att öka finansieringen till kommunerna. Kommunerna bör också uppmuntras att ytterst kritiskt se över sina organisationer, sitt beslutsfattande, sina arbetssätt, sin upphandling och sina investeringar.

92. EU och internationella organisationer

69. Avgifter till Europeiska unionen (förslagsanslag)

Finlands nettoavgift för medlemskapet i Europeiska unionens är betydande, och nettomedlemsavgiften kommer sannolikt att öka när Storbritannien lämnar EU och när tyngdpunkten i EU:s budget förskjuts och bland annat jordbrukets vikt minskar. De ekonomiska och politiska svårigheter som förutspåddes för euroområdet redan innan det inrättades har i sin tur realiserats genom eurokrisen och de solidariska skulder som påtagits som svar på krisen.

Vi föreslår att följande uttalanden godkänns:

Reservationens förslag till uttalande 72

Riksdagen förutsätter att regeringen motsätter sig att EU/EMU utvecklas till en federation och att det solidariska ansvaret utökas samt att regeringen utarbetar en plan för Finland med tanke på att EMU och euron kan spricka.

Reservationens förslag till uttalande 73

Riksdagen förutsätter att regeringen arbetar för att Finlands nettobidrag till EU inte stiger på grund av brexit och att det sjunker nästa finansperiod.

Huvudtitel 29

UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Förvaltning, kyrkliga ärenden och gemensamma utgifter inom ansvarsområdet

Sedan 2005 har antalet grundskolor minskat med ungefär tusen skolor efter att staten dragit in bidraget till små skolor. Många kommuner planerar att ytterligare dra in ett antal skolor. När skolor dras in kan det hända att eleverna får längre dagliga skolresor, särskilt för mindre skolbarn kan skolvägen bli orimligt lång. Vi sannfinländare anser att regeringen måste vidta åtgärder för att sä-

Betänkande FiUB 20/2019 rd **Reservation 1 saf**

kerställa regional jämlikhet, det vill säga se till att by- och närskolor har tryggade möjligheter att fortsätta med sin verksamhet.

Utbildning är ett livsvillkor för att en nation ska nå framgång. I utbildningen måste man beakta företagens, vetenskapens, konstens och förvaltningens framtida behov, men samtidigt också säkerställa att utbildningssystemet fungerar kostnadseffektivt och beaktar skillnaderna mellan eleverna samt säkerställa att så få som möjligt känner sig ensamma, blir efter i studierna eller blir mobbade. Det är viktigt att förebygga utslagning både av allmänmänskliga, hälsomässiga och ekonomiska orsaker.

År 2017 fanns det 111 748 personer i åldrarna 20—29 år som bara hade grundutbildning. Det var 16 procent av hela årskullen. Andelen har stigit sedan början av 2000-talet. Uppgifter från Statistikcentralen visar att utbildningsnivån spelar stor roll för de ungas möjligheter att få jobb: sannolikheten för att en arbetslös person under 30 år med högskoleutbildning får jobb är cirka 50 procent, för en person i samma ålder med studier på mellanstadiet är sannolikheten 40 procent och för en person med grundskola bara 17 procent. Både för de unga själva och för samhället vore det till fördel att hänvisa personerna till fortsatta studier.

Läroplikten upphör det år man fyller sjutton år. Merparten av de som går ut grundskolan på våren fortsätter i gymnasiet eller inom yrkesutbildningen i augusti. I den här övergången finns det dock några tusen unga som inte kommer in på eller inte söker in till någon läroanstalt på mellanstadiet. Det finns mycket få arbetstillfällen för minderåriga. De unga som av olika orsaker helt och hållet utestängs från utbildning eller avbryter sina studier löper stor risk att hamna ut i marginalen. Då drabbas de själva, deras närstående och hela samhället av problem och kostnader med långsiktiga konsekvenser.

Syftet med ungdomsgarantin var att ge ungdomar möjlighet att studera eller få arbetspraktik. Det har tyvärr inte utfallit så väl eftersom de unga inte är skyldiga att delta i verksamheten. Vi stöder inte en förlängd läroplikt eftersom det är både dyrt och för det mesta onödigt. I stället föreslår vi att det införs en studieplikt för de som har gått ut grundskolan. De borde studera bland annat språk, datateknik, medborgarkunskap, ekonomi och andra ämnen som de är intresserade av. Studieplikten kunde exempelvis omfatta studier i 20 timmar i veckan. Studieplikten kunde upphöra det år som personen blir myndig, det vill säga fyller arton år. Samhället måste vara berett att ordna med denna möjlighet.

Vi anser att det inte är ändamålsenligt med obligatoriska studier i det andra inhemska språket och att vi kunde uppnå betydande vinster med valfrihet i språkämnerna eftersom språkutbudet då kan breddas och gagna exempelvis turismen. Det behövs mer undervisning i de språk som är viktiga för turismen till Finland för att vi ska kunna tillgodose behoven inom turismen från exempelvis Kina och Ryssland. Varje medborgare i vårt land behöver inte kunna svenska för att servicen till den svenskspråkiga befolkningen ska kunna tillgodoses. Mer relevant vore det att anställa tillräckligt många tjänstemän med goda kunskaper i svenska för de arbetsuppgifter där det finns ett verkligt behov av kunskaper i svenska.

Vi föreslår att följande uttalanden godkänns:

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 1 saf

Reservationens förslag till uttalande 74

Riksdagen förutsätter att regeringen höjer anslagen till olika utbildningsformer i hela landet och på alla stadier från småbarnspedagogisk verksamhet till högskolor, läroanstalter för fritt bildningsarbete och fortbildningen och till brett upplagd forskning och innovationsverksamhet.

Reservationens förslag till uttalande 75

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att förbättra läskunnigheten särskilt bland pojkar, genom lagstiftning göra det andra inhemska språket valfritt och utöka skolundervisningen i de viktiga världsspråken.

Reservationens förslag till uttalande 76

Riksdagen förutsätter att regeringen ser till att by- och närskolorna samt daghemmen har tryggade villkor och att elevernas dagliga skolresor inte är orimligt långa.

Reservationens förslag till uttalande 77

Riksdagen förutsätter att regeringen avstår från att höja läropliktsåldern och i stället beslutar om höjning av kvaliteten på småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen, jämkning av gruppstorlekarna, specialstöd och elevhandledning samt utrotande av mobbning i skolan.

Reservationens förslag till uttalande 78

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att öka läroavtalsutbildningen och genomföra atypiska modulbaserade alternativa utbildningsprogram, i synnerhet i syfte att förbättra sysselsättningsförutsättningarna för uppskattningsvis 200 000 partiellt arbetsföra personer i Finland.

10. Allmänbildande utbildning och småbarnspedagogisk verksamhet

01. Omkostnader för statlig allmänbildande utbildning (reservationsanslag 2 år)

Problem med inomhusluften är ett fenomen som försvårar både inläringen och elevernas och undervisningspersonalens hälsa. Problemen med inomhusluften medför också betydande kostnader för hälso- och sjukvården och inverkar senare på arbetsförmågan och livskvaliteten.

Många skolor har problem med inomhusluften, och problemen kan i värsta fall fortsätta i årtal innan man ens försöker göra något åt dem. Vi sannfinländare anser att både studerande och lärare oberoende av utbildningsstadium har rätt till en sund arbetsmiljö. Därför bör man med det snaraste vidta nödvändiga saneringsåtgärder i de skolor och daghem som har problem med inomhusluften.

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 1 saf

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 79

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att tillförsäkra de studerande och undervisningspersonalen en sund miljö fri från inomhusluftproblem, oberoende av utbildningsstadium.

20. Gemensamma utgifter för allmänbildande utbildning, småbarnspedagogik, fritt bildningsarbete och gymnasieutbildning (reservationsanslag 3 år)

Högkvalitativ utbildning på alla stadier är livsviktigt för att säkerställa Finlands konkurrensförmåga i framtiden. Finlands placering i Pisaundersökningen har emellertid sjunkit sedan 2006. De senaste åren har flera utbildningsstadier drabbats av en rad nedskärningar. Det verkliga priset för nedskärningarna kommer vi att se först om många år. Vi sannfinländare anser att högkvalitativ utbildning är en investering i framtiden och att det är kortsiktigt och strider mot vårt samhällsintresse att tumma på utbildningsstandarden. Utbildning och forskning måste få fullgoda resurser. Dessutom gäller det att se till att resurserna fördelas jämnt över hela landet.

Företagande är ett relativt främmande begrepp i vårt utbildningssystem som betonar yrkesstudier, trots att allt arbete sker antingen i företag som bildats genom företaganda eller inom en offentlig sektor som möjliggörs tack vare de skatteinkomster som inflyter från företagsverksamhet. Det är viktigt att också de yrkesstuderande har en klar uppfattning om frågor som hör till företagande, i synnerhet därför att tröskeln för att bli företagare ofta är rätt hög särskilt bland unga. Genom att ge unga som är intresserade av företagande möjlighet att skaffa sig grundläggande färdigheter och kunskaper om företagande inom ramen för sina gymnasiestudier, får de förutsättningar att utveckla sina företagsidéer, produktifiera dem och grunda företag som i framtiden skapar nya arbetstillfällen inom den privata sektorn i vårt land, ökar innovationerna och genererar skatteintäkter.

Vi föreslår

att moment 29.10.20 ökas med 1 500 000 euro för att utveckla en företagsamhetsbetonad gymnasieundervisning jämte försöksprojekt.

Mobbning i skolan och de ungas psykiska problem är allvarliga samhällsproblem som det talas mycket om, men som vi tyvärr inte gör tillräckligt för att lösa i vårt samhälle. Förutom att mobbning kan ge individen livslånga ärr, är de årliga kostnaderna för utslagning och psykiska problem enorma för staten, om den unga tvingas lämna arbetslivet och blir beroende av samhällets säkerhetsnät. I lagen föreskrivs det om skydd mot skolmobbning, men det finns brister i verkställigheten av lagen. Sannfinländarna anser att det krävs effektiva insatser för att ta itu med dessa problem. Man bör inrätta skolfredsombud, öka antalet skolkuratorer, öka antalet mentalvårdstjänster med låg tröskel särskilt för unga och göra behövliga ändringar i lagstiftningen för att göra det möjligt att ingripa mot mobbning.

Vi föreslår

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 1 saf

att riksdagen ökar moment 29.10.20 med 700 000 euro för att stödja mentalvårdsarbetet bland skolelever och förebygga mobbning i skolan, på det sätt som föreslås i medborgarinitiativet MI 4/2019 rd, och att följande uttalande godkänns:

Reservationens förslag till uttalande 80

Riksdagen förutsätter att regeringen utreder och startar ett försök med skolfredsombud inom den grundläggande utbildningen.

30. Statsandelar och statsunderstöd för driftskostnader för allmänbildande utbildning och småbarns pedagogik (förslagsanslag)

Med tanke på barns och ungas ork är det viktigt att de har möjlighet att delta i tilltalande och meningsfulla hobbyer som motvikt till skolarbetet. För närvarande påverkas barnens hobbymöjligheter dock i onödan av föräldrarnas förmögenhet och möjligheterna att transportera barnet till hobbyer. Det är därför motiverat att utöka hobbymöjligheterna i anslutning till skolan. Det är sannolikt att en flexiblare skoldag i kombination med organiserad hobbyverksamhet förbättrar inlärningsresultaten och minskar utslagningen.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 81

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för en övergång till flexibel skoldag och genomförande av en garanti för fritidsaktiviteter likt den isländska modellen.

20. Yrkesutbildning

21. Gemensamma utgifter för yrkesutbildningen (reservationsanslag 3 år)

Under de senaste åren har man skurit kraftigt i yrkesutbildningen. Till följd av detta har undervisningen minskat när antalet lärare har skurits ner. Eftersom det inte finns några bestämmelser i lag om mängden närundervisning i yrkesskolorna, kan eleverna erbjudas webbkurser som de ska avlägga på egen hand eller andra självständiga studier. Medan det för bara ett par årtionden sedan ingick 38 veckotimmar närundervisning i yrkesskolorna, får de studerande i dag bara ungefär 28 timmar närundervisning i veckan. Resten av studierna är på den studerandes eget ansvar.

Vi sannfinländare anser att finansieringen för yrkesutbildningen inte är tillräcklig. Vi kräver extra satsningar för att trygga kvaliteten på yrkesutbildningen. Det måste säkerställas tillräckligt med närundervisning samt lärare och studiehandledare i yrkesskolorna. De uppställda målen för antalet lärare och studiehandledare i förhållande till antalet studerande bör beaktas, och tillräckliga anslag bör reserveras för detta.

Arbetstagare med lämplig utbildning som svarar mot näringslivets behov utgör en central produktionsfaktor. Tillväxten inom vissa branscher förutsätter att satsningarna på utbildning riktas så att de motsvarar förändringarna i omvärlden. Finland behöver yrkeskunnigt folk också i framtiden.

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 1 saf

Vi sannfinländare känner stor oro för hur vi ska kunna utbilda sådana personer och säkerställa nivån på kompetensen så att våra företag har tillgång till kunnig arbetskraft och de finländska ungdomarna har jobb. Det bästa sättet att komma åt bristen på arbetskraft är att utbilda våra ungdomar till yrken där de har förutsättningar att få jobb. Det finns ett stort behov av arbetskraft bland annat inom programvaru-, bygg- och vårdbranschen. Man bör därför öka antalet nybörjarplatser i de branscherna.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 82

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att utöka antalet nybörjarplatser inom yrkesutbildningen, och särskilt inom it-, bygg- och vårdbranscherna, för att möta den ökande efterfrågan på arbetskraft.

80. Konst och kultur

31. Statsandel och statsunderstöd för driftskostnader för teatrar, orkestrar och museer (förslagsanslag)

I vårt land finns det nästan 1 000 lokala museer, varav 730 drivs av kommuner, föreningar och stiftelser. Efter biblioteken är de lokala museerna vårt regionalt sett mest heltäckande nätverk av kulturtjänster. De lokala museerna har årligen sammanlagt en miljon besökare. I museernas samlingar finns allt som allt 2,4 miljoner objekt, och museerna har hand om 3 000 byggnader.

De lokala museerna är i huvudsak icke-yrkesmässigt skötta museer där 10 000 människor utför värdefullt volontärarbete varje år. Enligt undersökningen *Museoiden taloudellinen vaikuttavuus* (Museernas ekonomiska effekt) bidrar varje museibesökare med 32—49 euro till ekonomin i museets närregion. I många hembygds museer finns också ortens hembygdsarkiv.

Det finns skäl att värna om vår nationella kultur och att känna till och förstå vår stundtals tunga historia. Inget annat land gör det för Finlands del, och vi har synnerligen vägande skäl att vara du med vårt förflutna, eftersom det hjälper oss i nuet och gör det lättare att gestalta framtiden.

Finland behöver ett museum för Finlands självständighet, där det finländska folkets faser och vägen till ett självständigt Finland beskrivs. Eftersom detta projekt är omfattande och kräver stöd av alla politiska partier, föreslår vi i detta skede stöd till museer som är viktiga med tanke på Finlands självständighet, bland annat Krigsmuseet, Pansarmuseet, Luftvärnsmuseet, Finlands luftfartsmuseum, Infanterimuseet, Militärmedicinska museet, Mobilia, Forum Marinum och Museo Militaria, som består av Pionjärmuseet, Artillerimuseet och Signalmuseet.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.80.31 med 3 000 000 euro och att följande uttalanden godkänns:

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 1 saf

Reservationens förslag till uttalande 83

Riksdagen förutsätter att regeringen ökar stödet till hembygds museerna i hela landet för att öka kännedomen om den lokala historien.

Reservationens förslag till uttalande 84

Riksdagen förutsätter att regeringen ökar anslagen för nationellt viktiga museers verksamhet.

91. Ungdomsarbete

50. Avkastning av penningspelsverksamheten för främjande av ungdomsarbete (förslagsanslag)

Enligt den idrottspolitiska redogörelsen är fysisk inaktivitet en allvarlig folkhälsoutmaning som kostar över tre miljarder euro varje år. I redogörelsen föreslås det åtgärder för att öka motion och idrott till exempel inom den grundläggande undervisningen, i arbetslivet och inom äldreården. Man vill också öka den fysiska aktiviteten under rasterna och erbjuda mer hobby- och klubbverksamhet efter skoldagens slut. Man håller på att ta fram ett hobbypass för kommunerna. Med passet kan kommunerna erbjuda hobby-möjligheter särskilt för grundskoleelever. Sannfinländarna föreslår att de åtgärder för att öka skolelevernas och de studerandes idrottsaktiviteter som föreslås i den idrottspolitiska redogörelsen vidtas omedelbart.

Det är sannolikt att en flexiblere skoldag i kombination med organiserad hobbyverksamhet förbättrar inlärningsresultaten och minskar utslagningen.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 85

Riksdagen förutsätter att regeringen utökar satsningarna på idrotts- och fritidsverksamhet enligt den så kallade isländska modellen, så att varje barn och ungdom kan garanteras minst en hobby. Extra viktigt är det att ge barn i familjer med låga inkomster möjligheter att utveckla ett idrottsintresse.

Huvudtitel 30

JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Förvaltning och forskning

Finländarnas nationella intresse står alltid i fokus för Sannfinländarnas politik och är utgångspunkten för det vi arbetar för. Vi erbjuder finländarna arbete, trygghet och rättvisa. Ingen ska lämnas ensam. Alla finländare ska garanteras goda förutsättningar för framgång genom arbete och företagsamhet.

Betänkande FiUB 20/2019 rd **Reservation 1 saf**

Vi försvarar också den finländska landsbygden och de flitiga företagen på landsbygden; jordbrukarnas yrkesskicklighet måste tillmätas den uppskattning som den förtjänar. En skälig inkomstnivå måste tryggas för jordbrukarna, varvid också binäringarna måste beaktas. Det är viktigt att binäringarna utnyttjas för att landsbygden ska kunna hållas levande och jordbruk bedrivs i hela landet.

Under de senaste årtiondena har man inom jordbrukssektorn och hela landsbygden velat koncentrera sig på att öka gårdsstorleken på jordbrukarens bekostnad. Det är en följd av EU:s gemensamma jordbrukspolitik. Jordbrukarnas inkomster minskar återigen i och med EU:s nästa gemensamma jordbruksbudget (2021—2027), vilket återspeglas i en kraftig minskning av stöden. Detta leder till att småbrukens mark i värsta fall måste säljas billigt till stora gårdar som får stora investeringsstöd, vilket leder till att landsbygden avfolkas.

För att en sådan avfolkningstrend på landsbygden ska kunna stoppas behöver de finländska småbrukarna stöd. Det är bland annat fråga om ekonomiskt stöd som kan betalas till småbruksenheter vars gårdsstorlek är högst 5—25 hektar. Därför föreslår vi sannfinländare ytterligare satsningar på de nationella stöden.

Avbytarsystemet förnyades på ett företagorienterat sätt redan under förra valperioden. På grund av detta har det också gjorts finansiella nedskärningar i avbytarsystemet. Både Sannfinländarnas utskottsgrupp och riksdagsgruppen anser att avbytarservicen bör stärkas ytterligare på längre sikt, inte försvagas. Dessutom ser vi som riksdagsgrupp att tidsfristerna för utvecklingsåtgärderna bör vara tillräckligt långa, så att aktörerna bättre kan reagera eller förbereda sig på eventuella förändringar. Vi vill också fästa uppmärksamhet vid att det med tanke på företagens ork är ytterst viktigt att avbytarservice ordnas och bedrivs. Samtidigt har servicen en avgörande inverkan på djurens välbefinnande.

Likaså är det viktigt att vargstammen hålls på en rimlig nivå, särskilt i vissa delar av landet. Vargarna har dödat ett stort antal produktionsdjur och husdjur, bland annat jakthundar, på olika håll i landet. Det är allmänt känt att ersättningarna för rovdjursskador har sjunkit drastiskt redan i fjol. Enligt Sannfinländarna krävs det nu mer pengar för ändamålet, så att till exempel gårdsägare kan ansöka om skadestånd. När man dessutom tar hänsyn till renskötseln, som är en viktig huvud- och binäring i norra Finland, är det nödvändigt att föreslå ett tilläggsanslag för ersättande av skador orsakade av vargar. Likaså måste ersättningen för jakthundar som dödas av rovdjur motsvara det verkliga värdet.

Även i övrigt betonar vi sannfinländare att jakt är en del av den finländska livsstilen. Således ska ansvarsfull jakt tillåtas också i naturskyddsområden. Som utskottsgrupp vill vi också påminna om vi inte behöver anvisningar från Bryssel om jaktlicens för vilt och rovdjur, utan licenserna måste kunna beviljas lokalt i enlighet med subsidiaritetsprincipen.

Ett lönsamt jordbruk möjliggör livskraftiga gårdar och därmed sysselsättning i områden med landsbygdskaraktär. Genom jordbruket kan vi upprätthålla inte bara vår inhemska livsmedelsproduktion utan också försörjningsberedskapen i vårt land. Detta mål stöds också av en förbättring av telekommunikations- och bredbandsförbindelserna på landsbygden. Satsningar på detta ökar också livskraften, i form av annan företagsverksamhet på landsbygden och i glesbygden.

Betänkande FiUB 20/2019 rd **Reservation 1 saf**

Jordbruket befinner sig i en allvarlig kris som beror på EU, vår nationella politik och två år av missväxt. Om vi inte snabbt vidtar kraftfulla åtgärder kommer tusentals gårdar att stå på ruinens brant. Också tiotusentals jobb i livsmedelskedjan är i riskzonen. Utvecklingen hotar redan nu vår nationella säkerhet och försörjningsberedskap. Sannfinländarna kräver exempelvis att Finland stiftar en lag om inkomst från livsmedelskedjan. Lagen ska garantera att en skälig andel av konsumentpriset går i första hand till primärproducenterna men också till förädlingen, transporterna och handeln. Det blir då möjligt att utan att höja konsumentpriserna öka jordbrukarnas andel så att den täcker produktionskostnader, investeringar och en skälig lön för utfört arbete. Samtidigt vill vi också fästa uppmärksamhet vid den stora byråkrati som nästan alla jordbrukare utsätts för i sitt arbete. På andra gårdar är situationen redan så dålig att nästan hälften av arbetstiden går till annat än själva huvudarbetet, dvs. jordbruksarbetet. Vi måste få en ändring till stånd – och den ändringen måste utgå från EU.

Sannfinländarna är oroade över jordbruksnäringens framtid i vårt land. Vi vill att jordbrukarna i framtiden ska ha bättre möjligheter att sköta sina skogar på ett allt aktivare sätt — och på så sätt garantera skogsindustrin tillgång till virke även i fortsättningen. Det sker bäst genom tilläggssatser för att trygga stödet för hållbar virkesproduktion via till exempel Kemera-programmet. Det är också synnerligen viktigt att torvmarksodling och röjning av torvmark även i fortsättningen tillåts åtminstone till den del det är ett livsvillkor för många gårdar. Vi vill också att skörde-försäkringar ska vara bättre tillgängliga för jordbrukarna.

Slutligen vill vi lyfta fram det faktum att köttproduktionen i Finland redan är ansvarsfull och ekologisk. Även i övrigt har många åtgärder vidtagits inom jordbruket för att främja miljön och klimatet. Därför är det oansvarigt att skuldbelägga jordbrukarna.

Vi föreslår att följande uttalanden godkänns:

Reservationens förslag till uttalande 86

Riksdagen förutsätter att regeringen agerar för att det i Finlands jordbruks- och livsmedelsproduktion ska garanteras att de centrala produkterna som motsvarar behovet hos det egna folket tillverkas under alla omständigheter.

Reservationens förslag till uttalande 87

Riksdagen förutsätter att regeringen förbättrar jordbrukets lönsamhet så att jordbrukarna får en inkomstnivå som är jämförbar med andra yrkesgrupper.

Reservationens förslag till uttalande 88

Riksdagen förutsätter att regeringen vid CAP-förhandlingarna i EU godkänner endast en sådan lösning som förenklar systemet och ökar den nationella beslutanderätten och att regeringen vid finansieringsförhandlingarna i EU säkerställer stödnivån för jordbruket och finansieringen av landsbygdsutveckling.

Reservationens förslag till uttalande 89

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 1 saf

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder ett nytt offentligt drivet system för försäkring mot skördeeskador för jordbrukarna.

Reservationens förslag till uttalande 90

Riksdagen förutsätter att regeringen tar fram ett nationell program för att utveckla fiskerinäringen och fisketurismen.

Reservationens förslag till uttalande 91

Riksdagen förutsätter att regeringen utformar en rovdjurspolitik för en skälig storlek på vargstammen och skadeersättningar till fullt belopp.

Reservationens förslag till uttalande 92

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att få märkning på livsmedel för att säkerställa att konsumenten får uppgifter om produktens ursprung och om huruvida produktionssättet är etiskt hållbart.

Reservationens förslag till uttalande 93

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att stödja små aktiva gårdar så att den fortsatta nedgången i antalet gårdar börjar avta och jordbrukarna på små gårdar får hjälp i sin svåra situation.

Reservationens förslag till uttalande 94

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att garantera avbytarservice i syfte att hjälpa lantbruksföretagarna att orka med sitt arbete.

Reservationens förslag till uttalande 95

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att förebygga tjuvskytte bland annat genom att förbättra övervakningen och effektivisera straffen.

40. Naturresursekonomi

22. Främjande av naturresurs- och bioekonomi (reservationsanslag 3 år)

Förutsättningarna för statens välfärd utgår från de naturresurser som staten har. Naturresurserna blir dock inte själva en drivkraft för ekonomin, inte heller genererar de nya branscher inom industri och service. Hela klustret måste först utvecklas och verksamheten möjliggöras genom lagstiftning och genom att det skapas trygga och förutsägbara ramar för utnyttjandet av naturresurserna. En del av våra naturresurser har unika egenskaper, vilket automatiskt medför internationell konkurrenskraft. En del av dem är också förnybara, vilket garanterar möjligheten till långvarig utvinning och därmed uppkomsten av kluster. Man måste också komma ihåg att det är mer sanno-

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 1 saf

likt att ett land som försörjer sig framför allt med förnybara naturresurser tar hand om naturen — och kräver det också av andra länder.

Vi föreslår att följande uttalanden godkänns:

Reservationens förslag till uttalande 96

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att säkerställa en god skogsvård samt en så heltäckande och ändamålsenlig användning av virkesråvara som möjligt. Målet ska vara att Finland ligger i framkant när det gäller träbyggande, att man arbetar innovativt för att ta fram nya träbaserade produkter samt att sådant trämaterial som inte kan användas i annan industriell produktion utnyttjas så effektivt som möjligt för energiproduktion.

Reservationens förslag till uttalande 97

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att öka användningen av aska från förbränning av ved, torv och biomassa som gödsel i skogarna.

Reservationens förslag till uttalande 98

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att inleda ett nationellt program för förvaltning av myrar, där möjligheterna till kommersiellt utnyttjande av myrområdena kartläggs tillsammans med näringslivet.

64. Forststyrelsen

50. Vissa av Forststyrelsens offentliga förvaltningsutgifter (reservationsanslag 3 år)

Vår rena natur är ett självklart trumfkort för turismen. Vi måste se till att såväl inhemska som utländska turister får möjlighet att se naturen och att trivas under sitt besök. Utöver den kommersiella betydelsen har naturturismen också miljöskyddsdimensioner.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 99

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för en tillräckligt hög standard på underhållet av de rekreations- och friluftsområden som förvaltas av Forststyrelsens naturtjänster.

Huvudtitel 31

KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Förvaltning och verksamhetsområdets gemensamma utgifter

Betänkande FiUB 20/2019 rd **Reservation 1 saf**

Finländarnas nationella intresse står alltid i fokus för Sannfinländarnas politik och är utgångspunkten för det vi arbetar för. Vi erbjuder finländarna arbete, trygghet och rättvisa. Ingen ska lämnas ensam. Alla finländare ska garanteras goda förutsättningar för framgång genom arbete och företagsamhet.

Därför kräver företagssektorn i vårt land med långa avstånd och gles bosättning enligt vår riksdagsgrupp ett välfungerande transportnät. Det eftersatta underhållet på över två miljarder euro för vårt vägnät måste under valperioden och även i övrigt sänkas. Samtidigt måste vi se till att hela vårt transportnät vidareutvecklas över en tid som är längre än en valperiod. I denna verksamhet bör det enligt vår grupps åsikt också beaktas det så kallade sekundära vägnätet, eftersom utvecklingen av det är ytterst viktigt både för att bevara livskraften i landsortsregionerna och för transporterna inom näringslivet – och därmed för hela vårt lands livskraft och konkurrenskraft.

Vi konstaterar likaså som riksdagsgrupp att överkomlig privatbilism är en medborgerlig grundläggande rättighet och en nödvändighet, särskilt på landsbygden. Därför förhåller vi oss mycket kritiska till höjningarna av drivmedelsskatterna i propositionerna. Vi måste också i synnerhet se till att vi inte heller med egna åtgärder tillför någon som helst nationell överreglering inom sektorn utöver EU-regleringen. Som grupp ser vi inte heller med någon entusiasm på någon form av introduktion av trängselavgift, varken nu eller i framtiden. Däremot ser vi det som synnerligen viktigt att det snarast införs en vägavgift för utländska långtradare för användningen av våra landsvägar. För finländska långtradare återbetalas avgiften – om en sådan behövs för att EU kräver det – sedan tillbaka i enlighet med det maximala eurobelopp som EU möjliggör. Således förorsakar den inte utgifter för finländska aktörer.

Vi anser också att det är viktigt att taxilagen revideras åtminstone så att man på samma sätt som tidigare kan få taxi också i glesbygden. Lika viktigt är det att utveckla flygtrafiken så att de regionala flygplatserna kan bevaras i vårt land. De utgör en viktig del av vår trafikultur. På samma sätt ger de vissa typer av företag, såsom turistföretagen i norra Finland, möjlighet att utvidga sin verksamhet till landskapen. Vår riksdagsgrupp vill inte heller glömma att utveckla tågtrafiken och den övriga kollektivtrafiken. I anslutning till detta bör man också se till att informationstekniken utvecklas och att det finns tillräckliga resurser för den. Man bör se till de viktigaste tågförbindelserna, såsom mellan Helsingfors och Tammerfors och vidare med snabba förbindelser i synnerhet till Uleåborg (ett s.k. fyratimmarsståg) ända till Jyväskylä. Likaså bör man se till att förbindelserna i östra Finland blir snabbare. I detta sammanhang bör man också sörja för TEN-T-finansieringen.

Likaså vill Sannfinländarna med tanke på framtiden fortsättningsvis säkra utbudet av oberoende nyheter i Finland. FNB, det vill säga Finska notisbyrån, är väl ägnad för den uppgiften, eftersom den till största delen ägs av privata mediehus och tryggar faktaunderlaget för en stor del av nyheterna. Vi menar att en sådan informationskanal behövs också i fortsättningen. I mediefältet finns också orsak till kritik, anser sannfinländarna. Rundradion har exempelvis sedan länge utgjort föremål för kritik från vår grupp. Vi har främst kritiserat det att Rundradion inte alltid behandlar alla aktörer jämlikt, trots att den borde göra det — i synnerhet då den finansieras genom skattemedel. Därför vill vi att regeringen ger medborgarna möjlighet att rikta ett belopp motsvarande Yleskat-ten till lokal eller ideologisk radio, teve eller till valfri innehållsproducent, i första hand för produktion av nyheter och aktualitetsprogram.

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 1 saf

Vi föreslår att följande uttalanden godkänns:

Reservationens förslag till uttalande 100

Riksdagen förutsätter att regeringen höjer anslaget för Cybersäkerhetscentret till den nivå som behövs för att svara på morgondagens utmaningar och säkerställa centrets självständiga ställning.

Reservationens förslag till uttalande 101

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att avhjälpa de missförhållanden som framkommit vid taxireformen. Målet ska vara att få tillbaka taxitjänsterna på landsbygden, att avskaffa svart ekonomi i taxibranschen och att garantera passagerarnas säkerhet.

Reservationens förslag till uttalande 102

Riksdagen förutsätter att regeringen ökar satsningarna på att åtgärda det eftersatta underhållet av trafikleder.

Reservationens förslag till uttalande 103

Riksdagen förutsätter att regeringen ser till att vägnätet på landsbygden sköts och underhålls på tillbörligt sätt i hela landet.

Reservationens förslag till uttalande 104

Riksdagen förutsätter att regeringen strävar efter att garantera tillgång till fullgoda kollektivtrafiktjänster till skäligt pris i hela landet.

Reservationens förslag till uttalande 105

Riksdagen förutsätter att regeringen säkerställer att Finland får del av Europeiska unionens TEN-T-finansiering.

Reservationens förslag till uttalande 106

Riksdagen förutsätter att regeringen arbetar för att Finland ska ha varierade och oberoende medier och garanterar finansieringen av Finska notisbyrån.

Reservationens förslag till uttalande 107

Riksdagen förutsätter att regeringen ger medborgarna möjlighet att rikta ett belopp motsvarande Yleskatten till lokal eller ideologisk radio, teve eller till valfri innehållsproducent, i första hand för produktion av nyheter och aktualitetsprogram.

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 1 saf

Reservationens förslag till uttalande 108

Riksdagen förutsätter att regeringen satsar på att förbättra stambanenätet och dess förgreningar.

Reservationens förslag till uttalande 109

Riksdagen förutsätter att regeringen satsar på att utveckla flygtrafiken genom att främja Finlands ställning som knutpunkt för flygtrafiken, dvs. hub, under arbetsnamnet Helsinki Hub.

Reservationens förslag till uttalande 110

Riksdagen förutsätter att regeringen främjar flygtrafiken genom att utveckla flygplatserna framför allt i norr, bland annat för att stimulera turismnäringen i Lappland och den inhemska och utländska turismen.

10. Trafik- och kommunikationsnäten

77. Utveckling av trafikledsnätet (reservationsanslag 3 år)

En god och tillförlitlig kvalitet på trafikledsnätet är mycket viktig i vårt land med långa avstånd, omfattande godstransporter och varierande årstider. Ett bra trafikledsnät bidrar också till att dämpa ökningen av regionala skillnader och minskar således behovet av interna inkomstöverföringar inom landet.

Vi föreslår att följande uttalanden godkänns:

Reservationens förslag till uttalande 111

Riksdagen förutsätter att regeringen utarbetar ett program för att utveckla bannätet som tillgodoser behovet av att förbättra kapaciteten på viktiga banförbindelser och möjligheterna att höja hastigheterna och innefattar nya säkerhetsanläggningar och åtgärder för att avveckla plankorsningar.

Reservationens förslag till uttalande 112

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att förkorta restiden mellan Helsingfors och Tammerfors till en timme och för att skapa snabba tågförbindelser därifrån till Uleåborg (ett s.k. fyratimmarsståg) och ända till Jyväskylä samt snabbare förbindelser till östra Finland."

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 1 saf

Huvudtitel 32

ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Förvaltning

Efter regeringens utgiftsökningar av både permanent karaktär och engångskaraktär är möjligheterna att nå den fulla potentialen inom den finländska ekonomin och att nå budgetbalans nästan helt och hållet beroende av ökad sysselsättning. Att öka sysselsättningen är utmanande med tanke på den redan nu relativt höga sysselsättningsgraden. I praktiken förutsätter det att svårssysselsatta får hjälp med sysselsättning och omskolning och att det blir lättare att flytta för att ta emot arbete. Det krävs också en rätt dimensionerad och riktad regionalpolitik och en selektiv invandringspolitik.

Vardagen för en nybliven företagare är svår, eftersom många lagstadgade skyldigheter inträder genast efter att verksamheten inletts eller redan på en låg inkomstnivå. Detta bidrar till att många undviker att bli företagare, och särskilt småskaligt företagande och företagande i bisyssla är svårt. Man bör också komma ihåg att företagande för många svårssysselsatta av olika orsaker är det enda sättet att sälja sin arbetsinsats på sådana villkor som också passar kunderna.

För att underlätta företagarnas ekonomiska och administrativa börda har det i dag grundats flera faktureringsföretag som sköter faktureringen, redovisningen av mervärdesskatten, de lagstadgade försäkringarna osv. Förekomsten av sådana företag beror på att staten inte har lyckats erbjuda ett enkelt och lättanvänt system som fungerar på kundens villkor enligt principen om en enda kontaktpunkt. Det svåra systemet leder till ett större antal fel och ökar kostnaderna, vilket avskräcker dem som är verksamma som företagare på heltid eller som bisyssla, medför en obefogad konkurrensfördel för äldre företag och dessutom uppmuntrar den svarta ekonomin.

En av stötestenarna för nystartade företagare är pensionsförsäkringen för företagare, FöPL. Den är obligatorisk när arbetsinkomsten överstiger 7 799,37 euro per år. I synnerhet för nya företagare inom servicebranschen ser FöPL-avgiften ut som en skatt på 19 procent som tas ut för hela arbetsinkomsten när arbetsinkomsten överskrider den nedre gränsen för FöPL. Detta skapar ett incitament för företagaren att undvika att överskrida den nedre gränsen för FöPL. Företagarna i Finland föreslog 2018 att den nedre gränsen för obligatorisk pensionsförsäkring för företagare höjs till den nedre gränsen för utkomstskyddet för arbetslösa, 12 576 euro.

Vi föreslår att följande uttalanden godkänns:

Reservationens förslag till uttalande 113

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en kostnadseffektiv modell för arbetskonto för småföretagare som lättar upp företagarens ekonomiska och administrativa börda och sporrar till att bli företagare.

Reservationens förslag till uttalande 114

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 1 saf

Riksdagen förutsätter att regeringen börjar bereda en höjning av den nedre gränsen för FöPL.

Reservationens förslag till uttalande 115

Riksdagen förutsätter att regeringen inleder ett regionalt pilotprojekt i syfte att förbättra villkoren och ställningen för ensamföretagare.

Reservationens förslag till uttalande 116

Riksdagen förutsätter att regeringen avstår från den överdimensionerade klimatpolitiken och satsar medel på att förbättra sysselsättningen.

Reservationens förslag till uttalande 117

Riksdagen förutsätter att regeringen före utgången av mars 2020 lämnar ett sysselsättningspolitiskt åtgärdsprogram till riksdagen i form av ett meddelande.

Reservationens förslag till uttalande 118

Riksdagen förutsätter att regeringen bevarar prövningen av arbetskraftstillgången för arbetsrelaterad invandring och dessutom satsar på livslångt lärande för inhemsk arbetskraft.

Reservationens förslag till uttalande 119

Riksdagen förutsätter att regeringen förtydligar villkoren för arbetsrelaterade uppehållstillstånd och för att omfattas av den sociala tryggheten.

Reservationens förslag till uttalande 120

Riksdagen förutsätter att regeringen i sina sysselsättningsåtgärder fäster särskild uppmärksamhet vid undersysselsatta befolkningsgrupper, såsom partiellt arbetsföra och äldre medborgare.

01. Arbets- och näringsministeriets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Resurserna för arbetskraftstjänster bör utnyttjas så ändamålsenligt som möjligt. Äldre långtidsarbetslösa är en av de mest svårssysselsatta grupperna. För att resurserna för arbetskraftstjänster ska riktas in mer effektivt vore det förnuftigt att ta pensionsstödet för 60 år fyllda långtidsarbetslösa permanent i bruk. Stödet skulle till beloppet motsvara garantipensionen, och det skulle betalas tills stödtagaren som varit arbetslös fem år i följd fyller 65 eller får arbetspension.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 121

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 1 saf

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en proposition för att ta pensionsstöd för 60 år fyllda långtidsarbetslösa i permanent bruk.

05. Omkostnader för Innovationsfinansieringsverket Business Finland (reservationsanslag 3 år)

Turismen till vårt land bör främjas på villkor som syftar till en lönsam och ekonomiskt hållbar affärsverksamhet, med hjälp av tekniska förändringar och aktuella trender.

Vi föreslår att följande uttalanden godkänns:

Reservationens förslag till uttalande 122

Riksdagen förutsätter att regeringen höjer Business Finlands omkostnader för att främja exporten och för att främja turismen i fråga om Business Finlands Visit Finland-program.

Reservationens förslag till uttalande 123

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att effektivisera marknadsföringen av turismen i Finland särskilt i Europa och Asien.

20. Förnyelse och låga koldioxidutsläpp

40. Stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet (förslagsanslag)

Malmletningen har visat tecken på återhämtning i Finland efter några tystare år. I Finland bedrivs malmletning främst av kanadensiska och australiska bolag. Intresset gäller särskilt koppar, nickel och guld. Finlands gruvpolitik har varit alltför osjälvisk och gått emot det nationella intresset. Finland har i praktiken förklarat sina mineraler som hela världens gemensamma egendom så att finländarna inte har bättre rätt till mineraler än utlänningar och det tas inte ut någon separat gruvskatt för gruvorna. Finland ska förnya sin gruvpolitik med nationellt intresse i blickpunkten och skapa förutsättningar för ett inhemskt bolag som fokuserar på malmletning och gruvindustri för att säkerställa att en större del av vinsterna från gruvdriften i fortsättningen stannar i Finland.

Den tekniska utvecklingen och oron för klimatförändringen leder till en situation där efterfrågan på råvaror som batteriindustrin behöver sannolikt ökar, och de råvaruförekomster som redan är kända och sannolikt kan hittas i Finland kan således i fortsättningen spela en betydande roll i den industriella produktionens och klusterkompetensens tillväxt.

På allmän nivå bör företagsstöden kunna ses över regelbundet och vid behov också dras in, om till exempel ett företagsstöd som enligt planerna ska vara tillfälligt till en viss bransch eller ett visst företag inte har lett till ökad lönsamhet eller ökade investeringar, eller om en snabbare tillväxt och effektivisering skulle kunna uppnås genom att stödet riktas till en annan bransch eller ett annat företag.

Vi föreslår att följande uttalanden godkänns:

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 1 saf

Reservationens förslag till uttalande 124

Riksdagen förutsätter att regeringen främjar inhemsk malmletning och gruvindustri för att utveckla särskilt batteribranschen samt garanterar tillräckliga resurser för Finlands Malmförädling Ab.

Reservationens förslag till uttalande 125

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart gallrar bort näringsstöd som är skadliga, ineffektiva eller snedvrider konkurrensen, dock så att stöden för jordbruket tryggas.

Reservationens förslag till uttalande 126

Riksdagen förutsätter att regeringen snabbt bereder modeller för att effektivisera exporten hos små och medelstora företag, såsom konsortier som eftersträvar internationella helhetsleveranser.

Reservationens förslag till uttalande 127

Riksdagen förutsätter att regeringen tryggar användningen av torv i energi och på annat sätt med beaktande av skyddet av vattendragen.

44. Investeringsstöd för den cirkulära ekonomin (reservationsanslag 3 år)

Vi föreslår en ändring i stödsystemet för värme- och energiproduktion för att öka andelen inhemskt råmaterial. Sågverken har mycket spån och bark som inte utnyttjas som bränsle eller fortsatt förädling. Det beror på olägenheter i stödsystemet som bör korrigeras.

Biogasprojekten är viktiga med tanke på bekämpningen av klimatförändringen, främjandet av cirkulär ekonomi samt energiförsörjningen och energisjälvförsörjningsgraden. Dessutom är projekten i fråga en betydande möjlighet för vårt lands ekonomi och senare eventuellt också för exportbranschen inom kompetens och teknologi.

Vi föreslår att följande uttalanden godkänns:

Reservationens förslag till uttalande 128

Riksdagen förutsätter att regeringen satsar på att biprodukter från inhemska sågverk vidareförädlas och utnyttjas för produktion av el och värme.

Reservationens förslag till uttalande 129

Riksdagen förutsätter att regeringen snabbt främjar biogasprojekten i regeringsprogrammet och gör bestämmelserna smidigare för att främja en snabb inledning av biogasprojekt samt inleder beredning för att lösa eventuella frågor om statsbidrag.

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 1 saf

30. Sysselsättning och företagsamhet

40. Stödjande av en hållbar tillväxt och livskraft i regionerna (reservationsanslag 3 år)

Turismen till Lappland har ökat i popularitet, och särskilt antalet kinesiska turister har ökat. Turismen till Lappland har en ännu större potential än den som utnyttjas för närvarande. För att öka intäkterna från turismen bör regeringen vidta åtgärder för att undanröja flaskhalsar som hindrar turismens tillväxt, bland annat genom att öka flygkapaciteten och främja direktflyg från Kina till flygplatserna i Lappland.

För att utveckla delnings- och plattformsekonomin inom turismen måste man också vidta utvecklingsåtgärder för att sektorn bättre ska kunna möta framtidens utmaningar. I fortsättningen kan digitala turismplattformar användas för att starkare presentera vårt lands turistobjekt såsom nationalparker, i synnerhet i form av videor. I samma format passar också sektorerna för vildmarks-, fiske- och jaktturism bra. På så sätt kan vi också hjälpa upp den regionala turismen och utvecklingen av den. En digital vägkarta över vårt lands turism är en bra start, men man måste också öka och utveckla pilotprogrammen och de digitala tjänsterna inom turismen.

Vi föreslår att följande uttalanden godkänns:

Reservationens förslag till uttalande 130

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att eliminera flaskhalsar som skadar turismen i Lappland, bland annat genom att öka flygkapaciteten.

Reservationens förslag till uttalande 131

Riksdagen förutsätter att regeringen tryggar förutsättningarna för att hålla hela landet beboeligt.

Reservationens förslag till uttalande 132

Riksdagen förutsätter att regeringen ökar satsningarna på att utveckla näringarna i de regioner som går back, och att höja sysselsättningstalet i regionerna för att dämpa utflyttningen och öka vitaliteten.

Reservationens förslag till uttalande 133

Riksdagen förutsätter att regeringen avvärjer vindkraftverkens olägenheter för miljön och hälsan.

Reservationens förslag till uttalande 134

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att främja den finländska bastun och bastukulturen och utöka exportmöjligheterna i branschen.

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 1 saf

Reservationens förslag till uttalande 135

Riksdagen förutsätter att regeringen fortsätter sina åtgärder för att skapa digitalt innehåll inom turistbranschen och öka turismen i nationalparker genom att stödja skapandet och utvecklandet av en digital plattform för att stärka deras tjänsteutbud.

51. Offentlig arbetskrafts- och företagservice (reservationsanslag 2 år)

Lärande i nära anslutning till företags- och arbetslivet är ofta det lämpligaste alternativet för de för vilka traditionella studier inte lämpar sig på grund av deras utgångspunkter eller livssituation. Det är statens skyldighet och förmån att trygga smidiga möjligheter till lärande för personer i arbetsför ålder när det sker förändringar i arbetslivet. Läroavtalsutbildningen, som kombinerar lönearbete med studier, är ett utmärkt sätt att uppdatera kompetensen särskilt i vuxen ålder. Därför måste läroavtalsutbildningen utvidgas. Dessutom behövs det smidigare modeller för dem som har förvärvat sina kvalifikationer genom praktiskt arbete så att de kan få en examen som motsvarar deras kompetens.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 136

Riksdagen förutsätter att regeringen ökar och utvecklar användningen av läroavtalsutbildning.

50. Integration

03. Främjande av invandrares integration och sysselsättning (reservationsanslag 2 år)

En lyckad integration förutsätter tillräckligt omfattande och djupgående integrationsåtgärder för att man ska kunna försäkra sig om att så många invandrare som möjligt har tillräckligt goda förutsättningar att delta som fullvärdiga medlemmar i det finländska samhället. Vi bör undvika den nuvarande situationen där största delen av till exempel de humanitära invandrarna står utanför arbetslivet ännu flera år efter ankomsten till Finland.

En minskning av de framtida sociala utgifterna och en ökning av skatteinkomsterna kan göra integrationsåtgärderna lönsamma i nuläget, men endast under förutsättning att åtgärderna verkligen är integrationsfrämjande. Samtidigt måste man inse att de tillgängliga ekonomiska resurserna är begränsade.

Kombinationen av höga skatter, dyra boendekostnader och bra social trygghet för humanitära invandrare har lett till en situation där Finland inte är särskilt lockande för invandrande arbetskraft men däremot är en av de mest lockande, om inte den mest lockande, destinationen för personer för vilka en heltäckande och livslång social trygghet utan krav på motprestationer utgör en attraktionsfaktor.

Vi föreslår att följande uttalanden godkänns:

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 1 saf

Reservationens förslag till uttalande 137

Riksdagen förutsätter att regeringen tar fram indikatorer och kriterier för uppföljning av integrationen och slår fast en maximitid för integrationsåtgärderna.

Reservationens förslag till uttalande 138

Riksdagen förutsätter att regeringen utreder hur effektiva de nuvarande integrationsåtgärderna är och slopar de åtgärder som inte främjar integreringen av invandrare i det finländska samhället och som uppmuntrar till att ha särskild service för invandrare som inte kommer den övriga befolkningen till del.

Reservationens förslag till uttalande 139

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att avsevärt minska integrationsutgifterna och öka processernas effektivitet.

Huvudtitel 33

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Förvaltning

Sannfinländarna vill hjälpa dem som inte kan hjälpa sig själva och ge sin röst till dem vars röst inte hörs tillräckligt i vårt samhälle. Vi vill se till att våra barn får en hälsosam och trygg miljö där de kan växa och lära sig. Vi vill att ingen finländare ska behöva vara utan mat för att kunna skaffa de läkemedel som han eller hon behöver, och ingen ska behöva arbeta eller studera i åratal i en miljö där han eller hon blir sjuk.

Man ska ingripa i mobbning och inte bara tala om det, och de som lider av mentala problem ska ges den hjälp de behöver. Sannfinländarna prioriterar landets egna medborgare i stället för att låta pengarna försvinna i andras fickor. Vi vill trygga en god äldreomsorg, hemvård, närståendevård, terminalvård och service till personer med funktionsnedsättning på lika villkor i hela landet.

I Finland är var tionde barnfamilj fattig. Fattigdomen bland barnfamiljer tredubblades efter lågkonjunkturen på 1990-talet fram till 2007, och problemet har inte åtgärdats på 2010-talet. Fattigdomen bland barnfamiljer har förvärrats på grund av att realvärdet på inkomstöverföringar har sjunkit och på grund av många ändringar i beskattning och avgifter. Sannfinländarna anser att en reform av familjestödssystemet är nödvändig för att trygga barnfamiljernas försörjning och välfärd och för att få nativiteten att växa.

Närståendevårdarna måste få stöd i sin tunga och krävande uppgift. Det handlar om både äldre och yngre personer, och de ska alla erbjudas möjlighet att också kvarstå som vårdare av sina närstående. Stödet för närståendevård kostar betydligt mindre än de samhälleliga besparingar den ger, bland annat när det gäller vårdutgifter. Skattefrihet för stödet för närståendevård och säker-

Betänkande FiUB 20/2019 rd **Reservation 1 saf**

ställande av att de lagstadgade lediga dagarna kan hållas skulle hjälpa närståendevårdare med låga inkomster att klara sig i vardagen.

Försäkringsläkarnas ställning inom den finländska hälso- och sjukvården har varit speciell. Försäkringsläkarna har kunnat utarbeta bedömningar av patienter utan att de behöver underteckna dokument "på heder och samvete" olik övrig yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården. I sina beslut har de kunnat sidsteppa intyg från specialisläkare vid universitetssjukhus och avslå ersättningar utan att träffa patienten. Obetalda ersättningar för hundratals miljoner euro har stannat i försäkringsbolagens kassa som deras egendom. Summan har fördelats som utdelning till delägarna som är staten och kommunerna och till arbetstagar- och arbetsgivarorganisationerna, medan medborgarna har blivit lidande.

Denna orättvisa måste korrigeras genom att ändra lagen så att försäkringsbolagens ersättnings- och pensionsbeslut principiellt fattas på grundval av en diagnos utförd av den försäkrades egen läkare. Vid ersättningar ska det tillämpas omvänd bevisbörda på försäkringsbolagen så att försäkringsbolaget kan befrias från att betala ut ersättning endast om det på medicinska grunder kan bevisa att den diagnos enligt vilken ersättning ska betalas till den försäkrade till väsentliga delar är felaktig.

Vård i livets slutskede är god och värdig vård av patienten inför den annalkande döden. Vård i livets slutskede bör höra till välfärdsstaten som en subjektiv rättighet, ett tillräckligt antal vårdplatser vilket nu regleras av mjukare normer bör skrivas in i lag och även yrkeskompetensen hos personalen bör säkerställas. Den nuvarande lagstiftningen och de mjukare styrmedlen, såsom rekommendationer om vård i livets slutskede, kan inte för närvarande trygga en god vård i livets slutskede för alla som behöver den. Det finns variationer i ordnandet och kompetensen i fråga om vård i livets slutskede i olika delar av Finland, och det finns också fler som behöver vård än det finns platser. Att hälso- och sjukvårdens ekonomiska resurser försvagas och en allmän ojämlikhet i samhället breder ut sig kan dessutom äventyra en rättvis tillgång till vård. För att råda bot på nuläget behövs en lag som definierar förutsättningarna för en god vård i livets slutskede. Lagen ska garantera en god tillgång till vård för alla som behöver vård i livets slutskede i hela Finland. Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt. Regeringen bör vidta åtgärder för att se till utbildningen för personalen inom social- och hälsovården särskilt inom områdena för vård i livets slutskede, bedömning av funktionsförmågan och teknik.

I Finland är det alltför många unga som mår dåligt, och upp till en fjärdedel har diagnos på psykiska problem. Trots satsningar på ungdomsarbete har vi inte lyckats nå den målgrupp som mest behöver stöd. Tredje sektorn bildar ett stödnät och en närmaste krets särskilt i situationer där den egna familjen inte gör det och är en naturligare hjälpare än myndigheterna för unga med sammanfattade problem. Särskilt mobbning marginaliserar barn från unga år. Arbete som stöder skolhälsan måste fås med i vardagen i skolan på ett naturligt och positivt sätt: genom att visa barnet hur viktigt det är att ta hand om och uppmuntra varandra. Skolorna behöver kampanjer och skolbesök som stöder målet. Sannfinländarna kräver att regeringen vidtar åtgärder för att utarbeta ett välfärdsprogram för barn och unga i syfte att stärka mentalvårdstjänsterna för dem, och att regeringen effektiviserar samarbetet mellan skolor och hälso- och sjukvård för att förebygga problem.

Betänkande FiUB 20/2019 rd

Reservation 1 saf

Så kallad familjevård är en mindre känd vårdform. I Finland bör vi utnyttja och stödja familjevård i hela landet i större skala än nu. Också äldreomsorgen kan enligt vår mening inkluderas i familjevården.

Vårdreformen är förenad med betydande riskfaktorer. I synnerhet bör man se kritiskt på centrens landskapsmodell, där det skapas ett avsevärt stort antal ansvarsområden och HUS verksamhetsområde splittras. Det lönar sig inte att splittra välfungerande helheter om det inte kan påvisas konkreta fördelar av detta, och å andra sidan bör social- och hälsovårdsanordnarnas storlek fastställas så att ordnandet av tjänsterna är tillräckligt stabilt. I stället för att förverkliga centrens ideologiska mål och också annars röra till saker bör social- och hälsovårdsreformen beredas parlamentariskt så att det huvudsakliga målet är att erbjuda social- och hälsovårdstjänster av hög kvalitet så nära kunden som möjligt till rimliga kostnader för samhället.

Antalet ensamföretagare har ökat kraftigt under de senaste tio åren. Samtidigt har ensamföretagarnas betydelse för hela samhället ökat. Det är önskvärt att antalet fungerande företag ökar. Arbete och företagsamhet påverkar ekonomins förmåga att skapa nya arbetstillfällen och välfärd. Ändringar i företagsbeståndet kan påverkas genom lagstiftning, företagsbeskattning och företagsstöd. Man måste få till stånd en förändring i småföretagares svaga ställning i de fall när företagsverksamheten inte går så bra som planerat. Ensamföretagare bör stödjas genom att förbättra tryggheten i fråga om konkurs, arbetslöshet, arbetshälsa, olycksfall och annat motsvarande.

Systemet med arbetspension bör reformeras så att utvecklingen av pensionernas köpkraft bättre än nu motsvarar löneutvecklingen, och den inkomst som man får i handen av en pensionsinkomst motsvarar löneinkomst. Med andra ord, att det alltid blir samma belopp i handen för en inkomst av samma storlek. Dessutom föreslår vi åtgärder för att det belopp som blir i handen efter skatt alltid ska vara minst 1 000 euro i månaden.

Vi föreslår att följande uttalanden godkänns:

Reservationens förslag till uttalande 140

Riksdagen förutsätter att regeringen säkerställer att närståendevårdarnas lagstadgade lediga dagar genomförs och att den ersättande vården av vårdtagarna håller en god kvalitet, och att regeringen utreder möjligheterna att föreskriva om skattefrihet för vårdarvodet till närståendevårdare så att närståendevårdarna inte förlorar sin rätt till intjänad pension, eller alternativt utreder möjligheterna att införa ett närståendevårdaravdrag i beskattningen.

Reservationens förslag till uttalande 141

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att göra familjevården känd och säkerställa att möjligheten för äldre att få familjevård stöds jämnt överallt i Finland.

Reservationens förslag till uttalande 142

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 1 saf

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att det från årssjälvriskens i fråga om läkemedel härefter ska avdras ett belopp vars storlek fastställs särskilt genom förordning av statsrådet.

Reservationens förslag till uttalande 143

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att återta höjningarna av självriskandelen för diabetesläkemedel så att den ekonomiska bördan för dem som av vårdskäl måste använda dyrare läkemedel inte blir för stor.

Reservationens förslag till uttalande 144

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att återinföra kostersättningen för personer med celiaki.

Reservationens förslag till uttalande 145

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder ett nytt system för familjestöd så att inkomstskillnaderna mellan barnfamiljerna minskar, familjernas valfrihet bibehålls och alla familjer tillförsäkras en tillräcklig försörjning.

Reservationens förslag till uttalande 146

Riksdagen förutsätter att regeringen inleder en parlamentarisk beredning av befolknings- och barnpolitiken bland annat för att öka nativiteten.

Reservationens förslag till uttalande 147

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att reformera systemet med sjukvårdspremier så att systemet blir enhetligt och klientavgifterna skäliga.

Reservationens förslag till uttalande 148

Riksdagen förutsätter att regeringen höjer läkemedelsersättningarna för låginkomsttagare och medelinkomsttagare.

Reservationens förslag till uttalande 149

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar ett förslag till vårdardimensionering till riksdagen så att en dimensionering på 0,7 genomförs senast 2021, att vårdens nivå och vårdarnas ork tryggas och att regeringen i tilläggsbudgeten för 2020 anvisar de medel som detta förslag förutsätter.

Reservationens förslag till uttalande 150

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 1 saf

Riksdagen förutsätter att regeringen säkerställer att det stiftas en lag om vård i livets slutskede i överensstämmelse med ledamot Juvonens lagmotion till riksdagen.

Reservationens förslag till uttalande 151

Riksdagen förutsätter att regeringen säkerställer att det föreskrivs om sanningsläggande för försäkringsbolag och försäkringsläkare och en omvänd bevisbörda i överensstämmelse med ledamot Jari Ronkainens lagmotion LM 75/2017 rd.

Reservationens förslag till uttalande 152

Riksdagen förutsätter att regeringen tar fram ett program för förebyggande av självmord.

Reservationens förslag till uttalande 153

Riksdagen förutsätter att regeringen stärker mentalvårdstjänsterna för barn och ungdomar och effektiviserar samarbetet mellan skolor och hälso- och sjukvård för att förebygga problem.

Reservationens förslag till uttalande 154

Riksdagen förutsätter att regeringen säkerställer att våra krigsveteraner till livets slut får rehabiliterings- och hemtjänster fullt ut.

Reservationens förslag till uttalande 155

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder social- och hälsovårdsreformen så att de offentliga vårdtjänsterna är systemets grund och privata tjänsteproducenter kompletterar de offentliga tjänsterna.

Reservationens förslag till uttalande 156

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att förbättra ensamföretagarnas trygghet i fråga om konkurs, arbetslöshet, arbetshälsa, olycksfall och annan motsvarande trygghet.

Reservationens förslag till uttalande 157

Riksdagen förutsätter att regeringen av Steas avkastning reserverar en bidragspott på 350 miljoner euro för stöd till bostadslösa, utslagna, skolavhoppare och andra som lider av motsvarande problem, i samarbete med tredje sektorn.

Reservationens förslag till uttalande 158

Riksdagen förutsätter att regeringen skyndsamt reviderar stödsystemet för mathjälpsorganisationer och höjer stöden till aktörer på gräsrotsnivå.

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 1 saf

05. Omkostnader för de barnskyddsenheter som lyder under Institutet för hälsa och välfärd (reservationsanslag 2 år)

Enligt en utredning som sammanställts av regionförvaltningsverken har ett flertal kommuner svårt att genomföra barnskyddsuppgifter inom utsatt tid. Enligt barnskyddslagen ska behovet av service börja utredas inom sju vardagar. Utredningen av behovet ska i sin tur bli klar inom tre månader från aktualiseringen. Så sker inte i många kommuner. Många kommuner har haft problem också bland annat med personalmängden i barnskyddet, genomförande av övervakningen av vården utom hemmet och med förfarandena. Det finns inte tillräckligt med kompetenta anställda och de har alldeles för många klienter. Sannfinländarna anser att antalet anställda inom barnskyddet ska korrigeras så att kraven enligt barnskyddslagen kan uppfyllas och klienterna inom barnskyddet kan erbjudas de tjänster de behöver på ett högklassigt sätt och i rätt tid.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 159

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar skyndsamma åtgärder för att lösa problemen med krisen inom barnskyddet.

40. Pensioner

Pensionärsfattigdomen är ett allvarligt problem. Antalet pensionärer ökar hela tiden och det räcker inte med nominella höjningar av garantipensionen. De som får folkpension tvingas leva med mycket små inkomster. Många pensionärer tvingas klara sig på under ettusen euro i månaden. Det är oskäligt att pensionärerna, som har byggt upp detta land, mår dåligt och fortfarande hör till dem som har de minsta inkomsterna i vårt land.

Syftet med pensionernas indexskydd är att garantera köpkraften hos de löpande pensionerna. I annat fall skulle inflationen långsamt men obehagligt försämra värdet på pensionerna. Därför bör indexfrysningarna av pensioner och förmåner avskaffas för att bevara deras köpkraft. Pensionärer med små inkomster spenderar nästan alla sina pengar på konsumtion i hemlandet, det vill säga att pengarna går i omlopp.

Återställandet av index 50/50 för alla pensioner skulle inte vara en hållbar lösning, eftersom avkastningen av pensionsmedlen inte skulle täcka de pensionshöjningar som följer av detta utan kännbara höjningar av arbetstagarens pensionsavgifter. Det är uttryckligen situationen för de arbetspensionstagare som får de allra minsta inkomsterna som måste rättas till. Vårt mål är att gradvis återställa index 50/50 för att höja uttryckligen de minsta arbetspensionerna, så att dessa pensioner följer löneutvecklingen bättre än de gör utifrån det så kallade brutna indexet.

Vi föreslår att följande uttalanden godkänns:

Reservationens förslag till uttalande 160

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 1 saf

Riksdagen förutsätter att regeringen säkerställer indexjusteringarna för alla förmåner och pensioner.

Reservationens förslag till uttalande 161

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en ändring av arbetspensionssystemet så att det så kallade brutna indexet återställs till index 50/50 i enlighet med ledamot Ritva Elo-maas lagmotion LM 9/2019 rd.

60. Av kommunerna anordnad social- och hälsovård

37. Statlig ersättning till kommunerna för kostnader på grund av brådskande socialvård för personer som uppehåller sig illegalt i landet (förslagsanslag)

Regeringen föreslår i sin budgetproposition att kommunerna ska få ersättning för kostnader för socialvård för personer som uppehåller sig illegalt i landet. Det är inte en uppgift för de finländska skattebetalarna att bekosta tjänster för personer som uppehåller sig illegalt i landet, utan de som fått avslag på asylansökan bör avlägnas ur landet omedelbart efter beslutet. För att säkerställa att avlägsnandet blir genomfört bör de tas i förvar före återsändande för att säkerställa återsändandet, i stället för att de får röra sig fritt i vårt land och potentiellt äventyra den nationella säkerheten samt anlita kommunala tjänster.

Vi föreslår

att riksdagen minskar moment 33.60.37 med 5 346 000 euro ur anslaget för kostnader på grund av socialvård för personer som uppehåller sig illegalt i landet.

80. Avbytarverksamhet för lantbruksföretagare och pälsdjursuppfödare

40. Statlig ersättning för kostnaderna för avbytar-service för lantbruksföretagare (förslagsanslag)

För att trygga lantbruksföretagarnas ork är det viktigt att företagarna kan ta ut sin årliga semester. Utvecklingen av avbytar-service bör stärkas ytterligare på längre sikt. Dessutom bör utvecklingsåtgärderna vara tillräckligt långvariga, varvid aktörerna bättre kan reagera eller förbereda sig på eventuella förändringar. Därför föreslår sannfinländarna åtgärder i form av extra anslag för att trygga lantbruksföretagarnas ork på längre sikt. Det är viktigt att det också finns tillräckligt med avbytare i alla områden.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 162

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att förbättra avbytar-tjänsterna för utövare av lantbruk och renhushållning.

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 1 saf

Huvudtitel 35

MILJÖMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Miljöförvaltningens omkostnader

01. Miljöministeriets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

I framtiden kommer utmaningarna för bostadsbyggandet och bostadsproduktionen att vara stora dels därför att landsbygden avfolkas, dels därför att en allt större folkmängd trängs i huvudstadsregionen och andra tillväxtcentra. Många personer som bor på hyra har inte ens faktiska möjligheter att flytta till förmånligare hyresbostäder när sådana inte ens står till buds, åtminstone inte i huvudstadsregionen. För att sätta fart på byggandet av hyresbostäder till skäligt pris måste vi hitta nya metoder, bland annat inom planläggning och finansiella modeller. Inom produktionen av hyresbostäder måste vi särskilt satsa på kommunala hyresbostäder eftersom hyrorna för bostäder som ägs av aktörer som kallar sig allmännyttiga ofta ligger på samma nivå som marknadshyrorna. Sannfinländarna lägger stor vikt vid att beloppen på reparationsstöden höjs till en relevant nivå. Vi är i skriande behov av större anslag och satsningar för att de bostadsreparationer som gör att äldre och personer med funktionsnedsättning kan bo kvar ska kunna göras. Regeringens anslag för reparationsunderstöd är ohjälpligen alltför snävt tilltaget. Men vi behöver också betydligt större avreglering av tillståndsbyråkratin. Det sätter fart på investeringar och skapar också fler arbetstillfällen.

10. Miljö- och naturvård

63. Utgifter för förvärv av och ersättning för naturskyddsområden (reservationsanslag 3 år)

Den finländska naturen är en unik helhet i världen både när det gäller kvalitet, renhet och exotik. Utöver primärproduktionen och råvarorna erbjuder den våra medborgare möjligheter till rekreation och motion och skapar en stabil grund för turismen.

Vi föreslår att följande uttalanden godkänns:

Reservationens förslag till uttalande 163

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att öka turismen i nationalparkerna.

Reservationens förslag till uttalande 164

Riksdagen förutsätter att regeringen utreder möjligheten att riva dammar vid små kraftverk som utgör hinder för att skapa vägar för vandringsfisk.

20. Samhällen, byggande och boende

01. Omkostnader för Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet (reservationsanslag 2 år)

Betänkande FiUB 20/2019 rd **Reservation 1 saf**

Bristen på hyresbostäder till rimligt pris och höjningen av bostadspriserna i synnerhet i tillväxtcentrumen har lett till en situation där över en tredjedel av lönen går till boendekostnader för många människor. Det är ett stort samhällsekonomiskt och mänskligt problem. Segregation av bostadsområden och en regional känsla av otrygghet är aktuella fenomen vars konsekvenser bland annat utsträcker sig till prisutvecklingen på bostäder i olika områden, växande skillnader i skolornas undervisningsnivå och rentav gängbildning.

Vi föreslår att följande uttalanden godkänns:

Reservationens förslag till uttalande 165

Riksdagen förutsätter att regeringen skyndsamt bereder åtgärder för att sänka boendekostnaderna bland annat genom att satsa på produktion av hyresbostäder och reparationsbyggnad, sänka uppvärmningskostnaderna, fastighetsskatten och överlåtelseskatten och ingripa i oskäligen höga hyror samt stödja flyttkostnader till följd av att man får eller byter arbetsplats.

Reservationens förslag till uttalande 166

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att avsevärt öka bostadsplaneringen särskilt i tillväxtcentra genom en nära sammanbindning av markanvändnings-, bostads- och trafikpolitiken.

Reservationens förslag till uttalande 167

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att reformera systemet med långvarigt räntestöd för hyresbostadsproduktion till rimligt pris och inleder uppföljningen av räntestödssystemets effekter.

32. Understöd för avskaffande av bostadslöshet och utvecklande av statistikföringen av bostadslöshet (reservationsanslag 3 år)

Alla finska medborgare ska få njuta av välfärdsstatens förmåner, det vill säga i detta fall få stöd för att ordna boende till skäligt pris och få tillgång till behövliga social-, hälsovårds- och kultur-tjänster. Ändå har det på senare tid erkänts och identifierats att det bland de bostadslösa finns gott om människor vars boende inte fungerar utan särskilda åtgärder och tilläggsresurser vid anskaffning av bostad. Det måste byggas vägar ut ur bostadslösheten för infödda finländare så att det i slutändan av vägen går att klara sig med boende och dagligt liv självständigt, utan specialstöd.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 168

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder åtgärder för att eliminera bostadslöshet bland finländare med samma fart som den ordnade boende för en stor mängd asylsökande.

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 1 saf

55. Understöd för reparationsverksamhet (reservationsanslag 3 år)

Problemen med dålig och osund inomhusluft är omfattande i vårt land. I termer av ekonomiska konsekvenser handlar det om en fråga i miljardklassen eftersom även en försiktig bedömning visar att upp till 800 000 personer dagligen utsätts för mögel- och fuktskador i daghem, skolor och på arbetsplatser. Sannfinländarna ser det som viktigt att problemen åtgärdas raskt och i tillräckligt bred omfattning.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 169

Riksdagen förutsätter att regeringen skyndsamt vidtar åtgärder för att förebygga och korrigera problem med byggnaders inomhusklimat.

INKOMSTPOSTER

Avdelning 11

SKATTER OCH INKOMSTER AV SKATTENATUR

01. Skatter på grund av inkomst och förmögenhet

01. Skatt på förvärvs- och kapitalinkomster

Genom att trygga hushållens köpkraft och i synnerhet stärka ställningen för dem som har de lägsta inkomsterna kan man minska utslagningen och samtidigt också minska behovet av stöd som kommer i andra eller sista hand. Det är inte rätt att de minsta pensionerna eller arbetsinkomsterna på grund av skatter och avgifter av skattenatur måste drygas ut till exempel med bostadsbidrag och behovsprövat utkomststöd.

Pensionerna är överlag mindre än lönerna under tiden i arbetslivet, men ändå beskattas pensionerna strängare än lönerna. Fattigdomen bland pensionärer är fortfarande ett svårt problem i vårt land, och det finns fortfarande rikligt med pensionärer med små inkomster. Pensionerna har uppenbart stigit långsammare än lönerna, och dessutom är beskattningen i de vanligaste inkomstklasserna strängare för pensionsinkomst än för löneinkomst. Regeringen bör vidta åtgärder för att stärka försörjningen särskilt för pensionärer med de lägsta inkomsterna.

Systemet med arbetspension bör reformeras så att utvecklingen av pensionernas köpkraft bättre än nu motsvarar löneutvecklingen och den inkomst som man får i handen av en pensionsinkomst motsvarar löneinkomst. Med andra ord, att det alltid blir samma belopp i handen för en inkomst av samma storlek. Dessutom bör regeringen vidta åtgärder för att det belopp som löntagarna och pensionstagarna har kvar efter skatt alltid ska vara minst 1 000 euro i månaden.

Nuvarande beskattningspraxis för upphovsrättsersättningar inom kreativa branscher upplevs i många avseenden som orättvis. Ett särskilt problem är små aktörers svaga möjligheter att försörja

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 1 saf

sig med kreativt arbete, och den nuvarande beskattningen tär på dessa möjligheter ytterligare. I praktiken är exempelvis att göra musik till sin karaktär företagsmässig verksamhet och ofta grundas ett företag för ändamålet. Därför har det väckt missnöje att upphovsrättsersättningar betraktas som lön. Upphovsrättsersättningar inom kreativa branscher bör därför bli beskattningsbar näringsinkomst.

För den allmänna rättvisans skull är det motiverat att endast genuint allmännyttiga stiftelser och föreningar får bedriva verksamhet helt eller delvis skattefritt. I synnerhet stora stiftelsers och intresseorganisationers kapitalinkomster bör således omfattas av beskattningen. Detta bidrar också till att minska bildandet av endast formellt allmännyttiga organisationer och de marknadsstöringar som skatteförmånen ger upphov till. Statens revisionsverk (SRV) bedömer att de fem största stiftelserna ensamma haft en skatteförmån på 29–45 miljoner euro 2004–2005. SRV uppskattar att stiftelsernas tillgångar ligger kring 12–15 miljarder euro. Det är oskäligt att också de minsta företagen som är utsatta för marknadsrisker måste betala kapitalskatt, medan verkligt förmögna föreningar och stiftelser får sina stadiga kapitalinkomster skattefritt.

På grund av den höga beskattningen av förvärvsinkomster i Finland är det populärt att omvandla särskilt höga förvärvsinkomster till kapitalinkomster. På motsvarande sätt strävar man efter att omvandla kapitalinkomster till förvärvsinkomster i lägre inkomstklasser. Denna skatteplanering snedvrider marknaden genom att de företag och arbetstagare som har de bästa förutsättningarna för skatteplanering kan sänka sin beskattning och därigenom uppnå en högre avkastning efter skatt på sin arbetsinsats eller på det investerade kapitalet. Samtidigt försvårar det för i synnerhet nya företagare och små investerare, eftersom även små kapitalinkomster beskattas enligt samma fasta skattesats.

Beskattningen av arbete är hög i Finland, vilket bland annat försvagar incitamenten för att ta emot arbete, den arbetsrelaterade invandringen och återflyttningen till Finland samt utländska investeringar. Den höga beskattningen gör att den offentliga sektorn tvingas hjälpa upp den lägre köpkraften genom inkomstöverföringar. Det är således motiverat att sträva efter en lägre beskattning av arbetsinkomster.

Pensionerna är överlag mindre än lönerna under tiden i arbetslivet, men ändå beskattas pensionerna strängare än lönerna. Fattigdomen bland pensionärer är fortfarande ett svårt problem i vårt land, och det finns fortfarande rikligt med pensionärer med små inkomster. Pensionerna har uppenbart stigit långsammare än lönerna, och dessutom är beskattningen i de vanligaste inkomstklasserna strängare för pensionsinkomst än för löneinkomst. Beskattningen av pensionsinkomster stiger till en högre nivå än beskattningen av arbetsinkomster redan vid mycket måttfulla pensioner — till och med efter en månadspension på 1 300 euro. I fråga om de minsta pensionsinkomsterna är skatten lägre än på arbetsinkomster, men till den del beskattningen av pensionerna överstiger beskattningsnivån för arbetsinkomst måste beskattningen samordnas av jämlikhets-skäl. Det är inte rimligt att en medborgare som redan har avslutat sin yrkeskarriär och som har rätt liten pension betalar mer än den som är yrkesverksam.

Vi föreslår att följande uttalanden godkänns:

Reservationens förslag till uttalande 170

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 1 saf

Riksdagen förutsätter att upphovsrättsersättningar inom kreativa branscher ska göras till beskattningsbar näringsinkomst.

Reservationens förslag till uttalande 171

Riksdagen förutsätter att det belopp som löntagarna och pensionstagarna har kvar efter skatt alltid är minst 1 000 euro i månaden och att inkomstnivån säkras genom att minimiinkomstnivån kopplas till index.

Reservationens förslag till uttalande 172

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart vidtar åtgärder för skäligare beskattning av barnfamiljer med små och medelstora inkomster.

Reservationens förslag till uttalande 173

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att höja arbetsinkomstavrdraget.

Reservationens förslag till uttalande 174

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att återinföra barnavrdraget.

Reservationens förslag till uttalande 175

Riksdagen förutsätter att regeringen återtar försämringen av hushållsavrdraget och tvärtom utvidgar förteckningen över tjänster som klassificerats som avdragsgilla.

Reservationens förslag till uttalande 176

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder skatteplikt för stora stiftelsers och stora förenings kapitalinkomster.

Reservationens förslag till uttalande 177

Riksdagen förutsätter att omvandling av inkomster görs mindre lönsam genom att beskattningen av förvärvs- och kapitalinkomster förenhetligas.

Reservationens förslag till uttalande 178

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart vidtar åtgärder för skäligare beskattning av personer med små och medelstora inkomster.

Reservationens förslag till uttalande 179

Riksdagen förutsätter att beskattningen av löntagare och pensionstagare regleras så att skatt på lika stora inkomster tas ut på lika grunder.

Betänkande FiUB 20/2019 rd

Reservation 1 saf

02. Samfundsskatt

Den internationella skattekonkurrensen har fört med sig icke önskvärda drag, såsom aggressiv skatteplanering som företagen bedriver. Med hjälp av internprissättning, falska franchising-avgifter och räntor på koncernlån kan ett företag överföra beskattningen från det land där affärsverksamheten faktiskt ägt rum till ett land med lägre beskattning. Denna typ av skatteshopping har till och med varit föremål för handel, när lågskatteländer som Luxemburg har förhandlat med stora företag om hur låg skattegrad de kan erbjuda företagen. Detta är samtidigt en orättvis konkurrensfördel som avskräcker små och medelstora företag, eftersom mindre företag inte har samma förutsättningar att bedriva skatteplanering.

För att uppmuntra till företagande bör man underlätta för nystartade och mindre företag till exempel genom att tillåta fri avskrivning av investeringar och beskatta företagets resultat först när pengar tas ut ur företaget till exempel i form av utdelning.

Det är möjligt att sporra finländska tillväxtföretag att öka sysselsättningen genom ett skatteincitament med vars hjälp dessa företag kan få driftskapital ur företagets resultat. Små och medelstora företag som två år i följd sysselsätter minst två nya heltidsanställda och vars ökning av personalstyrkan årligen är minst 10 procent ska befrias från samfundsskatt så länge företaget inte delar ut vinst till ägarna. Detta kommer att få företagen att vilja växa och vilja satsa vinsten på vidareutveckling av verksamheten och på nyrekryteringar.

Vi föreslår att följande uttalanden godkänns:

Reservationens förslag till uttalande 180

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att få bukt med företags aggressiva skatteplanering.

Reservationens förslag till uttalande 181

Riksdagen förutsätter att regeringen börjar utreda på vilka villkor nystartade företag kan erbjudas fria avskrivningar av investeringar i beskattningen till exempel under företagets tre första verksamhetsår.

Reservationens förslag till uttalande 182

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder ett företagsskattesystem som motsvarar den estniska företagsskattmodellen och som lämpar sig för Finland.

04. Skatt på arv och gåva

Arvsskatten är problematisk eftersom den kan påföras för bostäder där den efterlevande maken bor eller för egendom som den skattskyldiga inte besitter vid den tidpunkt då skatten ska betalas. Detta kan leda till ett tvång att realisera egendom för att kunna betala skatten. Skatter av det här slaget leder till orimliga situationer. När maken är arvtagare blir det ofta efter avdraget för efter-

Betänkande FiUB 20/2019 rd **Reservation 1 saf**

levande make kvar någonting att betala, fastän egendomen bara är vanlig egendom såsom gemensam bostad och sommarställe. Ibland tvingas arvtagaren ta lån eller i värsta fall avsäga sig arvet. Vi vill åtgärda detta genom att ändra lagen på så sätt att i en situation där en efterlevande make är arvtagare ska värdet på den gemensamma bostaden inte beaktas kalkylmässigt i arvsbeskattningen. Vill vi också förbättra ställningen för arvlåtarens barn i en situation där den efterlevande maken möjligen i flera årtionden har besittningsrätt till kvarlåtenskapen. Det är oskäligt att man måste betala skatt för egendom som man i själva verket inte får förfoga över. I de här fallen måste skattefrihet införas för den tid den efterlevande makens besittningsrätt gäller. Den egendom som omfattas av den efterlevande makens besittningsrätt ska beskattas först när arvtagaren fritt får förfoga över den.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 183

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att eliminera missförhållandena i arvsbeskattningen och inför en princip om att egendomen ska beskattas först när arvtagaren fritt får förfoga över den.

04. Skatter och avgifter på grund av omsättning

01. Mervärdesskatt

En höjning av den nedre gränsen för mervärdesskatteplikt skulle sänka tröskeln för att grunda företag betydligt, öka antalet småföretagare och avlägsna ett hinder för småföretagens tillväxt. Undersökningar visar att små företag undviker att överskrida momsgränsen av rädsla för administrativa kostnader. Genom höjning av den nedre gränsen för momspliktig affärsverksamhet skulle också företagarnas inkomster kunna beskattas i högre grad. Det betyder att antalet aktörer inom den svarta ekonomin minskar betydligt samtidigt som de övriga skatteinkomsterna ökar.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 184

Riksdagen förutsätter att regeringen skyndsamt börjar bereda en höjning av den nedre gränsen för mervärdesskatteplikt i enlighet med sitt regeringsprogram.

08. Punktskatter

07. Energiskatter

Den finländska industrin, trafiken och boendet förutsätter energi till rimligt pris.

Regeringen står i beråd att höja punktskatten på motorbensin med 250 miljoner euro per år i syfte att bekämpa klimatförändringen. Detta innebär en höjning av bränslepriserna med cirka 6,5—5,6 cent. Omkring 90 procent av godstrafiken i Finland går på gummihjul. Alla prishöjningar läggs på

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 1 saf

produktpriserna och det blir allt dyrare att jobba. Dessutom minskar köpkraften särskilt för låg- och medelinkomsttagare. Finland är redan nu en europeisk föregångare i utsläppsfrågor, och finländarna slutar inte köra bil för att man bestraffas med skatter.

Man kör bil eftersom man måste, och även om alla bilar skulle avlägsnas från landet är konsekvenserna för klimatförändringen obetydliga. Finland är ett land med långa avstånd där förutsättningarna för mobilitet måste tryggas oberoende av inkomstnivå och bostadsort. Kostnaderna för mobiliteten inverkar också på hur lönsamt arbetet är om kostnaderna för arbetsresor ökar i och med regeringens åtgärder.

Från miljösynpunkt skulle det vara en bra kompromiss att sänka själva elpriset och elöverföringspriserna. Då skulle användningen styras till den energiform som är mest utsläppsnål bland annat inom uppvärmningen och trafiken, förutsatt att elproduktionen i sig sker på ett miljövänligt sätt, till exempel med kärnkraft eller vattenkraft.

Vi föreslår att följande uttalanden godkänns:

Reservationens förslag till uttalande 185

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att sänka energibeskattningen till miniminivån i EU.

Reservationens förslag till uttalande 186

Riksdagen förutsätter att regeringen återtar höjningen av punktskatten på flytande bränslen.

Reservationens förslag till uttalande 187

Riksdagen förutsätter att regeringen snabbt utreder förutsättningarna för att ta i bruk biodiesel för yrkesbruk.

10. Övriga skatter

Möjligheten till privatbilism till skäligt pris är enligt vår mening en grundläggande rättighet för medborgarna och ligger dessutom i samhällets intresse: medborgarna måste kunna röra sig, och arbete bör inte göras olönsamt för dem som bor i glesbygd genom oskäligen kostnader för arbetsresor. Hela landet bör även i fortsättningen vara bebott, och därför måste man förhålla sig mycket kritisk till höjningarna av bruksavgifter inom trafiken. En höjning av bränsleskatten höjer indirekt priserna på alla produkter och försvagar konkurrenskraften för den finländska tunga trafiken. Det vore också orättvist att begränsa rätten att dra av kostnaderna för arbetsresor i beskattningen, eftersom alla inte har samma möjlighet att utnyttja kollektivtrafiken i stället för egen bil. Regeringen bör avhålla sig från åtgärder och beslut som ökar skatte- och avgiftsbelastningen för trafiken.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 1 saf

Reservationens förslag till uttalande 188

Riksdagen förutsätter att regeringen inte ökar belastningen för trafiken av skatter och avgifter.

05. Överlåtelseskatt

Den överlåtelseskatt som tas ut hos köpare av aktier i bostads- och fastighetsbolag är för närvarande två procent, och när det gäller köpare av fastigheter och byggnader är den hela fyra procent. I samband med köp av ett egnehemshus på 200 000 euro är överlåtelseskatten alltså 8 000 euro. Som transaktionsskatt försvagar överlåtelseskatten en effektiv verksamhet på bostadsmarknaden. Den minskar också finländarnas vilja att flytta till en annan ort för att ta emot jobb. Därför måste regeringen utreda på vilka villkor bostadsköp som görs av personer som bevisligen flyttar på grund av arbetet kunde befrias från överlåtelseskatt.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 189

Riksdagen förutsätter att regeringen börjar utreda möjligheterna att lindra överlåtelseskatten i fråga om personer som flyttar för att ta emot arbete.

19. Övriga inkomster av skattenatur

Regeringen får inte genom sina åtgärder driva bort inhemsk produktion till länder som inte bryr sig om utsläppsbegränsningar och därför har lägre kostnadsnivå och bättre konkurrenskraft än Finland. Detsamma gäller finländska företag och industri med hållbar verksamhet: de får inte förflyttas till utlandet till följd av höga skatter och nedskärningar i relevanta stöd. Regeringen bör främja införandet av en så kallad internationell klimattull. Med detta avser vi extra tullavgifter för produkter som är tillverkade till exempel i utvecklingsländer där produktionen orsakar stora utsläpp men som tillverkas mer ansvarsfullt i Finland eller Europa.

Genom en klimattull kunde man styra konsumtionen från engångsprodukter till ekologiskt tillverkade, hållbara produkter som tillverkas med mindre utsläpp och livscykelkostnader som följd.

Högre klimattullar och skärpta skatter på produkter som importerats från fjärran länder minskar transporterna av produkter över långa avstånd. Konkreta miljö- och klimatåtgärder som de här är till fördel för inhemska, rena och lokala närproducerade varor. Den här politiken styr också förenande länder mot mer hållbara produktionsmetoder.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 190

Betänkande FiUB 20/2019 rd **Reservation 1 saf**

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att införa klimattullar så att upphandlingsbesluten fattas till fördel för miljövänligt tillverkade produkter och konkurrenskraften för sådana produkter därmed ökar.

05. Vissa avgifter för trafiken

Inom Europeiska unionen insamlas olika slag av avgifter för användning av vägar i alla andra länder utom i Finland, Estland, Lettland och Litauen. Exempelvis norska företag använder hellre det finländska vägnätet för sina transporter eftersom det är gratis för dem. För underhållet av vägnätet svarar den finländska skattebetalaren utan att utländska företag på något vis deltar i vägnätet.

Genom en avgift för användning av vägar kan utländska företag i transportbranschen fås att medverka i att upprätthålla den inhemska trafikinfrastrukturen och iaktta samma spelregler som finländska företag. Det skulle inte helt lösa vårt problem med konkurrenskraften, men det skulle betydligt förbättra de finländska företagens ställning. Dessutom skulle vägavgifterna tillföra staten välkomna extra inkomster i det nuvarande svåra ekonomiska läget. Också intressebevakningsorganisationer för företag som erbjuder godstransport- och logistiktjänster på landsvägarna har redan länge krävt vägavgifter för utländska företag i transportbranschen.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 191

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart bereder införandet av en väganvändningsavgift som gäller utländsk tung trafik (alltså en så kallad vinjett).

Avdelning 15

LÅN

03. Statens nettouplåning och skuldhantering

01. Nettouplåning och skuldhantering

Den globala räntenivån har sjunkit rekordlångt, särskilt i euroområdet. Samtidigt är maturiteten, dvs. den genomsnittliga löptiden, för statsskulden ganska kort. Detta har sänkt skuldhanteringskostnaderna hittills, eftersom räntenivån för kortfristiga lån har varit konstant lägre än räntenivån för långfristiga lån, och eftersom kortfristiga lån förfaller oftare och finansieras genom att nya obligationer emitteras, varvid staten genom försäljning av nya obligationer har kunnat dra nytta av den sjunkande räntenivån. Det är dock oklart om räntorna kan sjunka betydligt från den nuvarande nivån, och det är möjligt att de i något skede till och med kan stiga.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 192

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 1 saf

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att höja medellöptiden för statens och andra offentliga samfunds lånestock till exempel genom att sälja längre obligationer än vanligt, dvs. obligationer med en löptid på över tio år.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner förslaget till statsbudget för 2020 enligt betänkandet men med ändringarna ovan,

att riksdagen godkänner de 192 uttalandena ovan och

att riksdagen godkänner misstroendeförklaringen i den allmänna motiveringen ovan.

Helsingfors 12.12.2019

Ville Vähämäki saf
Vilhelm Junnila saf
Jari Koskela saf
Sami Savio saf
Toimi Kankaanniemi saf
Jani Mäkelä saf
Lulu Ranne saf
Jussi Wihonen saf

Betänkande FiUB 20/2019 rd Reservation 2 saml

RESERVATION 2 saml

Allmän motivering

Enligt finansministeriets uppskattning minskar den ekonomiska tillväxten från 1,5 procent i år till 1,0 procent nästa år. I slutet av valperioden, 2023, då de offentliga finanserna ska vara i balans i enlighet med regeringens mål, väntas den ekonomiska tillväxten vara 0,7 procent. Enligt sakkunniga är det snarare fråga om normalisering av tillväxten än konjunkturedgång. I världsekonomin finns det dock exceptionella riskfaktorer som kan leda till att tillväxten kollapsar helt och hållet.

Regeringen får inte draghjälp av den ekonomiska tillväxten för sina mål för de offentliga finanserna, utan den måste genom sina egna åtgärder se till att ekonomin balanseras. Riskerna och osäkerheten kring den ekonomiska utvecklingen framhäver betydelsen av regeringens egna åtgärder. Regeringens åtgärder hittills försvagar snarare Finlands offentliga finanser än stärker dem.

Regeringen har åtagit sig att få de offentliga finanserna i balans senast 2023. Enligt regeringens plan för de offentliga finanserna uppvisar de offentliga finanserna ett underskott på 3,6 miljarder euro i slutet av valperioden. Om man bortser från arbetspensionssystemet kommer underskottet uppgå till så mycket som 5,3 miljarder euro. Underskottet i de offentliga finanserna ökar snabbt även med nuvarande prognoser utan recession eller en mer omfattande internationell ekonomisk kris. Balansmålet håller på att glida oss ur händerna.

Den offentliga balansräkningen försvagas uppskattningsvis med över 20 miljarder euro under regeringens fyraårsperiod, inklusive försäljning av egendom. Det minskar möjligheterna att bemöta framtida osäkerhetsfaktorer. Välfärdssamhällets framtid, barnens utbildning och äldreomsorgen, är helt beroende av en hållbar ekonomisk politik. Regeringen bör snabbt rätta till sin ekonomiska politik.

Sysselsättningsåtgärder som saknas hos regeringen

Det viktigaste målet för regeringens ekonomiska politik är att höja sysselsättningsgraden till 75 procent och att öka antalet sysselsatta med minst 60 000 personer före utgången av 2023. I annat fall kan balans i de offentliga finanserna inte nås 2023. Även enligt regeringsprogrammet är en ökad sysselsättning en förutsättning för att tjänsterna ska kunna förbättras och balansen i ekonomin återställas.

Trovärdigheten i regeringsprogrammet vilar på sysselsättningstillväxten. Men regeringen har inga effektiva sysselsättningsåtgärder att komma med. Om hälften av de åtgärder som krävs inte är klara före budgetmanglingen i augusti 2020, bedömer regeringen de utgiftsökningar som tidigare beslutats. Det kommer att bli kris i genomförandet av regeringsprogrammet 2020, om regeringen inte snabbt förelägger riksdagen behövliga sysselsättningsåtgärder.

Bristen på sysselsättningsåtgärder kan inte bero på att det inte finns tillgång till effektiva åtgärder. Enligt utlåtandet från Finlands Bank ”tyder forskningsrön på att det är möjligt att höja sysselsättningen bland annat genom att gradera det inkomstrelaterade utkomstskyddet för arbetslö-

Betänkande FiUB 20/2019 rd Reservation 2 saml

sa, avlägsna tilläggsdagarna inom utkomstskyddet för arbetslösa, det vill säga den så kallade arbetslöshetsslussen, och reformera systemet med familjeledigheter på ett sätt som stöder sysselsättningen”. Alla ovan nämnda åtgärder ingår också i samlingspartiets alternativa budget.

Regeringens åtgärder minskar sysselsättningen

Enligt beräkningarna från riksdagens oberoende utredningstjänst minskar skatte- och socialskyddsändringarna i regeringens budget för nästa år sysselsättningen med 5 000 personer. Regeringens konkreta åtgärder och de uppställda målen står helt i strid med varandra. Det är motiverat att fråga om regeringen på allvar tänker försöka höja sysselsättningen och hålla sina löften till medborgarna.

Samlingspartiet kan inte stillatigande acceptera regeringens passivitet. Vi godtar inte att regeringen skapar mer arbetslöshet när den borde minska arbetslösheten. Regeringen tar mer skuld när den borde minska skuldsättningen.

Samlingspartiet har i sin alternativa budget presenterat metoder för att få över 60 000 fler sysselsatta i Finland utgående från kalkyler från riksdagens utredningstjänst och andra sakkunniga. Den oberoende utredningstjänstens kalkyl omfattar 26 000 nya sysselsatta.

Samlingspartiets åtgärder visar att det inte råder brist på fungerande sysselsättningsmetoder i Finland, utan på mod och förmåga att genomföra dem. Det ambitiösa sysselsättningsmålet uppnås inte utan ambitiösa metoder.

Experternas kritik mot regeringens finanspolitik är mördande

Även om regeringen inte lyssnar på samlingspartiet bör den lyssna på både inhemska och utländska experter. Regeringens ekonomiska politik väcker inte förtroende hos EU-kommissionen eller Internationella valutafonden IMF.

Finland fick den 20 november en åthutning av EU-kommissionen för att våra offentliga utgifter hotar att öka för mycket nästa år. Liksom vissa länder i Sydeuropa riskerar också Finland att bryta mot stabilitets- och tillväxtpakten nästa år. Också enligt en färsk bedömning av IMF kommer Finlands ekonomi inte att vara i balans 2023.

Medan den förra regeringen dämpade de offentliga utgifterna och skulderna har Rinnes regering gjort en helomvändning. Enligt finansministeriets färsk ekonomiska översikt ökar utgifterna snabbare än inkomsterna för första gången efter 2014. Det finns ingen inkomstökning som motsvarar ökningen av utgifterna, så den offentliga ekonomin försvagas strukturellt. Regeringen finansierar i praktiken de nya utgifterna helt med lånade pengar.

Förändringen kan inte motiveras med konjunkturläget, eftersom de institutioner som prognostiserar ekonomin är eniga om att Finlands ekonomi inte befinner sig i recession och att en sådan inte heller finns i synfältet. Den långsammare tillväxten är inte ett tecken på recession, utan en normalisering av tillväxten till trendtillväxt. Enligt finansministeriets ekonomiska översikt är det så kallade konjunkturgapet, det vill säga skillnaden mellan den faktiska och den potentiella pro-

Betänkande FiUB 20/2019 rd Reservation 2 saml

duktionen, ungefär noll år 2020 och väntas vara noll under hela granskningsperioden 2020—2023. ”Budgetlinjen ger snabbt ett lättare resultat, lämpar sig dåligt för konjunkturläget och bryter eventuellt mot budgetreglerna”, konstaterade professor Roope Uusitalo i sitt yttrande till ekonomiutskottet. ”Regeringens finanspolitiska linje kan anses vara stimulerande. Regeringen motiverar inte den stimulerande finanspolitiken med konjunkturläget, och uppfattningen om det aktuella konjunkturläget motiverar inte stimulansåtgärder”, skriver rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken i sitt utlåtande om regeringens finanspolitik. Det oavhängiga rådet uttrycker också sin oro över att regeringen inte har någon trovärdig plan för att återställa balansen i de offentliga finanserna.

Varför väljer regeringen en stimulerande finanspolitik, även om ingen ser någon anledning till det? Det försvagar möjligheterna att reagera genom en politik som stöder efterfrågan, om Finland verkligen drabbas av recession under nästa årtionde. Varför vattnar regeringen gräsmattan när det regnar? Experterna är på bred front oroad över den finanspolitiska linje som regeringen valt och som försvagar de offentliga finanserna. Den representerar en oansvarig jakt på popularitet av samma slag som den finanspolitik som den populistiska presidenten Trump har gått in för i Förenta staterna. Regeringen låter underskottet växa trots att det inte finns några finanspolitiska argument för det. Dessutom har hållbarhetsunderskottet helt glömts bort. Den valda linjen leder till ett betydande besparings- och nedskärningsbehov i framtiden.

Finland behöver verkliga insatser för framtiden

Världen omkring oss genomlever en snabb förändring. Vår välfärd utmanas på många håll. Det är oroväckande att ungdomsarbetslösheten börjat öka under hösten. Man måste vänta alldeles för länge på att få vård och terapi. Säkerheten utsätts för nya hot samtidigt som de traditionella hoten har återinträtt på den världspolitiska scenen. Redan nu syns konsekvenserna av den tilltagande klimatförändringen både hos oss och ute i världen. Det är ett positivt problem att finländarna lever allt längre. Men vi måste finna hållbara lösningar på det ökande behovet av vård och omsorg.

Finland har i denna situation en regering som inte tar sig an detta. Regeringsprogrammet är fullt av i och för sig välkomna mål, men tyvärr omvandlas de inte av sig själva till åtgärder. De äldre får inte vård genom skrivningar och dimensioneringar, utan med vårdare och tillräckliga resurser. Klimatförändringen stoppas inte av att den viktigaste utmaningen för vår framtid skrivs in som första ord i regeringsprogrammet. Det vi behöver är konkreta, effektiva och riktiga insatser.

Samlingspartiet presenterar metoder för att få åtminstone 60 000 nya jobb som också regeringen har som mål. Vi behöver dessa arbetstillfällen för att finländarna även i fortsättningen ska få bra utbildning, tjänster för familjer, god omsorg för äldre och trygghet.

Det bör bli tillräckligt mycket pengar över av lönen eller pensionen för att man ska ha råd med annat än bara det nödvändiga. Därför föreslår vi att beskattningen av arbete och pensioner ska lindras med en miljard, att nedskärningen i hushållsavdraget ska slopas och att hushållsavdraget för personer över 75 år ska höjas.

Enligt regeringsprogrammet ska intäkterna från försäljning av statlig egendom fördelas mellan fler än 100 ändamål på en gång. En del av de ändamål som regeringen valt är faktiskt projekt av

Betänkande FiUB 20/2019 rd Reservation 2 saml

engångsnatur, men andra kräver långsiktig och bestående finansiering. Det är inte hållbar utbildnings- eller personalpolitik att ge skolor och daghem pengar för att avlöna nya lärare bara ett år i sänder. I vår alternativa budget kommer vi med förslag om hur tilläggsfinansieringen av småbarnspedagogik, grundläggande utbildning och andra stadiet kan permanentas. Med tanke på Finlands konkurrenskraft och kunnande skulle det vara en verklig satsning på framtiden att använda statlig egendom för att kapitalisera högskolor och genomföra snabba spårförbindelser.

Vi stärker kompetensen och utbildningen från småbarnspedagogik till kontinuerligt lärande under hela livet. Var och en måste få bästa möjligheter att klara sig. Vi ger högskolorna möjlighet att förbättra utbildningens kvalitet på lång sikt genom att överföra en miljard i statlig egendom för att stärka deras kapital och finansiering.

Vi bekämpar klimatförändringen utan att inskränka finländarnas rörelsefrihet. Vi utökar spårtrafiken. Vi föreslår konkreta metoder för att inleda förbättringen av stambanan och den första etappen av entimmeståget till Åbo, alltså förbättringen av Esbo stadsbana. Vi skär i företagsstöd som är skadliga för miljön och skärper beskattningen av fossila uppvärmningsbränslen.

Regeringens linje är ansvarslös

I regeringsprogrammet ingår flera bra mål, men urvalet av metoder hindrar att de förverkligas. Problemet med programmet är att det saknas konkreta metoder för att uppnå målen. Vallöften infrias med lånepengar utan oro för morgondagen.

Samlingspartiet anser att de offentliga finanserna ska skötas långsiktigt och ansvarsfullt. Hållbar ekonomi är det enda sättet att trygga finländarnas välfärd. Regeringen bör hålla fast vid målen för den ekonomiska politiken i sitt eget program. Regeringens åtgärder hittills har dock fört ekonomin i motsatt riktning. Regeringens verksamhet väcker inte förtroende och tro på att regeringen på allvar strävar efter balans i de offentliga finanserna. Därför föreslår samlingspartiet misstroende mot regeringen.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 1

Riksdagen förutsätter att regeringen iakttar målet i sitt eget program om balans i de offentliga finanserna 2023 och agerar på det sätt som målet förutsätter.

Reservationens förslag till uttalande 2

Riksdagen förutsätter att regeringen snabbt lägger fram förslag till åtgärder för att höja sysselsättningsgraden till 75 procent under valperioden.

Reservationens förslag till uttalande 3

Riksdagen förutsätter att regeringen skyndsamt lämnar en proposition som korrigerar nästa års budget för att undvika brott mot EU:s tillväxt- och stabilitetspakt.

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 2 saml

Reservationens förslag till uttalande 4

Riksdagen förutsätter att regeringen alltid anvisar fullgoda resurser för alla extra uppgifter och för nya mer omfattande skyldigheter som åläggs kommunerna.

Reservationens förslag till uttalande 5

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder budgetarna för de kommande åren på så sätt att de åtgärder som föreslås i dem inte försämrar sysselsättningen på samma sätt som budgetpropositionen för 2020, utan att de som helhet förbättrar sysselsättningen och på så sätt stärker de offentliga finanserna.

Reservationens förslag till uttalande 6

Riksdagen förutsätter att regeringen överlämnar en proposition till riksdagen med förslag till gradering av det inkomstrelaterade utkomstskyddet för arbetslösa så att det i början av arbetslösheten är bättre än för närvarande och sjunker stegvis när arbetslösheten drar ut på tiden.

Reservationens förslag till uttalande 7

Riksdagen förutsätter att regeringen dämpar ökningen av utgifterna för utkomstskyddet för arbetslösa och förhindrar att sysselsättningen försämras genom att dra tillbaka de föreslagna höjningarna av arbetslöshetsförmånerna.

Reservationens förslag till uttalande 8

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om att sänka avgifterna för småbarnspedagogik med sammanlagt 50 miljoner euro.

Reservationens förslag till uttalande 9

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om att återinföra en självrisk på sju procent av boendekostnaderna i utkomststødet.

Reservationens förslag till uttalande 10

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att de som har de lägsta inkomsterna ska få bättre åtkomst till de hyresbostäder som stöds av samhället.

Reservationens förslag till uttalande 11

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition med förslag om att frysa indexhöjningarna av det allmänna bostadsbidraget.

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 2 saml

Reservationens förslag till uttalande 12

Riksdagen förutsätter att regeringen inleder en mer omfattande reform för att stävja kostnaderna för det allmänna bostadsbidraget och avveckla bidragsfällor.

Reservationens förslag till uttalande 13

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition med förslag om att slopa arbetslöshetsslussen helt och hållet.

Reservationens förslag till uttalande 14

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om höjning av det skyddade beloppet vid utsökning till 900 euro.

Reservationens förslag till uttalande 15

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att införa en familjeledighetsreform som på riktigt stärker sysselsättningen och jämställdheten.

Reservationens förslag till uttalande 16

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att möjliggöra lokala avtal på alla arbetsplatser.

Reservationens förslag till uttalande 17

Riksdagen förutsätter att regeringen utreder arbetslöshetskassornas möjligheter att enligt dansk modell producera sysselsättningsfrämjande tjänster för sina medlemmar.

Reservationens förslag till uttalande 18

Riksdagen förutsätter att regeringen i första hand riktar lönesubventionen till den privata sektorn och de arbetstagare som inte skulle få jobb utan lönesubvention.

Reservationens förslag till uttalande 19

Riksdagen förutsätter att regeringen påskyndar totalreformen av den sociala tryggheten så att det blir mer lönsamt att arbeta.

Reservationens förslag till uttalande 20

Riksdagen förutsätter att regeringen påskyndar den parlamentariska beredningen av kontinuerligt lärande.

Reservationens förslag till uttalande 21

Betänkande FiUB 20/2019 rd **Reservation 2 saml**

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att underlätta och förenkla arbetskraftsinvandring.

Reservationens förslag till uttalande 22

Riksdagen förutsätter att regeringen sörjer för företagens verksamhetsförutsättningar genom att fortsätta avvecklingen av normer och genom att trygga en stabil omvärld för företagarna.

Reservationens förslag till uttalande 23

Riksdagen förutsätter att regeringen inte skärper beskattningen för löntagare, pensionärer eller företagare under den här valperioden.

Reservationens förslag till uttalande 24

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition med förslag om permanent höjda avskrivningar som också utvidgas till begagnade maskiner och inventarier.

Reservationens förslag till uttalande 25

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att man inte längre ska tjäna in pension på inkomstrelaterade arbetslöshetsförmåner.

Reservationens förslag till uttalande 26

Riksdagen förutsätter att regeringen kapitaliserar högskolorna med en miljard euro.

Reservationens förslag till uttalande 27

Riksdagen förutsätter att regeringen bildar projektbolag för genomförande av snabba spårbindelser och kapitaliserar bolagen med två miljarder euro.

Reservationens förslag till misstroendeförklaring

Riksdagen konstaterar att regeringen inte visar sitt engagemang för de mål för den ekonomiska politiken som skrivits in i regeringsprogrammet. De centrala målen för en sysselsättningsgrad på 75 procent och balans i de offentliga finanserna är välkomna. Problemet är att det saknas konkreta metoder för att uppnå målen. Regeringen har som mål att ta mindre lån och öka sysselsättningen. De åtgärder som ingår i nästa års budget ökar dock skulden och minskar sysselsättningen. Regeringens verksamhet väcker inte förtroende och tro på att regeringen på allvar strävar efter balans i de offentliga finanserna och ökad sysselsättning. Riksdagen konstaterar att regeringen har misslyckats och därför inte har riksdagens förtroende.

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 2 saml

Detaljmotivering

ANSLAG

Huvudtitel 23

STATSRÅDETS KANSLI

01. Förvaltning

01. Omkostnader för statsrådets kansli (reservationsanslag 2 år)

I kompletteringspropositionen föreslår regeringen att anslaget till ministeriernas omkostnader höjs med omkring 1,6 miljoner euro till följd av att regeringen har fler politiska statssekreterare och specialmedarbetare.

Tilläggsanslaget föreslås bli lagt till på beloppet i den ordinarie budgetpropositionen. I den ordinarie budgetpropositionen föreslår regeringen att anslaget för löner till statssekreterare och specialmedarbetare höjs med 5 miljoner euro jämfört med den ordinarie budgeten för i år. Ökningen beror på att ministrarna, statssekreterarna och specialmedarbetarna är fler och att deras löner har höjts. Totalt är ökningen 77 procent jämfört med den ursprungliga budgeten för i år.

Regeringen har inte kommit med någon ordentlig motivering till varför den höjer sina egna löner och anställer fler medarbetare. Finlands EU-ordförandeskap gav förståeligt nog extra arbete, men den extra personal som anstälts har inte föreslagits vara tillfällig. Det finns inga giltiga skäl för att fördubbla antalet medarbetare på det här sättet. Därför föreslår Samlingspartiet att riksdagen skär ner de nya tilläggsanslagen för ministrarnas staber i kompletteringsbudgeten.

Vi föreslår

att riksdagen minskar anslaget för statsrådets kanslis politiska stab med 154 000 euro under moment 23.01.01.

02. Avlöningar till ministrar och deras statssekreterare och specialmedarbetare (förslagsanslag)

I nästa års budget föreslås en höjning på sammanlagt 5 miljoner euro av ministrarnas, statssekreterarnas och specialmedarbetarnas löneanslag jämfört med den ordinarie budgeten för 2019. Ökningen beror på att ministrarna, statssekreterarna och specialmedarbetarna är fler och att deras löner har höjts. Totalt är ökningen 77 procent jämfört med den ursprungliga budgeten för i år. Antalet statssekreterare ökar från fyra till 15 och antalet specialmedarbetare från 42 till 70. Dessutom har antalet ministrar ökat med två.

Regeringen har inte kommit med någon ordentlig motivering till varför den höjer sina egna löner och anställer fler medarbetare. Finlands EU-ordförandeskap gav förståeligt nog extra arbete, men de extra personer som anstälts har inte föreslagits vara tillfälliga. Det finns inga giltiga skäl för att

Betänkande FiUB 20/2019 rd Reservation 2 saml

fördubbla antalet medarbetare på det här sättet. Därför föreslår vi att tillägget jämkas och att anslagsökningen halveras.

Vi föreslår

att riksdagen minskar moment 23.01.02 med 2 500 000 euro från anslaget till lönekostnader för ministrarna, deras statssekreterare och specialmedarbetarna.

Huvudtitel 24

UTRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Utrikesförvaltningen

01. Utrikesförvaltningens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

I kompletteringspropositionen föreslår regeringen att anslaget till ministeriernas omkostnader höjs med omkring 1,6 miljoner euro till följd av att regeringen har fler politiska statssekreterare och specialmedarbetare.

Tilläggsanslaget föreslås bli lagt till på beloppet i den ordinarie budgetpropositionen. I den ordinarie budgetpropositionen föreslår regeringen att anslaget för löner till statssekreterare och specialmedarbetare höjs med 5 miljoner euro jämfört med den ordinarie budgeten för i år. Ökningen beror på att ministrarna, statssekreterarna och specialmedarbetarna är fler och att deras löner har höjts. Totalt är ökningen 77 procent jämfört med den ursprungliga budgeten för i år.

Regeringen har inte kommit med någon ordentlig motivering till varför den höjer sina egna löner och anställer fler medarbetare. Finlands EU-ordförandeskap gav förståeligt nog extra arbete, men den extra personal som anstälts har inte föreslagits vara tillfällig. Det finns inga giltiga skäl för att fördubbla antalet medarbetare på det här sättet. Därför föreslår Samlingspartiet att riksdagen skär ner de nya tilläggsanslagen för ministrarnas staber i kompletteringsbudgeten.

Vi föreslår

att riksdagen minskar anslaget för politiska staber inom utrikesförvaltningen med 102 000 euro under moment 24.01.01.

30. Internationellt utvecklingsarbete

66. Egentligt utvecklingssamarbete (reservationsanslag 3 år)

Samlingspartiet anser att Finland bör utarbeta en trovärdig vägkarta, som omfattar flera valperioder, för hur det långsiktiga målet på 0,7 procent ska nås. Hållbar utveckling kräver ett hållbart och långsiktigt utvecklingssamarbete. Främjandet av kvinnors och flickors rättigheter och störet av demokratin står i centrum för Finlands utvecklingssamarbete.

Betänkande FiUB 20/2019 rd Reservation 2 saml

Samlingspartiet anser att konsekvens, hållbarhet och genomslagskraft utgör centrala principer i detta arbete. Samlingspartiet anser att utvecklingssamarbetet är viktigt och vill visa sitt stöd för det långsiktiga arbetet. Utveckling kan ske endast om utvecklingsländerna själva förbinder sig till utveckling och vill påverka sin egen framtid. Målet är att uppnå hållbara resultat så att utvecklingsländerna till slut kan klara sig själva, utan att vara beroende av bistånd från västländerna.

Sedan 2016 har en del av Finlands utvecklingsbistånd utgjorts av finansiella investeringar. I det avseendet följer Finland en global trend. Bakgrunden är de kalkyler som visar att FN:s mål för hållbar utveckling inte kan nås utan privata aktörer och investeringar. Samlingspartiet ser det som väsentligt att stärka de finansiella investeringarna för att säkerställa utvecklingssamarbetets effektivitet och resultat.

Vi föreslår

att riksdagen som en minskning av höjningen av biståndet under moment 24.30.66 minskar anslagen för utvecklingssamarbete med 20 000 000 euro.

89. Finansinvesteringar inom utvecklingssamarbetet (reservationsanslag 3 år)

Utvecklingssamarbetet i investeringsform har bevisats vara en av de mest framgångsrika formerna av utvecklingssamarbete. Av utrikesministeriets utvecklingspolitiska resultatrapport från 2018 framgår det att det investeringsbaserade och företagsorienterade utvecklingssamarbete som den föregående regeringen drev har mångdubblat resultaten av utvecklingssamarbetet. I resultatrapporten rekommenderas att denna typ av utvecklingssamarbete i form av investeringar fortsätter.

Sedan 2016 har en del av Finlands utvecklingsbistånd utgjorts av finansiella investeringar. I det avseendet följer Finland en global trend. Bakgrunden är de kalkyler som visar att FN:s mål för hållbar utveckling inte kan nås utan privata aktörer och investeringar. Samlingspartiet ser det som väsentligt att stärka de finansiella investeringarna för att säkerställa utvecklingssamarbetets effektivitet och resultat.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 24.30.89 med 20 000 000 euro för investeringsbaserat utvecklingssamarbete.

Huvudtitel 25

JUSTITIEMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Ministeriet och förvaltningen

Betänkande FiUB 20/2019 rd **Reservation 2 saml**

01. Justitieministeriets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

I kompletteringspropositionen föreslår regeringen att anslaget till ministeriernas omkostnader höjs med omkring 1,6 miljoner euro till följd av att regeringen har fler politiska statssekreterare och specialmedarbetare.

Tilläggsanslaget föreslås bli lagt till på beloppet i den ordinarie budgetpropositionen. I den ordinarie budgetpropositionen föreslår regeringen att anslaget för löner till statssekreterare och specialmedarbetare höjs med 5 miljoner euro jämfört med den ordinarie budgeten för i år. Ökningen beror på att ministrarna, statssekreterarna och specialmedarbetarna är fler och att deras löner har höjts. Totalt är ökningen 77 procent jämfört med den ursprungliga budgeten för i år.

Regeringen har inte kommit med någon ordentlig motivering till varför den höjer sina egna löner och anställer fler medarbetare. Finlands EU-ordförandeskap gav förståeligt nog extra arbete, men den extra personal som anstälts har inte föreslagits vara tillfällig. Det finns inga giltiga skäl för att fördubbla antalet medarbetare på det här sättet. Därför föreslår Samlingspartiet att riksdagen skär ner de nya tilläggsanslagen för ministrarnas staber i kompletteringsbudgeten.

Vi föreslår

att riksdagen minskar anslaget för justitieministeriets politiska stab med 413 000 euro under moment 25.01.01.

10. Domstolar och rättshjälp

03. Omkostnader för övriga domstolar (reservationsanslag 2 år)

Grunden för samhället är enligt Samlingspartiet en stark rättsstat. Samlingspartiet beklagar därför att de anslag som föreslås för aktörerna inom rättssystemet inte står i rätt proportion till polisens tilläggsanslag. När polisen kan behandla fler brottmål kommer ärendena också att behandlas av andra aktörer i rättskedjan. Det skapar problem, och åklagarna och domstolarna är särskilt utsatta.

Regeringens politik leder till att behandlingstiderna förlängs avsevärt och medborgarnas rättskydd försvagas. Samlingspartiet kan inte godkänna att rättsstaten och medborgarnas rättssäkerhet försvagas.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 25.10.03 med 3 000 000 euro för utökning av domstolarnas personal och förkortning av behandlingstiderna.

30. Åklagarna

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 2 saml

01. Åklagarväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Grunden för samhället är enligt Samlingspartiet en stark rättsstat. Samlingspartiet beklagar därför att de anslag som föreslås för aktörerna inom rättssystemet inte står i rätt proportion till polisens tilläggsanslag. När polisen kan behandla fler brottmål kommer ärendena också att behandlas av andra aktörer i rättskedjan. Det skapar problem, och åklagarna och domstolarna är särskilt utsatta.

Regeringens politik leder till att behandlingstiderna förlängs avsevärt och medborgarnas rättskydd försvagas. Samlingspartiet kan inte godkänna att rättsstaten och medborgarnas rättssäkerhet försvagas.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 25.30.01 med 1 500 000 euro för utökning av åklagarväsendets personal och förkortning av behandlingstiderna.

Huvudtitel 26

INRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Förvaltning

01. Inrikesministeriets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

I kompletteringspropositionen föreslår regeringen att anslaget till ministeriernas omkostnader höjs med omkring 1,6 miljoner euro till följd av att regeringen har fler politiska statssekreterare och specialmedarbetare.

Tilläggsanslaget föreslås bli lagt till på beloppet i den ordinarie budgetpropositionen. I den ordinarie budgetpropositionen föreslår regeringen att anslaget för löner till statssekreterare och specialmedarbetare höjs med 5 miljoner euro jämfört med den ordinarie budgeten för i år. Ökningen beror på att ministrarna, statssekreterarna och specialmedarbetarna är fler och att deras löner har höjts. Totalt är ökningen 77 procent jämfört med den ursprungliga budgeten för i år.

Regeringen har inte kommit med någon ordentlig motivering till varför den höjer sina egna löner och anställer fler medarbetare. Finlands EU-ordförandeskap gav förståeligt nog extra arbete, men den extra personal som anställdes har inte föreslagits vara tillfällig. Det finns inga giltiga skäl för att fördubbla antalet medarbetare på det här sättet. Därför föreslår Samlingspartiet att riksdagen skär ner de nya tilläggsanslagen för ministrarnas staber i kompletteringsbudgeten.

Vi föreslår

att riksdagen minskar anslaget för inrikesministeriets politiska stab med 169 000 euro under moment 26.01.01.

Betänkande FiUB 20/2019 rd Reservation 2 saml

10. Polisväsendet

01. Polisväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Regeringen har som mål att höja antalet poliser till 7 500 årsverken före 2022. Enligt regeringens plan för de offentliga finanserna räcker resurserna dock inte till för att målet ska nås före utgången av valperioden. Enligt en sakkunnigbedömning kommer antalet poliser på den föreslagna finansieringsnivån att sjunka till närmare 7 100 årsverken 2022—2023. Samlingspartiet godkänner inte att det prutas på finländarnas säkerhet.

Under förra regeringsperioden började antalet årsverken vid polisen äntligen stiga. På den här vägen vill Samlingspartiet fortsätta. Samlingspartiet har förbundit sig till att antalet årsverken för polisen höjs med cirka 1 000, det vill säga så att antalet årsverken överstiger 8 000. För att nå målet föreslår Samlingspartiet en permanent ökning av polisens anslag med 55 miljoner euro.

Det går inte att hitta tusen utbildade poliser så där utan vidare. Under de första åren skulle största delen av medlen styras till att utöka polisutbildningen och förbättra polisens funktionsförmåga i synnerhet genom upphandling av informationsteknik och annan utrustning.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 26.10.01 med 55 000 000 euro för anställning av nya poliser, utvidgning av polisutbildningen och förbättrande av polisens funktionsförmåga, i synnerhet genom anskaffning av informationsteknik och annan utrustning, och att följande uttalande godkänns:

Reservationens förslag till uttalande 28

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att höja antalet poliser med cirka 1000 poliser till över 8 000 årsverken.

40. Migration

01. Migrationsverkets och statliga förläggningars omkostnader (reservationsanslag 2 år)

När befolkningen blir äldre behövs det fler som kan utföra praktiskt arbete. Arbetskraftsinvandring är en nödvändig resurs för Finland. Utvidgning av företag och nyanställningar får inte hindras genom styva och långsamma tillståndprocesser. De långa handläggningstiderna, särskilt i fråga om utländska experter, medför för närvarande betydande svårigheter för finländska företag som behöver utländsk arbetskraft.

Regeringens mål att satsa på arbetskraftsinvandring som en del av de sysselsättningsstödande åtgärderna är bra. Det är dock inkonsekvent att regeringen samtidigt minskar Migrationsverkets resurser för behandling och avgörande av tillstånd.

Betänkande FiUB 20/2019 rd Reservation 2 saml

Samlingspartiet vill avsevärt öka Migrationsverkets resurser, så att köerna för arbetsrelaterade uppehållstillstånd kan avvecklas och tillgänglig kompetens snabbt tas i anspråk. Samlingspartiet vill också automatisera tillståndprocessen så att den huvudsakligen blir en automatisk jämförelse av registeruppgifter, vilket på ett avgörande sätt minskar belastningen. I stället understöder samlingspartiet en effektivisering av efterhandskontrollen.

Vi ser det som viktigt att prioriteringen av arbetskraftsinvandring inte försvårar eller fördröjer behandlingen av andra tillståndstyper, såsom asylansökningar. Det ligger i allas intresse att asylansökningarna behandlas korrekt och snabbt. Samlingspartiet anser att återsändandet av personer som fått avslag på sin asylansökan ska effektiviseras jämfört med nuläget. Ingen får uppehålla sig olagligt i Finland. Samlingspartiet vill utveckla asylsystemet så att hjälpen riktas till dem som har det sämst ställt.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 26.40.01 med 8 000 000 euro för att avveckla köerna för Migrationsverkets arbetsrelaterade uppehållstillstånd.

Huvudtitel 27

FÖRSVARSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Försvarspolitik och förvaltning

01. Försvarsministeriets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

I kompletteringspropositionen föreslår regeringen att anslaget till ministeriernas omkostnader höjs med omkring 1,6 miljoner euro till följd av att regeringen har fler politiska statssekreterare och specialmedarbetare.

Tilläggsanslaget föreslås bli lagt till på beloppet i den ordinarie budgetpropositionen. I den ordinarie budgetpropositionen föreslår regeringen att anslaget för löner till statssekreterare och specialmedarbetare höjs med 5 miljoner euro jämfört med den ordinarie budgeten för i år. Ökningen beror på att ministrarna, statssekreterarna och specialmedarbetarna är fler och att deras löner har höjts. Totalt är ökningen 77 procent jämfört med den ursprungliga budgeten för i år.

Regeringen har inte kommit med någon ordentlig motivering till varför den höjer sina egna löner och anställer fler medarbetare. Finlands EU-ordförandeskap gav förståeligt nog extra arbete, men den extra personal som anställdes har inte föreslagits vara tillfällig. Det finns inga giltiga skäl för att fördubbla antalet medarbetare på det här sättet. Därför föreslår Samlingspartiet att riksdagen skär ner de nya tilläggsanslagen för ministrarnas staber i kompletteringsbudgeten.

Vi föreslår

att riksdagen minskar anslaget för försvarsministeriets politiska stab med 67 000 euro under moment 27.01.01.

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 2 saml

10. Militärt försvar

01. Försvarsmaktens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

De kontraktsanställda är en väsentlig del av Finlands försvarsmakt. Personer som fullgjort beväringstjänst eller frivillig militärtjänst för kvinnor och som rekryteras som kontraktsanställda har en viktig roll i försvaret. Syftet med systemet med kontraktsanställda militärer är att säkerställa ett tillräckligt antal utbildare.

Under årens lopp har arbetsbelastningen på försvarsmaktens personal ökat bland annat för att samma personal ansvarar för utbildningen av såväl beväringar som reservister. Mot denna bakgrund var de 2 miljoner euro som anvisats för kontraktsanställning 2018—2019 en viktig och välkommen ökning. I budgetpropositionen för 2020 minskas dock anslaget för kontraktsanställning.

Repetitionsövningarna upprätthåller de krigstida truppers prestationsförmåga och reservisternas försvarsförmåga. I budgetpropositionen föreslår regeringen att antalet reservister som utbildas genom repetitionsövningar höjs med 1 200. Förslaget välkomnas, men det räcker inte med att öka antalet reservister, utan det kräver också mer resurser.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 27.10.01 med 3 000 000 euro för att öka antalet kontraktsanställda militärer i syfte att säkerställa ett tillräckligt antal utbildare för beväringarna och för att säkerställa finansieringen av repetitionsövningarna så att 19 200 reservister deltar i repetitionsövningar år 2020.

Huvudtitel 28

FINANSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Förvaltning

01. Finansministeriets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

I kompletteringspropositionen föreslår regeringen att anslaget till ministeriernas omkostnader höjs med omkring 1,6 miljoner euro till följd av att regeringen har fler politiska statssekreterare och specialmedarbetare.

Tilläggsanslaget föreslås bli lagt till på beloppet i den ordinarie budgetpropositionen. I den ordinarie budgetpropositionen föreslår regeringen att anslaget för löner till statssekreterare och specialmedarbetare höjs med 5 miljoner euro jämfört med den ordinarie budgeten för i år. Ökningen beror på att ministrarna, statssekreterarna och specialmedarbetarna är fler och att deras löner har höjts. Totalt är ökningen 77 procent jämfört med den ursprungliga budgeten för i år.

Regeringen har inte kommit med någon ordentlig motivering till varför den höjer sina egna löner och anställer fler medarbetare. Finlands EU-ordförandeskap gav förståeligt nog extra arbete, men

Betänkande FiUB 20/2019 rd **Reservation 2 saml**

den extra personal som anställts har inte föreslagits vara tillfällig. Det finns inga giltiga skäl för att fördubbla antalet medarbetare på det här sättet. Därför föreslår Samlingspartiet att riksdagen skär ner de nya tilläggsanslagen för ministrarnas staber i kompletteringsbudgeten.

Vi föreslår

att riksdagen minskar anslaget för finansministeriets politiska stab med 124 000 euro under moment 28.01.01.

70. Utvecklande av statsförvaltningen

(05.) Stöd och handledning i samband med beredningen och genomförandet av landskapsreformen och social- och hälsovårdsreformen (reservationsanslag 3 år)

Det finns problem med tillgången till primärvårdstjänster på olika håll i Finland. Alla har inte jämlik ställning i fråga om tjänster, och till exempel är servicen splittrad i fråga om multisjuka och personer som behöver mycket tjänster.

Tjänsterna måste ordnas av starkare ansvariga aktörer. Social- och hälsovården måste bygga på samarbete mellan städer och kommuner. Vi behöver tillräckligt starka samarbetsområden eller samkommuner för att ordna kvalitetstjänster runtom i landet. Utvecklandet av välfärdstjänsterna får inte hämmas av försöken att reformera social- och hälsovårdsförvaltningen, utan reformerna måste utgå från människorna och de praktiska tjänsterna.

Cirka 200 miljoner euro står till förfogande för beredningen och genomförandet av landskaps- och vårdreformen. Samlingspartiet föreslår att summan halveras och att de medel som reserverats för genomförandet av landskapsreformen skärs ned. Under momentet lämnas medel för utveckling av social- och hälsovårdstjänsterna.

Vi föreslår

att riksdagen minskar moment 28.70.05 med 100 000 000 euro för beredningen av landskapsreformen.

90. Stöd till kommunerna

30. Statsandel till kommunerna för ordnande av basservicen (förslagsanslag)

När de äldre blir fler kommer behovet av omsorg och tjänster att öka. Vi måste se till att det finns tillräckligt stor kvalificerad och kunnig personal inom äldreomsorgen. För att trygga högkvalitativ omvårdnad av äldre behövs det fler vårdare och mer personal i övrigt. Dessutom måste tjänsterna för äldre utvecklas. I sin skuggbudget föreslår Samlingspartiet en permanent anslagsökning på sammanlagt 150 miljoner euro för bättre äldreomsorg. Av beloppet ska 100 miljoner användas för att anställa mer personal. Personalresurser inom äldreomsorgen måste fördelas på ett rättvist sätt. Vi föreslår tusen vårdare till inom hemvården och dessutom tusen vårdare för vård dygnet runt. Det anslag som behövs för mer personal ska anvisas kommunerna genom höjda statsandelar.

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 2 saml

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 29

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att anställa tusen vårdare till i både hemvården och dygnetruntvården.

91. Stöd för sysselsättningen och näringslivet

41. Energiskattestöd (förslagsanslag)

Samlingspartiet anser att tyngdpunkten i företagsstöden bör förskjutas så att de stöder produktutvecklingen och utsläppsfria lösningar. Systemet med återbäring av energiskatt för industrin slopas samtidigt som elskatteklass II för industrin sänks till den miniminivå som EU tillåter. Samtidigt är det motiverat att slopa återbäringen av energiskatten för jordbruket i fråga om fossila bränslen.

Med de medel som sparas in stöds i stället ibruktagnandet av ren teknik och forskning på detta område samt lindras beskattningen av arbete genom en blågrön skattereform.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 30

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition till riksdagen med förslag till slopande av systemet för återbäring av energiskatt till energiintensiva företag inom industrin.

Reservationens förslag till uttalande 31

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition till riksdagen med förslag till slopande av återbäring av energiskatt för jordbruket i fråga om fossila bränslen.

Huvudtitel 29

UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Förvaltning, kyrkliga ärenden och gemensamma utgifter inom ansvarsområdet

01. Undervisnings- och kulturministeriets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

I kompletteringspropositionen föreslår regeringen att anslaget till ministeriernas omkostnader höjs med omkring 1,6 miljoner euro till följd av att regeringen har fler politiska statssekreterare och specialmedarbetare.

Betänkande FiUB 20/2019 rd **Reservation 2 saml**

Tilläggsanslaget föreslås bli lagt till på beloppet i den ordinarie budgetpropositionen. I den ordinarie budgetpropositionen föreslår regeringen att anslaget för löner till statssekreterare och specialmedarbetare höjs med 5 miljoner euro jämfört med den ordinarie budgeten för i år. Ökningen beror på att ministrarna, statssekreterarna och specialmedarbetarna är fler och att deras löner har höjts. Totalt är ökningen 77 procent jämfört med den ursprungliga budgeten för i år.

Regeringen har inte kommit med någon ordentlig motivering till varför den höjer sina egna löner och anställer fler medarbetare. Finlands EU-ordförandeskap gav förståeligt nog extra arbete, men den extra personal som anstälts har inte föreslagits vara tillfällig. Det finns inga giltiga skäl för att fördubbla antalet medarbetare på det här sättet. Därför föreslår Samlingspartiet att riksdagen skär ner de nya tilläggsanslagen för ministrarnas staber i kompletteringsbudgeten.

Vi föreslår

att riksdagen minskar moment 29.01.01 med 89 000 euro för undervisnings- och kulturministeriets politiska stab.

10. Allmänbildande utbildning och småbarnspedagogisk verksamhet

20. Gemensamma utgifter för allmänbildande utbildning, småbarnspedagogik, fritt bildningsarbete och gymnasieutbildning (reservationsanslag 3 år)

Varje år går hela 6 000 ungdomar ut grundskolan utan att ha tillräckliga skriftliga och matematiska färdigheter. Och varje år riskerar tusentals ungdomar att marginaliseras i vårt samhälle. Också den långa positiva utvecklingen i våra inlärningsresultat har stannat upp, och alla skol elever hänger inte med.

De tidiga åren är den mest effektiva perioden i vår utbildning. Vi behöver åtgärder som stärker lika möjligheter till lärande för alla genast i början av skolgången. Senare är det svårt att rätta till det som man inte har lärt sig i den tidiga barndomen och de första åren i grundskolan. Genom att satsa på småbarnspedagogisk verksamhet, förskola och de första stegen i grundskolan kan vi säkerställa att alla barn får en starkare, mer motiverande och jämlikare skolgång.

Grundskolan ska garantera var och en tillräckliga kunskaper och färdigheter för en senare studieväg. Fokus måste sättas på att säkerställa kompetensen. God läs-, skriv- och räkneförmåga måste förvärvas på grundstadiet, eftersom starka grundläggande färdigheter är en förutsättning för att fortsätta med studierna och för att klara sig i livet.

Varje elev som behöver stöd ska få det oberoende av var de är bosatta. Det ska inledas en sakkunnigberedning och sakkunnigbedömning av hur stödet och integrationsprincipen i tre steg fungerar. Stödet i tre steg behöver ses över för att garantera alla tillräckligt stöd. Den administrativa bördan måste reduceras och onödig byråkrati avskaffas. Stödformerna måste vara många så att också undervisning i smågrupper är möjlig när eleverna behöver det. Regeringen åtgärdar inte problemen med möjligheterna att få stöd.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 2 saml

Reservationens förslag till uttalande 32

Riksdagen förutsätter att regeringen ändrar anslagen av engångsnatur för att utveckla jämlikheten och kvaliteten inom den grundläggande utbildningen och småbarnspedagogiken till permanenta anslag.

30. Statsandelar och statsunderstöd för driftskostnader för allmänbildande utbildning och småbarnspedagogik (förslagsanslag)

Fritidsverksamhet är ett effektivt sätt att förebygga social marginalisering, visar forskning. Meningsfull fritidsverksamhet förbättrar dessutom inlärningsresultaten.

En hobbygaranti innebär att varje barn har rätt att ha minst en hobby. Regeringen föreslår en engångssatsning på en hobbygaranti. Samlingspartiet föreslår ett permanent anslag på 5 miljoner euro för en rikstäckande modell med hobbygaranti.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 33

Riksdagen förutsätter att regeringen ändrar anslaget för hobbygarantin till ett permanent anslag.

31. Statsandelar och statsunderstöd för driftskostnader för läroanstalter för fritt bildningsarbete (förslagsanslag)

I framtiden genereras tillväxt och konkurrenskraft via kompetens. Den stora frågan hur vi ska få tillgång till kvalificerad arbetskraft måste lösas genom satsningar på kontinuerligt lärande. Finland måste utarbeta ett framtidsavtal för kompetens där staten, arbetsmarknadens organisationer och utbildningsanordnarna är parter.

Syftet med reformen av kontinuerligt lärande är att skapa nya möjligheter till kompetensutveckling inom alla branscher. I synnerhet måste möjligheterna till kontinuerligt lärande och kompetensutveckling bli bättre inom områden där kravet på strukturomvandling är stort och inom områden där utbildningsnivån är låg. Om vi ska främja kontinuerligt lärande krävs det också kontinuerlig finansiering.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 34

Riksdagen förutsätter att regeringen ändrar anslaget av engångsnatur för främjande av kontinuerligt lärande till ett permanent anslag.

20. Yrkesutbildning

Betänkande FiUB 20/2019 rd **Reservation 2 saml**

30. Statsandel och statsunderstöd för yrkesutbildningen (förslagsanslag)

Utbildning är ett effektivt sätt att förebygga utslagning bland unga, visar forskning. För närvarande är det alltför många som inte har någon annan utbildning än grundskola. Utan utbildning på andra stadiet är det svårt att hävda sig på arbetsmarknaden och i samhället.

Vi ställer oss bakom målet att alla ska avlägga minst examen på andra stadiet. Vi måste målmedvetet arbeta för att färre unga ska stå utanför utbildning och arbetsliv. Det förutsätter dock samarbete över förvaltningsgränserna. Ingen ska behöva avbryta sin skolgång på grund av för höga kostnader.

Vid utfrågningen av sakkunniga lyftes det fram att förlängd läropliktsålder inte är något effektivt sätt att åtgärda utslagning och skolavhopp bland barn och unga. Förlängd läropliktsålder är en mekanisk åtgärd som i sig inte garanterar att de studerande under utbildningen uppnår adekvat kompetens för en senare utbildningsväg eller för arbetslivet.

Samlingspartiet anser att vi i stället för att höja läropliktsåldern behöver stöd i rätt tid under hela skolgången från de tidigaste åren till andra stadiet. Vi anser att anslagen för att höja läropliktsåldern måste användas till åtgärder som är så verkningsfulla som möjligt, bland annat stöd för lärande, mer studiehandledning och skyldighet att ordna vägledning i efterhand. Eleverna ska ha rätt att få stöd och studiehandledning efter att de har avbrutit studierna. Stödet ska särskilt inriktas på de ungdomar som löper risk att bli marginaliserade.

Yrkesutbildningen behöver ett permanent tillskott till basfinansieringen. Med anslaget får yrkesutbildningen tusen nya lärare. Samtidigt måste vi utöka stödåtgärderna för handledning och försäkra oss om att reformen av yrkesutbildningen slutförs.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 35

Riksdagen förutsätter att regeringen ändrar anslagen av engångsnatur för anställning av lärare och handledare samt för stödåtgärder för undervisning och handledning till permanenta anslag.

40. Högskoleundervisning och forskning

50. Statlig finansiering av universitetens verksamhet (reservationsanslag 2 år)

För närvarande har vi brist på högskoleutbildad personal i synnerhet inom det pedagogiska området och social- och hälsovårdssektorn. Under den förra regeringsperioden kom undervisnings- och kulturministeriet överens med universiteten om en betydande ökning av utbildningarna för lärare inom småbarnspedagogiken. Inom många områden råder det skriande brist på yrkesutbildad personal inom barnomsorg och skola, och utbildningsplatserna måste därför utökas målmedvetet också under nästa resultatavtalsperiod för högskolorna.

Betänkande FiUB 20/2019 rd **Reservation 2 saml**

Undervisnings- och kulturministeriet avser att kräva att högskolorna inom de närmaste åren producerar betydligt fler examina än i dag. Under nästa finansieringsavtalsperiod för ministeriet och högskolorna måste närmare 8 000 fler examina per år avläggas än under den nuvarande perioden. Det är en betydande ökning jämfört med dagsläget.

I propositionen vill regeringen höja anslaget till nybörjarplatser vid högskolorna med bara en miljon euro för 2020. Om regeringen driver igenom den betydande ökningen av nybörjarplatserna som planerat utan tilläggsfinansiering, talar vi om en nedskärning. I själva verket kommer nybörjarplatserna inte att få något separat tilläggsanslag, vilket betyder att pengarna per examen minskar. Det försämrar kvaliteten på såväl utbildningen som på forskningen. Det gäller att göra mer med mindre.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.40.50 med 10 000 000 euro för fler nybörjarplatser i högskolorna.

51. Finlands Akademis forskningsanslag (förslagsanslag)

Vi har förbundit oss att höja anslagen till forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet till fyra (4) procent av statens bruttonationalprodukt. Med regeringens förslag kommer det målet inte att uppnås. Det krävs en målmedveten policy för större anslag om vi ska kunna nå fyraprocentmålet.

Också privat finansiering kommer att behövas för att vi ska nå målet. En stabil och förutsägbar omvärld är en förutsättning för privata investeringar.

Under den senaste finansieringsperioden gjordes det betydande satsningar på FoUI. I årets budget ingår permanenta satsningar omfattande 112 miljoner euro för att målmedvetet nå upp till en bnp-andel på 4 procent för finansiering av vetenskap och forskning.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.40.51 med 45 000 000 euro för Finlands Akademis forskningsanslag.

70. Studiestöd

55. Studiepenning och bostadstillägg (förslagsanslag)

Hur tjock eller tunn plånbok man har får inte vara något hinder för att få utbildning. Tillägget för läromedel från förra valperioden måste få en fortsättning och effekterna av anslaget bedömas. Tilläggsanslaget till läromedel förbättrar den ekonomiska situationen i synnerhet för studerande i gymnasieutbildning eller yrkesutbildning som lever i familjer med låga inkomster. Var och en ska ha möjlighet att utbilda sig oberoende av förmögenhet.

Betänkande FiUB 20/2019 rd **Reservation 2 saml**

De studerandes vardag underlättas genom att de nuvarande inkomstgränserna för studiestödet höjs med 50 procent. Då ökar årsinkomsterna för en studerande som får studiestöd i nio månader med 6 000 euro till 18 000 euro. De nuvarande inkomstgränserna gör det svårare för de studerande att skaffa extra inkomster. Det straffar sig nämligen att vara för flitig.

I år har FPA återkrävt studiestöd av nästan 40 000 studerande på grund av inkomstgränserna. Enligt en rapport från Löntagarnas forskningsinstitut ökar de offentliga samfundens nettoinkomster med uppskattningsvis 6 miljoner euro om året, om inkomstgränserna höjs med 50 procent.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 36

Riksdagen förutsätter att regeringen skyndsamt lämnar en proposition om ändringar i lagen om studiestöd som innebär att maximibeloppet för fri inkomst höjs med 50 procent.

80. Konst och kultur

30. Statsunderstöd för verksamhet vid allmänna bibliotek (fast anslag)

Ett högkvalitativt biblioteksväsende är ett viktigt led i bildningsarbetet och en väsentlig faktor för att stärka läskunnigheten. Biblioteken spelar också en nyckelroll för hur till exempel många små kommuner har tillgång till konst och kultur. Biblioteksväsendet har en mycket viktig uppgift när det gäller att tillgodose de kulturella rättigheterna.

Vi måste värna om alla finländares lika möjligheter att läsa och bilda sig i ett långsiktigt perspektiv.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 37

Riksdagen förutsätter att regeringen ändrar de temporära medlen till bokbussverksamheten till ett permanent anslag.

90. Idrottsverksamhet

50. Avkastning av penningspelsverksamheten för främjande av fostran inom motion och idrott (förslagsanslag)

Vi måste se till att det civila samhället har tryggade verksamhetsmöjligheter. Därför vill vi uttrycka allvarlig oro över att tippningsvinstmedlen minskat, eftersom det redan nu påverkar bidragen till olika branscher och kommer att försvåra finansieringen av idrott, kultur och ungdomsarbete avsevärt, om medlen fortsätter att minska.

Betänkande FiUB 20/2019 rd **Reservation 2 saml**

I kompletteringspropositionen avsätter regeringen resurser för att ha kvar möjligheterna inom motion och idrott på nuvarande nivå i det civila samhället. Men samtidigt sänker regeringen anslagen till att bygga idrottsanläggningar. Fysisk inaktivitet är en stor fråga i vårt samhälle och med anslagen till att bygga idrottsplatser kan vi stödja medborgarna i deras fysiska aktivitet.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.90.50 med 1 600 000 euro för idrottsplatser.

Huvudtitel 30

JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Lönsamheten inom jordbruket har länge varit en svår fråga. I ljuset av de ekonomiska nyckeltalen är helhetsbilden av jordbruket mycket svag. Samlingspartiet anser det vara viktigt att stöden betalas till genuin produktion, inte för skenodling. Kontrollsystemet måste utvecklas så att det är mer jordbrukarorienterat och mer coachande.

För den finländska matproduktionens framtid är en lönsam och förbättrad primärproduktion av avgörande betydelse. Ju större andel av sina inkomster producenten får från sitt arbete, det vill säga sålda produkter, desto sundare och vitalare blir marknadsmiljön.

I reformen av EU:s gemensamma jordbrukspolitik måste stöden användas till att backa upp ett aktivt jordbruk som satsar på förändring. Regeringen måste försvara det finländska perspektivet på frågan.

Vi i Samlingspartiet vill uppmana regeringen att vidta åtgärder för att stödja större samarbete mellan jordbruksföretagen. Större samarbete kan utvecklas exempelvis inom biogasproduktionen. Samlingspartiets mål är att all spillning som inte behövs för grödor inom tio år i stället ska användas till produktion av biogas och återvinning av näringsämnen. Både jordbrukarna och klimatet drar nytta av ett blågrönt program fokuserat på näringsämnen. Urlakningen av näringsämnen minskar när spillningen återvinns och inte strös ut över åkrarna i närheten av gården. Dessutom behöver man inte längre röja åkrar inför gödselspridning, och det ger i sin tur betydande vinster i form av kolsänkor.

Den finländska jordbruksproduktionen måste bli mer företagsinriktad och attraktiv särskilt för unga. Producenterna måste ha bästa möjliga kunskap för att kunna utveckla sin verksamhet. Detta gäller inte bara att dela kompetens inom produktion, utan också utbildning i produktifiering och marknadsföring. Den administrativa bördan får inte bli oskäligt tung på gårdarna.

Rena, hälsosamma och säkra produkter kommer att vara en av hörnstenarna i den finländska matproduktionen. Det finländska jordbruket står sig överlag bra i en internationell jämförelse, och det är en utmärkt utgångspunkt för arbetet med att göra den finländska matproduktionen ännu renare. I den finländska livsmedelsproduktionen lyfts salmonella- och sjukdomsfrihet och liten användning av antibiotika fram. Priset är dock en nyckelfråga för lönsamheten.

Betänkande FiUB 20/2019 rd Reservation 2 saml

Hållbarhet ger oss konkurrensfördelar och erbjuder lösningar på kommande utmaningar med klimattförändringen. Vi vet att vegetarisk kost har enorm ekonomisk potential. Därför bör vi fokusera mer på inhemsk produktion av växtprotein, växtförädling och produktutveckling. Som vi ser det främjar inte regeringen i nuläget livsmedelsexporten i tillräckligt hög grad. Vi vill uppmantra företagarna att satsa på närproducerad mat och direktförsäljning på gårdarna.

Finlands förslag till total nivå på EU:s nästa fleråriga budgetram, 1,07 procent av EU:s bnp, är för låg i jämförelse med behoven. Den fleråriga budgetramen måste bygga på antagandet att Storbritannien kommer att gå ut ur unionen. Det kommer att lämna ett stort hål i EU:s budget. De belopp som statsrådet föreslår räcker inte på långt när till för att täcka både gamla utgifter och nya prioriteringar.

EU har en hel del nya uppgifter som är nödvändiga, exempelvis satsningar på säkerheten vid gränserna, försvarssamarbete och forskning och utveckling, och som är förenliga med Finlands intresse och riksdagens riktlinjer. Utöver de nya uppgifterna måste EU klara av sina gamla utgifter, bland annat att utveckla jordbruket, landsbygden och regionerna. I synnerhet nedskärningarna i anslagen till Europeiska landsbygdsutvecklingsfonden är oroväckande. För att säkerställa att EU klarar av sina gamla uppgifter och satsar på de nya uppgifter som är nödvändiga för att utveckla unionen bör Finland eftersträva en något högre totalnivå i förslaget till flerårig budgetram.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 38

Riksdagen förutsätter att regeringen så snabbt som möjligt genomför ett program fokuserat på näringsämnen för att säkerställa att överskottsgödsel går till produktion av biogas och återvinning av näringsämnen.

Reservationens förslag till uttalande 39

Riksdagen förutsätter att regeringen till riksdagen skyndsamt lämnar en utredning om utvecklingen och framtiden inom livsmedelsexporten.

Reservationens förslag till uttalande 40

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition till riksdagen som främjar direktförsäljning från gårdar.

Reservationens förslag till uttalande 41

Riksdagen förutsätter att regeringen som Finlands linje eftersträvar en sådan total nivå i förslaget till flerårig budgetram som gör det möjligt för EU att satsa på nya uppgifter som är nödvändiga att utveckla EU och tryggar EU:s förmåga att klara av sina gamla uppgifter, bland annat utveckling av jordbruket, landsbygden och regionerna.

01. Förvaltning och forskning

Betänkande FiUB 20/2019 rd Reservation 2 saml

01. Jord- och skogsbruksministeriets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

I kompletteringspropositionen föreslår regeringen att anslaget till ministeriernas omkostnader höjs med omkring 1,6 miljoner euro till följd av att regeringen har fler politiska statssekreterare och specialmedarbetare.

Tilläggsanslaget föreslås bli lagt till på beloppet i den ordinarie budgetpropositionen. I den ordinarie budgetpropositionen föreslår regeringen att anslaget för löner till statssekreterare och specialmedarbetare höjs med 5 miljoner euro jämfört med den ordinarie budgeten för i år. Ökningen beror på att ministrarna, statssekreterarna och specialmedarbetarna är fler och att deras löner har höjts. Totalt är ökningen 77 procent jämfört med den ursprungliga budgeten för i år.

Regeringen har inte kommit med någon ordentlig motivering till varför den höjer sina egna löner och anställer fler medarbetare. Finlands EU-ordförandeskap gav förståeligt nog extra arbete, men den extra personal som anstälts har inte föreslagits vara tillfällig. Det finns inga giltiga skäl för att fördubbla antalet medarbetare på det här sättet. Därför föreslår Samlingspartiet att riksdagen skär ner de nya tilläggsanslagen för ministrarnas staber i kompletteringsbudgeten.

Vi föreslår

att riksdagen minskar moment 30.01.01 för jord- och skogsbruksministeriets politiska stab med 91 000 euro.

Huvudtitel 31

KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Trafik- och kommunikationsnäten

77. Utveckling av trafikledsnätet (reservationsanslag 3 år)

Samlingspartiet vill snabba på bostadsproduktion med medel ur Statens bostadsfond. En expertutredning om bostadspolitiken som riksdagens revisionsutskott låtit göra rekommenderar att fondens likvida medel används till finansiering av trafik- och transportprojekt för att utveckla stadsstrukturen och främja boende. Med medel från bostadsfonden kan flaskhalsarna i bostadsbyggandet undanröjas.

De disponibla tillgångarna uppgår till uppskattningsvis 2 miljarder euro, varav vi skulle använda en miljard för att påskynda trafik- och transportprojekt som främjar bostadsproduktionen. Det äventyrar inte stöden eller annan verksamhet som fonden bedriver.

Med en halv miljard kan man genast ta itu med de spårinvesteringar som krävs för smidigare trafik på stambanan och för entimmesresor till Åbo. De här projekten kan starta med en gång. Samlingspartiet föreslår att 273 miljoner av medlen anvisas för den andra etappen av stambanan Böle–Riihimäki och 200 miljoner euro för den första etappen av entimmeståget till Åbo, alltså Esbo stadsbana. Dessutom föreslår vi 8 miljoner euro för projektering av stambanan från Tam-

Betänkande FiUB 20/2019 rd Reservation 2 saml

merfors till Uleåborg och vidare till Torneå och likaså 8 miljoner euro för projektering av den östra banförbindelsen.

Samlingspartiet vill backa upp lokala projekt som stöder boende och transport via paketet ”Koko Suomi kuntoon”, som det reserveras 511 miljoner euro för. Tanken är att staten ska medverka till finansieringen av de projekt i kommuner och städer som stöder hållbar rörlighet och nytt bostadsbyggande.

En del av anslagen bör fördelas vid MBT-förhandlingarna mellan stadsregionerna och staten. Samlingspartiets mål är att med tilläggsanslag säkerställa att städerna och hela Finland kan bli framgångsrika, skapa välfärd och växa på ett miljömässigt hållbart sätt.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 31.10.77 med 1 000 000 000 euro för byggande och planering av nya trafikleder.

20. Tjänster för trafik och kommunikation

43. Förbättrande av konkurrenskraften för fartyg som används för sjötransport (förslagsanslag)

Som besättningsstöd återbetalas till rederierna förskottsinnehållningar på sjölöner och vissa arbetsgivares socialskyddsavgifter. Syftet är att helt återbetala de stödberättigande skatterna och socialskyddsavgifterna. För fraktfartyg är stödet i princip motiverat med hänsyn till konkurrensen inom sjöfarten. Men i det nuvarande stödprogrammet går en del av stödet till den så kallade nöjessjöfarten. Restaurang- och underhållningstjänster till havs konkurrerar med verksamhet i land och får en orättvis konkurrensfördel via besättningsstödet. Nøjessjöfarten genererar knappt några direkta skatteinkomster alls för staten.

Regeringens arbetsgrupp för företagsstöd under statssekreterare Jari Partanen bedömer att det för att förbättra konkurrensneutraliteten går att minska stödet för nöjessjöfart utan att försörjningsberedskapen äventyras.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 42

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att sänka bemanningsstödet till nöjessjöfart med 40 miljoner euro.

Huvudtitel 32

ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Förvaltning

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 2 saml

01. Arbets- och näringsministeriets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

I kompletteringspropositionen föreslår regeringen att anslaget till ministeriernas omkostnader höjs med omkring 1,6 miljoner euro till följd av att regeringen har fler politiska statssekreterare och specialmedarbetare.

Tilläggsanslaget föreslås bli lagt till på beloppet i den ordinarie budgetpropositionen. I den ordinarie budgetpropositionen föreslår regeringen att anslaget för löner till statssekreterare och specialmedarbetare höjs med 5 miljoner euro jämfört med den ordinarie budgeten för i år. Ökningen beror på att ministrarna, statssekreterarna och specialmedarbetarna är fler och att deras löner har höjts. Totalt är ökningen 77 procent jämfört med den ursprungliga budgeten för i år.

Regeringen har inte kommit med någon ordentlig motivering till varför den höjer sina egna löner och anställer fler medarbetare. Finlands EU-ordförandeskap gav förståeligt nog extra arbete, men den extra personal som anstälts har inte föreslagits vara tillfällig. Det finns inga giltiga skäl för att fördubbla antalet medarbetare på det här sättet. Därför föreslår Samlingspartiet att riksdagen skär ner de nya tilläggsanslagen för ministrarnas staber i kompletteringsbudgeten.

Vi föreslår

att riksdagen minskar anslaget under moment 32.01.01 för den politiska staben vid arbets- och näringsministeriet med 191 000 euro.

03. Arbets- och näringsbyråernas omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Utslagningen bland unga är ett av de värsta problemen i vår tid. I dag finns det omkring 60 000 marginaliserade unga i Finland. Det gemensamma målet för oss alla måste vara att stärka de ungas delaktighet och välbefinnande.

Vi föreslår att tilläggsanslaget i regeringsprogrammet för sysselsättningstjänsterna fördubblas och att 9 miljoner till avsätts särskilt för åtgärder för att få ner ungdomsarbetslösheten.

Vi föreslår

att moment 32.01.03 ökas med 9 000 000 euro för stärkning av sysselsättningstjänsterna.

Cirka 1,9 miljoner personer i arbetsför ålder har någon långtidssjukdom eller skada. Ungefär en tredjedel av dem bedömer att detta påverkar deras arbete eller deras möjligheter att få arbete. För att hjälpa partiellt arbetsföra personer att återgå i arbetslivet måste man simultant och individuellt använda olika typer av skraddarsydd metoder, bland annat rehabilitering, utbildning och extra stöd på arbetsplatsen.

För att partiellt arbetsföra ska kunna få arbete behövs det mer samarbete mellan olika aktörer och utbildning för dem, elektroniska tjänster och bättre informationsutbyte. Åtgärderna har tagits fram under tidigare regeringar inom ramen för projekten OSKU och OTE. Samlingspartiet avsät-

Betänkande FiUB 20/2019 rd Reservation 2 saml

ter 5 miljoner till att permanenta projektverksamheten och förbättra servicen för partiellt arbetsföra.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 43

Riksdagen förutsätter att regeringen ändrar anslagen av engångsnatur för att förbättra servicen för partiellt arbetsföra till permanenta anslag.

20. Förnyelse och låga koldioxidutsläpp

40. Stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet (förslagsanslag)

Vi har förbundet oss att höja anslagen till forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet till fyra procent av bnp. Med de åtgärder som regeringen föreslår går det inte att nå målet. Det krävs målmedveten politik och permanenta tilläggsanslag på FoUI om vi ska komma upp till den nivån. Också privat finansiering kommer att behövas för att vi ska nå målet. En stabil och förutsägbar omvärld är en förutsättning för privata investeringar.

Samlingspartiet föreslår i sin alternativa budget att företagsstöden omvandlas till permanenta FoUI-satsningar. Sammantaget sett föreslår vi en bestående satsning på 140 miljoner euro. Av beloppet avsätts 45 miljoner för Finlands Akademi och 13 miljoner till hälsofrämjande forskning. Vi föreslår att 82 miljoner av beloppet avsätts för arbets- och näringsministeriets FoUI-moment och att 6 miljoner går till forskning och produktutveckling vid små modulära kärnkraftverk.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.20.40 med 82 000 000 euro för att stödja forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet.

(60.) Energipolitik

Enligt lag ska vi fasa ut stenkolen senast 2030. Samlingspartiet vill motivera till att ersätta kol också genom att höja koldioxidskatten på uppvärmningsbränslen och stärka effekten av utsläppshandeln med EU:s strängare 2030-mål. Det väsentliga med avseende på en rationell förändring är inte att vissa bolag lockas med morötter att genomföra snabbare omställningar, utan att förändringen minimerar andelen värme som produceras genom förbränning i Finland på 2030-talet.

Det bästa sättet att genomföra det är inte som regeringen gör, det vill säga erbjuda de tidiga utfasarna morötter, utan att införa en elskattereform med en gång inklusive ändrad skatt på värmepumpar och datacentraler. En smart energiomställning kan inte basera sig på en oskälig ökning av vedeldning utan måste fokusera dels värmepumpar som på senare år snabbt fått förbättrad verkningsgrad och nått nya stora storleksklasser, dels på spillvärme från industri och fastigheter.

Betänkande FiUB 20/2019 rd Reservation 2 saml

För att stödja investeringar som ersätter stenkolk vill vi omfördela den föreslagna beviljningsfullmakten för energistöd på 30 miljoner euro bland annat till forskning och produktutveckling kring små kärnkraftverk.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 44

Riksdagen förutsätter att regeringen slopar det ineffektiva energistödet för investeringar som ersätter stenkolk.

Huvudtitel 33

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Förvaltning

01. Social- och hälsovårdsministeriets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

I kompletteringspropositionen föreslår regeringen att anslaget till ministeriernas omkostnader höjs med omkring 1,6 miljoner euro till följd av att regeringen har fler politiska statssekreterare och specialmedarbetare.

Tilläggsanslaget föreslås bli lagt till på beloppet i den ordinarie budgetpropositionen. I den ordinarie budgetpropositionen föreslår regeringen att anslaget för löner till statssekreterare och specialmedarbetare höjs med 5 miljoner euro jämfört med den ordinarie budgeten för i år. Ökningen beror på att ministrarna, statssekreterarna och specialmedarbetarna är fler och att deras löner har höjts. Totalt är ökningen 77 procent jämfört med den ursprungliga budgeten för i år.

Regeringen har inte kommit med någon ordentlig motivering till varför den höjer sina egna löner och anställer fler medarbetare. Finlands EU-ordförandeskap gav förståeligt nog extra arbete, men den extra personal som anställdes har inte föreslagits vara tillfällig. Det finns inga giltiga skäl för att fördubbla antalet medarbetare på det här sättet. Därför föreslår Samlingspartiet att riksdagen skär ner de nya tilläggsanslagen för ministrarnas staber i kompletteringsbudgeten.

Vi föreslår

att riksdagen minskar anslaget under moment 33.01.01 för den politiska staben vid social- och hälsovårdsministeriet med 164 000 euro.

03. Forskning och utveckling

04. Omkostnader för Institutet för hälsa och välfärd (reservationsanslag 2 år)

Samlingspartiet är oroat över att regeringen inte är beredd att finansiera nationella kvalitetsregister som ger information bland annat om kvalitet och effekter beträffande vårdtjänster och om

Betänkande FiUB 20/2019 rd Reservation 2 saml

vårdkedjor. Det primära målet med nationella kvalitetsregister inom hälso- och sjukvården är att förbättra kvaliteten på vården, förbättra effekterna av vården och stärka patientsäkerheten. Vid Institutet för hälsa och välfärd pågår ett nationellt pilotförsök med kvalitetsregister 2018–2020. Kriterierna för registren i försöket är att sjukdomen ska vara en stor folksjukdom eller en sjukdom som kräver långvarig vård och uppföljning. Registret ska också göra det lättare att jämföra kostnader och effekter vad beträffar behandlingen. Kvalitetsregistren spelar också en viktig roll för att trygga tillgång och kvalitet för social- och hälsovårdstjänster på lika grunder. Regeringen har emellertid inte reserverat något anslag för kvalitetsregistren för 2020 eller därefter. I regeringsprogrammet sägs det att regeringen leder genom information, men den är ändå inte beredd att möjliggöra datainsamling, öppenhet och effektivare indikatorer.

Vi måste se till att det finns adekvata anslag för forskning inom social- och hälsovård och omvårdnadsarbete. Också anslagen till rekommendationerna för god medicinsk praxis är otillräckliga för att hålla rekommendationerna uppdaterade och anpassade till dagens läkarvetenskap. Också inom vårdvetenskap och socialt arbete behöver vårdpraxis samordnas och sammanställas till nationella rekommendationer av typen God medicinsk praxis.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 33.03.04 med 3 500 000 euro för att utveckla och föra nationella kvalitetsregister, trygga arbetet vid stiftelsen Hoitotyön tutkimussäätiö och utarbete rekommendationer för God medicinsk praxis.

31. Främjande av hälsa och välfärd (reservationsanslag 3 år)

Vi måste se till att barnfamiljerna får tillräckligt med stöd. Vi föreslår en bestående satsning på 10 miljoner euro på att förbättra servicen till barnfamiljer. Servicen måste vara sammanhängande och stödja familjerna i deras vardag. Genom multidisciplinärt samarbete måste vi säkerställa att social- och hälsovård, småbarnspedagogisk verksamhet och skola tillsammans bildar en fungerande kedja som sätts in i rätt tid.

Det ska också gå att få psykvård snabbt och enkelt. Barn och unga ska leva livet, inte vänta i vårdköer. Tjänsterna till barn och unga måste tillhandahållas med låg tröskel och tillgången till dem måste bli bättre inom skol- och studerandehälsovården. Man måste också stödja föräldrarnas möjligheter att klara av vardagen och se till att de hänvisas till nödvändiga tjänster.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 45

Riksdagen förutsätter att regeringen ändrar anslagen av engångsnatur för att förbättra servicen till barnfamiljerna så att de blir permanenta anslag.

40. Pensioner

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 2 saml

Samlingspartiet vill utreda hur väl den konsumtionskorg som levnadskostnadsindexet grundar sig på i verkligheten motsvarar den genomsnittliga konsumtionen bland pensionärer. Följaktligen föreslår vi att det inrättas en parlamentarisk grupp för att fundera över pensionssystemet, dess hållbarhet och pensionärernas köpkraft. Gruppen ska göra en utredning av om den bakomliggande konsumtionskorgen motsvarar den faktiska utvecklingen i levnadskostnaderna.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 46

Riksdagen förutsätter att regeringen tillsätter en parlamentarisk arbetsgrupp som ska undersöka hur hållbart pensionssystemet är och hur det ser ut med pensionärernas köpkraft.

50. Statens andel av sjömanspensionskassans utgifter (förslagsanslag)

Regeringens arbetsgrupp för företagsstöd ledd av statssekreterare Jari Partanen (cent) anser i sin rapport det vara möjligt att statsandelen till sjömanspensionskassan från och med 2020 sänks från nuvarande 31 till 26 procent. Den kalkylerade besparingen är cirka 10 miljoner euro 2020. Enligt tidigare beslut ska statsandelen sjunka och vara 29 procent från och med 2021. Det ger en besparing på omkring 6 miljoner euro från och med 2021.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 47

Riksdagen förutsätter att regeringen skyndsamt lämnar en proposition till riksdagen med förslag om att sänka statsandelen till sjömanspensionskassan till 26 procent.

60. Statens andel i de utgifter som föranleds av folkpensionslagen och vissa andra lagar (förslagsanslag)

Samlingspartiet föreslår att kostersättningen vid celiaki återinförs. Ersättningen är en kompensation för de merkostnader för specialkost som personer med celiaki har. Med rätt kost kan man förebygga många följsjukdomar som kommer sig av obehandlad celiaki.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 48

Riksdagen förutsätter att regeringen utarbetar en proposition om kostersättning för personer med celiaki och avsätter ett anslag för ändamålet.

60. Av kommunerna anordnad social- och hälsovård

32. Statlig ersättning till hälso- och sjukvårdsenheter för forskning på universitetsnivå (fast anslag)

Betänkande FiUB 20/2019 rd **Reservation 2 saml**

Samlingspartiet vill uttrycka sin oro över hur anslagen till forskning inom social- och hälsovård och omvårdnadsarbete ska räcka till. Regeringens anslag till medicinsk forskning och inte minst till forskning på universitetsnivå är otillräckliga. Med forskning på universitetsnivå kan vi i synnerhet säkerställa att den offentliga social- och hälsovården utvecklas, ger effekt och stöder befolkningens hälsa och välbefinnande. Tack vare forskningen vid enheter inom hälso- och sjukvården kan de nyaste behandlingsformerna införas och testas.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 33.60.32 med 9 500 000 euro till hälsovetenskaplig forskning på universitetsnivå.

39. Utvecklande av servicestrukturen (reservationsanslag 3 år)

Tjänsterna måste ordnas av starkare ansvariga aktörer. Social- och hälsovården måste bygga på samarbete mellan städer och kommuner. Vi behöver tillräckligt starka samarbetsområden eller samkommuner för att ordna kvalitetstjänster runtom i landet.

Social- och hälsovårdscentralerna måste tillhandahålla högkvalitativ och effektiv vård på lika villkor för alla och i rätt tid. Samhället måste satsa på tjänster för att upprätthålla människors hälsa och funktionsförmåga och på preventiva tjänster samt utnyttja hälsoteknik i större utsträckning än i dag. Människor måste få tid till hälsovårdscentralen snabbare och smidigare. Vårdgarantin måste bli strängare för att vi ska kunna garantera snabb tillgång till vård.

Samarbetet mellan hälso- och sjukvården och socialvården måste bli bättre och personer som behöver mycket tjänster och personer med multiproblem måste få smidig tillgång till vård. Vidare måste tillgången till psykvård tryggas via terapigaranti. Med terapigaranti kan vi bygga upp en effektiv basnivå inom psykvården, som tryggar jämlik tillgång till psykvård i rätt tid.

Samlingspartiet föreslår en permanent ökning på sammanlagt 150 miljoner euro för bättre äldreomsorg. För att trygga högkvalitativ omvårdnad av äldre behövs det fler vårdare och mer personal i övrigt.

Vi föreslår tusen vårdare till inom hemvården och tusen vårdare för vård dygnet runt. Det anslag på 100 miljoner euro som behövs för personaltillskottet kan vägas in i statsandelarna till kommunerna. Dessutom används 50 miljoner euro bland annat för att utveckla tjänsterna för äldre.

För att få mer personal inom äldreomsorgen behövs det också en långsiktig plan där bland annat utbildningsbehov och arbetskraftsinvandring beaktas. Inte bara antalet anställda är en viktig fråga, utan också arbetsfördelningen och personalens kompetens. Nya tekniska lösningar måste introduceras som stöd inom äldreomsorgen. Vidare är det viktigt att arbetsledningen fungerar på alla nivåer.

Tjänsterna ska upprätthålla de äldres hälsa och funktionsförmåga och vara preventiva och rehabiliterande. För att närståendevårdare ska kunna ta ut sina lagstadgade lediga dagar måste fler få

Betänkande FiUB 20/2019 rd Reservation 2 saml

servicesedlar. Vi föreslår ett pilotprojekt med stödd omsorgsledighet vid kortvarig vård av närstående eller exempelvis vid vård i livets slutskede.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 33.60.39 med 50 000 000 euro för tjänster till äldre. Anslaget ska användas till att utveckla tjänsterna, stärka närståendevården och starta ett pilotförsök med kortvarig, stödd omsorgsledighet för närstående.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 49

Riksdagen förutsätter att social- och hälsovården bygger på samarbete mellan starka kommuner, samarbetsområden eller samkommuner.

Reservationens förslag till uttalande 50

Riksdagen förutsätter att tillgången till mun- och tandvård samt till mentalvård och missbrukarvård på basnivå inte äventyras i samband med att vårdgarantin för tjänster på basnivå skärps.

Reservationens förslag till uttalande 51

Riksdagen förutsätter att regeringen i överensstämmelse med medborgarinitiativet om terapigaranti bereder en proposition om terapigaranti för psykisk vård och avsätter nödvändiga anslag för ändamålet.

Reservationens förslag till uttalande 52

Riksdagen förutsätter att arbetet med att reformera äldreomsorgen ses som en helhet och att förslagen till vård dygnet runt behandlas inom ramen för en genomgripande reform av äldreomsorgen. Situationen för äldre som får vård i hemmet eller för deras närståendevårdare får inte försämrats när bestämmelserna om vård dygnet runt ses över.

Huvudtitel 35

MILJÖMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Miljöförvaltningens omkostnader

01. Miljöministeriets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

I kompletteringspropositionen föreslår regeringen att anslaget till ministeriernas omkostnader höjs med omkring 1,6 miljoner euro till följd av att regeringen har fler politiska statssekreterare och specialmedarbetare.

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 2 saml

Tilläggsanslaget föreslås bli lagt till på beloppet i den ordinarie budgetpropositionen. I den ordinarie budgetpropositionen föreslår regeringen att anslaget för löner till statssekreterare och specialmedarbetare höjs med 5 miljoner euro jämfört med den ordinarie budgeten för i år. Ökningen beror på att ministrarna, statssekreterarna och specialmedarbetarna är fler och att deras löner har höjts. Totalt är ökningen 77 procent jämfört med den ursprungliga budgeten för i år.

Regeringen har inte kommit med någon ordentlig motivering till varför den höjer sina egna löner och anställer fler medarbetare. Finlands EU-ordförandeskap gav förståeligt nog extra arbete, men den extra personal som anstälts har inte föreslagits vara tillfällig. Det finns inga giltiga skäl för att fördubbla antalet medarbetare på det här sättet. Därför föreslår Samlingspartiet att riksdagen skär ner de nya tilläggsanslagen för ministrarnas staber i kompletteringsbudgeten.

Vi föreslår

att riksdagen minskar moment 35.01.01 för den politiska staben vid miljöministeriet med 84 000 euro.

65. Understöd till organisationer och miljövard (reservationsanslag 3 år)

Miljöorganisationerna är expertorganisationer och deras kunskap och kompetens utnyttjas i vida kretsar. Miljöorganisationernas arbete behövs dessutom i allt större utsträckning bland annat inom rådgivningen till den stora allmänheten. En rad författningsändringar och regionförvaltningsreformer har i betydande grad ökat utnyttjandegraden inom denna sektor. Organisationerna är också starkt närvarande i projekt inom miljöfostran.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 35.01.65 med 200 000 euro till miljöorganisationer.

10. Miljö- och naturvard

22. Vissa utgifter för miljövard (reservationsanslag 3 år)

Naturpanelen, alltså den nationella IPBES-panelen, samverkar med politik och vetenskap. Detta expertorgan spelar en viktig roll i frågor som rör biologisk mångfald och ekosystemtjänster och det bör få en ännu starkare roll samtidigt som naturvården åter tas till heder med hjälp av ett anslag på 100 miljoner euro.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 35.10.22 med 100 000 euro för att trygga verksamheten i naturpanelen.

52. Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter (reservationsanslag 3 år)

Betänkande FiUB 20/2019 rd Reservation 2 saml

Nationalparkerna genererar en betydande lokalekonomisk nytta och har en uppenbar effekt på folkhälsan. Det är emellertid långt ifrån lätt att främja turismen om spångarna murknar och ödestugorna ruttnar. Det behövs en förändring eftersom besökarna förväntar sig en allt bättre service samtidigt som de gamla konstruktionerna förfaller. I budgetpropositionen föreslår regeringen högre anslag till nationalparkernas och Forststyrelsens naturobjekt. Anslagsökningen är ett steg i rätt riktning, men den räcker inte till för att minska det eftersatta underhållet omfattande 44 miljoner euro.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 35.10.52 med 1 300 000 euro för att åtgärda det eftersatta underhållet i nationalparkerna.

INKOMSTPOSTER

Avdelning 11

SKATTER OCH INKOMSTER AV SKATTENATUR

01. Skatter på grund av inkomst och förmögenhet

01. Skatt på förvärvs- och kapitalinkomster

Enligt regeringsprogrammet ska beskattningen stödja de mål som har ställts upp för den ekonomiska politiken och sysselsättningspolitiken samt den internationella konkurrenskraften och livskraften i hela Finland. Regeringen har som mål att höja sysselsättningsnivån till 75 procent senast 2023. Det är en förutsättning för att regeringen ska nå sitt mål att få de offentliga finanserna i balans. Regeringens skattepolitik står i fundamental konflikt med regeringens egna mål. Skärpningen av förvärvsinkomstbeskattningen och sloandet av hushållsavdraget höjer skattekillen på arbete och gör det mindre lönsamt att låta utföra arbete och ta emot arbete.

Under förra valperioden såg vi till att ingens förvärvsinkomstbeskattning skärptes. Den strama beskattningen av arbete minskar viljan att utföra arbete, låta utföra arbete och utveckla sig själv. Endast arbete ger välfärd. Om arbetet beskattas hårt får vi mindre välfärd. Därför lindrade den förra regeringen beskattningen av arbete med sammanlagt 1,4 miljarder euro.

En hög beskattning av arbete är skadlig i alla inkomstklasser. Med låga inkomster minskar det incitamenten att ta emot arbete. För medelinkomsttagare blir en hög och snabbt åtstramad beskattning ett straff för arbete och kringskär incitamenten att utveckla sin kompetens eller eftersträva mer ansvarsfulla arbetsuppgifter. Finland beskattar exceptionellt strängt sin viktigaste konkurrensfaktor, det vill säga kompetens. I internationell jämförelse är beskattningen hård för toppförmågor och experter. Under de senaste åren har högutbildades nettoflyttning från Finland ökat oroväckande. I Tyskland finns det i relation till folkmängden dubbelt så många poster på chef- och expertnivå som i Finland. Denna befolkningsgrupp och arbetstillfällena för dem konkurrerar på den internationella marknaden. Etableringen av arbetsplatser påverkas i hög grad av skattenivån.

Betänkande FiUB 20/2019 rd **Reservation 2 saml**

Regeringen driver en motstridig politik i fråga om experterna. Den höjer beskattningen av arbete med högt mervärde för personer som nu arbetar i Finland. Samtidigt sänker den beskattningen av utländska experter och inser att det är svårt att locka toppexperter på internationell nivå till Finland med de allmänna skattesatserna för arbete. Det är ytterst viktigt att Finland förblir konkurrenskraftigt också för människor från andra länder. Därför är det lätt att stödja en skälig beskattning för utländska nyckelpersoner. Samma sporrande effekt bör dock gälla också för den inhemska arbetskraften. I Finland måste vi kunna utföra och låta utföra många typer av arbete med hög produktivitet. Nu kan en finländsk toppexpert bli tvungen att betala mer än 22 procentenheter högre skatt än en utländsk toppexpert.

Den sittande regeringen avviker genast i sin första budget från den förra regeringens viktigaste skattepolitiska princip. Beskattningen av arbete ska skäras med 250 miljoner euro nästa år, eftersom regeringen inte kompenserar löntagarna för att avgifterna av skattenatur skäras.

Enligt en beräkning från Skattebetalarnas Centralförbund kommer skattesatsen för medelinkomsttagare med inkomster på 3 452 euro i månaden att skäras med cirka 0,4 procentenheter år 2020. Detta innebär en förlust på drygt trehundra euro per år för familjer med två löntagare med medelinkomst.

Det är positivt att regeringen nästa år föreslår en lättnad på 200 miljoner euro i förvärsinkomstbeskattningen för låginkomsttagare. Trots detta skäras beskattningen något också på låga lönenivåer. Den föreslagna skattelättnaden är således otillräcklig för att kompensera den skärpta lönebeskattningen som ändringarna i avgifterna medför nästa år.

Till råga på allt tänker regeringen också skärpa de indirekta skatterna. Kostnaderna för arbetstagar och företag höjs genom en skärpning av bränsleskatten på 250 miljoner euro, som inte kompenseras företag eller medelinkomsttagare i annan beskattning. Som motvikt till den hårda skärpningen av miljöskatterna behöver förvärsinkomstskatten lindras markant.

Samlingspartiet föreslår i sin egen alternativa budget en lättnad på sammanlagt en miljard euro i förvärsinkomstbeskattningen för alla löntagare och pensionärer nästa år. Skattelättnaden kan bland annat finansieras med att ränteavdraget för bostadslån slopas snabbare än planerat och genom att arbetsmarknadsorganisationernas investeringsintäkter beskattas.

Vi kräver att regeringen åtminstone ser till att inga löntagare får åtstramad beskattning under valperioden.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 53

Riksdagen förutsätter att regeringen förbinder sig att säkerställa att inga löntagare får skärpt beskattning under denna valperiod.

Reservationens förslag till uttalande 54

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 2 saml

Riksdagen förutsätter att regeringen under valperioden lindrar skatterna för alla löntagare och pensionärer med sammanlagt en miljard euro.

Reservationens förslag till uttalande 55

Riksdagen förutsätter att regeringen slopar ränteavdraget för bostadslån helt och hållet.

Reservationens förslag till uttalande 56

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att uppdatera lagstiftningen vad beträffar definitionen av allmännyttan och bredda skattebasen genom att avskaffa skattefriheten för arbetsmarknadsorganisationernas samtliga investeringsintäkter.

Det försämrade hushållsavdraget är dålig sysselsättnings-, familje- och seniorpolitik

Hushållsavdraget stöder sysselsättningen och motverkar den svarta ekonomin. Avdraget är också ett viktigt stöd i synnerhet för barnfamiljer och för anskaffning av tjänster som underlättar vardagen för äldre. Det sänker tröskeln för att låta en utomstående professionella utföra hemarbete och reparationer samtidigt som det förebygger svart ekonomi.

I samband med budgeten för 2020 föreslår regeringen att hushållsavdraget skärs ner. Maximibeloppet sänks från 2 400 euro till 2 250 euro. Dessutom sänks den avdragbara procentuella andelen av kostnaderna från 50 procent till 40 procent när det gäller arbete och från 20 procent till 15 procent när det gäller löner.

Regeringen eftersträvar en högre sysselsättning och en effektiv bekämpning av svart ekonomi. Beslutet att försämra hushållsavdraget strider mot båda målen. Försämringen höjer priset på renoverings- och hemservice och minskar efterfrågan på tjänster. Detta minskar sysselsättningen inom servicebranscherna och ökar risken för att den svarta ekonomin växer. Samlingspartiet föreslår att regeringen avstår från försämringen av hushållsavdraget.

I vår alternativa budget föreslår vi ett bättre hushållsavdrag för personer över 75 år. Detta stöder de äldres boende i hemmet, sparar in på omsorgsutgifterna och ökar sysselsättningen inom hemservicesektorn. Samlingspartiet föreslår att rätten till skatteavdrag för hushållsarbete för personer över 75 år höjs till 70 procent, att självriskan på 100 euro slopas och att det för köp av tjänster beviljas högst 1 200 euro per år i stöd till dem vars skatter inte räcker till för att göra avdraget. Hushållsavdraget blir då en kombination av direkt stöd och skattelättnad för låginkomsttagare.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 57

Riksdagen förutsätter att regeringen återtar försämringen av hushållsavdraget.

Reservationens förslag till uttalande 58

Betänkande FiUB 20/2019 rd **Reservation 2 saml**

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition med förslag om att se över hushållsavgiften enligt 127 a § i inkomstskattelagen i fråga om personer över 75 år på så sätt att rätten till avdrag för hushållsarbete höjs till 70 procent, att självriskan på 100 euro slopas och att det för köp av tjänster beviljas högst 1 200 euro per år i stöd till dem vars skatter inte räcker till för att göra avdraget.

04. Skatter och avgifter på grund av omsättning

01. Mervärdesskatt

Gränsen för mervärdesskattefri försändelse från länder utanför EU:s skatteområde är för närvarande 22 euro. Skattefriheten är inte motiverad med tanke på konkurrensneutraliteten. För motsvarande produkter under 22 euro som beställts inom EU betalas mervärdesskatten normalt. Skattefriheten ökar också handeln på den svarta marknaden. Till exempel har Tullen rapporterat att utländska nätbutiker ofta postar paket till Finland och avsändaren uppger att försändelsen är värd mindre än 22 euro, trots att värdet på varorna är större än så.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 59

Riksdagen förutsätter att regeringen skyndsamt vidtar åtgärder för att slopa momsfriheten för produkter med lågt värde från länder utanför EU.

08. Punktskatter

01. Tobaksskatt

Det är motiverat att flytta tyngdpunkten i beskattningen från arbete till miljöskatter och beskattning av utsläpp. Punktskatten på tobak höjs i överensstämmelse med statsminister Rinnes regeringsprogram stegvis åren 2020—2023 med sammanlagt 200 miljoner euro. Samlingspartiet vill skärpa tobaksskatten mer än regeringen nästa år så att skatteintäkterna blir sammanlagt 100 miljoner euro 2020.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 60

Riksdagen förutsätter att regeringen skärper tobaksskatten i snabbare takt.

04. Skatt på alkoholdrycker

Samlingspartiet vill att försäljning av vin ska bli tillåtet i matbutiker och kiosker. Samtidigt ska beskattningen av alkoholdrycker med samma alkoholhalt som vin skärpas så att statens skatteinkomster ökar med 100 miljoner euro.

Betänkande FiUB 20/2019 rd Reservation 2 saml

I och med att tillgången och konkurrensen ökar förväntas konsumentpriserna på vin inte stiga i förhållande till de nuvarande monopolpriserna. En liberalisering av vinförsäljningen skulle också stödja verksamhetsförutsättningarna för små butiker och kiosker. De uppmuntrande resultaten av liberaliseringen av starköl visar att de negativa effekterna knappast ökar till följd av en liberalisering av vinförsäljningen heller.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 61

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att tillåta försäljning av vin i dagligvarubutiker och kiosker.

Reservationens förslag till uttalande 62

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att i samband med liberaliseringen av försäljningen av viner måttligt höja beskattningen av alkoholdrycker med samma alkoholhalt som vin.

05. Punktskatt på läskedrycker

Skatten på läskedrycker gäller nästan alla drickbara produkter. Den påförs inte bara egentliga läskedrycker utan också exempelvis vatten på flaska och inhemska bärsaft. Skatten gäller inte kaffe och te. Samlingspartiet anser att regeringen bör utreda möjligheterna att utvidga skattebasen för läskedrycksskatten till nya produkter. Förutom att skatteintäkterna ökar ger detta också möjlighet att omvärdera skattesatserna för hälsosamma drycker.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 63

Riksdagen förutsätter att regeringen utreder möjligheterna att bredda skattebasen för skatten på läskedrycker.

07. Energiskatter

I budgetpropositionen för 2020 föreslår regeringen inga verkningsfulla åtgärder för att få fart på klimatinsatserna. Finland måste kunna uppnå betydande utsläppsminskningssmål för att vi ska kunna bidra till att begränsa ökningen av den globala medeltemperaturen till 1,5 grader. Regeringsprogrammets ambition verkar ha drunknat i utredningar och kartläggningar.

Det största problemet är att alla beslut om energiskatt sköts upp med ett år. Inom fjärrvärmeproduktionen kan man välja flera fossilfria produktionssätt, när värmepumpar och jordvärmelösningar nu gör genombrott. Företagsstöden bör fokuseras på produktutveckling och utsläppsfria lösningar.

Betänkande FiUB 20/2019 rd Reservation 2 saml

Samlingspartiet vill genomföra en stor energiskattereform genast nästa år. Elektrifieringen av industrin och minskningen av utsläppen måste främjas genom att man avskaffar systemet för återbetalning av energiskatten till den energiintensiva industrin och sänker elskatteklass II för industrin till den miniminivå som EU tillåter.

En väsentlig förändring med tanke på värmeproduktionen är att Samlingspartiet samtidigt vill sänka elskatten på värmepumpar till EU-minimum i de objekt där de överför värme till fjärrvärmenätet.

Vi uttrycker vår oro över att den höjning av drivmedelsskatterna som regeringen planerar görs på finanspolitiska och inte klimatpolitiska grunder. Höjningarna påverkar inte i någon betydande grad utsläppsutvecklingen inom vägtrafiksektorn.

Samlingspartiet vill inte skärpa drivmedelsskatten nästa år, utan föreslår i stället ett alternativ som försvårar finländarnas vardag i mindre utsträckning men minskar utsläppen mer. I vårt alternativ höjs skatten på fossila uppvärmningsbränslen, såsom brännolja, stenkol, naturgas och torv, med betoning på koldioxidskatten så att skatteintäkterna ökar med 150 miljoner euro. I fråga om torv genomförs höjningen i enlighet med rapporten från Centerns statssekreterare Jari Partanens arbetsgrupp för företagsstöd. Partanens arbetsgrupp har gjort en analys av hur mycket skatten på torv kan höjas utan att torven ersätts i kraftverk till exempel med stenkol eller massaved.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 64

Riksdagen förutsätter att regeringen snarast förelägger riksdagen ett lagförslag om att sänka elskatten inom industrin till minimum i EU.

Reservationens förslag till uttalande 65

Riksdagen förutsätter att regeringen med snabb tidtabell överlämnar ett lagförslag om att värmepumpar som producerar värme till fjärrvärmenätet flyttas över till elskatteklass II.

Reservationens förslag till uttalande 66

Riksdagen förutsätter att regeringen höjer beskattningen av uppvärmningsbränslen (inklusive stenkol, olja, naturgas och torv) med 150 miljoner euro och beaktar iakttagelserna i rapporten från Centerns statssekreterare Jari Partanens arbetsgrupp för företagsstöd.

Reservationens förslag till uttalande 67

Riksdagen förutsätter att regeringen återtar höjningarna av drivmedelsskatterna.

10. Övriga skatter

Betänkande FiUB 20/2019 rd **Reservation 2 saml**

Det finns skäl att uppdatera gruvlagen. Samhället ska inte svara för eftervården av miljöskador och olägenheter. Många problem som varit framme i offentligheten har dessutom samband med miljöskyddslagen. I Finland finns det fortfarande gruvor som inte har några säkerheter alls. Ett annat problem uppstår i konkurssituationer där eftervården av miljön har hamnat på skattebetalarnas ansvar. Vi måste ta itu med detta. Finländarna måste få tillräcklig ersättning för utvinningen av våra icke-förnybara mineraler. Samlingspartiet har i sin alternativa budget föreslagit en gruvskatt på 20 miljoner euro redan nästa år.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 68

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder och lämnar en proposition till riksdagen med förslag till gruvskatt, som höjer statens inkomster med 20 miljoner euro per år.

03. Bilskatt

En reform av bilbeskattningen skulle leda till att nya utsläppsnåla bilar snabbare börjar användas i trafiken. När bilar snabbare och billigare kommer ut på marknaden för begagnade bilar, blir det möjligt för allt fler att byta till en mer utsläppsnål bil.

Det är viktigt att få bilbeståndet i vårt land att förnyas snabbare. Nya bilar är klimatvänligare och säkrare. Vår höga bilskatt får människor att köpa äldre begagnade bilar från utlandet. I stället för skuldbeläggning måste vi ge dem som behöver bil i sin vardag eller i sitt arbete bättre möjligheter att byta till ett miljövänligare fordon.

Vi föreslår att bilskatten sänks med 100 miljoner euro vid ingången av nästa år. Det är en ändring av den genomsnittliga skatten med cirka 900 euro, vilket sänker bilpriset med 2,7 procent. Det föryngrar bilparken avsevärt eftersom efterfrågan på bilar ökar med uppskattningsvis 5 000 bilar per år.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 69

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om att lindra bilskatten med 100 miljoner euro.

06. Lotteriskatt

Lotteriskatten har också tidigare höjts på fiskala grunder för att välfärdssamhällets tjänster ska kunna finansieras på ett hållbart sätt. En höjning skulle minska problemspelet. För närvarande betalar småplacerare nästan tre gånger så stor skatt på investeringsavkastningen jämfört med lottovinnare.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 2 saml

Reservationens förslag till uttalande 70

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om att höja lotteriskatten med 50 miljoner euro.

07. Fordonsskatt

Vi föreslår att bilskatten sänks med 100 miljoner euro vid ingången av nästa år. Det är en ändring av den genomsnittliga skatten med cirka 900 euro, vilket sänker bilpriset med 2,7 procent. Det förnygrar bilparken avsevärt eftersom efterfrågan på bilar ökar med uppskattningsvis 5 000 bilar per år.

När de dynamiska effekterna beaktas minskar skatteintäkterna med 75 miljoner euro till följd av sänkningen av bilskatten. Underskottet kan täckas genom att fordonsskatten i stället höjs med i genomsnitt 2,5 euro i månaden, med fokus på bilar med högre utsläpp.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 71

Riksdagen förutsätter att fordonsskatten höjs med sammanlagt 75 miljoner euro med fokus på de bilar som har de största utsläppen.

Avdelning 12

INKOMSTER AV BLANDAD NATUR

35. Miljöministeriets förvaltningsområde

20. Överföring från Statens bostadsfond

Samlingspartiet vill snabba på bostadsproduktion med medel ur Statens bostadsfond. En expertutredning om bostadspolitiken som riksdagens revisionsutskott låtit göra rekommenderar att fondens likvida medel används till finansiering av trafik- och transportprojekt för att utveckla stadsstrukturen och främja boende. Med medel från bostadsfonden kan flaskhalsarna i bostadsbyggandet undanröjas.

De disponibla tillgångarna uppgår till uppskattningsvis 2 miljarder euro, varav vi skulle använda en miljard för att påskynda trafik- och transportprojekt som främjar bostadsproduktionen. Det äventyrar inte stöden eller annan verksamhet som fonden bedriver.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 72

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 2 saml

Riksdagen förutsätter att 1 000 000 000 euro överförs från Statens bostadsfond till statsbudgeten för att användas till trafik- och transportprojekt som stöder hållbar rörlighet och nytt bostadsbyggande.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner förslaget till budget för 2020 enligt betänkandet, men med de ändringar som vi föreslår i reservationen,

att riksdagen godkänner de 72 uttalandena ovan och

att riksdagen godkänner misstroendeförklaringen i den allmänna motiveringen ovan.

Helsingfors 12.12.2019

Timo Heinonen saml
Sanni Grahn-Laasonen saml
Elina Lepomäki saml
Sari Sarkomaa saml
Markku Eestilä saml
Kalle Jokinen saml
Jukka Kopra saml
Janne Sankelo saml

Betänkande FiUB 20/2019 rd Reservation 3 kd

RESERVATION 3 kd

Allmän motivering

Finlands ekonomi har vuxit de senaste åren, och högkonjunkturen har påverkat också sysselsättningen positivt. Den ekonomiska tillväxten avtar dock klart efter den uppåtgående period som började 2016. Enligt finansministeriets uppskattning, som ligger till grund för planen för de offentliga finanserna, ökar bruttonationalprodukten innevarande år med 1,5 procent och 2020 med endast 1,0 procent. Enligt vissa uppskattningar kan den ekonomiska tillväxten avta ännu mer nästa år. De svåra arbetsmarknadsförhandlingarna och strejkerna försvårar situationen ytterligare. Enligt finansutskottet förutspås ökningen av underskottet i de offentliga finanserna fortsätta under hela ramperioden så att underskottet före utgången av ramperioden ökar till cirka 3,7 miljarder euro.

När den ekonomiska tillväxten mattas av behövs det verkningsfulla insatser för att driva på tillväxten och uppmuntra till företagsamhet. Utöver de åtgärder som syftar till att öka sysselsättningen finns det ett akut behov av en reform av den sociala tryggheten. Kristdemokraternas flexibla modell för grundtrygghet löser många av problemen i det gällande systemet: den eliminerar bidragsfällor och motiverar till att ta emot jobb.

Att höja sysselsättningen till 75 procent är ett centralt mål för regeringen. På grund av detta har det också gjorts betydande utgiftsökningar. Genuina och fungerande åtgärder för att öka sysselsättningen lyser dock med sin frånvaro. I kristdemokraternas alternativ skulle sysselsättningen förbättras genom flera olika åtgärder. Det finns ungefär 50 000 oorganiserade företag i vårt land. Det är uttryckligen dessa små och medelstora företag som skapar nya arbetstillfällen. Det skulle uppstå ännu fler sådana om man på dessa arbetsplatser på ett smidigare sätt än för närvarande kunde komma överens om lokala anställningsvillkor. Studerande från länder utanför EU- och EES-området som har utexaminerats i Finland ska beviljas automatiskt arbetstillstånd. Läroavtalsutbildningen främjas genom ökat stöd till den samt genom gradering av praktikantlönerna.

Befolkningens åldersstruktur och försörjningskvoten kommer att försvagas ytterligare om nativiteten inte ökar. De senaste årens svaga nativitet är verkligen alarmerande. Nu måste vi agera för en bättre och mer stimulerande familjepolitik. En effektiv familje- och befolkningspolitik kan undanröja osäkerhetsfaktorer som har en negativ inverkan på födelsetalen.

Kristdemokratiska riksdagsgruppen förbättrar familjeförmånerna och satsar på utbildning. Höjningen av barnbidraget bör utsträckas till att gälla alla familjer. Barnfamiljernas situation bör förbättras också med en babypeng av engångsnatur på 1 000 euro samt genom att barnavdraget vid inkomstbeskattningen återinförs. Samtidigt bör studiepenningen och vårdnadshavartillägget för studerande höjas mer än vad regeringen föreslagit i budgetpropositionen.

Under de senaste åren har det fattats flera sparbeslut vars spareffekt har varit negativ för både individen och samhället. Slopandet av kostersättningen vid celiaki och överföringen av diabetesläkemedel till den lägre ersättningsklassen är exempel på sådana beslut. Med ett litet offentligt stöd kan man hjälpa människor att må bra och samtidigt sparar vi in samhällsmedel, när problemen

Betänkande FiUB 20/2019 rd

Reservation 3 kd

inte blir för stora. Kristdemokraterna skulle återupprätta kostersättningen för celiakier och ersättningen för diabetesläkemedel till den gamla nivån. Sänkningen av avgiftstaket för läkemedelsersättningar förbättrar levnadsstandarden för långtidssjuka och äldre. Samtidigt bör läkemedelsersättningarna ses över så att kostnadsbelastningen i början av året kan fördelas över flera månader.

För tillfället finns det stora brister i äldreomsorgen såväl när det gäller anstaltsvård som hemvård, i synnerhet på grund av feldimensioneringen av personalen. När de äldres andel av hela befolkningen ökar kan situationen inom äldreomsorgen fortsatt försämrats om inte brådskande åtgärder sätts in. Regeringens beslut om vårdardimensionering räcker inte till för att förbättra situationen utan tillräcklig finansiering. Kristdemokraternas riksdagsgrupp föreslår i sitt eget alternativ ett tillägg på 150 miljoner euro för att förbättra nivån på äldreården.

Enligt budgetpropositionen ska folkpensionen och garantipensionen höjas. Detta är en viktig reform, även om förbättringen inte uppfyller regeringspartiernas löften före valet. I samband med pensionsreformen bortser regeringen dock från den höga och orättvisa beskattningen av pensionärer. Kristdemokraterna vill minska beskattningen av pensionärer med över 200 miljoner euro genom att höja pensionsinkomstsvdraget. Detta är rättvist och förbättrar den ekonomiska ställningen för många som får liten arbetspension.

Nedskärningarna i hushållsavdraget enligt budgetpropositionen försämrar hushållens möjligheter att låta utföra arbete. Det ökar också den grå ekonomin. Höjningarna av bränsleskatten tär likaså på människors köpkraft och företagens lönsamhet. Kristdemokraterna vill återta den nedskärning som regeringen föreslår i hushållsavdraget och skärpningen av bränsleskatten. De satsningar på utveckling av trafikledsätet som föreslås i budgetpropositionen är otillräckliga. Vi måste påskynda genomförandet av projekt som är viktiga med tanke på näringslivets verksamhetsbetingelser och förbättrandet av människornas rörlighet. För genomförandet av trafikledsprojektet behövs en tilläggsatsning på 100 miljoner euro.

För att täcka de extra utgifterna behövs en förstärkning av inkomstsidan och en minskning av utgifterna. Kristdemokraterna vill skära ned stödet för arbetskraftskostnader för handelsfartyg i fråga om nöjessjöfart. Detta företagsstöd snedvrider konkurrensen inom restaurangbranschen. Dessutom ökar stödet för nöjesresor hämtandet av alkoholdrycker från närliggande länder, vilket minskar skatteintäkterna i Finland. Rationaliseringen av företagsstöden måste inledas där nyttan av stöden är minst. Finland ska införa en royaltyp Praxis av typen gruvskatt, där staten får ersättning för användningen av mineralfyndigheten beräknad enligt en viss procentandel av produktionsvolymen. Kristdemokraterna ersätter den tidigare sötsaksskatten med en hälsorelaterad skatt. Skatten ska tillämpas rättvist på olika produktgrupper och grundar sig på mängden tillsatt socker i livsmedlen. Bland andra Livsmedelssäkerhetsverket och Institutet för hälsa och välfärd har förordat en hälsobaserad skatt. En hälsobaserad skatt gynnar hälsan och minskar kostnaderna för hälso- och sjukvård.

Kristdemokratiska riksdagsgruppens alternativ ökar utgifterna och minskar beskattningen med drygt 900 miljoner euro. Inkomstsidan ska stärkas med cirka 1 400 miljoner euro. Vårt alternativ för 2020 uppvisar 500 miljoner euro mindre i underskott jämfört med regeringens budget.

Jag föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 3 kd

Reservationens förslag till uttalande 1

Riksdagen förutsätter att hållbara lösningar söks för att lösa de långsiktiga ekonomiska problemen och att det bedrivs en ansvarsfull ekonomisk politik som tryggar välfärdsstaten.

Reservationens förslag till uttalande 2

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att förbättra sysselsättningen och lämnar en heltäckande utredning till riksdagen om hur den ämnar uppnå sysselsättningsmålet på 75 procent.

Reservationens förslag till uttalande 3

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att utveckla beskattningen och därför flyttar fokus till beskattning av produkter som är skadliga för människor och samhällsekonomi och sänker skatterna på arbete, familjeliv, motion och företagsamhet.

Reservationens förslag till uttalande 4

Riksdagen förutsätter att regeringen effektivt bekämpar svart ekonomi och avsätter nödvändiga resurser för de centrala myndigheterna.

Reservationens förslag till uttalande 5

Riksdagen förutsätter att social- och hälsovårdsreformen genomförs på ett sätt där de ursprungliga målen uppfylls i fråga om att integrera servicen, förbättra vårdtillgången och dämpa kostnadsökningen.

Reservationens förslag till uttalande 6

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en totalreform av den sociala tryggheten, som sporrar till arbete och förenklar det splittrade systemet för social trygghet.

Reservationens förslag till uttalande 7

Riksdagen förutsätter att regeringen målmedvetet vidtar åtgärder för att vända den sjunkande trenden i födelsetalen och förbättra barnfamiljernas ställning.

Reservationens förslag till uttalande 8

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att säkerställa en högkvalitativ undervisning för alla barn och unga oberoende av utbildningsstadium.

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 3 kd

Reservationens förslag till uttalande 9

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att öka anslagen för forskning och utveckling så att det stöder den ekonomiska tillväxten och sysselsättningen.

Reservationens förslag till misstroendeförklaring

Riksdagen konstaterar att regeringens ekonomiska politik och sysselsättningspolitik inte vilar på en hållbar grund. En ökning av de bestående utgifterna utan åtgärder som stärker sysselsättningen äventyrar välfärdsstatens hållbarhet på lång sikt. Regeringens beslut höjer kostnaderna för boende och mobilitet, ökar ojämlikheten i samhället och drabbar i synnerhet landsbygden. Följaktligen konstaterar riksdagen att regeringen har misslyckats och inte har riksdagens förtroende.

Detaljmotivering

ANSLAG

Huvudtitel 23

STATSRÅDETS KANSLI

01. Förvaltning

02. Avlöningar till ministrar och deras statssekreterare och specialmedarbetare (förslagsanslag)

Statsminister Antti Rinnes regering beslutade inledningsvis att de politiska specialmedarbetarna och statssekreterarna för ministrarna ska bli betydligt fler. Detta arrangemang visar att det nuvarande systemet med partistöd är problematiskt och odemokratiskt. Den betydande ökningen av de politiska assistenterna är i själva verket dolt partistöd. Genom att överföra personalkostnaderna till staten kan regeringspartierna spara betydande summor av sitt egentliga partistöd. Partierna i fråga kan använda dessa pengar för annan verksamhet, såsom finansiering av sina valkampanjer.

Det egentliga partistödet betalas ut till ett belopp av sammanlagt över 35 miljoner euro per år. Stödet fördelas enligt valresultatet så att partierna får stöd för varje ledamotsplats. Dessutom stöds riksdagsgrupperna på årsnivå med sammanlagt nästan 8 miljoner euro. I detta belopp ingår stödet till grupperna samt lönekostnaderna för ledamotsassistenterna. De politiska ungdomsorganisationerna får sammanlagt 2,7 miljoner euro och de politiska tankesmedjorna 600 000 euro per år. På detta sätt stöds regeringspartierna i form av lönekostnader för politiska statssekreterare och specialmedarbetare. Detta dolda stöd har uppgått till cirka 9 miljoner euro årligen. Det är motiverat att minska det anslag som reserverats för lönerna till ministrarna, deras statssekreterare och specialmedarbetare så att det motsvarar nivån under förra regeringsperioden.

Jag föreslår

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 3 kd

att riksdagen minskar moment 23.01.02 med 5 000 000 euro från anslaget för löner till ministrar och deras statssekreterare och specialmedarbetare och godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 10

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att reformera systemet med parti-stöd. Stödet till politiska partier måste bli mer jämlikt, transparent och utsträckas till att omfatta även partier utanför riksdagen.

Huvudtitel 24

UTRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

30. Internationellt utvecklingssamarbete

66. Egentligt utvecklingssamarbete (reservationsanslag 3 år)

Finlands utvecklingssamarbete har varit internationellt erkänt och genomförts på ett professionellt sätt och byggts upp under decennier i nära samarbete med frivilligorganisationer och förvaltningsmyndigheter. Men nu håller Finland på att förlora en specialkompetens av världsklass. Utvecklingssamarbete kan bidra till att minska fattigdom och armod och öka bildning och företag-samhet. Samarbetet riktas uttryckligen till människor i utvecklingsländer som har det allra svårast och i synnerhet till kvinnor och barn.

Under de senaste åren har medel för utvecklingssamarbete i allt större utsträckning riktats till finansinvesteringar inom utvecklingssamarbetet. Det effektivaste utvecklingssamarbetet är dock frivilligorganisationernas utvecklingssamarbete. Många organisationer har flera års erfarenhet av hjälp och de senaste årens anslagsnedskärningar har minskat det goda arbete som dessa organisationer utfört.

Jag föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 11

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att flytta fokus i utvecklingssamarbetet från finansiella investeringar till stöd för frivilligorganisationers utvecklingssamarbete.

Huvudtitel 26

INRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Polisväsendet

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 3 kd

01. Polisväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Ekonomisk brottslighet och svart ekonomi är brottstyper som breder ut sig snabbt och ändrar form. Den svarta ekonomin orsakar stora skatteinkomstbortfall för samhället. Samtidigt påverkar den konkurrensmöjligheterna för de laglydiga företagen. Den svarta ekonomin och den ekonomiska brottsligheten har också allt oftare kontakter till den organiserade brottsligheten.

Polisens arbete mot svart ekonomi har betydande effekter för samhället, eftersom arbetet inte bara syftar till att öka antalet engångsböter och straffskatter utan också att höja den avskräckande effekten och den vägen bidra till fri och hederlig konkurrens. Det behövs tillräckligt stor personal för att polisen ska kunna utreda ekonomisk brottslighet och samarbeta med andra myndigheter. Utan tillräckliga personella resurser och långsiktiga satsningar kan målen inte nås. Undersökningen av ekonomiska brott kräver dessutom satsningar på specialkompetens.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 26.10.01 med 5 000 000 euro till polisväsendets omkostnader för effektivare bekämpning av den svarta ekonomin.

Huvudtitel 28

FINANSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Beskattningen och Tullen

01. Skatteförvaltningens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Den svarta ekonomin orsakar stora skatteinkomstbortfall för samhället. Samtidigt påverkar den konkurrensmöjligheterna för de laglydiga företagen. Skatteförvaltningen har en av de mest centrala rollerna i kampen mot svart ekonomi och arbetet omfattar såväl skattebrott som annan brottslighet. Bekämpningen av grå ekonomi omfattar bland annat skattegranskningar, olika slags projekt, kampanjer och styrning och tillsyn i samband med beskattningen.

En effektiv och allt globalare bekämpning av grå ekonomin och ekonomisk brottslighet kräver inte bara kunskap utan också tillräckliga resurser. Genom extra satsningar och aktiv utveckling av övervakningen får vi mångfaldig avkastning i form av ökade skatteinkomster. Och genom att ingripa mot ohederlig verksamhet förbättrar vi villkoren för hederliga företag.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 28.10.01 med 5 000 000 euro till Skatteförvaltningen för att effektivisera bekämpningen av svart ekonomi.

70. Utvecklande av statsförvaltningen

Betänkande FiUB 20/2019 rd **Reservation 3 kd**

01. Styrning och utveckling av informations- och kommunikationstekniken (IKT) inom den offentliga förvaltningen (reservationsanslag 3 år)

Genom att främja digitaliseringen av förvaltningen och rationalisera förvaltningens upphandlingspraxis i fråga om informationssystemen kan betydande kostnadsbesparingar uppnås. I större skala medför digitaliseringen av förvaltningen och en effektiv användning av informationssystemen betydande besparingar och ökad effektivitet. Investeringar och utveckling som gäller förvaltningens informationssystem bör göras med iakttagande av Statens revisionsverks rekommendationer för statsfinanserna 2017.

Jag föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 12

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att främja digitaliseringen inom förvaltningen och stärka upphandlingskompetensen vid upphandling och underhåll av förvaltningens informationssystem.

90. Stöd till kommunerna

30. Statsandel till kommunerna för ordnande av basservicen (förslagsanslag)

Stöd för närståendevård

Stödet till närståendevård och en höjning av stödet bör vara en av de främsta åtgärderna för att minska behovet av slutenvård. Närståendevård är ofta ett bra alternativ för både den vårdbehövande och vårdaren. Men det minimiarvode som för närvarande betalas till vårdarna är alltför lågt och motsvarar inte alls den krävande uppgiften. I vissa fall är det låga arvodet rentav ett hinder för närståendevården eftersom det inte förslår för att få vardagen att gå runt.

I 5 § i lagen om stöd för närståendevård (937/2005) föreskrivs om vårdbeloppen och minimibeloppet. Enligt 5 § 1 mom. bestäms nivån på arvodet enligt hur bindande och krävande vården är. Beloppet på stödet till närståendevårdare 2019 är 399,91 euro i månaden. Höjningen höjer stödet med 20 euro. Ändringen förutsätter en ökning på cirka 15 000 000 euro, för vilket kommunerna bör få ersättning till fullt belopp i samband med lagändringen.

Mentalvårdstjänster

Antalet unga som fått psykiatrisk specialiserad sjukvård har ökat betydligt i nästan hela landet, och sektortjänsterna inom primärvården räcker inte längre till som vård. Av de unga är allt fler också invalidpensionerade av orsaker relaterade till psykisk ohälsa. Det finns starka indicier på att vi måste satsa betydligt mer på närservice med låg tröskel inom primärvården som genomförs enligt principen om tidigt stöd för alla ålderskategorier.

Även psykiska problem hos barn har ökat. Familjerna ska på ett flexibelt sätt ha tillgång till stöd från rådgivningsbyråer och familjerådgivning för mentalvårdstjänster med låg tröskel som är nära

Betänkande FiUB 20/2019 rd Reservation 3 kd

dem och som motsvarar familjernas behov. Behovet och utbudet av mentalvårdstjänster bör bättre kunna beaktas också som en del av sysselsättningspolitiska åtgärder. För närvarande är problemet att myndigheterna inte kan identifiera vilka som är långtidsarbetslösa eller partiellt arbetsförmögna i Finland, det vill säga vem som först ska erbjudas till exempel rehabiliterande verksamhet i stället för arbetsprövning. Tjänsterna genomförs därför alldeles för slumpmässigt.

Mentalvårdstjänsterna behöver mer resurser än för närvarande, men också bättre och mer samordnade verksamhetsmodeller. De resurser som ställs till förfogande kommer dock att återbetalas sig i framtiden, när människorna mår bättre. Det pris samhället betalar för marginalisering är mycket högt och svårast är det för de individer som lider av psykisk ohälsa och för deras närmaste. Kommunerna behöver öronmärkt tilläggsfinansiering för mentalvårdstjänsterna från staten.

Sjukdomar relaterade till inomhusluft

Det finns allvarliga problem med inomhusluften i Finland. Cirka 800 000 finländare utsätts årligen för mögel och fuktskador, och flera tiotals tusen av dem får symptom varje dag. Toxiner från mögel och andra mikrober vid fuktskador, till exempel bakterier, och andra farliga föroreningar i inomhusluften orsakar sjukdomar. Vården av sjukdomar som beror på dålig inomhusluft kräver specialkompetens och specialisering inom sjuk- och hälsovården. Bland annat behövs det pengar för att grunda polikliniker vid universitetscentralsjukhusen som specialiserar sig på patienter med problem på grund av inomhusluft.

Äldreomsorg

I det lagutkast som beretts vid social- och hälsovårdsministeriet föreslås att den bindande vårdardimensioneringen för vård dygnet runt ska träda i kraft i augusti 2020, men den planerade dimensioneringen på 0,7 kan underskridas under en övergångsperiod som pågår till april 2023. Detta är en alldeles för långsam tidtabell för att förbättra vårdsituationen och korrigera det försämrade tillståndet inom äldreomsorgen. För att rätta till den nuvarande situationen anser vi att det behövs betydligt mer resurser för äldreomsorgen än vad regeringen nu har föreslagit.

Situationen inom äldreomsorgen har försämrats betydligt under de senaste åren. För tillfället finns det stora brister i äldreomsorgen såväl när det gäller anstaltsvård som hemvård, i synnerhet på grund av feldimensioneringen av personalen. När de äldres andel av hela befolkningen ökar kan situationen inom äldreomsorgen rentav försämrats kraftigt om inte brådskande åtgärder sätts in. När antalet platser i slutna vård för äldre minskar bör tjänsterna inom öppenvården, såsom hemvården och stödet för närståendevård, utvecklas och tillgången ökas, men närståendevårdare och hemvård är nu överbelastade på många ställen. Samtidigt måste man satsa på fler utbildningsplatser. Det räcker inte med tilläggsresurser. Det krävs också en skärpt tillsyn och att offentliga upphandlingar görs med tonvikt på kvalitet i stället för på det billigaste anbudet. Vårdardimensioneringen måste utvecklas så att man seriöst kan garantera god och human vård för dem som behöver det.

Vården i livets slutskede och tillgången till den har förbättrats genom olika åtgärder under de senaste åren. I dag är vården i livets slutskede mer framstående än någonsin tidigare i människans historia. Vården och tillgången till den har förbättrats bland annat genom att öka antalet vårdplatser

Betänkande FiUB 20/2019 rd **Reservation 3 kd**

ser, inrätta nya enheter för vård i livets slutskede, utveckla vårdkedjorna och satsa på utbildning samt öka personalens kompetens och medvetenhet. Trots anvisningar och rekommendationer är det fortfarande mest en slump om man har tillgång till kompetent och god vård i livets slutskede och den kan inte garanteras alla behövande. När det gäller denna typ av vård finns det fortfarande mycket att göra både i praktiken och när det gäller lagstiftningen. För att garantera en tillräcklig vård i livets slutskede på lika villkor krävs det att vården vid behov finns att tillgå för var och en, oberoende av var man bor eller vilken sjukdom man har.

För att åtgärderna ovan ska kunna genomföras krävs mer resurser till kommunerna för ordnandet av basservicen.

Höjning av hemkommunsersättningen till privata utbildningsanordnare

En utbildningsanordnare är berättigad till hemkommunsersättning för en elev som fullgör sin läroplikt någon annanstans än i utbildning som ordnas av hemkommunen. Elevens ålder påverkar hemkommunsersättningen. För närvarande är ersättningen till en kommunal utbildningsanordnare 100 procent men bara 94 procent till registrerade föreningar eller stiftelser. Den lägre hemkommunsersättningen är både orättvis och ogrundad. Det är en fråga om jämlikhet att finansieringen per elev är lika stor för alla utbildningsanordnare och att det finns tillräckliga resurser för grundläggande utbildning för alla barn.

Kulturutskottet förutsatte redan i ett utlåtande 2014 att det ska finnas rättvis och av anordnaren oberoende finansiering av den grundläggande utbildningen. I kulturutskottets utlåtande 2018 (KuUU 5/2018 rd) konstateras det att sakkunniga som utskottet hört föreslagit att hemkommunsersättningen ska vara densamma för alla grundskoleelever, alltså så att ersättningen ligger på samma nivå för alla utbildningsanordnare. Eftersom det är oklart vad kommunernas mer omfattande ansvar i förhållande till de privata aktörerna innefattar och vilka kalkyler avdraget på 6 procent bygger på menade utskottet att statsrådet bör utreda saken och vid behov vidta åtgärder. Det ökade anslaget för höjd hemkommunsersättning skulle medföra en extra kostnad på 10 000 000 miljoner euro.

Jag föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 13

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om att höja stödet för närståendevård.

Reservationens förslag till uttalande 14

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att förbättra och utvidga mentaltvårdsarbetet i synnerhet med beaktande av barns och ungas situation.

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 3 kd

Reservationens förslag till uttalande 15

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att inrätta inneluftspolikliniker vid universitetscentralsjukhusen.

Reservationens förslag till uttalande 16

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att avhjälpa akuta problem inom äldreomsorgen och för att trygga tillräcklig finansiering för att höja nivån på äldreomsorgen och uppfylla vårdardimensioneringen i skyndsam ordning.

Reservationens förslag till uttalande 17

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att höja hemkommunsersättningen till privata utbildningsanordnare.

Huvudtitel 29

UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Förvaltning, kyrkliga ärenden och gemensamma utgifter inom ansvarsområdet

51. Understöd för kyrklig och religiös verksamhet (fast anslag)

Religionssamfund och sammanslutningar utför viktigt samhällsarbete. Samfundet behöver olika typer av lokaler för sin verksamhet. Att skaffa lokaler och hålla dem i skick kräver stora finansiella satsningar av samfund som saknar beskattningsrätt. Finansieringen av lokalerna bygger till stora delar på frivilligarbete och donationer, vilket innebär att kostnaderna för underhåll av byggnader med mera kan bli tämligen höga jämfört med intäkterna. Det bör också noteras att tillgängligheten och säkerheten i vissa fall kräver ytterligare arrangemang i lokalerna.

Det finns skäl att stödja de registrerade religionssamfundens samhälleliga arbete på samma sätt som den evangelisk-lutherska kyrkans skötsel av samhällsuppgifter. Det stöd som regeringen föreslår är emellertid alltför blygsamt i förhållande till samfundens medlemstal och arbetets omfattning och vi föreslår därför att anslaget höjs.

Jag föreslår

att moment 29.01.51 ökas med 1 000 000 euro för investeringar i reparationer och kompletteringar i byggnader som ägs av registrerade religionssamfund och sammanslutningar.

10. Allmänbildande utbildning och småbarnspedagogisk verksamhet

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 3 kd

30. Statsandelar och statsunderstöd för driftskostnader för allmänbildande utbildning och småbarnspedagogik (förslagsanslag)

En småbarnspedagogik av hög kvalitet och grundläggande utbildning som beaktar barnets bästa förutsätter tillräckligt små gruppstorlekar. Alltför stora grupper försämrar möjligheterna för kvalificerad och kompetent personal att bemöta och beakta barnen individuellt och stödja deras utveckling och inläring. Regeringen förbättrar kvaliteten på småbarnspedagogiken genom att minska gruppstorlekarna för barn över 3 år. Regeringen satsar också på den grundläggande utbildningen genom att vidta åtgärder enligt programmet för kvalitet och jämställdhet. I tilläggsfinansieringen och åtgärdsprogrammet har man dock inte öronmärkt finansiering för att minska gruppstorlekarna inom den grundläggande utbildningen.

Med tanke på den regionala utvecklingen har upprätthållandet och utvecklandet av utbildningsmöjligheterna en central ställning. Ett heltäckande gymnasienätverk måste således tryggas i hela landet. Möjligheten till högkvalitativ gymnasieutbildning ska garanteras också i glesbygden. Enligt den parlamentariska arbetsgruppen för glesbygdsområden ska ett tillräckligt tätt gymnasienätverk bevaras, samtidigt som samarbetet mellan gymnasierna och utnyttjandet av nätstudier ökas och tillägget för små gymnasier bevaras. De åtgärder som arbetsgruppen föreslår ska genomföras och det kräver tillräcklig finansiering.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 29.10.30 med 10 000 000 euro för att minska gruppstorlekarna inom småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen.

att riksdagen ökar moment 29.10.30 med 3 000 000 euro för att stödja gymnasier i små kommuner.

31. Statsandelar och statsunderstöd för driftskostnader för läroanstalter för fritt bildningsarbete (förslagsanslag)

Folkhögskolorna utför ett viktigt arbete genom att erbjuda vuxenstuderande utbildningspaket inom olika områden. Statsandelen för folkhögskolor måste höjas för att trygga deras verksamhet. För närvarande beviljas huvudmännen för folkhögskolor en statsandel på 57 procent av de kalkylerade kostnaderna för den utbildning som folkhögskolorna ordnar. Statsandelsprocenten måste höjas till 65, vilket skulle motsvara den statsandel som beviljas huvudmännen för studiecentraler och idrottsutbildningscentren. Höjningen skulle främja en jämlik behandling av aktörerna inom det fria bildningsarbetet och förbättra folkhögskolornas möjligheter att fortsätta sin verksamhet som handlar om att erbjuda vuxenstuderande goda utbildningsmöjligheter. En höjning av statsandelen till 65 procent skulle kosta ungefär 3,8 miljoner euro och skulle stärka folkhögskolornas verksamhet.

Jag föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 3 kd

Reservationens förslag till uttalande 18

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om att höja statsandelen för folkhögskolorna.

20. Yrkesutbildning

30. Statsandel och statsunderstöd för yrkesutbildningen (förslagsanslag)

Marginaliseringen av unga och utslagningen från arbetslivet förorsakar betydande samhällsproblem. Genom satsningar på läroavtalsutbildning och utveckling av utbildningen kan man förebygga marginalisering av unga och hjälpa dem att komma ut på arbetsmarknaden. Genom studierna får man kontakt med arbetslivet, vilket gör det lättare att få jobb. Om man främjar möjligheterna till läroavtalsutbildning sänker man också tröskeln för arbetsgivarna att sysselsätta unga.

Enligt en rapport om arbetslöshetens omfattande kostnader, som publicerades 2019 av Pellervon taloustutkimus, verkar lönesubvention till företag och läroavtalsutbildning vara de mest kostnadseffektiva sätten att sysselsätta. Det är viktigt att öka medvetenheten om läroavtalsutbildningens möjligheter och att i högre grad beakta också företagens affärsekonomiska mål i utbildningen och att även eftersträva en bättre samordning av utbildningen på riksnivå. I dagens arbetsliv framhävs i allt högre grad livslångt lärande och behovet av omskolning och komplettering av utbildningen. Dessa kan bättre främjas också genom läroavtal.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 29.20.30 med 5 000 000 euro i statsunderstöd för läroavtalsutbildning och godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 19

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att utveckla och utvidga användningen av läroavtalsutbildning.

70. Studiestöd

55. Studiepenning och bostadstillägg (förslagsanslag)

Under valperioden 2015—2019 sänktes studiepenningen för studerande drastiskt. År 2016 var studiepenningsbeloppet 337 euro per månad men nu har det sjunkit till 250,28 euro. Även om studiestödssystemet reformerades och maximibeloppet för statsborgen för studielån höjdes, var nedskärningen av studiepenningen oskälig. Det låga beloppet tvingar studerandena att arbeta allt mer vid sidan av studierna, vilket förlänger studietiden.

De partier som bildade regering under den tid då budgetmotionen lämnades föreslog före riksdagsvalet våren 2019 en betydande höjning av studiepenningen. Efter valet kom de på andra tan-

Betänkande FiUB 20/2019 rd Reservation 3 kd

kar och nu kommer studiepenningen att höjas med endast några få euro. I stället för en liten indexjustering behövs en ordentlig nivåhöjning av studiepenningen.

Det har blivit ytterst svårt och ekonomiskt utmanande att kombinera studier och familjeliv. Samhället måste stödja studerande familjer mer så att det blir möjligt att bilda familj redan under studietiden. Genom att stödja studerande familjer får också fler unga kvinnor möjlighet att gå ut i arbetslivet efter studierna, vilket ökar jämställdheten i arbetslivet.

Många studerande familjer lever i dag under fattigdomsgränsen. Den försörjarförhöjning som trädde i kraft vid årets början är ett steg i rätt riktning för att göra det möjligt att bilda familj redan under studietiden. Den höjning av försörjarförhöjningen med 25 euro som föreslås i regeringens proposition är välkommen men otillräcklig. Efter den höjning som regeringen föreslår betalas till studerande med familj en månatlig försörjarförhöjning på 100 euro. Försörjarförhöjningen bör höjas mer för att förbättra situationen för studerande med familj.

Jag föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 20

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om höjd studiepenning.

Reservationens förslag till uttalande 21

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om att höja försörjarförhöjningen till 150 euro i månaden.

91. Ungdomsarbete

51. Verkstadsverksamhet för unga samt uppsökande ungdomsarbete (reservationsanslag 2 år)

Den ökande utslagningen är ett stort problem i vårt samhälle. Förebyggande åtgärder måste sättas in tillräckligt tidigt. Varje enskilt fall när man lyckas hindra att någon marginaliseras är av stor betydelse både för personen själv och för samhället. Vi har inte råd med att unga marginaliseras och aldrig kommer ut i arbetslivet.

Ungdomsverkstäder och uppsökande ungdomsarbete är ett exempel på förebyggande insatser där anslagen betalar sig mångfalt tillbaka. De resurser som sätts in på det förebyggande arbetet är i själva verket en sparåtgärd eftersom de minskar det pris samhället måste betala för marginalisering.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 29.91.51 med 2 000 000 euro för att stödja ungdomsverkstäder och uppsökande ungdomsarbete.

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 3 kd

Huvudtitel 30

JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Utveckling av landsbygden

50. Statsbidrag för utvecklande av landsbygdsnäringsarna (reservationsanslag 3 år)

Med statsbidraget för utvecklande av landsbygdsnäringsarna garanteras regionalt och innehållsmässigt täckande yrkeskunnig rådgivning till skäligt pris. Det skapar för sin del förutsättningar för att bedriva jordbruksproduktion i hela landet. Mer än 40 procent av lantbruks- och trädgårdsföretagen är kunder eller medlemmar i rådgivningsorganisationer. Rådgivningstjänsterna är en viktig del av utvecklingen av näringsarna på landsbygden och deras betydelse ökar när man strävar efter att göra landsbygdsnäringsarna utsläppssnålare i enlighet med målen för hållbar utveckling.

Regeringen föreslår i budgetpropositionen nedskärningar på sammanlagt 1,8 miljoner euro i nästa års statsbidrag för utvecklande av landsbygdsnäringsarna jämfört med tidigare år. Nedskärningen är betydande och äventyrar kontinuiteten i rådgivningstjänsterna. Så stora nedskärningar i en verksamhet som bevisligen har effekt är dålig förvaltning. För att trygga fortsatta rådgivningstjänster måste finansieringen säkerställas på en bestående och tillräcklig nivå.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 30.10.50 med 3 000 000 euro för utveckling av landsbygdsnäringsarna och godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 22

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att förbättra landsbygdens livskraft.

Huvudtitel 31

KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Trafik- och kommunikationsnäten

77. Utveckling av trafikledsnätet (reservationsanslag 3 år)

Beskattningen av trafiken ligger på en hög nivå i Finland och i regeringens budgetproposition höjs bränslebeskattningen än en gång. Endast en del av de skatter som tagits ut för trafiken återbetalas till underhåll och investeringar i trafikledsnätet. Detta trots att Finland har en enormt stor investeringsskuld och ett eftersatt underhåll av trafikledsnätet. Regeringen ökar anslagen för bastrafikledshållningen med 300 miljoner euro. Anslagen för utveckling av trafikledsnätet höjs med drygt 53 miljoner euro. Höjningarna är nödvändiga och välkomna, men särskilt i fråga om

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 3 kd

nya trafikprojekt är de otillräckliga. Det behövs en större tilläggsatsning på att utveckla trafikledsnätet.

Samhället förlorar den nytta som trafikprojekten medför, när projekten fördröjs på grund av brist på finansiering. Den bristfälliga finansieringen av utvecklingen av trafiknätet utgör för närvarande ett hinder för den samhälleliga utvecklingen. Problemet är också att små projekt hamnar i skuggan av stora. Fördröjningen av projekten och osäkerheten kring genomförandet av projekten har en negativ inverkan på näringsverksamheten. Samhället förlorar den nytta som trafikprojekten medför, när projekten fördröjs på grund av brist på finansiering. Med tilläggsanslaget kan Trafikledsverket inleda nya projekt. Dessutom måste man i högre grad än tidigare ansöka om EU-finansiering för finansiering av projekten.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 31.10.77 med 100 000 000 euro för utveckling av trafikledsnätet och godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 23

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att en allt större andel av de skatter som tas ut för trafiken ska användas till underhåll och utveckling av trafikledsnätet.

20. Tjänster för trafik och kommunikation

55. Köp och utvecklande av tjänster inom den offentliga persontrafiken (reservationsanslag 3 år)

Försämringen av trafikförbindelserna urholkar landskapens förutsättningar att locka till sig företagsinvesteringar, arbetskraft, studerande och turister. Kollektivtrafiken är det enda till buds stående alternativet för många finländare. Dåliga kollektivtrafikförbindelser är ofta ett hinder för att ta emot ett jobb eller en studieplats. Problemen framhävs i glesbygden. Det blir mycket svårare att få vardagen att fungera om det inte finns ordentliga trafikförbindelser på orten.

Närings-, trafik- och miljöcentralerna finansierar landsbygdens kollektivtrafik av basservicetyp som körs med bussar och taxi och prisförpliktelser som gäller region- och pendlarbiljetter. Dessutom upphandlar de trafik till sin region genom konkurrensutsatta avtal i vars finansiering kommunerna kan delta. Finansieringen av upprätthållandet av kollektivtrafiken på landsbygden har minskat under de senaste åren och uppgår nu till drygt 32 miljoner euro. Det behövs extra satsningar på köpta kollektivtrafiktjänster och utveckling av kollektivtrafiken, särskilt inom den glest befolkade landsbygden.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 31.20.55 med 5 000 000 euro för köp av kollektivtrafiktjänster inom den glest befolkade landsbygden.

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 3 kd

Huvudtitel 32

ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Förvaltning

40. Statsunderstöd för aktörer som främjar en hållbar tillväxtpolitik (reservationsanslag 3 år)

Nya arbetstillfällen uppstår i dag till största delen i små och medelstora företag. Särskilt svårt är det för dem att komma in på den utländska marknaden. Mindre företag har inte alltid tillräcklig erfarenhet och kompetens och inte heller samma möjligheter att planera internationaliseringen som större företag. Det är i synnerhet i marknadsföringen av produkter som de finländska små och medelstora företagen förlorar i jämförelse med utländska företag.

Anslagen för främjande av företagande och företagsverksamhet samt internationaliseringstjänster har minskat under de senaste åren. I budgetpropositionen föreslås inget tillägg för detta ändamål. Knappt 3 miljoner euro har reserverats för främjande av företagande och internationaliseringstjänster. För att stödja små och medelstora företags tillväxt behövs det en betydande extra satsning i synnerhet på främjande av internationalisering.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 32.01.40 med 2 000 000 euro för att främja internationalisering av små och medelstora företag.

20. Förnyelse och låga koldioxidutsläpp

40. Stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet (förslagsanslag)

Finlands största konkurrensfördel är hög kompetens, och därför måste Finland satsa mer än tidigare på forskning, utveckling och produktutveckling. Näringslivets tillväxt och förnyelse förutsätter en stark offentlig satsning, vilket skapar en grund för företagens investeringar och utvecklingsåtgärder. Enligt en internationell studie kommer anslagen för teknisk forskning att betala sig tre gånger om tack vare nya patent, produkter, innovationsbaserade tillväxtföretag och sysselsättning. Anslag behövs i synnerhet för riskfyllda forsknings-, utvecklings- och innovationsprojekt som ger snabbare omstruktureringar av näringslivet och som syftar till att skapa och nyttiggöra ny teknik och kompetens och till att utveckla energiekonomi, miljöteknik och välfärdsteknik inom industrin och tjänstesektorn. För att nya tillväxtföretag ska kunna etableras i vårt land måste den finansiering som riktas till forskning, utveckling och innovationer ökas avsevärt.

Jag föreslår

att regeringen ökar moment 32.20.40 med 20 000 000 euro till forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet.

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 3 kd

Huvudtitel 33

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Utjämning av familje- och boendekostnader, grundläggande utkomststöd samt vissa tjänster

50. Familjeförmåner (förslagsanslag)

De senaste åren har allt fler barn drabbats av fattigdom. Barnen märker av fattigdom i familjen både i skolan och på fritiden. En ny studie visar att fattigdom i spädbarnsålder kan påverka barnet upp i ungdomsåren. Nedskärningarna i barnbidragen under tidigare år och indexfrysningarna av andra sociala förmåner har påverkat precis de familjer som redan är ekonomiskt mer utsatta. Födelseetalen i Finland har minskat dramatiskt under det senaste årtiondet. Det finns flera orsaker till att födelseetalen försämrats. En faktor är den ekonomiska osäkerheten.

Regeringen föreslår att barnbidraget höjs med 10 euro i månaden så att barnbidraget för det fjärde och femte barnet samt förhöjningen av barnbidraget för ensamförsörjare höjs. Höjningen av barnbidraget bör utsträckas till att gälla alla familjer. Barnbidragen måste höjas med 10 euro i månaden också för de familjer som inte omfattas av höjningen enligt propositionen.

Det behövs ett flertal olika åtgärder för att underlätta situationen för barnfamiljerna. För att underlätta vardagen i familjer med spädbarn behövs separat tilläggsstöd för de familjer där det föds ett nytt barn. Ett engångsbelopp på tusen euro i i tilläggsstöd underlättar ekonomin för barnfamiljer och ger dem bättre möjligheter att skaffa nödvändiga tjänster eller barnartiklar. När alla barnfamiljer får babypenningen, ökar den regionala jämlikheten. För närvarande betalar vissa kommuner en extra babypeng till familjer som bor på kommunens område.

Jag föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 24

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om att höja nivån på barnbidraget med 10 euro i månaden för alla barnfamiljer.

Reservationens förslag till uttalande 25

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om utbetalning av en babypeng av engångsnatur på 1 000 euro till familjer som får barn.

53. Militärunderstöd (förslagsanslag)

Hemförlovningspenning för beväringar betalades åren 1971—1992. Hemförlovningspenningen slopades 1993 som en sparåtgärd. Hemförlovningspenningen har stor betydelse för de som avslutar sin tjänstgöring och som ännu inte har en arbets- eller studieplats i det civila. Att återställa hemförlovningspenningen stöder den allmänna värnplikten och förebygger utslagning bland

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 3 kd

unga män. För närvarande blir alltför många beväringar som återvänder till det civila tvungna att vid hemförlovningen ty sig till kommunernas socialväsende. Samtidigt skulle hemförlovningspenningen från statsmaktens sida vara ett erkännande till de unga män och frivilliga kvinnor som rakryggat har uppfyllt sin medborgerliga plikt.

Hemförlovningspenningen är 1,5 euro per tjänstgöringsdag, vilket innebär 247,50 euro för de beväringar som tjänstgör 165 dagar, 382,50 euro för de som tjänstgör 255 dagar och 520,50 euro för de som tjänstgör 347 dagar. På årsnivå finns det sammanlagt cirka 5,3 miljoner tjänstgöringsdagar för beväringar, och en hemförlovningspenning på 1,5 euro per tjänstgöringsdag kostar således cirka 8 miljoner euro. Förmånen är skattefri inkomst på samma sätt som dagpenning och militärunderstöd för beväringar.

Jag föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 26

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att införa hemförlovningspenning för beväringar.

54. Bostadsbidrag (förslagsanslag)

Lagstiftningen om allmänt bostadsbidrag reviderades i grunden 2015. Bland annat avskaffades egendomsriteriet. Vid beredningen av reformen bedömdes det att sloandet av egendomsriteriet ökar utgifterna för bostadsbidrag med cirka en miljon euro per år (RP 52/2018 rd). Uppskattningen slog fel med besked, eftersom utgifterna för det allmänna bostadsbidraget ökade betydligt efter reformen. Bedömningen baserade sig på att de som ansöker om bostadsbidrag inte har egendom. Problemet med reformen är dock att också alla som har egendom har rätt till allmänt bostadsbidrag efter reformen.

Det har också gjorts andra reformer i bostadsbidraget. I augusti 2017 trädde en reform i kraft som gjorde att studerande med bostadstillägg huvudsakligen flyttades över till allmänt bostadsbidrag. I och med reformen minskade antalet studerande som fick bostadsbidrag avsevärt. Före ändringen fick enligt Folkpensionsanstaltens uppgifter 140 000 studerande bostadsbidrag och efter ändringen endast 110 000 studerande. Ändringen berodde bland annat på att många studerande som bor tillsammans med en förvärvsarbetande make förlorade sin rätt till bostadsbidrag, eftersom hushållets sammanräknade inkomster beaktas.

Antalet studerande som fick bostadsbidrag minskade, men samtidigt har det utbetalda beloppet och det genomsnittliga beloppet per studerande för olika bostadsbidrag stigit betydligt. Före reformen var beloppet på studiestödets bostadstillägg antingen 80 procent av den studerandes hyra eller högst 201,60 euro. Enligt Folkpensionsanstaltens uppgifter var det genomsnittliga bostadstillägget 196 euro i månaden. I och med reformen steg det genomsnittliga stödet till 258 euro, och det fortsätter att öka. Under samma tid har också de studerandes boendeutgifter stigit. Hösten 2016 var boendeutgifterna i medeltal 381 euro och hösten 2017 hade de stigit till 426 euro. Här bör det noteras att boendeutgifterna steg betydligt mer för studerande än för andra som fick bostadsbidrag.

Betänkande FiUB 20/2019 rd Reservation 3 kd

Det ändrade bostadsbidraget till studerande har lett till att det är mer lönsamt för studerande att hyra en dyr etta än att bo i studentbostad eller tillsammans med någon kompis eller sin partner. Situationen har till och med lett till att makar som tidigare bott tillsammans har beslutat att ta en annan bostad och flytta isär. Reformen ökar efterfrågan på ettor i framför allt Helsingforsregionen, där det redan nu är brist på bostäder till rimligt pris. Hyrorna höjs med stigande efterfrågan och därmed får både studerande och förvärvsarbetande högre boendekostnader. Samtidigt fortsätter utgifterna för bostadsbidrag att stiga.

När ägarkriteriet har slopats från bostadsbidraget, kan dess inverkan på ansökan om bostadsbidrag inte längre iakttas med precision. Utgifterna för bostadsbidrag har dock ökat explosionsartat under de senaste åren. Det första året, 2015, ökade utgifterna för allmänt bostadsbidrag med 176 miljoner euro och året därpå, 2016, steg utgifterna med 339 miljoner euro jämfört med 2014. I sin helhet ledde reformerna av bostadsbidraget till att antalet bostadsbidragstagare har ökat betydligt. I dag får nästan 900 000 finländare bostadsbidrag. År 2015 fick 246 000 hushåll allmänt bostadsbidrag och år 2017 var antalet uppe i 381 500 hushåll. År 2018 betalades så mycket som 1 489 miljoner euro i allmänt bostadsbidrag, medan motsvarande siffra år 2015 var 917,6 miljoner euro. I och med reformerna har utgifterna för bostadsbidrag ökat med över 500 miljoner euro. Det mest oroväckande är dock den kontinuerliga och explosionsartade ökningen av utgifterna för bostadsbidrag. Genom att begränsa det totala bostadsbidragsbeloppet dämpar man hyreshöjningarna, vilket förbättrar ställningen för alla som betalar hyra.

Jag föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 27

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att se över bostadsbidragen för att bryta den okontrollerade ökningen i utgifterna för bostadsbidrag.

30. Sjukförsäkring

60. Statens andel i de utgifter som föranleds av sjukförsäkringslagen (förslagsanslag)

Den lagändring som trädde i kraft 2017 ändrade FPA-ersättningarna för diabetesläkemedel. Sedan dess har andra diabetesläkemedel än insulin ersatts enligt kategorin för lägre specialersättning. I och med ändringen har många låtit bli att köpa sina diabetesläkemedel på grund av höga priser. Den ändrade ersättningskategorin har försämrat situationen för i synnerhet låginkomsttagare och äldre. Situationen är dålig särskilt för de låginkomsttagare som inte heller får utkomststöd för sina läkemedel. Efter ändringen är det betydligt fler som köper diabetesläkemedel med betalningsförbindelse. Det visar undersökningar. På motsvarande sätt har bristande diabetesbehandling också lett till att diabeteskomplikationerna ökat.

Jag föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 28

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om återinförande av ersättningsklassen för diabetesläkemedel i den högre specialersättningsklassen.

40. Pensioner

53. Statens pensionsersättning för tiden för vård av barn och för tiden för studier (förslagsanslag)

Sedan 2005 har pension tjänats in genom studier. Likaså intjänas pension bland annat på grund av inkomstrelaterad arbetslöshetsdagpenning, flera föräldraförmåner och ersättningar för alterneringsledighet. Kostnaderna för pension som beviljats för tiden för vård av barn under tre år eller för tiden för studier ersätts helt och hållet av statens medel. Beväringstjänsten har lämnats utanför dessa. Motiveringen har bland annat varit att beväringstjänsten inte betraktas som förvärvsarbete. Enligt den nuvarande modellen medför beväringstjänsten att pension inte intjänas under i genomsnitt 8,5 månader. Beväringstjänsten och civiltjänsten är ett mycket viktigt arbete för fosterlandets säkerhet. Detta viktiga arbete måste också återspeglas i pensionstillväxten för dem som tjänat fosterlandet.

Reformen medför inga direkta kostnader. Kostnader uppstår när beväringar som omfattas av intjänade pensioner går i pension på 2070—2080-talet. Då höjer beväringstjänsten och civiltjänsten statens utgifter med ca 56 miljoner euro per år beräknat enligt prisnivån 2017.

Jag föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 29

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att pension ska tjänas in för beväringstjänst och civiltjänst på samma sätt som för studier och föräldraledighet.

60. Statens andel i de utgifter som föranleds av folkpensionslagen och vissa andra lagar (förslagsanslag)

Syftet med systemet för läkemedelsersättning är att säkerställa att patienterna får nödvändig läkemedelsbehandling till skäliga kostnader. Utgifterna för läkemedelsersättning har under de senaste åren skurits ned flera gånger. Högre självrisker har inneburit ett direkt ingrepp i äldre människors redan nu dåliga möjligheter att försörja sig. Sådana sparåtgärder har slagit hårdast mot de som redan nu har det sämst ställt. De åtgärder som regeringen nu föreslår är inte tillräckliga, utan systemet för läkemedelsersättning kräver en mer betydande reform.

Avgiftstaket för systemet för läkemedelsersättning ska sänkas. Sänkningen ska gynna långtids sjuka och äldre personer, som har de högsta läkemedelskostnaderna. Det förbättrar med en gång deras levnadsstandard. Samtidigt måste läkemedelsersättningarna ses över så att kostnadsbelastningen i början av året framöver inte är oskälig. Den som har nått upp till taket för läkemedelsersättningar det föregående året måste kunna dela upp kostnaderna på flera månader. Det behövs också ett gemensamt avgiftstak för självriskerna i samband med läkemedels-, rese- och service-

Betänkande FiUB 20/2019 rd Reservation 3 kd

avgifter, inklusive avgifterna för socialservice. Alltför många berättar att de blir tvungna att välja läkemedel eller mat, eftersom pengarna inte räcker till för båda i början av året.

I början av 2016 slopades kostersättning vid celiaki. Det rörde sig om en ersättning som personer med celiaki hade kunnat ansöka om sedan 2002 för att täcka betydande merkostnader till följd av glutenfri kost. Ersättningen var 23,60 euro i månaden för personer med celiaki som är 16 år eller äldre. Enligt FPA:s statistik fick 34 520 personer kostersättning i slutet av 2015. Enligt prisutredningen 2017 är kostnaderna för vården av celiaki 62 euro i månaden, det vill säga 744 euro per år.

Celiaki är en autoimmun sjukdom. För de flesta andra autoimmuna sjukdomar finns läkemedelsbehandling och samhället stöder behandlingen av dem med specialersättning för läkemedel (65 eller 100 procent). Det enda läkemedlet mot celiaki är glutenfri kost, vilket ska jämföras med läkemedelsbehandling som ordinerats av läkare, och merkostnaderna för celiakiers kost ska jämföras med läkemedelsersättningar för andra svåra och långvariga sjukdomar.

Kostersättningen för celiakier ska återbetalas så att rätten till celiakiersättning tillkommer en person som har fyllt 16 år och som på behörigt sätt har konstaterats ha celiaki eller hudceliaki och därför är tvungen att använda glutenfria produkter. Celiakiersättningen föreslås vara 31 euro i månaden och den kan betalas samtidigt som handikappbidrag eller vårdbidrag.

Jag föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 30

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att utveckla systemet för läkemedelsersättning och sänka självriskandelarna.

Reservationens förslag till uttalande 31

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om att återinföra kostersättningen för personer med celiaki.

60. Av kommunerna anordnad social- och hälsovård

32. Statlig ersättning till hälso- och sjukvårdsenheter för forskning på universitetsnivå (fast anslag)

Det finns allvarliga problem med inomhusluften i Finland. Cirka 800 000 finländare utsätts årligen för mögel och fuktskador, och flera tiotals tusen av dem får symptom varje dag. Ett problem vid behandlingen av sjukdomar relaterade till inomhusluften är att det inte finns några diagnostiska metoder. Diagnostiken grundar sig därför på en övergripande klinisk bedömning där det är av stor betydelse att läkaren tror på patienten. Patienten märker till exempel att symtomen hänförs till vistelse i en viss fuktskadad byggnad och symtomen försvinner utomhus. Det har inte gått att fastställa några hälsomässiga gränsvärden för mögel eller andra föreningar.

Betänkande FiUB 20/2019 rd Reservation 3 kd

De vetenskapliga bevisen för sambandet mellan fuktskador och olika sjukdomar och besvär är förbryllande motstridiga och otydliga. Det krävs gemensamma handlingsmodeller för att bedöma exponering och sanitära olägenheter. Man måste snabbt och professionellt klarlägga och avhjälpa problemen med inomhusluften, vilket kräver samarbete mellan olika aktörer men också mer forskning på universitetsnivå.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 33.60.32 med 10 000 000 euro för forskning kring problem med inomhusluft och sjukdomar orsakade av inomhusluftproblem.

Huvudtitel 35

MILJÖMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

20. Samhällen, byggande och boende

55. Understöd för reparationsverksamhet (reservationsanslag 3 år)

Statens energistöd till småhus för att förbättra energiekonomin och införa förnybara energiformer tog slut 2016. Stöden administrerades via Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet (ARA). Stödet beviljades om hushållets totala inkomster var små och det utgjorde vanligen 25 procent av reparationskostnaderna. Kommunerna har inte aktiverat sig för att erbjuda energistöd av egna medel.

Energiomställningar i småhus är både i ekologiskt och ekonomiskt hänseende ett vettigt sätt att stödja liv och boende i glesbygden. Både med tanke på klimatförändringen och minskad energiimport är det en vettig lösning att avskaffa uppvärmningssystem i småhus som drivs med fossila bränslen, bland annat oljeuppvärmning. I budgeten för 2020 ingår ett anslag på 20 miljoner euro för energiunderstöd till husbolag, men inte för egnahemshus. Understöd för energirenovering av småhus bör återställas bland reparationsunderstöd för bostadsbyggnader och bostäder.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 35.20.55 med 3 000 000 euro för att återinföra energistöden för energiomställningar i småhus.

INKOMSTPOSTER

Avdelning 11

SKATTER OCH INKOMSTER AV SKATTENATUR

01. Skatter på grund av inkomst och förmögenhet

Betänkande FiUB 20/2019 rd **Reservation 3 kd**

01. Skatt på förvärvs- och kapitalinkomster

Barnavdraget slopades i beskattningen i början av 2018. Avdraget hade införts för att kompensera för nedskärningen i barnbidraget och borde därför inte ha slopats. Avdraget kan bidra till att rätta till de värsta missförhållandena för barnfamiljerna. Det ska vara inkomstrelaterat och minska när inkomsterna stiger. Om nettoförvärvsinkomsten och nettokapitalinkomsten sammantaget överskrider en viss inkomstgräns ska avdraget inte beviljas ens partiellt. Avdragsbeloppet påverkas av hur många barn det finns i familjen och av om det är fråga om gemensam eller ensam försörjning. Avdraget ska göras på skatterna på förvärvsinkomst och kapitalinkomst i proportion till skattebeloppen.

De höjningar av de minsta pensionerna som regeringen föreslagit är välkomna, även om höjningarna blir betydligt mindre än vad regeringspartierna lovade före riksdagsvalet. Samtidigt som regeringen höjer folkpensionen ändrar den dock parametrarna för pensionsinkomstavdraget vid inkomstbeskattningen så att beskattningen inte lindras i samma förhållande som höjningen av folkpensionen.

Beskattningen av pensioner bör lindras. På så sätt ökar också nettoinkomsterna för pensionärer som får låg arbetspension. Skattelättnaden bör genomföras så att parametrarna för pensionsinkomstavdraget vid statsbeskattningen och kommunalbeskattningen inte ändras, såsom regeringen föreslår, utan förändringen i folkpensionens nivå inverkar på pensionsinkomstavdraget i sin helhet. Den föreslagna ändringen minskar statens intäkter från inkomstskatten med 55 miljoner euro, kommunernas skatteintäkter med 135 miljoner euro och kyrkans skatteintäkter med 10 miljoner euro. Beskattningen av pensionärer minskar med 210 miljoner euro sammanlagt. Nettoinkomsten för den som får genomsnittlig pension (ca 1 700 euro/mån) ökar tack vare reformen med 159,12 euro per år.

Regeringen tänker försvaga hushållsavdraget med åberopande av statsfinansiella orsaker. Hushållsavdragets maximibelopp sänks från 2 400 euro till 2 250 euro och avdragets andel av arbetsersättningarna sänks från 50 procent till 40 procent samt lönerna från 20 procent till 15 procent. Syftet med denna ändring är att öka skatteinkomsterna med 95 miljoner euro.

Hushållsarbete samt vård- och omsorgsarbete som berättigar till hushållsavdrag är ett viktigt stöd i vardagen. På motsvarande sätt skapas med hjälp av hushållsavdraget arbetstillfällen till exempel inom städbranschen och inom företag som utför olika reparationsarbeten. Betydelsen av företag som sysselsätter sig själva framhävs särskilt på mindre orter. Med tanke på sysselsättningen och en smidig vardag för människorna är det viktigt att regeringen avstår från sina planer på att minska hushållsavdraget.

Jag föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 32

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om att återinföra barnavdraget i inkomstbeskattningen.

Betänkande FiUB 20/2019 rd Reservation 3 kd

Reservationens förslag till uttalande 33

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att lindra beskattningen av pensioner genom att höja pensionsinkomstsvdraget.

Reservationens förslag till uttalande 34

Riksdagen förutsätter att regeringen återtar förslaget om att minska hushållsavgiften och bibehåller hushållsavgiften oförändrat.

08. Punktskatter

07. Energiskatter

I budgetpropositionen föreslås en höjning av punktskatten på trafikbränslen, såsom motorbensin, dieselolja och biobränslen som ersätter dessa. Skatten på fossil motorbensin höjs med 5,71 cent per liter och skatten på fossil dieselolja med 6,46 cent per liter. Höjningen per liter för biodrivmedel från förnybara råvaror föreslås vara lägre än för dessa drivmedel. Ändringen ökar de årliga skatteintäkterna från drivmedel med uppskattningsvis 254 miljoner euro.

Till följd av förslagen ökar de årliga drivmedelskostnaderna för en lastbil med genomsnittlig dieselbränsleblandning med 2 127 euro, om den genomsnittliga bränsleförbrukningen är 38 liter per 100 kilometer och körsträckan är 100 000 kilometer. För en bensindrivna personbil ökar de genomsnittliga årliga drivmedelskostnaderna inklusive moms med omkring 72 euro och för en dieseldrivna bil med 66 euro, om körsträckan per år för båda är 17 000 kilometer och den bensindrivna personbilens förbrukning är 6,4 liter och den dieseldrivna bilens 5,6 liter per 100 kilometer.

Höjningen av bränsleskatten ska återtas. Höjningen skulle direkt drabba Finlands exportindustri, transportföretagare och alla som arbetar på landsbygden och de som har det sämst ställt. Många finländare måste ha egen bil för att klara vardagen och kunna arbeta. Vi kan i begränsad utsträckning påverka förebyggandet av en försämring av världsekonomin, men de beslut som nu fattas kan rentav ha en avgörande inverkan exempelvis på i vilken riktning finländarnas köpkraft utvecklas.

Jag föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 35

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att dra tillbaka propositionen om höjning av punktskatten på flytande bränslen.

Hälsorelaterad skatt på tillsatt socker (ny)

Finländarna äter och dricker fortfarande för mycket socker. Den ökade sockerkonsumtionen har konsekvenser för såväl folkhälsan som ekonomin. I stället för den sockerskatt som slopades 2017 finns det ett folkhälsobehov av att få en hälsorelaterad skatt som minskar sockerkonsumtionen.

Betänkande FiUB 20/2019 rd Reservation 3 kd

Beskattningen ska gälla näringsmässigt onödiga livsmedel, vars höga intag ökar finländarnas intag av socker och försämrar folkhälsan. Vi föreslår därför att man i vårt land inför en hälsorelaterad skatt på tillsatt socker som är jämnt fördelad på olika produktgrupper och grundar sig på tillsatt socker i livsmedel. Avkastningsmålet för den hälsorelaterade skatten är 250 miljoner euro, varvid skattenivån ska vara 1,56 euro/kg.

Skatten gynnar hälsan och minskar kostnaderna för hälso- och sjukvård. Skatteplikten ska gälla socker tillverkat i Finland, importerat socker och alla importerade sockerhaltiga produkter. Beskattningen möjliggörs också av lagstiftningen om förpackningspåskrifter, som reviderades 2016 och som gjorde det obligatoriskt att ange mängden socker i livsmedel i märkningarna av näringsvärde. Hälsorelaterade skatter tillämpas i EU. Exempelvis i Ungern är beskattningen av socker, fett och salt baserad på hälsomässiga skäl, och konsumtionen av ohälsosamma livsmedel som innehåller dessa har minskat avsevärt.

Jag föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 36

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att införa en hälsorelaterad skatt.

10. Övriga skatter

Gruvskatt (ny)

Under de senaste årtiondena har många länder ändrat sina gruvlagar bland annat så att länderna börjat ta ut royalties av gruvföretagen. Då är grundtanken den att malmer under jord ägs av staten, varvid de privata företag som utnyttjar dem är skyldiga att betala royalties. Någon sådan möjlighet finns för närvarande inte i Finland, eftersom den reform som trädde i kraft 2011 lämnade kvar betydande brister i gruvlagen. I vår lagstiftning är inmutningsprincipen stark: den som kommer först får behålla området. I Finland gynnas således i praktiken gruvbolaget och skattebetalarna får dras med problemen. Finland får inte sådan ersättning för nyttjanderätt som staten, lokalsamhället och markägarna drar nytta av i andra länder. Eftersom det ändå är fråga om verksamhet som hänför sig till utnyttjande av icke förnybara naturresurser och som utöver nyttan också inbegriper många slags risker, bland annat belastningen av miljön, bör man också i Finland införa en skatt av royaltytyp som gynnar såväl markägarna, kommunerna i regionen som staten.

Jag föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 37

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att införa en skatt av royaltytyp för gruvdrift.

Förslag

Jag föreslår

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Reservation 3 kd

att riksdagen godkänner förslaget till budget för 2020 enligt betänkandet men med de ändringar som föreslås i reservationen,

att riksdagen godkänner de 37 uttalandena ovan och

att riksdagen godkänner misstroendeförklaringen i den allmänna motiveringen.

Helsingfors 12.12.2019

Antero Laukkanen kd

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Budgetmotionerna BM 1—392/2019 rd

BILAGA: Budgetmotionerna BM 1—392/2019 vp

- Budgetmotion BM 1/2019 rd Anders Adlercreutz sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till vaccinationsalliansen GAVI för att förbättra tillgången till vaccin i utvecklingsländer (500 000 euro) 24.30.66
- Budgetmotion BM 2/2019 rd Anders Adlercreutz sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för bidrag till fredsarbete (200 000 euro) 25.01.50
- Budgetmotion BM 3/2019 rd Anders Adlercreutz sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för Ung Företagsamhet rf:s verksamhet i skolor och läroanstalter (200 000 euro) 29.10.51
- Budgetmotion BM 4/2019 rd Anders Adlercreutz sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för restaurering av krigsskadeståndsskonaren Vega samt varvsområdet i Gamla hamn i Jakobstad (200 000 euro) 29.80.50
- Budgetmotion BM 5/2019 rd Anders Adlercreutz sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för projektet konsttestarna (250 000 euro) 29.80.50
- Budgetmotion BM 6/2019 rd Anders Adlercreutz sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för Finlands Yrkesfiskarförbund (100 000 euro) 30.40.51
- Budgetmotion BM 7/2019 rd Anders Adlercreutz sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förse Estbyvägen i Kyrkslätt med ny beläggning (300 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 8/2019 rd Anders Adlercreutz sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra Skärgårdsvägen på sträckan Kurkela—Kustö (350 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 9/2019 rd Anders Adlercreutz sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att planera och genomföra en gång-, cykel- och mopedväg vid landsväg 176 på sträckan Gislom—Hardom i Nyland (500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 10/2019 rd Anders Adlercreutz sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till exportandelslaget Viexpo (150 000 euro) 32.01.40
- Budgetmotion BM 11/2019 rd Anders Adlercreutz sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för Finsk-svenska handelskammarens verksamhet (170 000 euro) 32.01.40
- Budgetmotion BM 12/2019 rd Anders Adlercreutz sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till omkostnader för ett organ för samordning av bekämpningen av våld mot kvinnor och familjevåld (200 000 euro) 33.01
- Budgetmotion BM 13/2019 rd Anders Adlercreutz sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för språkkurser i svenska för att svara på bristen på svenskspråkig arbetskraft (300 000 euro) 33.03.63

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Budgetmotionerna BM 1—392/2019 rd

- Budgetmotion BM 14/2019 rd Sanna Antikainen saf Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla verksamheten vid Suomen Poliisikoirayhdistys (35 000 euro) 26.01.50
- Budgetmotion BM 15/2019 rd Sanna Antikainen saf Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla verksamheten vid föreningen Rajan koiramiehet (35 000 euro) 26.01.50
- Budgetmotion BM 16/2019 rd Sanna Antikainen saf Budgetmotion om ökat anslag för att planera och genomföra en väg för gång-, cykel- och mopedtrafik längs bron vid Kalattomantie i Outokumpu (900 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 17/2019 rd Sanna Antikainen saf Budgetmotion om ökat anslag för en vägplan för riksväg 9 vid Ylämylly (400 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 18/2019 rd Sanna Antikainen saf Budgetmotion om ökat anslag för utveckling av barnskyddet (2 000 000 euro) 33.60.31
- Budgetmotion BM 19/2019 rd Eva Biaudet sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Kvinnoorganisationernas Centralförbund, NYTKIS rf och Monika-Naiset liitto ry (400 000 euro) 29.10.51
- Budgetmotion BM 20/2019 rd Markku Eestilä saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för förbättrad trafikkapacitet på banförbindelsen Idensalmi— Ylivieska— Kontiomäki (65 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 21/2019 rd Ritva Elomaa saf Budgetmotion om ökat anslag för utveckling av rådgivningstjänster och andra stödfunktioner för gäldenärer (500 000 euro) 25.10.04
- Budgetmotion BM 22/2019 rd Ritva Elomaa saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att stödja inrättandet av undersökningsgrupper som koncentrerar sig på djurskyddsbrott vid alla polisinsättningar i Finland (500 000 euro) 26.10.01
- Budgetmotion BM 23/2019 rd Ritva Elomaa saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att inleda Icehearts-verksamhet i Reso (50 000 euro) 29.90.50
- Budgetmotion BM 24/2019 rd Ritva Elomaa saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för Turun Kenttärheilijats stöd till friidrott och i synnerhet paraidrott i Egentliga Finland (50 000 euro) 29.90.50
- Budgetmotion BM 25/2019 rd Ritva Elomaa saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att trygga och utveckla verksamheten i Lokalahden Nuortentupa (100 000 euro) 29.91.50
- Budgetmotion BM 26/2019 rd Ritva Elomaa saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för utveckling av landsbygdsnäringsarna (1 800 000 euro) 30.10.50

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Budgetmotionerna BM 1—392/2019 rd

- Budgetmotion BM 27/2019 rd Ritva Elomaa saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för stöd till 4H-klubbverksamhet (100 000 euro) 30.10.55
- Budgetmotion BM 28/2019 rd Ritva Elomaa saf Budgetmotion om ökat anslag för utveckling av verksamheten vid Vakka-Suomen eläinsuojeluyhdistys och främjande av djurskyddsarbetet (10 000 euro) 30.20.20
- Budgetmotion BM 29/2019 rd Ritva Elomaa saf Budgetmotion om ökat anslag till Åbo Djurskyddsförening (50 000 euro) 30.20.20
- Budgetmotion BM 30/2019 rd Ritva Elomaa saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för reparation av Postitie på sträckan Himoinen—Tövsala (500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 31/2019 rd Ritva Elomaa saf Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla den palliativa vården i Egentliga Finland (500 000 euro) 33.03.63
- Budgetmotion BM 32/2019 rd Ritva Elomaa saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för stödjande av krigsvärnlösa och krigsänkor (500 000 euro) 33.50.53
- Budgetmotion BM 33/2019 rd Ritva Elomaa saf Budgetmotion om ökat anslag för att främja vänverksamheten för äldre (250 000 euro) 33.50.56
- Budgetmotion BM 34/2019 rd Ritva Elomaa saf Budgetmotion om ökat anslag för att höja kvaliteten på barnskyddet i Egentliga Finland (500 000 euro) 33.60.31
- Budgetmotion BM 35/2019 rd Ritva Elomaa saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för utveckling av närståendevården (1 000 000 euro) 33.60.39
- Budgetmotion BM 36/2019 rd Seppo Eskelinen sd Budgetmotion om ökat anslag för att stimulera det karelska språket och den karelska kulturen (200 000 euro) 29.01.50
- Budgetmotion BM 37/2019 rd Seppo Eskelinen sd m.fl. Budgetmotion om en ökning av anslaget för planering av parkeringslösningarna och anslutande trafikförbindelser i Koli (150 000 euro) 35.10.52
- Budgetmotion BM 38/2019 rd Sari Essayah kd m.fl. Budgetmotion om minskat anslag till löner för ministrarna samt deras statssekreterare och specialmedarbetare (-5 000 000 euro) 23.01.02
- Budgetmotion BM 39/2019 rd Sari Essayah kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Vi-aDia ry för arbete som stöder samhällsanpassning av fångar och frigivna fångar (150 000 euro) 25.01.50
- Budgetmotion BM 40/2019 rd Sari Essayah kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att höja försörjartillägget till studiepenningen, avsett för studerande med familj (6 000 000 euro) 29.70.55

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Budgetmotionerna BM 1—392/2019 rd

- Budgetmotion BM 41/2019 rd Sari Essayah kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för utveckling av landsbygdsnäringarna (3 000 000 euro) 30.10.50
- Budgetmotion BM 42/2019 rd Sari Essayah kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för 4H-verksamhet som ökar landsbygdens livskraft (600 000 euro) 30.10.55
- Budgetmotion BM 43/2019 rd Sari Essayah kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra riksväg 5 på sträckan Siilinjärvi—Idensalmi (20 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 44/2019 rd Sari Essayah kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet (20 000 000 euro) 32.20.40
- Budgetmotion BM 45/2019 rd Sari Essayah kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att införa hemförlovningspenning för beväringar (8 000 000 euro) 33.10.53
- Budgetmotion BM 46/2019 rd Sari Essayah kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för utveckling av systemet för läkemedelsersättning (50 000 000 euro) 33.30.60
- Budgetmotion BM 47/2019 rd Tarja Filatov sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att främja fredsarbete (200 000 euro) 25.01.50
- Budgetmotion BM 48/2019 rd Hannakaisa Heikkinen cent Budgetmotion om ökat anslag för restaurering av Konnekoski i Rautalampi (100 000 euro) 30.40.31
- Budgetmotion BM 49/2019 rd Hannakaisa Heikkinen cent Budgetmotion om ökat anslag för fiskeriekonomiska istandsättningsprojekt och fiskvägar vid Nilsiastråten (400 000 euro) 30.40.31
- Budgetmotion BM 50/2019 rd Hannakaisa Heikkinen cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra och underhålla stamvägar, regionalvägar och förbindelsevägar samt enskilda vägar som är viktiga för näringslivet i östra Finland (50 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 51/2019 rd Hannakaisa Heikkinen cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av och höjning av hastighetsnivån på Savolaxbanan mellan Kouvola och Kajana (65 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 52/2019 rd Janne Heikkinen saml Budgetmotion om ökat anslag för att reparera landsväg 9005 i Kajanaland (6 500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 53/2019 rd Janne Heikkinen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för planering av huvudbanan Tammerfors—Uleåborg—Torneå (8 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 54/2019 rd Janne Heikkinen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att bygga dubbelspår på sträckan Uleåborg—Limingo (60 000 000 euro) 31.10.77

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Budgetmotionerna BM 1—392/2019 rd

- Budgetmotion BM 55/2019 rd Timo Heinonen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Kelloseppäkoulu (300 000 euro) 29.20.30
- Budgetmotion BM 56/2019 rd Timo Heinonen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att fortsätta projektet för ombyggnad av Aulanko skogspark (2 000 000 euro) 30.64.50
- Budgetmotion BM 57/2019 rd Timo Heinonen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av Urheiluo-pistontie i Vierumäki (350 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 58/2019 rd Timo Heinonen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för viltstängsel vid stamväg 54 från Riihimäki till Hausjärvi och för förlängning av viltstängsel västerut från Loppi (800 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 59/2019 rd Timo Heinonen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för omklassificering av stamväg 54 till riksväg och inledande av ombyggnad (5 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 60/2019 rd Timo Heinonen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för ett projekt för att minska det eftersatta underhållet för mindre statliga vägar i Päijänne-Tavastland och Egentliga Tavastland (10 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 61/2019 rd Timo Heinonen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för extra arbeten på riksväg 2 på sträckan Helsingfors—Björneborg i Humppila (4 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 62/2019 rd Timo Heinonen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av riksväg 10 mellan Tuulos i Tavastehus och Åbo (10 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 63/2019 rd Timo Heinonen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att säkerställa fortsatt verksamhet vid fågelgården Heinolan Lintutarha (100 000 euro) 35.10.21
- Budgetmotion BM 64/2019 rd Timo Heinonen saml Budgetmotion om ökat anslag för att trygga verksamheten vid Savukoski naturum Korvatunturi (100 000 euro) 35.10.52
- Budgetmotion BM 65/2019 rd Timo Heinonen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för utvecklande av nationalparkerna Liesjärvi och Torronsuo samt Evo strövområde (3 000 000 euro) 35.10.52
- Budgetmotion BM 66/2019 rd Timo Heinonen saml Budgetmotion om ökat anslag för muddring av delat till Simojoki (500 000 euro) 35.10.61
- Budgetmotion BM 67/2019 rd Timo Heinonen saml Budgetmotion om ökat anslag för stöd till projekt för traditionellt byggande (200 000 euro) 35.20.64

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Budgetmotionerna BM 1—392/2019 rd

- Budgetmotion BM 68/2019 rd Petri Huru saf Budgetmotion om ökat anslag för främjande av ett utvecklingsprojekt för mobila jourtjänster – Combilans (3 200 000 euro) 28.70.05
- Budgetmotion BM 69/2019 rd Petri Huru saf Budgetmotion om ökat anslag ett för utvecklingsprojekt som främjar betydelsen av tidig interaktion för barnets utveckling och uppväxt (300 000 euro) 33.03.31
- Budgetmotion BM 70/2019 rd Petri Huru saf Budgetmotion om ökat anslag för understöd till Jägarförbundet (100 000 euro) 35.01.65
- Budgetmotion BM 71/2019 rd Hanna Huttunen cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslaget för planering av projektet smarta bassänger vid en försöksfabrik för mineralteknik i Outokumpu (100 000 euro) 32.01.04
- Budgetmotion BM 72/2019 rd Katja Hänninen vänst Budgetmotion om ökat anslag för restaurering av Olkijoen Rauhanpirtti i Brahestad (20 000 euro) 29.80.20
- Budgetmotion BM 73/2019 rd Katja Hänninen vänst Budgetmotion om ökat anslag för förnyande av säkerhetsanordningar vid plankorsningar på Jokelantie (lv 18585) i Brahestad (750 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 74/2019 rd Anna-Kaisa Ikonen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att kompensera för fusionskostnaderna för det nya Tammerfors universitet (8 000 000 euro) 29.40.50
- Budgetmotion BM 75/2019 rd Anna-Kaisa Ikonen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för genomförande av temporära körfältsarrangemang i korsningsområdet i Vaitinaro i Tammerfors (2 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 76/2019 rd Olli Immonen saf Budgetmotion om minskat anslag för Utrikespolitiska institutets omkostnader (-350 000 euro) 21.30.01
- Budgetmotion BM 77/2019 rd Olli Immonen saf Budgetmotion om minskat anslag för diskrimineringsombudsmannens omkostnader (-600 000 euro) 25.01.03
- Budgetmotion BM 78/2019 rd Olli Immonen saf Budgetmotion om ökat anslag för bekämpning av narkotikasmuggling som ökat över västgränsen (500 000 euro) 26.10.01
- Budgetmotion BM 79/2019 rd Olli Immonen saf Budgetmotion om ökat anslag för att övervaka verksamhet inom islamistiska extremrörelser och avvärja hotet från dem (1 500 000 euro) 26.10.02
- Budgetmotion BM 80/2019 rd Olli Immonen saf Budgetmotion om minskat anslag för statsbidrag till Folktinget (-200 000 euro) 29.01.50

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Budgetmotionerna BM 1—392/2019 rd

- Budgetmotion BM 81/2019 rd Olli Immonen saf Budgetmotion om ökat anslag för att stimulera det karelska språket och den karelska kulturen (200 000 euro) 29.01.50
- Budgetmotion BM 82/2019 rd Kalle Jokinen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för en väg för gång-, cykel- och mopedtrafik vid landsväg 2956 (Rantatie) på sträckan Pyhäniemi—Hollola kyrkoby (1 100 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 83/2019 rd Vilhelm Junnila saf Budgetmotion om minskat anslag för kompensering av utsläpp under Finlands EU-ordförandeskap (-500 000 euro) 23.01.24
- Budgetmotion BM 84/2019 rd Vilhelm Junnila saf Budgetmotion om ökat anslag för att förebygga befolkningstillväxt i områden söder om Sahara (100 000 euro) 24.30.66
- Budgetmotion BM 85/2019 rd Vilhelm Junnila saf Budgetmotion om ökat anslag för att stödja försvarsorganisationernas verksamhet i Egentliga Finland (50 000 euro) 27.10.50
- Budgetmotion BM 86/2019 rd Vilhelm Junnila saf Budgetmotion om ökat anslag till Berde ry för ångest och missmod till följd av webbskrivande (100 euro) 29.01.53
- Budgetmotion BM 87/2019 rd Vilhelm Junnila saf Budgetmotion om ökat anslag för stöd till Vapaa Kielivalinta ry (25 000 euro) 29.10.51
- Budgetmotion BM 88/2019 rd Vilhelm Junnila saf Budgetmotion om ökat anslag till stöd för Suomi—Unkari Seura - Finn-Magyar Tarsasag r.y. (32 000 euro) 29.80.50
- Budgetmotion BM 89/2019 rd Vilhelm Junnila saf Budgetmotion om ökat anslag för stöd till Loimaa-Seura ry (40 000 euro) 29.80.50
- Budgetmotion BM 90/2019 rd Vilhelm Junnila saf Budgetmotion om ökat anslag till Veljesapu-Perinneyhdistys ry för forskningsverksamhet (45 000 euro) 29.80.50
- Budgetmotion BM 91/2019 rd Vilhelm Junnila saf Budgetmotion om ökat anslag till Lounais-Suomen Partioipiiri ry för att stödja regional scouting (50 000 euro) 29.91.50
- Budgetmotion BM 92/2019 rd Vilhelm Junnila saf Budgetmotion om ökat anslag för att planera en avfart till riksväg 10 vid korsningen vid Kirkkotie i Lundå (476) (30 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 93/2019 rd Vilhelm Junnila saf Budgetmotion om ökat anslag för att planera en avfart till riksväg 10 vid korsningen vid Metsolantie i Lundå (476) (30 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 94/2019 rd Vilhelm Junnila saf Budgetmotion om ökat anslag för att planera en avfart till riksväg 10 vid korsningen vid Nuolemonportti i Lundå (476) (30 000 euro) 31.10.20

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Budgetmotionerna BM 1—392/2019 rd

- Budgetmotion BM 95/2019 rd Vilhelm Junnila saf Budgetmotion om ökat anslag för planering av en väg för gång-, cykel- och mopedtrafik längs Vanhanunnantie i S:t Karins (88 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 96/2019 rd Vilhelm Junnila saf Budgetmotion om ökat anslag för att planera ombyggnaden av förbindelseväg 1812 på sträckan Sagu—Korpela—Kinnarpyöli (130 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 97/2019 rd Vilhelm Junnila saf Budgetmotion om ökat anslag för utförande av vägplanen för skärgårdsvägen mellan Pargas och Åboregionen (landsväg 180) och förbättring av trafiksäkerheten (500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 98/2019 rd Vilhelm Junnila saf Budgetmotion om ökat anslag för att påskynda den etappindelade planen för Åbo ringväg (500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 99/2019 rd Vilhelm Junnila saf Budgetmotion om ökat anslag för att bygga bullerskydd vid riksväg 8 på sträckan Härkämäki—Huhko (600 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 100/2019 rd Vilhelm Junnila saf Budgetmotion om ökat anslag för byggande av en ljusstyrd anslutning till stamväg 43 samt cirkulationsanslutningar till Kaukolantie och Erik Sorolaisentie i Letala (1 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 101/2019 rd Vilhelm Junnila saf Budgetmotion om ökat anslag för underhåll av privatvägar i skärgården i Egentliga Finland (28 000 euro) 31.10.31
- Budgetmotion BM 102/2019 rd Vilhelm Junnila saf Budgetmotion om ökat anslag för stöd till Operaatio Ruokakassi ry (75 000 euro) 33.03.63
- Budgetmotion BM 103/2019 rd Vilhelm Junnila saf Budgetmotion om ökat anslag för TBE-vaccinationer i skärgårdsområden i Nådendal (60 000 euro) 33.70.20
- Budgetmotion BM 104/2019 rd Vilhelm Junnila saf Budgetmotion om ökat anslag till Finlands Jägarförbund rf för miljövårdsarbeten (100 000 euro) 35.01.65
- Budgetmotion BM 105/2019 rd Kaisa Juuso saf Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av riksväg 4 (3 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 106/2019 rd Kaisa Juuso saf Budgetmotion om ökat anslag för muddring av älvmynningen och småbåtsfarleden i Liakanjoki älv (2 100 000 euro) 35.10.61
- Budgetmotion BM 107/2019 rd Arja Juvonen saf Budgetmotion om ökat anslag för att öka skolhälsovårdens resurser (700 000 euro) 28.90.30

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Budgetmotionerna BM 1—392/2019 rd

- Budgetmotion BM 108/2019 rd Arja Juvonen saf Budgetmotion om ökat anslag för fler vårdplatser i sluten vård och för vård dygnet runt inom äldreomsorgen (1 000 000) 28.90.30
- Budgetmotion BM 109/2019 rd Arja Juvonen saf Budgetmotion om ökat anslag för att stärka kompetensen i patientsäker vård inom yrkesutbildningen (100 000 euro) 29.20.21
- Budgetmotion BM 110/2019 rd Arja Juvonen saf Budgetmotion om ökat anslag för stöd till vårdanstaltsverksamhet för vilda djur (50 000 euro) 30.20.20
- Budgetmotion BM 111/2019 rd Arja Juvonen saf Budgetmotion om ökat anslag för att inleda beredning av en lag om palliativ vård (100 000 euro) 33.01.01
- Budgetmotion BM 112/2019 rd Arja Juvonen saf Budgetmotion om ökat anslag till Finlands Räddningshundförbund (50 000 euro) 33.03.63
- Budgetmotion BM 113/2019 rd Arja Juvonen saf Budgetmotion om ökat anslag för att närstående vårdarna ska ha avgiftsfritt tillträde till simning och gym, dvs. att motionskortet för närstående vårdarna i Esbo ska förankras i Finland (200 000 euro) 33.60.31
- Budgetmotion BM 114/2019 rd Arja Juvonen saf Budgetmotion om ökat anslag för stöd för funktionsförmågan hos demenssjuka äldre som bor i hemmet (300 000 euro) 33.60.31
- Budgetmotion BM 115/2019 rd Heli Järvinen gröna Budgetmotion om ökat anslag för stödjande av flygtransporter till Nyslott (500 000 euro) 31.20.55
- Budgetmotion BM 116/2019 rd Ilkka Kanerva saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att inleda byggandet av Entimmeståget från Esbo stadsbana (50 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 117/2019 rd Ilkka Kanerva saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra Skärgårdshavets tillstånd (10 000 000 euro) 35.10.61
- Budgetmotion BM 118/2019 rd Toimi Kankaanniemi saf Budgetmotion om ökat anslag för arbete mot förföljelse av kristna (200 000 euro) 24.90.50
- Budgetmotion BM 119/2019 rd Toimi Kankaanniemi saf Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra stödet till frigivna fångar (200 000 euro) 25.01.50
- Budgetmotion BM 120/2019 rd Toimi Kankaanniemi saf Budgetmotion om ökat anslag för understöd till sammanslutningar som arbetar för att förebygga kriminalitet (200 000 euro) 25.01.50
- Budgetmotion BM 121/2019 rd Toimi Kankaanniemi saf Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla statsförvaltningens service i regionstäderna (300 000 euro) 28.40.03

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Budgetmotionerna BM 1—392/2019 rd

- Budgetmotion BM 122/2019 rd Toimi Kankaanniemi saf Budgetmotion om ökat anslag för att göra en förstudie om att flytta huvudstaden till Jyväskylä (10 000 euro) 28.99.96
- Budgetmotion BM 123/2019 rd Toimi Kankaanniemi saf Budgetmotion om ökat anslag för utveckling av agrologutbildningen enligt modellen Agri Business School i Saarijärvi (80 000 euro) 29.40.55
- Budgetmotion BM 124/2019 rd Toimi Kankaanniemi saf Budgetmotion om ökat anslag för utveckling av landsbygdsnäringarna (1 800 000 euro) 30.10.50
- Budgetmotion BM 125/2019 rd Toimi Kankaanniemi saf Budgetmotion om ökat anslag för byaverksamhet (200 000 euro) 30.10.63
- Budgetmotion BM 126/2019 rd Toimi Kankaanniemi saf Budgetmotion om ökat anslag för att främja användningen av närproducerad mat (100 000 euro) 30.20.47
- Budgetmotion BM 127/2019 rd Toimi Kankaanniemi saf Budgetmotion om ökat anslag till forskning kring svart soldatflugor och koldioxidbindning i Saarijärvi (200 000 euro) 30.40.22
- Budgetmotion BM 128/2019 rd Toimi Kankaanniemi saf Budgetmotion om ökat anslag för att bygga en hållplats för spårtrafik vid Mellersta Finlands centralsjukhus i Jyväskylä (300 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 129/2019 rd Toimi Kankaanniemi saf Budgetmotion om ökat anslag för förbättring av landsvägen på sträckan Uurainen–Kintaus (2 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 130/2019 rd Toimi Kankaanniemi saf Budgetmotion om ökat anslag för statsbidrag till enskilda vägar (1 000 000 euro) 31.10.31
- Budgetmotion BM 131/2019 rd Toimi Kankaanniemi saf Budgetmotion om ökat anslag för utredning av åtgärder som behövs för att öka nativiteten (200 000 euro) 33.03.63
- Budgetmotion BM 132/2019 rd Emma Kari gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Kvinnoorganisationernas Centralförbund, NYTKIS rf och Monika-Naiset liitto ry (400 000 euro) 29.10.51
- Budgetmotion BM 133/2019 rd Mika Kari sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för planering och byggande av planskild korsning vid riksväg 4 vid Tuuliharja och förbindelseväg riksväg 4—landsväg 140 (5 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 134/2019 rd Pia Kauma saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för ersättning för keliakier till personer som fyllt 16 år (15 000 000 euro) 33.40.60
- Budgetmotion BM 135/2019 rd Juho Kautto vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för bidrag till organisationer inom fredsarbete (200 000 euro) 25.01.50

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Budgetmotionerna BM 1—392/2019 rd

- Budgetmotion BM 136/2019 rd Hilikka Kemppi cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för förbättring av riksväg 4 på sträckan Hartola—Oravakivensalmi (24 900 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 137/2019 rd Pihla Keto-Huovinen saml Budgetmotion om ökat anslag för att trygga domstolarnas verksamhet (3 000 000 euro) 25.10.03
- Budgetmotion BM 138/2019 rd Pihla Keto-Huovinen saml Budgetmotion om ökat anslag för att trygga åklagarväsendets verksamhet (3 000 000 euro) 25.30.01
- Budgetmotion BM 139/2019 rd Pihla Keto-Huovinen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att planera utvidgningen av fängelset i Vanda (500 000 euro) 28.20.88
- Budgetmotion BM 140/2019 rd Marko Kilpi saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av person- och godsbangårdarna i Kuopio (20 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 141/2019 rd Pauli Kiuru saml Budgetmotion om ökat anslag för förbättring av förbindelsevägarna mellan Pälkäne och Padasjoki på vägavsnittet Rautajärvi—Porasa (landsväg 3200) (1 450 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 142/2019 rd Pauli Kiuru saml Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra landsväg 307 Valkeakoski—Pälkäne (1 650 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 143/2019 rd Pauli Kiuru saml Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra trafikförhållandena vid regionalväg 130 på sträckan Valkeakoski—Lembois (11 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 144/2019 rd Pauli Kiuru saml Budgetmotion om ökat anslag för minskning av eftersatt underhåll för ödestugor (250 000 euro) 35.10.52
- Budgetmotion BM 145/2019 rd Mai Kivelä vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för bidrag till miljöorganisationer (300 000 euro) 35.01.65
- Budgetmotion BM 146/2019 rd Esko Kiviranta cent Budgetmotion om ökat anslag för att stödja försvarsorganisationernas verksamhet (400 000 euro) 27.10.50
- Budgetmotion BM 147/2019 rd Esko Kiviranta cent Budgetmotion om ökat anslag till organisationer som tillhandahåller rådgivning i huslig ekonomi (400 000 euro) 29.10.51
- Budgetmotion BM 148/2019 rd Esko Kiviranta cent Budgetmotion om ökat anslag för att bygga en cirkulationsplats i korsningen mellan regional väg 110 och stamväg 181 i Pemar (450 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 149/2019 rd Esko Kiviranta cent Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av vägen mellan Sagu och Pyhäloukas (4 000 000 euro) 31.10.20

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Budgetmotionerna BM 1—392/2019 rd

- Budgetmotion BM 150/2019 rd Jukka Kopra saml m.fl. Budgetmotion om slopat anslag till farledsavgifterna inom sjöfarten (-50 160 000 euro) 11.19.06
- Budgetmotion BM 151/2019 rd Jukka Kopra saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att anställa kontraktsanställda militärer (2 000 000 euro) 27.10.01
- Budgetmotion BM 152/2019 rd Jukka Kopra saml Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra landsväg 3864 på sträckan Sipari—Pulsa i Villmanstrand (2 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 153/2019 rd Jukka Kopra saml Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av förbindelseväg 14777 mellan Savitaipale och Taipalsaari (2 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 154/2019 rd Jari Koskela saf Budgetmotion om ökat anslag för byggande av väjningsfiler för industrianslutningen mellan stamväg 44 och Kirkkokallio i Honkajoki (80 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 155/2019 rd Jari Koskela saf Budgetmotion om ökat anslag för byggande av väjningsfiler för industrianslutningen mellan riksväg 23 och Halmeentie i Kankaanpää (80 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 156/2019 rd Jari Koskela saf Budgetmotion om ökat anslag för reparation av Katkontie i Honkajoki i Satakunta (1 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 157/2019 rd Jari Koskela saf Budgetmotion om ökat anslag för reparation av landsväg 257 Lavia—Kulla (1 500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 158/2019 rd Jari Koskela saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för utredning av totalekonomiskt och trafikmässigt förnuftiga spårtrafikförbindelser (inkl. nystart för spårförbindelsen Björneborg—Parkano—Haapamäki (1 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 159/2019 rd Joonas Könttä cent Budgetmotion om ökat anslag för att planera en väg för gång-, cykel- och mopedtrafik i Autiokangas i Tikkakoski (100 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 160/2019 rd Joonas Könttä cent Budgetmotion om ökat anslag för en väg för gång-, cykel- och mopedtrafik på sträckan Puuppola— Kirri (200 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 161/2019 rd Mia Laiho saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att inrätta ett officiellt hund- och kattregister (800 000 euro) 30.20.01
- Budgetmotion BM 162/2019 rd Mia Laiho saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra infartsparkering i huvudstadsregionen (80 000 000 euro) 31.10.20

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Budgetmotionerna BM 1—392/2019 rd

- Budgetmotion BM 163/2019 rd Mia Laiho saml Budgetmotion om ökat anslag för att eliminera C-hepatit (600 000 euro) 33.70.50
- Budgetmotion BM 164/2019 rd Antero Laukkanen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för investeringar i reparationer och kompletteringar av byggnader som ägs av registrerade religionssamfund och sammanslutningar (1 000 000 euro) 29.01.51
- Budgetmotion BM 165/2019 rd Antero Laukkanen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att minska gruppstorlekarna inom den grundläggande utbildningen (10 000 000 euro) 29.10.30
- Budgetmotion BM 166/2019 rd Antero Laukkanen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för utveckling av trafikledsnätet (100 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 167/2019 rd Antero Laukkanen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till organisationer som delar ut mathjälp till mindre bemedlade (1 500 000 euro) 33.03.63
- Budgetmotion BM 168/2019 rd Antero Laukkanen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att återinföra energiunderstödet för energirenoveringar i småhus (3 000 000 euro) 35.20.55
- Budgetmotion BM 169/2019 rd Rami Lehto saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för byggande av en verksamhetsmodell för kontinuerligt lärande vid LUT-högskolorna och ett digitalt campus (800 000 euro) 29.40.50
- Budgetmotion BM 170/2019 rd Rami Lehto saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att planera och inleda projektet gällande Kisapuisto stadion i Lahtis (500 000 euro) 29.90.50
- Budgetmotion BM 171/2019 rd Rami Lehto saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för en väg för gång-, cykel- och mopedtrafik längs Sipurantie från Kaarlaakso till Savontie i Lahtis (800 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 172/2019 rd Rami Lehto saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för Hämeenlinnan seudun Omaishoitajat ja Läheiset ry:s distrikt i Egentliga Tavastland (100 000 euro) 33.60.39
- Budgetmotion BM 173/2019 rd Rami Lehto saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för Omaishoitajat ja Läheiset ry:s distrikt i Päijänne-Tavastland (100 000 euro) 33.60.39
- Budgetmotion BM 174/2019 rd Rami Lehto saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Lahden ensi- ja turvakoti ry (50 000 euro) 33.60.52
- Budgetmotion BM 175/2019 rd Pia Lohikoski vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Kvinnoorganisationernas Centralförbund, NYTKIS rf och Monika-Naiset liitto ry (400 000 euro) 29.10.51

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Budgetmotionerna BM 1—392/2019 rd

- Budgetmotion BM 176/2019 rd Pia Lohikoski vänst Budgetmotion om ökat anslag för att inleda planeringen av infartsparkering vid tågstationen i Kervo (430 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 177/2019 rd Mikko Lundén saf Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra flygplatsen i Oripää (500 000 euro) 31.10.31
- Budgetmotion BM 178/2019 rd Matias Marttinen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för ett pilotprojekt kring verksamhetsmodellen Stem i landskapen med fokus på industri och teknologi (250 000 euro) 29.10.20
- Budgetmotion BM 179/2019 rd Matias Marttinen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att ordna rekryteringsutbildning samt examensinriktad och skräddarsydd utbildning i Satakunta (500 000 euro) 29.20.30
- Budgetmotion BM 180/2019 rd Matias Marttinen saml Budgetmotion om ökat anslag för övningsdaghem (8 000 000 euro) 29.40.50
- Budgetmotion BM 181/2019 rd Hanna-Leena Mattila cent Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra landsväg 8043 i Siikajoki på sträckan Luohua—Rantsilantie (400 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 182/2019 rd Hanna-Leena Mattila cent Budgetmotion om ökat anslag för en cirkulationsplats i korsningen mellan Vihannintie och Paavolantie/Rantsilantie i Siikajoki (500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 183/2019 rd Hanna-Leena Mattila cent Budgetmotion om ökat anslag för att planera två omkörningsfiler på riksväg 8 i Revonlahti i Siikajoki (600 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 184/2019 rd Hanna-Leena Mattila cent Budgetmotion om ökat anslag för byggande av en gång- och cykelväg längs landsväg 18585 (Jokelantie) på sträckan Kamutanmäki—Jängentie i Brahestad (730 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 185/2019 rd Leena Meri saf Budgetmotion om ökat anslag till Hyvinkään eläinsuojeluyhdistys (30 000 euro) 30.20.20
- Budgetmotion BM 186/2019 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Suomenhevosliitto ry (100 000 euro) 30.20.62
- Budgetmotion BM 187/2019 rd Leena Meri saf Budgetmotion om ökat anslag för en plan för infartsparkering i Hyvinge (200 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 188/2019 rd Leena Meri saf Budgetmotion om ökat anslag för att bygga om anslutningen från landsväg 130 söder om riksväg 25 i Hyvinge så att trafiken går i två riktningar (500 000 euro) 31.10.20

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Budgetmotionerna BM 1—392/2019 rd

- Budgetmotion BM 189/2019 rd Leena Meri saf Budgetmotion om ökat anslag för att bygga om anslutningen mellan riksväg 25 och Kalevankatu i Hyvinge till planskild anslutning (2 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 190/2019 rd Sari Multala saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för universitetens verksamhet (10 000 000 euro) 29.40.50
- Budgetmotion BM 191/2019 rd Sari Multala saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för ett pilotprojekt kring e-bibliotek (2 000 000 euro) 29.80.50
- Budgetmotion BM 192/2019 rd Sari Multala saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att planera en spårväg i Vanda (10 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 193/2019 rd Sari Multala saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för Naturpanelen (150 000 euro) 35.10.22
- Budgetmotion BM 194/2019 rd Sari Multala saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter (5 000 000 euro) 35.10.52
- Budgetmotion BM 195/2019 rd Markus Mustajärvi vänst Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra trafiksäkerheten i Värriö by i Savukoski kommun (60 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 196/2019 rd Markus Mustajärvi vänst Budgetmotion om ökat anslag för att trygga och utveckla Korvatunturi informationscentrum i Urho Kekkonens nationalpark (200 000 euro) 35.10.52
- Budgetmotion BM 197/2019 rd Kai Mykkänen saml Budgetmotion om sänkning av de beräknade skatteintäkterna till följd av att försämringen av hushållsavdraget återtas (-26 000 000 euro) 11.01.01
- Budgetmotion BM 198/2019 rd Kai Mykkänen saml Budgetmotion om sänkning av de beräknade skatteintäkterna till följd av att drivmedelsbeskattningen sänks (-83 000 000 euro) 11.08.07
- Budgetmotion BM 199/2019 rd Kai Mykkänen saml Budgetmotion om minskat anslag för ministrarnas, statssekreterarnas och specialmedarbetarnas löner (-2 500 000 euro) 23.01.02
- Budgetmotion BM 200/2019 rd Kai Mykkänen saml Budgetmotion om ökat anslag för Finlands Akademis forskningsanslag (45 000 000 euro) 29.40.51
- Budgetmotion BM 201/2019 rd Kai Mykkänen saml Budgetmotion om ökat anslag för en snabb tågförbindelse mellan Helsingfors och Åbo (20 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 202/2019 rd Kai Mykkänen saml Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra stambanan (20 000 000 euro) 31.10.77

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Budgetmotionerna BM 1—392/2019 rd

- Budgetmotion BM 203/2019 rd Kai Mykkänen saml Budgetmotion om ökat anslag för terapigaranti inom mentalvårdstjänsterna (35 000 000 euro) 33.60.39
- Budgetmotion BM 204/2019 rd Kai Mykkänen saml Budgetmotion om ökat anslag för bidrag till organisationer och miljövard (200 000 euro) 35.01.65
- Budgetmotion BM 205/2019 rd Juha Mäenpää saf Budgetmotion om ökat anslag till polis-inrättningen i Inre Finland för att utveckla närpolisverksamheten (200 000 euro) 26.10.01
- Budgetmotion BM 206/2019 rd Juha Mäenpää saf Budgetmotion om ökat anslag för att planera uträtning av Ahonkylä kurva mellan Kurikka och Jalasjärvi (100 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 207/2019 rd Juha Mäenpää saf Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av vägvägnittet Harjunmäentie—Kiikerinkyläntie (väg 17479) (440 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 208/2019 rd Juha Mäenpää saf Budgetmotion om ökat anslag för en cirkulationsplats i Asemakylä i Kulju (514 600 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 209/2019 rd Juha Mäenpää saf Budgetmotion om ökat anslag för en cirkulationsplats i Kiimakallio i Lempäälä (632 300 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 210/2019 rd Juha Mäenpää saf Budgetmotion om ökat anslag för att bygga en väg för gång- cykel- och mopedtrafik längs Pappilantie i Ilmola (700 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 211/2019 rd Juha Mäenpää saf Budgetmotion om ökat anslag för att slutföra beläggingsarbetena på landsväg 6880 på sträckan Jurva—Nopankylä (900 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 212/2019 rd Merja Mäkisalo-Ropponen sd Budgetmotion om ökat anslag till Rajaton taide ry (15 000 euro) 29.80.31
- Budgetmotion BM 213/2019 rd Merja Mäkisalo-Ropponen sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för festivalen Vaskiviikko i Lieksa (30 000 euro) 29.80.31
- Budgetmotion BM 214/2019 rd Merja Mäkisalo-Ropponen sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra landsväg 15641 i Joensuu på sträckan Marjala—Noljakka (1 700 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 215/2019 rd Merja Mäkisalo-Ropponen sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla virkeslastningen vid järnvägen på Hammaslahti trafikplats i Joensuu och gång-, cykel- och mopedtrafiken längs landsväg 484 (2 600 000 euro) 31.10.20

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Budgetmotionerna BM 1—392/2019 rd

- Budgetmotion BM 216/2019 rd Merja Mäkisalo-Ropponen sd Budgetmotion om ökat anslag för att stödja stiftelsen Hoitotyön Tutkimussäätiö (200 000 euro) 33.70.50
- Budgetmotion BM 217/2019 rd Mika Niikko saf Budgetmotion om ökat anslag för att motarbeta skolmobbing (5 000 000 euro) 29.10.20
- Budgetmotion BM 218/2019 rd Mika Niikko saf Budgetmotion om ökat anslag för att förebygga utanförskap bland unga (8 000 000 euro) 29.91.52
- Budgetmotion BM 219/2019 rd Mika Niikko saf Budgetmotion om ökat anslag till organisationer för att ordna mathjälp (2 000 000 euro) 33.03.63
- Budgetmotion BM 220/2019 rd Johanna Ojala-Niemelä sd Budgetmotion om ökat anslag för upprustning av flygplatsen i Enontekis (500 000 euro) 31.10.31
- Budgetmotion BM 221/2019 rd Arto Pirttilahti cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att utarbeta elektrifieringsplaner för bansträckorna Orivesi—Haapamäki—Seinäjäki och Haapamäki—Jyväskylä (300 000) 31.10.20
- Budgetmotion BM 222/2019 rd Lulu Ranne saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för genomförande av en planskild anslutning till Moreeni—Rastikangas på riksväg 3 (2 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 223/2019 rd Antti Rantakangas cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Forststyrelsens naturstråk Peuranpolku i Rokua (200 000 euro) 30.01.05
- Budgetmotion BM 224/2019 rd Antti Rantakangas cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för koldioxidundersökning i torvmarker (200 000 euro) 30.01.05
- Budgetmotion BM 225/2019 rd Antti Rantakangas cent Budgetmotion om ökat anslag för att bygga trafikljus vid riksväg 27 och Asematie i Nivala (300 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 226/2019 rd Antti Rantakangas cent Budgetmotion om ökat anslag för att bygga om landsväg 18411 och förnya bron i Joutenniva i Haapavesi (800 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 227/2019 rd Antti Rantakangas cent Budgetmotion om ökat anslag för förbättring av den ekologiska statusen i Haapajärvi i Haapavesi och utnyttjande av forskningsresultat (130 000 euro) 31.10.61
- Budgetmotion BM 228/2019 rd Antti Rantakangas cent Budgetmotion om ökat anslag för förbättring av den ekologiska statusen i Haapajärvi i Haapavesi och utnyttjande av forskningsresultat (250 000 euro) 31.10.61

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Budgetmotionerna BM 1—392/2019 rd

- Budgetmotion BM 229/2019 rd Mari Rantanen saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att ta i bruk säkerhetsmyndigheternas datasystem och investera i apparatur (3 000 000 euro) 26.30.01
- Budgetmotion BM 230/2019 rd Mari Rantanen saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för upprätthållande av den nationella beredskapen inför storolyckor och anskaffning av materiel (10 000 000 euro) 26.30.01
- Budgetmotion BM 231/2019 rd Minna Reijonen saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att trygga Räddningsinstitutets verksamhet (2 300 000 euro) 26.30.01
- Budgetmotion BM 232/2019 rd Minna Reijonen saf Budgetmotion om ökat anslag för att starta ett examensprogram för logopedi vid Östra Finlands universitet (1 000 000 euro) 29.40.50
- Budgetmotion BM 233/2019 rd Minna Reijonen saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för utredning av närproducerad mat inom statens och kommunernas måltidsservice (2 000 000 euro) 30.20.47
- Budgetmotion BM 234/2019 rd Minna Reijonen saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra riksväg 5 på sträckan Leppävirta—Kuopio (120 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 235/2019 rd Paula Risikko saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för utveckling av stationsområdet i Seinäjoki (25 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 236/2019 rd Paula Risikko saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för modeller för och inledning av rekreationstjänster för krigsvärnlösa (4 000 000 euro) 33.03.63
- Budgetmotion BM 237/2019 rd Jari Ronkainen saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att installera ett räcke längs landsväg 259 på sträckan Toivomäentie—Kutinkankaantie i Kärkölä (35 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 238/2019 rd Jari Ronkainen saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra landsväg 13869 på sträckan Kärkölä—Korvenkylä (200 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 239/2019 rd Jari Ronkainen saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att ändra höjdprofilen för landsväg 259 på sträckan Tillolantie—Koukuntie i Kärkölä (250 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 240/2019 rd Jari Ronkainen saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att bygga en underfart till riksväg 24 vid Paimelantie i Hollola (550 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 241/2019 rd Jari Ronkainen saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att bygga en under- eller överfartsbro som förbättrar säkerheten vid Järvelä järnvägsstation (600 000 euro) 31.10.20

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Budgetmotionerna BM 1—392/2019 rd

- Budgetmotion BM 242/2019 rd Jari Ronkainen saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla Hälvälä skjutbana och övningsområde (200 000 euro) 35.01.65
- Budgetmotion BM 243/2019 rd Jari Ronkainen saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att främja vårdprogrammet för Vesijärvi i Lahtis (200 000 euro) 35.10.61
- Budgetmotion BM 244/2019 rd Wille Rydman saml Budgetmotion om minskat anslag för rundabordsforumet för klimatpolitik i anslutning till kommissionen för hållbar utveckling (-200 000 euro) 23.01.01
- Budgetmotion BM 245/2019 rd Wille Rydman saml Budgetmotion om minskat anslag för BNI-nivå för utvecklingssamarbete (-71 700 000 euro) 24.30.66
- Budgetmotion BM 246/2019 rd Wille Rydman saml Budgetmotion om minskat anslag för att höja flyktingkvoten (-50 000 euro) 26.40.01
- Budgetmotion BM 247/2019 rd Wille Rydman saml Budgetmotion om minskat anslag för att höja flyktingkvoten (-170 000 euro) 26.40.21
- Budgetmotion BM 248/2019 rd Wille Rydman saml Budgetmotion om minskat anslag för integration i samband med höjningen av flyktingkvoten (-520 000 euro) 32.50.30
- Budgetmotion BM 249/2019 rd Wille Rydman saml Budgetmotion om minskat anslag för integrationsutbildning i samband med höjningen av flyktingkvoten (-165 000 euro) 32.30.51
- Budgetmotion BM 250/2019 rd Päivi Räsänen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till polisens omkostnader för att bekämpa svart ekonomi (5 000 000 euro) 26.10.01
- Budgetmotion BM 251/2019 rd Päivi Räsänen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra nivån på äldreomsorgen (150 000 000 euro) 28.90.30
- Budgetmotion BM 252/2019 rd Päivi Räsänen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att höja statsandelen för folkhögskolorna (3 800 000 euro) 29.10.31
- Budgetmotion BM 253/2019 rd Päivi Räsänen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för omkörningsställen på banavsnittet Riihimäki—Tammerfors (15 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 254/2019 rd Päivi Räsänen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att köpa kollektivtrafiktjänster i glesbygden (5 000 000 euro) 31.20.55
- Budgetmotion BM 255/2019 rd Päivi Räsänen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att betala ut en babypeng på 1 000 euro till familjer som får barn (45 000 000 euro) 33.10.50

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Budgetmotionerna BM 1—392/2019 rd

- Budgetmotion BM 256/2019 rd Päivi Räsänen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att höja ersättningskategorin för diabetesläkemedel (20 000 000 euro) 33.30.60
- Budgetmotion BM 257/2019 rd Janne Sankelo saml Budgetmotion om ökat anslag för att planera en angoringsfil vid stamväg 67 och Komulantie i Östermark (50 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 258/2019 rd Janne Sankelo saml Budgetmotion om ökat anslag för att planera en ny vägsträckning mellan Alahärmä och Korttesjärvi (100 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 259/2019 rd Janne Sankelo saml Budgetmotion om ökat anslag för att höja trafikkapaciteten på regionalväg 725 på sträckan Ylihärmä—Koivulahti (1 300 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 260/2019 rd Janne Sankelo saml Budgetmotion om ökat anslag för en underfart och vägarangemang i Ratikylä i Laihela (3 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 261/2019 rd Janne Sankelo saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra stamväg 67 på sträckan Ilmajoki—Seinäjäki (8 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 262/2019 rd Janne Sankelo saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra det sekundära vägnätet i ansvarsområdet för NTM-centralen i Österbotten (9 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 263/2019 rd Janne Sankelo saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att påbörja en utredningsplan för stambanan på sträckan Seinäjoki—Tammerfors (5 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 264/2019 rd Sari Sarkomaa saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för Finlandsskolorna (300 000 euro) 29.10.51
- Budgetmotion BM 265/2019 rd Sari Sarkomaa saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att starta permanent verksamhet med nationella kvalitetsregister inom hälso- och sjukvården (2 000 000 euro) 33.03.04
- Budgetmotion BM 266/2019 rd Arto Satonen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra den flygtekniska utbildningen (2 500 000 euro) 29.20.30
- Budgetmotion BM 267/2019 rd Arto Satonen saml Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra landsväg 2521 på sträckan Sastamala—Sammaljärvi (2 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 268/2019 rd Arto Satonen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra riksväg 3 på sträckan Tammerfors—Vasa i Birkaland (28 600 000 euro) 31.10.20

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Budgetmotionerna BM 1—392/2019 rd

- Budgetmotion BM 269/2019 rd Sami Savio saf Budgetmotion om ökat anslag till kostnader för att utveckla en företagsamhetsbetonad gymnasieundervisning jämte försöksprojekt (1 500 000 euro) 29.10.20
- Budgetmotion BM 270/2019 rd Sami Savio saf Budgetmotion om ökat anslag för specialundervisningen (3 000 000) 29.10.30
- Budgetmotion BM 271/2019 rd Sami Savio saf Budgetmotion om att öka anslaget för en gång-, cykel- och mopedväg i Ylöjärvi mellan Sorvajärventie och Susikiventie (300 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 272/2019 rd Sami Savio saf Budgetmotion om ökat anslag för en gång-, cykel- och mopedväg i Ylöjärvi mellan Vastamäentie och Saksitie (800 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 273/2019 rd Sami Savio saf Budgetmotion om ökat anslag för att reparera Korvenperäntie i Kangasala (1 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 274/2019 rd Sami Savio saf Budgetmotion om ökat anslag för att planera och inleda ombyggnaden av stamväg 65 på sträckan Kyrönlahti—Virdois (2 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 275/2019 rd Mikko Savola cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att slutföra ombyggnaden av Kätkänjoentie 7071 i Alavo (200 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 276/2019 rd Mikko Savola cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att planera och bygga en cirkulationsplats i Mäyry i Kuortane (550 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 277/2019 rd Mikko Savola cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad och asfaltering av Sulkavankyläntie 17099 i Alavo (1 500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 278/2019 rd Mikko Savola cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att stärka turistnäringen genom pilotförsök i Södra Finland, Södra Österbotten och Birka-land (100 000 euro) 32.01.40
- Budgetmotion BM 279/2019 rd Matti Semi vänst Budgetmotion om ökat anslag för ett projekt för att stimulera det karelska språket och den karelska kulturen (200 000 euro) 29.01.50
- Budgetmotion BM 280/2019 rd Matti Semi vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att slutföra förbättringen av riksväg 23 på sträckan Varkaus—Viinijärvi (35 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 281/2019 rd Saara-Sofia Sirén saml m.fl. Budgetmotion om ökade intäkter från energiskatter till följd av lägre skatteutgift för torv (50 000 000 euro) 11.08.07

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Budgetmotionerna BM 1—392/2019 rd

- Budgetmotion BM 282/2019 rd Saara-Sofia Sirén saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Kvinnoorganisationernas Centralförbund, NYTKIS rf och Monika-Naiset liitto ry (400 000 euro) 29.10.51
- Budgetmotion BM 283/2019 rd Mirka Soinikoski gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra trafikkapaciteten på stambanan på sträckan Böle— Riihimäki (20 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 284/2019 rd Joakim Strand sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för planering av ett gemensamt vattentjänstprojekt för Toholampi, Lestijärvi och Kinnula (200 000 euro) 30.40.21
- Budgetmotion BM 285/2019 rd Joakim Strand sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att planera ombyggnad av riksväg 8 på sträckan Edsevö—Karleby (200 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 286/2019 rd Joakim Strand sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att planera hamnvägen i Vasa (500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 287/2019 rd Joakim Strand sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att bygga en underfart i Vetil centrum (300 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 288/2019 rd Joakim Strand sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för rakare sträckning av riksväg 18 på sträckan Myllymäki—Multia i Etseri (1 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 289/2019 rd Joakim Strand sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra säkerheten i anslutningen mellan stamväg 63 och Kalavesi i Österbotten (1 500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 290/2019 rd Joakim Strand sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra korsningen mellan riksväg 18 och riksväg 16 i Seinäjoki (2 500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 291/2019 rd Joakim Strand sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra landsväg 711 på sträckan Kuortane—Alajärvi (3 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 292/2019 rd Joakim Strand sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra korsningen mellan riksväg 3 och riksväg 19 i Jalasjärvi (7 500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 293/2019 rd Joakim Strand sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra landsväg 7520 på sträckan Korpiljärvi—Kinnula (7 500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 294/2019 rd Joakim Strand sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra landsväg 611 på sträckan Kauhajoki—Storå (7 600 000 euro) 31.10.20

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Budgetmotionerna BM 1—392/2019 rd

- Budgetmotion BM 295/2019 rd Joakim Strand sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra stamväg 68 i Jakobstad (9 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 296/2019 rd Joakim Strand sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för fortsatt verksamhet på flygplatsen i Seinäjoki (150 000 euro) 31.10.31
- Budgetmotion BM 297/2019 rd Joakim Strand sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla spårtrafiken och centrumområdet i Karleby (2 500 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 298/2019 rd Joakim Strand sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att bygga omkörningsfiler i Lappo (7 500 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 299/2019 rd Joakim Strand sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra stamväg 63 på sträckan Evijärvi—Kaustby (10 500 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 300/2019 rd Joakim Strand sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att rusta upp Sydbottenbanan mellan Seinäjoki och Kaskö (25 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 301/2019 rd Joakim Strand sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till exportandelslaget Viexpo (490 000 euro) 32.01.40
- Budgetmotion BM 302/2019 rd Joakim Strand sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att skapa en forskningsplattform för smarta nät och energilagring i Vasa (3 000 000 euro) 32.20.40
- Budgetmotion BM 303/2019 rd Mari-Leena Talvitie saml Budgetmotion om ökat anslag för basfinansieringen av Uleåborgs universitet (20 000 000 euro) 29.40.50
- Budgetmotion BM 304/2019 rd Mari-Leena Talvitie saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla triangelspåret och bangården i Uleåborg (80 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 305/2019 rd Sari Tanus kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för mentalsvårdsarbete (10 000 000 euro) 28.90.30
- Budgetmotion BM 306/2019 rd Sari Tanus kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att inrätta inneluftspolikliniker vid universitetscentralsjukhusen (10 000 000 euro) 28.90.30
- Budgetmotion BM 307/2019 rd Sari Tanus kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för stöd till gymnasier i små kommuner (3 000 000 euro) 29.10.30
- Budgetmotion BM 308/2019 rd Sari Tanus kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för stöd till ungdomsverkstäder och uppsökande ungdomsarbete (2 000 000 euro) 29.91.51
- Budgetmotion BM 309/2019 rd Sari Tanus kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att höja nivån på barnbidraget (100 000 000 euro) 33.10.50

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Budgetmotionerna BM 1—392/2019 rd

- Budgetmotion BM 310/2019 rd Sari Tanus kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att återinföra dietersättningen till personer med celiaki (15 000 000 euro) 33.40.60
- Budgetmotion BM 311/2019 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om höjning av kalkylen över skatteinkomster på grund av att lagen om källskatt för löntagare från utlandet upphävs (16 000 000 euro) 11.01.01
- Budgetmotion BM 312/2019 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om ökade intäkter från skatt på förvärvs- och kapitalinkomster till följd av kapitalskattskyldighet för stora stiftelser och föreningar (65 000 000 euro) 11.01.01
- Budgetmotion BM 313/2019 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om sänkning av de beräknade inkomstskatteintäkterna till följd av att stödet för närståendevård befrias från skatt (-20 000 000 euro) 11.01.01
- Budgetmotion BM 314/2019 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om sänkning av de beräknade inkomstskatteintäkterna till följd av att beskattningen av pensioner blir skäligare (-50 000 000 euro) 11.01.01
- Budgetmotion BM 315/2019 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om sänkning av de beräknade inkomstskatteintäkterna till följd av att barnavdraget återinförs (-70 000 000 euro) 11.01.01
- Budgetmotion BM 316/2019 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om sänkning av de beräknade inkomstskatteintäkterna till följd av att arbetsinkomstavdraget höjs (-100 000 000 euro) 11.01.01
- Budgetmotion BM 317/2019 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om sänkning av intäktskalkylen till följd av att arvsbeskattningen blir rättvisare (-20 000 000 euro) 11.01.04
- Budgetmotion BM 318/2019 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om sänkning av intäktskalkylen för mervärdesskatt till följd av att den nedre gränsen för momspliktig affärsverksamhet höjs (-40 000 000 euro) 11.04.01
- Budgetmotion BM 319/2019 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om höjning av intäktskalkylen till följd av att en vinjett för tung trafik införs (5 000 000 euro) 11.19.05
- Budgetmotion BM 320/2019 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om minskat anslag för anställning av statssekreterare och specialmedarbetare för ministrarna (-5 000 000 euro) 23.01.02
- Budgetmotion BM 321/2019 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om minskat anslag för stöd till partiverksamhet (-10 000 000 euro) 23.20.50
- Budgetmotion BM 322/2019 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om minskat anslag för egentligt utvecklingssamarbete (-300 000 000 euro) 24.30.66

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Budgetmotionerna BM 1—392/2019 rd

- Budgetmotion BM 323/2019 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om ökat anslag för att korta ner köerna till skuldrådgivning (2 000 000 euro) 25.10.04
- Budgetmotion BM 324/2019 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om minskat anslag för rätts-hjälp till asylsökande (-1 000 000 euro) 25.10.04
- Budgetmotion BM 325/2019 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om minskat anslag för rätts-hjälp till asylsökande (-250 000 euro) 25.10.50
- Budgetmotion BM 326/2019 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om ökat anslag för polisens omkostnader (50 000 000 euro) 26.10.01
- Budgetmotion BM 327/2019 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om ökat anslag till Gräns-bevakningsväsendets omkostnader (10 000 000 euro) 26.20.01
- Budgetmotion BM 328/2019 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om ökat anslag till rädd-ningsväsendets omkostnader (1 000 000 euro) 26.30.01
- Budgetmotion BM 329/2019 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om ökat anslag för Nödcentralsverkets omkostnader (5 000 000 euro) 26.30.02
- Budgetmotion BM 330/2019 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om minskat anslag för kost-nader för mottagande av flyktingar och asylsökande (-100 000 000 euro) 26.40.21
- Budgetmotion BM 331/2019 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om minskat anslag för stöd till mottagningsverksamhetens kunder (-30 000 000 euro) 26.40.63
- Budgetmotion BM 332/2019 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om ökat anslag för försvars-maktens omkostnader (2 000 000 euro) 27.10.01
- Budgetmotion BM 333/2019 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om ökat anslag till Tullens omkostnader för att bekämpa svart ekonomi (5 000 000 euro) 28.10.02
- Budgetmotion BM 334/2019 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om ökat anslag för äldreom-sorg (50 000 000 euro) 28.90.30
- Budgetmotion BM 335/2019 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om ökat anslag för men-talvård till skolelever och förebyggande av mobbning (700 000 euro) 29.10.20
- Budgetmotion BM 336/2019 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om ökat anslag för stöd till eftermiddagsverksamhet och idrott som hobby för skolelever (2 000 000 euro) 29.10.30
- Budgetmotion BM 337/2019 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om ökat anslag för fler ny-börjarplatser inom yrkesutbildningen i äldreomsorg (10 000 000 euro) 29.20.30

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Budgetmotionerna BM 1—392/2019 rd

- Budgetmotion BM 338/2019 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om ökat anslag för fler nybörjarplatser inom yrkeshögskoleutbildningen för personalen inom äldreomsorgen (10 000 000 euro) 29.40.55
- Budgetmotion BM 339/2019 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om ökat anslag till museer för Finlands självständighet (3 000 000 euro) 29.80.31
- Budgetmotion BM 340/2019 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om minskat anslag för stöd till politiska ungdomsorganisationer (-5 000 000 euro) 29.91.50
- Budgetmotion BM 341/2019 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om ökat anslag för stöd till småbrukare (50 000 000 euro) 30.20.40
- Budgetmotion BM 342/2019 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om ökat anslag för ersättningar för rovdjursskadegörelse (2 000 000 euro) 30.40.42
- Budgetmotion BM 343/2019 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om ökat anslag för Kemeraprogrammet (20 000 000 euro) 30.40.44
- Budgetmotion BM 344/2019 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om minskat anslag till televisions- och radiofonden (-100 000 000 euro) 31.20.60
- Budgetmotion BM 345/2019 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om minskat anslag för ersättning av integrationsutgifter (-185 000 000 euro) 32.50.30
- Budgetmotion BM 346/2019 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om ökat anslag till organisationer som erbjuder mathjälp (2 000 000 euro) 33.03.63
- Budgetmotion BM 347/2019 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om ökat anslag för läkemedelsersättningar till diabetiker med små inkomster (2 000 000 euro) 33.30.60
- Budgetmotion BM 348/2019 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om ökat anslag för att avskaffa låginkomsttagarnas självrisk för läkemedelskostnader (11 000 000 euro) 33.30.60
- Budgetmotion BM 349/2019 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om ökat anslag för kostersättning till celiakipatienter (2 000 000 euro) 33.40.60
- Budgetmotion BM 350/2019 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om minskat anslag för socialvård till personer som vistas olagligt i landet (-5 346 000 euro) 33.60.37
- Budgetmotion BM 351/2019 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om ökat anslag för avbytar-service för lantbruksföretagare (10 000 000 euro) 33.80.40
- Budgetmotion BM 352/2019 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om minskat anslag för personalutgifter i naturskyddsområden (-20 000 000 euro) 35.10.21

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Budgetmotionerna BM 1—392/2019 rd

- Budgetmotion BM 353/2019 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om minskat anslag för förvärv av naturskyddsområden (-20 000 000 euro) 35.10.63
- Budgetmotion BM 354/2019 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om ökat anslag för hjälp till personer som insjuknat på grund av inomhusluft (10 000 000 euro) 35.20.55
- Budgetmotion BM 355/2019 rd Ari Torniainen cent Budgetmotion om anslag för att reparera väg 3864, Ylämaantie, på sträckan Sipari–Pulsa(1 800 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 356/2019 rd Ano Turtiainen saf Budgetmotion om ökat anslag till Suomen sisävesiammattikalastajien liitto (110 000 euro) 30.40.51
- Budgetmotion BM 357/2019 rd Ano Turtiainen saf Budgetmotion om ökat anslag för reparation av grusvägar och vägar med beläggning utanför tätorterna (5 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 358/2019 rd Anu Vehviläinen cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra den planskilda korsningen mellan riksväg 6 och stamväg 74 i Repokallio i Joensuu (230 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 359/2019 rd Heikki Vestman saml Budgetmotion om ökat anslag för infartsparkering i Kervo (4 300 000 euro) 31.10.31
- Budgetmotion BM 360/2019 rd Heikki Vestman saml Budgetmotion om ökat anslag för förbättring av vägar och korsningar mellan Söderkulla och Nickby i Sibbo (6 300 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 361/2019 rd Heikki Vestman saml Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra den planskilda anslutningen vid Sibboviken (8 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 362/2019 rd Heikki Vestman saml Budgetmotion om ökat anslag för byggandet av ett andra körfält på förbindelserampen vid Borgåleden/Lahtisleden (20 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 363/2019 rd Jussi Wihonen saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för förebyggande fiskerikontroll och information för skydd av insjöläx i Lieksanjoki (30 000 euro) 30.40.51
- Budgetmotion BM 364/2019 rd Sofia Vikman saml Budgetmotion om ökat anslag för ett projekt för att minska det eftersatta underhållet för mindre statliga vägar i Birkaland (6 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 365/2019 rd Ville Vähämäki saf Budgetmotion om ökat anslag för rivning av dammar som hindrar vandringsfiskarnas vandring eller byggande av fiskvägar (3 000 000 euro) 30.40.31

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Budgetmotionerna BM 1—392/2019 rd

- Budgetmotion BM 366/2019 rd Ville Vähämäki saf Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla riksväg 22 Ule träsk landskapsväg (64 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 367/2019 rd Tuula Väättäinen sd Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra riksväg 9 på sträckan Vartiala—Riistavesi (15 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 368/2019 rd Johannes Yrttiaho vänst Budgetmotion om minskat anslag för upphandling av försvarsmateriel (-210 000 000 euro) 27.10.18
- Budgetmotion BM 369/2019 rd Johannes Yrttiaho vänst Budgetmotion om minskat anslag för anskaffning av multirolls jaktplan (-10 000 000 euro) 27.10.19
- Budgetmotion BM 370/2019 rd Johannes Yrttiaho vänst Budgetmotion om ökat anslag för stöd till närradioverksamhet och kommunikativa tjänster (500 000 euro) 31.20
- Budgetmotion BM 371/2019 rd Johannes Yrttiaho vänst Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra riksväg 8 på sträckan Åbo—Björneborg (40 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 372/2019 rd Johannes Yrttiaho vänst Budgetmotion om ökat anslag till busstrafiken för ersättning av kostnader som föranleds av höjningen av skatten på drivmedel (12 500 000 euro) 31.20.55
- Budgetmotion BM 373/2019 rd Johannes Yrttiaho vänst Budgetmotion om ökat anslag för en nivåhöjning av grundläggande utkomststöd (20 000 000 euro) 33.10.57
- Budgetmotion BM 374/2019 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Skatteförvaltningens omkostnader för att effektivisera bekämpningen av svart ekonomi (5 000 000 euro) 28.10.01
- Budgetmotion BM 375/2019 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att höja stödet för närståendevård (15 000 000 euro) 28.90.30
- Budgetmotion BM 376/2019 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för läroavtalsutbildning (5 000 000 euro) 29.20.30
- Budgetmotion BM 377/2019 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att höja nivån på studiepenningen (40 000 000 euro) 29.70.55
- Budgetmotion BM 378/2019 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för främjande av små och medelstora företags internationalisering (2 000 000 euro) 32.01.40
- Budgetmotion BM 379/2019 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för forskning i inomhusluftproblem och relaterade sjukdomar (10 000 000 euro) 33.60.32
- Budgetmotion BM 380/2019 rd Kai Mykkänen saml Budgetmotion om minskat anslag till statsrådets kanslis politiska stab (-154 000 euro) 23.01.01

Betänkande FiUB 20/2019 rd
Budgetmotionerna BM 1—392/2019 rd

- Budgetmotion BM 381/2019 rd Kai Mykkänen saml Budgetmotion om minskat anslag till utrikesförvaltningens politiska stab (-102 000 euro) 24.01.01
- Budgetmotion BM 382/2019 rd Kai Mykkänen saml Budgetmotion om minskat anslag till justitieministeriets politiska stab (-413 000 euro) 25.01.01
- Budgetmotion BM 383/2019 rd Kai Mykkänen saml Budgetmotion om minskat anslag till inrikesministeriets politiska stab (-169 000 euro) 26.01.01
- Budgetmotion BM 384/2019 rd Timo Heinonen saml Budgetmotion om ökat anslag för Migrationsverket omkostnader (8 000 000 euro) 26.40.01
- Budgetmotion BM 385/2019 rd Kai Mykkänen saml Budgetmotion om minskat anslag till försvarsministeriets politiska stab (-67 000 euro) 27.01.01
- Budgetmotion BM 386/2019 rd Kai Mykkänen saml Budgetmotion om minskat anslag till finansministeriets politiska stab (-124 000 euro) 28.01.01
- Budgetmotion BM 387/2019 rd Kai Mykkänen saml Budgetmotion om minskat anslag till undervisnings- och kulturministeriets politiska stab (-89 000 euro) 29.01.01
- Budgetmotion BM 388/2019 rd Kai Mykkänen saml Budgetmotion om minskat anslag till jord- och skogsbruksministeriets politiska stab (-91 000 euro) 30.01.01
- Budgetmotion BM 389/2019 rd Mikko Lundén saf Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra Dragsfjärdsvägen på Kimitoön (250 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 390/2019 rd Kai Mykkänen saml Budgetmotion om minskat anslag till arbets- och näringsministeriets politiska stab (-191 000 euro) 32.01.01
- Budgetmotion BM 391/2019 rd Kai Mykkänen saml Budgetmotion om minskat anslag till social- och hälsovårdsministeriets politiska stab (-164 000 euro) 33.01.01
- Budgetmotion BM 392/2019 rd Kai Mykkänen saml Budgetmotion om minskat anslag till miljöministeriets politiska stab (-84 000 euro) 35.01.01